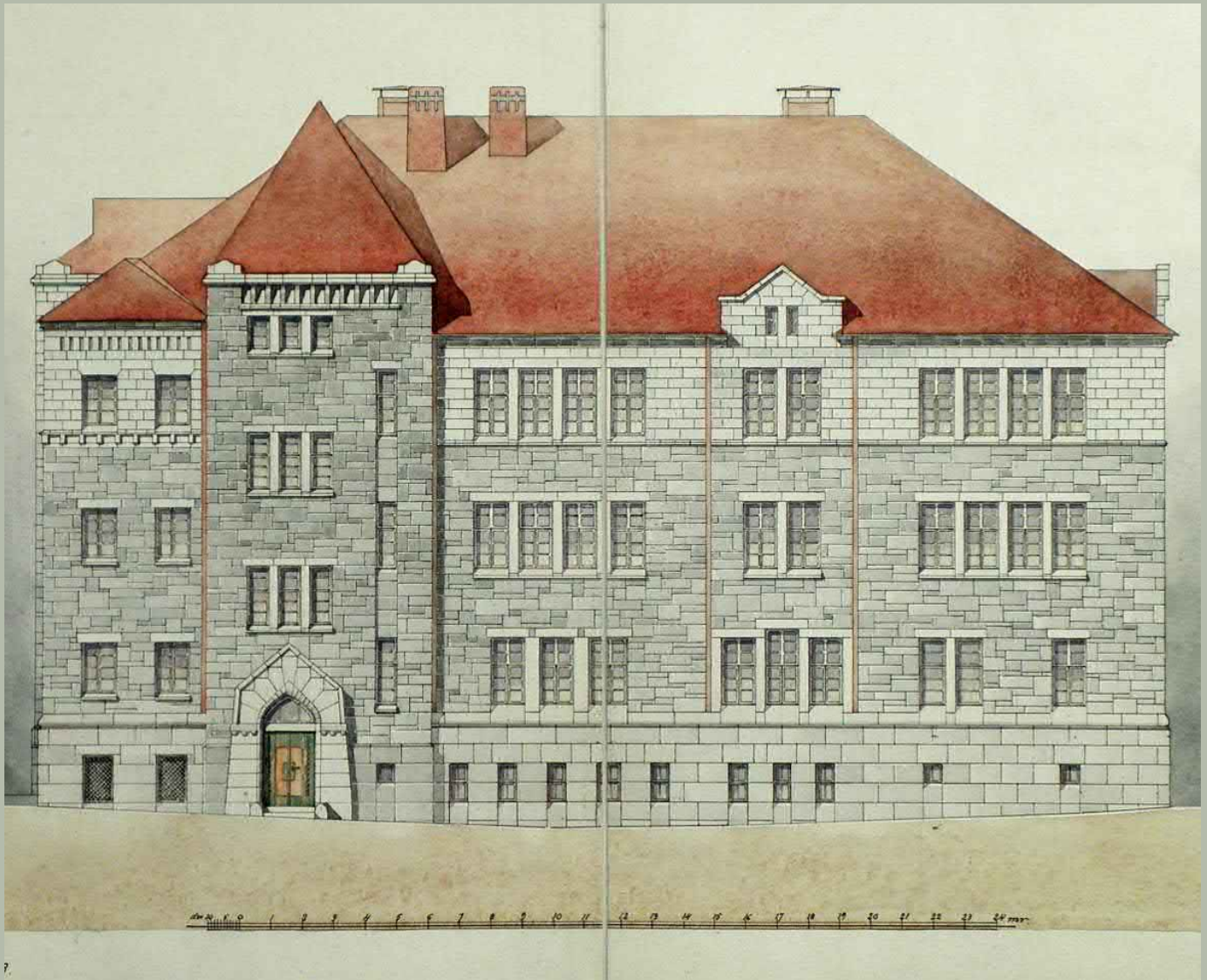

KAKOLANMÄKI

KAKOLAN VANKIMIELISAIRAALA
RAKENNUSHISTORIAN SELVITYS JA INVENTOINTI 2010
28.2.2013

Senaatti-kiinteistöt projektinumero K1043/250
Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy

SELVITYKSEN KOHDE

Rakennus	Vankimielisairaalarakennus
Valmistunut	1908, otettu käyttöön 1911
Arkkitehti	Ernst Albin Kranck, Yleisten rakennusten ylihallitus
Laajuusarvio	Kerrosala 3040 k-m ² Tilavuus (1975) 13 740 m ³
Kerrosluku	3
Osoite	Kakolanmäki, rakennus 9, 20250 Turku Asemakaavan mukainen uusi kadunnimi on Michailowinkatu
Kiinteistötiedot	Turun kaupungin kaupunginosa 008 (VIII), kortteli 41.
Piha-alue	Rakennukseen kuuluvaa, n. 4700 m ² piha-aluetta ympäröi massiivinen kivipäällys toinen aita, jossa on leveä teräsportti.

ASEMAKAAVATILANNE

Asemakaavan tunnus on 49/2002. Kaava on tullut voimaan 9.1.2010.
Vankimielisairaalarakennus sisätiloineen on suojeltu asemakaavalla.

Asemakaavan mukaan rakennuksen tontti on liike- ja toimistorakennusten korttelialue.
Vankimielisairaalarakennus on mahdollista muiden käyttöjen vaihtoehtona muuttaa kokonaisuudessaan asuinkäyttöön.

RAKENNUSHISTORIAN SELVITYKSEN TEKIJÄ

Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy
Olympiastadion Eteläkaarre A
00250 Helsinki
puh. 09-673 120 040 - 532 9558

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	5
SUOJELUTAVOITTEET, ASEMAKAAVOITUS JA SUOJELUMÄÄRÄYSTEN TARKENTAMINEN	6
KAKOLANMÄEN ALUEEN RAKENNUSHISTORIAN PÄÄPIIRTEET	8
VANKIMIELISAIRAALAN SUUNNITTELU JA RAKENTAMINEN.....	12
VALMISTUNUT RAKENNUS YMPÄRISTÖINEEN	19
TOIMINNAN PUITTEET ERI VAIHEISSA	32
RAKENNUKSEN MUUTOKSET	33
SÄILYNEISYYS.....	60
Piha-alueen säilyneisyys.....	61
Rakennuksen säilyneisyys	80
SÄILYNEISYYSKAAVIOT KELLARI - 3. KERROS.....	82
VANKIMIELISAIRAALAN SISÄILOJEN INVENTOINTI 2010.....	86
LÄHTEET	164
LIITTEET	168

VANKIMIELISARIRAALA SISÄTILOJEN INVENTOINTI 2010	86
Kellarikerros	88
Kokoontumishuone K 14	90
Arkisto K 16.....	92
Tapaamishuone KO 9.....	94
Harjoitussali KO 5	96
Käytävä KO 8.....	98
Käytävä K 22	100
Käytävä K 22	100
Eteiskäytävä K 22.....	102
Pesu -ja pukuhuone K28	104
Pesuhuone K33 ja sauna K34.....	106
Musiikkihuone K 19	108
1. kerros.....	110
Sellit 1 krs.....	112
Käytävä 102	116
Henkilökunnan ruokailuhuone 127	120
Ryhmäterapiahuone 117	122
Henkilökunnan opetushuone 118	124
Ylihoitajan huone 119.....	126
Väliseinä, käytävä 102/ porrashuone101.....	128
2. kerros.....	130
2. krs Yhden henkilön sellit.....	132
2. krs käytävä	134
Sellit 217, neljän hengen selli	136
Sellit 227 ja 228	138
Sellit 220 ja 221	140
Selli 223.....	142
3. kerros.....	144
3. krs sellit.....	146
Käytävä 302.sellisiipi.....	150
Taideterapia 323.....	154
Selli 327	156
Uusi porrashuone	158
Ullakko.....	162

JOHDANTO

Tämän rakennushistorian selvityksen kohteena on Turun kaupungissa sijaitseva Kakolanmäen vankimielisairaalan rakennus. Kakolanmäen entiseen vankilakokonaisuuteen on Turun keskusvankilan (Kakolan) lisäksi kuulunut Turun lääninvankila, vankimielisairaala sekä henkilöstön asuinrakennuksia. Kakolan alueen vankilarakennukset tyhjenivät vuonna 2007 kun Saramäkeen valmistui uusi Lounais-Suomen vankila. Alueen uudiskäytön mahdollistava asemakaava on tullut voimaan vuoden 2010 alussa.

Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy on Senaatti-kiinteistöjen toimeksiantona laatinut Kakolan vankimielisairaalaan koskevan rakennushistorian alustavan selvityksen toukokuussa 2010. Lopullinen selvitysraportti valmistuu kesäkuussa. Vankilan henkilöstön asuinrakennusten historian selvityksiä on tehty vuodesta 2009 alkaen ja työtä jatketaan muiden vankilaan liittyneiden rakennusten osalta. Selvitys palvelee muun muassa kohteen suojelutavoitteiden tarkenusta.

Rakennushistorian selvityksen vaiheet ovat:

Lähdeaineiston kartoitus ja tarkastelu (piirustukset, ympäristötiedot, valokuvat, painetut ja painamattomat lähteet)
Alkuperäisten rakennuspiirustusten tarkastelu Senaatti-kiinteistöjen arkistotiloissa ja Kansallisarkistossa
Rakennusten ja piha-alueen nykytilanteen inventointi ja valokuvadokumentointi.
Kohteen analyysi ja nykytilanteen vertailu suunnitelma-aineistoon. Tärkeimpien muutosten selvitys.
Historiallisen ja ajankohtaisen lähdeaineiston, valokuvien, piirustusten ja tekstin yhdistäminen raporttiin.

Arkistotutkimus on pääasiassa keskittynyt siihen piirustusaineistoon, joka on selvityshetkellä ollut järjestettynä ja luetteloituna käytettävissä Senaatti-kiinteistöjen arkistossa sekä Kansallisarkistossa. Tarkastelua on syvennetty tutkimalla vankilan vuosikertomuksia ja rakentamiseen liittyviä dokumentteja, joita säilytetään mm. Turun maakunta-arkistossa.

Tilaajan edustajana on ollut Erkki Vaalasranta, johtava asiantuntija, DI, Senaatti-kiinteistöt.

Selvitystehtävään ovat arkkitehti Mona Schalinin johdolla osallistuneet Marica Schalin, arkkitehti SAFA, Varvara Prottassova, arkkitehti ja Villiam Gahmberg, muotoilija. Valokuvaaja Kari Hakli on osallistunut kohteen dokumentointikuvaukseen toukokuussa 2010. Työjako on ollut seuraava:

Mona Schalin	Selvityksen koordinointi Inventointityö, valokuvaus Teksti ja toimitustyö
Marica Schalin	Arkistotyö, reprokuvaus
Ville Gahmberg	Inventointityö, valokuvaus Graafiset kaaviot yms.
Kari Hakli	Valokuvaus

Selvityskohdetta koskeva raportti on jaettu kohteen rakennus- ja korjaushistoriaa käsittelevään osaan ja inventointiansaan huonekortteineen. Inventointiin liittyvät nykytilanteen pohjakaaviot, joissa värikoodeilla on esitetty tehtyjen muutosten ajoitus.

Tarkistettu ja täydennetty raportti on valmistunut helmikuussa 2013.

SUOJELUTAVOITTEET, ASEMAKAAVOITUS JA SUOJELUMÄÄRÄYSTEN TARKENTAMINEN

Kakolanmäki on rakentunut 1800-luvun puolivälistä lähtien vankila-alueena. Alueelle perustettiin 1900-luvun alkuun mennessä kolme eri suljettua laitosta: keskusvankila, lääninvankila ja vankimielisairaala. Suljettujen kokonaisuuksien ulkopuolinen rakennuskanta koostuu huomattavilta osiltaan 1800-luvun jälkipuolella ja 1900-luvun alussa rakennetuista laitosjohtajien ja muun henkilökunnan asunnoista huoliteltuihin pihapiireineen. Viimeksi kuluneen puolen vuosisadan aikana alueelle on rakennettu niin vähän uutta, että historiallinen rakennuskanta hallitsee kaikin puolin vankila-alueen yleisilmettä. Rakennuskannan ohella Kakolanmäen olemuksen osatekijöitä ovat mm. Serpentiinien puistoalue, alueen rakentamisessa hyödynnetty kivilouhimo ja vielä mäen erityinen topografia luonnontilaisen alkutilanteen piirteineen.

Kakolanmäki on maan laajin historiallinen vankila-alue. Sen rakennushistoria ja oleva rakennuskanta ilmentävät poikkeuksellisen monipuolisesti vankeinhoidon vaiheita ja vankila-arkkitehtuurin kehitystä. Kakolanmäki on vankeinhoidon valtakunnallisesti merkittävän rakennusperintömme tärkein kohdekokonaisuus.

(Asemakaavan muutoksen selostus, joka koskee 30. päivänä tammikuuta 2007 päivättyä ja 1.2.2008 lausuntojen johdosta muutettua ja 30.4.2008 tarkistettua asemakaavanmuutuskarttaa (49/2002) "Kakola")

Museoviraston julkaisemassa luettelossa Rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009) on Kakolanmäki määritelty valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi.

SUOJELUTAVOITTEET

Museoviraston rooli

Rakennusten suojelua koskevia määräyksiä ja ohjeita tarkennetaan Museoviraston lausunnoissa. Tässä yhteydessä viitataan lakiin valtion kiinteistövarallisuuden luovuttamisesta (973/2002) sekä tarvittaessa kauppakirjoihin liitettäviin suojelumääräyksiin

Asemakaavaa edeltävät tai sen aikaiset inventoinnit

Keskeiset vankilarakennukset on esitetty vuonna 1984 laaditussa Turun keskustan rakennussuojelun vaihekaavaehdotuksessa kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaina suojeltaviksi.

Museovirasto on laatinut v. 1986–88 erillisen selvityksen valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen nojalla suojeltaviksi ehdotetuista Kakolanmäen vankilarakennuksista, vankilan muureista ja henkilökunnan asuinrakennuksista. Suojeluesitykseen liittyy rakennettuun ympäristöön kiinteästi kuuluvana puistoalue ja sen vieressä sijaitseva kivilouhimo.

Vuonna 1999 Museovirasto on lisäksi antanut lausunnon, jossa viitataan edellä mainittuun luetteloon ja esitetään, että koko Kakolanmäen alue varustetaan merkinnällä "/S" (alue, jolla ympäristö säilytetään), jolloin kaikki aluetta tai sen rakennuskantaa koskevat toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan alueen luonne, erityispiirteet ja kaupunkikuvallinen asema tarkoin huomioon ottaen.

Rakennettu kulttuuriympäristö, Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 16/1993 (RKY 1993). Inventoinnissa Kakolanmäkeä on määritelty valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi.

(Asemakaavan muutoksen selostus, joka koskee 30. päivänä tammikuuta 2007 päivättyä ja 1.2.2008 lausuntojen johdosta muutettua ja 30.4.2008 tarkistettua asemakaavanmuutuskarttaa (49/2002) "Kakola".)

ASEMAKAAVAMÄÄRÄYKSIÄ

Kaavatunnus: 49/2002

Diarionumero: 1621-2002

Nimi: (VIII) 008-Kakolanmäki

Osoite: Kakolanmäki

Voimaantulo alkaen: 2010-01-09

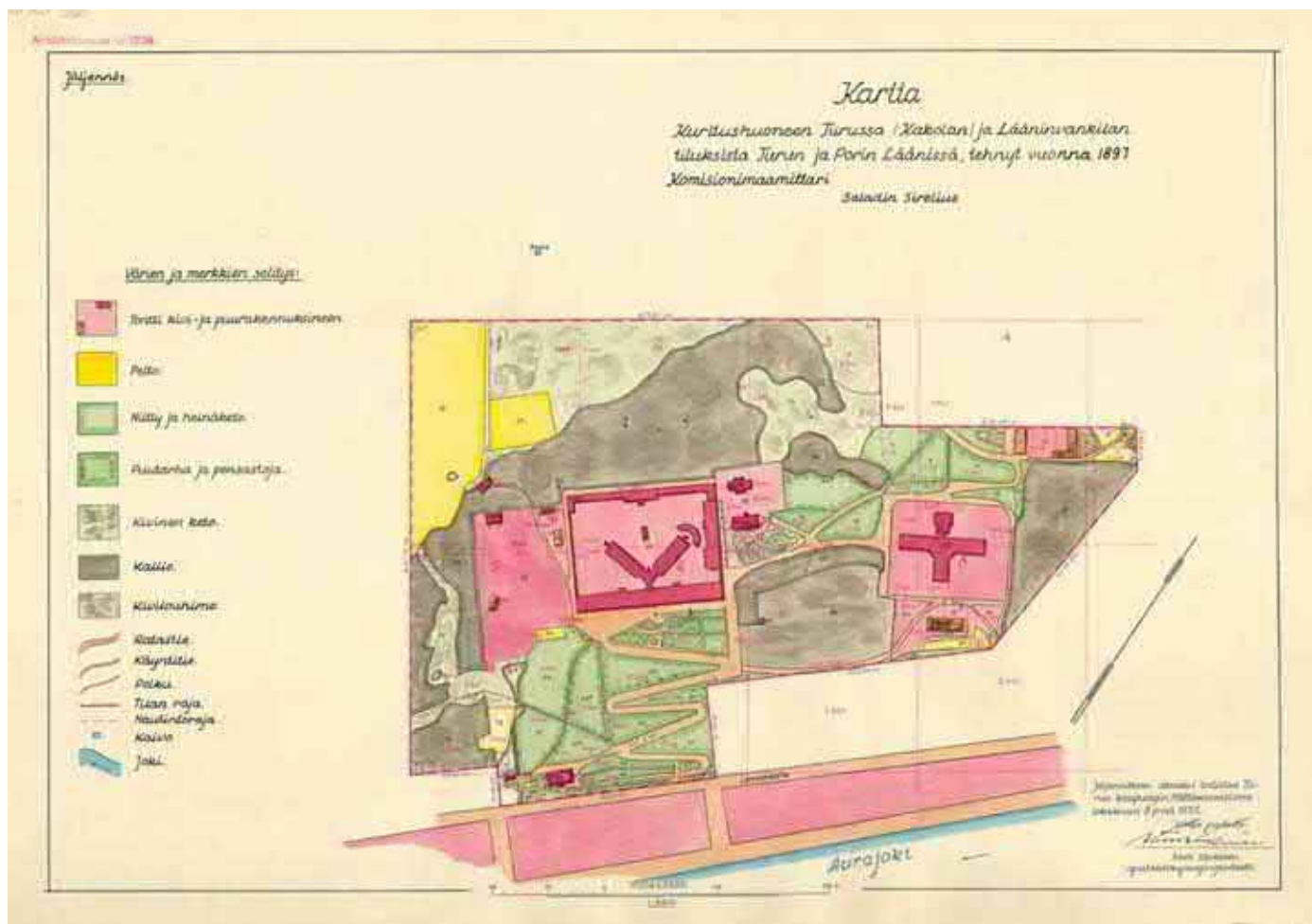
09.01.2010 Lainvomainen

Seuraavassa siteerataan osittain asemakaavamääräyksiä. Asemakaavakartta ja asemakaavan määräykset, ks. tarkemmin www.turku.fi. Koko aluetta koskevat mm. seuraavat yleismääräykset:

Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö arkkitehtonisesti sekä vankeinhoidon historian ja kaupunkikuvan kannalta. Kokonaisuus käsittää vankilarakennukset muureineen, pihapiireineen sekä serpentiineineen ym. puistomaisine ja alueen ominaispiirteiksi luettavine luonnontilaisineen kohtineen. Rakennuskantaan, rakenteisiin, muureihin, luonnon- ja viherympäristöön, kulkuväyliin, serpentiineihin ja vastaaviin tehtävistä muutoksista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa ennen rakennus- tai toimenpidelupaa koskevan päätöksen antamista.

Korttelia 41, osaa K-1 koskevat mm. seuraavat asemakaavamääräykset

Asemakaavan mukaan rakennuksen tontti on liike- ja toimistorakennusten korttelialue (K-1 keskusvankila ja vankimielisairaala, korttelit 35 ja 41), jolle saa sijoittaa myös kokoontumis-, ravintola-, kulttuuri- ja opetustiloja sekä matkailua palvelevia tiloja tai ympäristövaikutuksiltaan vastaavia toimintoja. Asuintiloja saadaan sijoittaa erikseen merkittyihin rakennuksen osiin.

Kakola ja Länsvankila vuonna 1891. Vankimielisairaala rakennettiin vankila-alueen luoteisosaan vasta 1908. Arkistolähde: Turun kaupungin kiinteistölaitos.

Vankimielisairaalarakennus, jonka koko on 3040 k-m², on mahdollista edellä lueteltujen muiden käyttöjen vaihtoehtona muuttaa kokonaisuudessaan asuinkäyttöön. Korttelissa autopaikat voidaan sijoittaa pääosin muurin sisäpuolelle maantasopaikoitukseksi.

Suojelu

Korttelialueella on määrätty: "Erityistä huomiota on kiinnitettävä uudisrakennuksen tai olemassa olevaan rakennukseen tehtävien muutosten arkkitehtonisesti korkeaan laatuun ja sopimiseen ympäristön rakennuksiin/ Kakolanmäen kokonaisuuteen."

sr-1

"Suojeltava rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa.

Rakennuksen korjaus-, muutos- ja lisärakentaminen on toteutettava siten, että rakennuksen ulkoasu ja sisustan/sisätilojen arkkitehtoniset ja laitoshistorialli-

set ominaispiirteet säilyvät. Korjaus- ja muutostöiden suunnitelmista on neuvoteltava Museoviraston kanssa ennen rakennus- tai toimenpidelupaa koskevan päätöksen antamista."

Sisätiloja koskevat suojelumääräykset:

"Sisätilan mahdolliset muutokset tulee toteuttaa vankilahistoriasta kertovaa kiinteää sisustusta, tilajäsentelyä ja talotekniikkaa vaalien. Myös rakennuksen seinämaalausten käsittelystä ja säilymisestä on neuvoteltava museoviranomaisten kanssa."

KAKOLANMÄEN ALUEEN RAKENNUSHISTORIAN PÄÄPIIRTEET

Ensimmäistä kertaa nimi Kakola näkyy Turun kaupungin asiakirjoissa 1820-luvun lopulla. Nimen kirjoitusmuotoina saattoi esiintyä myös Kakkolan- tai Kackolanmäki. Kakolanmäen alueen vaiheista esitetään tässä lyhyt yhteenveto, joka pääosin perustuu Kaarin Kurrin ja Anne Niemisen teksteihin.

Kakolanmäelle rakennettiin työ- ja ojennuslaitos vuosina 1845–1853. Rakennustyö toteutettiin vankityövoimalla. Arkkitehtina oli yleisten rakennusten intendentti Ernst Bernhar-Lohrmann (1803–1870), joka oli 1841 seurannut Carl Ludvig Engeliä intendentinkonttorin esimiehenä. Kakolan työ- ja ojennuslaitoksen asukkaat sijoitettiin yhteisiin majoitustiloihin graniitilla eli "kakoliitilla" verhoiltuun päärakennukseen. Tämän pohjoispuolelle muodostettiin suljettu pihamaa talousrakennuksineen. Valmistumisensa jälkeen laitos ei ehtinyt toimia alkuperäisessä tarkoituksessaan, sillä 1853 alkanut Krimin sota toi Kakolaan sotilaita.

Sotilaiden lähtiessä vuonna 1862 vankilaan tehtiin joitakin muutoksia. Aikaisemmin työ- ja ojennuslaitokseen joutuminen ei ollut edellyttänyt varsinaista rikosta, mutta vastedes Kakola toimi rangaistusvankilana. Keskeinen ajatus oli rikollisen eristäminen muusta yhteiskunnasta. Vankeja majoitettiin edelleen yhteistiloihin. 1863 yhdistettiin pihan pohjoisreunalla oleva rakennukset ja kulmatornit paksulla graniittimuurilla. Etelärinteeseen rakennettiin Serpentiinintie puistoinen. Molemmat hankkeet olivat sisältyneet Lohrmannin projektiin.

Uudet sellisiivet 1879

1800-luvun lopulla yhteisvankiloista alettiin luopua ja vankiloiden johtavaksi periaatteeksi nousi rankaiseminen. Vanhimman vankilarakennuksen pohjoispuolelle valmistuivat 1879 auburnilainen ja philadelphialainen sellivankilasii-pi. Auburnilaisessa järjestelmässä vangit työskentelivät ryhmissä hiljaisuuden vallitessa ja nukkuivat yönsä eristettyinä omiin selleihinsä, kun taas philadelphialaisessa järjestelmässä vangit nukkuivat, työskentelivät ja ulkoilivat yksin. Tarkoituksena oli johdattaa vanki työllä ja eristyksellä miettimään tekojaan ja sitä kautta parantamaan tapansa. Arkkitehteina olivat yleisten rakennusten ylihallituksen ylitirehtööri Axel Hampus Dalström (1829–1882) ja yliarkkitehti Ludvig Isak Lindqvist (1827–1894). Uusien sellisiipien julkisivuissa ei käytetty graniittiverhousta vaan puhtaaksi muurattua tiiltä.

Selliosastoja rakennetaan lisää 1890–1911

1890-luvulla tuli voimaan uusi rikoslaki ja siihen liittyvä asetus. Uudisrakentaminen oli vilkasta Kakolanmäellä. Vuonna 1894 valmistui kuritushuoneen pihan itäisvulle uusi selliosasto nk. bokseja eli makuusellejä varten (Itäselli). Julkisivut olivat puhtaaksi muurattua punatiiltä. Suunnittelusta vastasi yleisten rakennusten ylihallituksen arkkitehti Stefan Michailow (1866–1947).

Kuritushuoneen vanhan kehämuurin länsipuolelle valmistui 1912 suuri, kolmikerroksinen sellivankilarakennus.

Vankimielisairaala 1908

Vuonna 1908 valmistui korkean kehämuurin ympäröimä vankimielisairaala alueen luoteisosaan. Suunnittelu oli tapahtunut yleisten rakennusten ylihallituksen ja lääkintöhallinnon yhteistyönä. Arkkitehtina oli sairaalarakentamisen asiantuntija Ernst Albin Kranck (1864–1936) ja toteutusvaiheessa työtä johti arkkitehti Stefan Michailow.

Lääninvankila 1890

Vuonna 1890 valmistui Turun lääninvankilan rakennus kehämuureineen Kakolanmäen itäosaan. Arkkitehteina olivat yleisten rakennusten ylihallituksen arkkitehti Theodor Decker (1838–1899) ja Ludvig Isak Lindqvist (1827–1894). Kolmikerroksisen, ristinmuotoisen sellivankilan julkisivut ja kehämuurit ovat puhtaaksi muurattua punatiiltä.

Muutokset ja uudisrakentaminen n. 1910–1980

Varsinaisten vankilarakennusten lisäksi Kakolanmäelle oli jo varhain rakennettu työtiloja, huoltotiloja ja henkilökunnan asuntoja. Alueelle rakennettiin 1900-luvun kuluessa, varsinkin 1910–1930-luvulle, yhä enemmän työ- ja verstastiloja, ennen kaikkea alkuperäisen kehämuurin puitteisiin, joka samalla myös menetti selkeän hahmonsä. Vanhaa muuria käytettiin uudisrakennusten julkisivuna tai jätettiin osaksi uutta ulkoseinärakennetta.

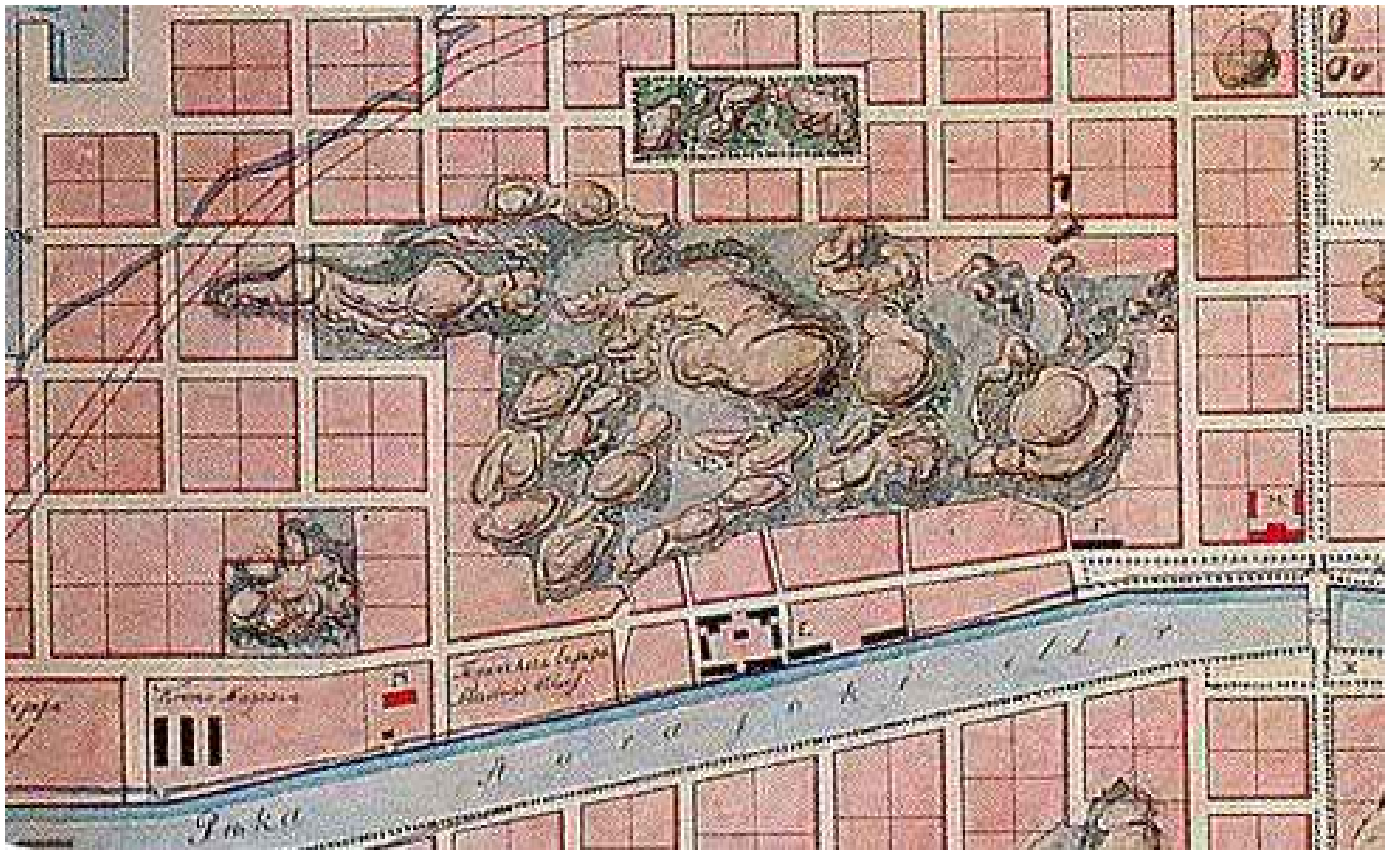
Vankila-alueen rakennuskannassa on tehty huomattavia korjaus- ja muutostöitä mm. 1950-luvulla ja 1970-luvulla. Tämä koskee mm. Länsisellirakennusta ja Vankimielisaira-alaa, joiden sisätiloja nykyään leimaavat korjausajalle tyypillinen materiaalivalikoima ja teknisten asennusten kotelointi-tai alakattoratkaisut.

Muutto Saramäen vankilaan 2007

Vuonna 2007 mäen asukkaat muuttivat uuteen Lounais-Suomen vankilaan Saramäkeen. Uuden vankilan valmistumisen myötä siirtyi Kakolan vankilavaihe historiaan.

*Kakola-kirjallisuus ja alueen suunnitteluaineisto, ks. Lähde-luettelo

*Nieminen, Anne 2009, Kakolanmäen historiaa. <http://www.hum.utu.fi/laitokset/kulttuurientutkimus/kakola/historia.html> Käytetty 2.12.2009 <http://www.hum.utu.fi/laitokset/kulttuurientutkimus/kakola/index.html>

Kakolanmäki on yksi Engelin v. 1827 asemakaavassa rakentamattomaksi jätetyistä kukkuloista.

ASEMAKAAVOITUKSEN JA MAANOMISTUKSEN VAIHEET

1827

Port Arthurin kaupunginosan korttelijako on muodostunut Carl Ludvig Engelin laatiman Turun palon jälkeisen asemakaavan mukaan.

1884

Kakolanmäen alue siirtyi valtion hallintaan vuonna 1884.

1897

Vuonna 1897 Keisarillisen Senaatin vahvistamassa asemakaavassa Kakolanmäen alue merkittiin vankila-alueeksi.

1966

Maarekisteriin tehtiin korjauspäätös 22.03.1966, jolloin alueesta, suuruudeltaan 188 527 ha, tuli Turun kaupungin VIII kaupungin osan tontti n:o 38 nimeltään Kakolanmäki, kruununtalo. Tontti, jolla sijaitsivat Turun keskusvankila, Turun lääninvankila sekä vankimielisairaala, oli oikeusministeriön hallinnassa. (Vankimielisairaalan peruskorjauksen esisuunnittelutyöryhmän mietintö. Helsinki 1974)

2010

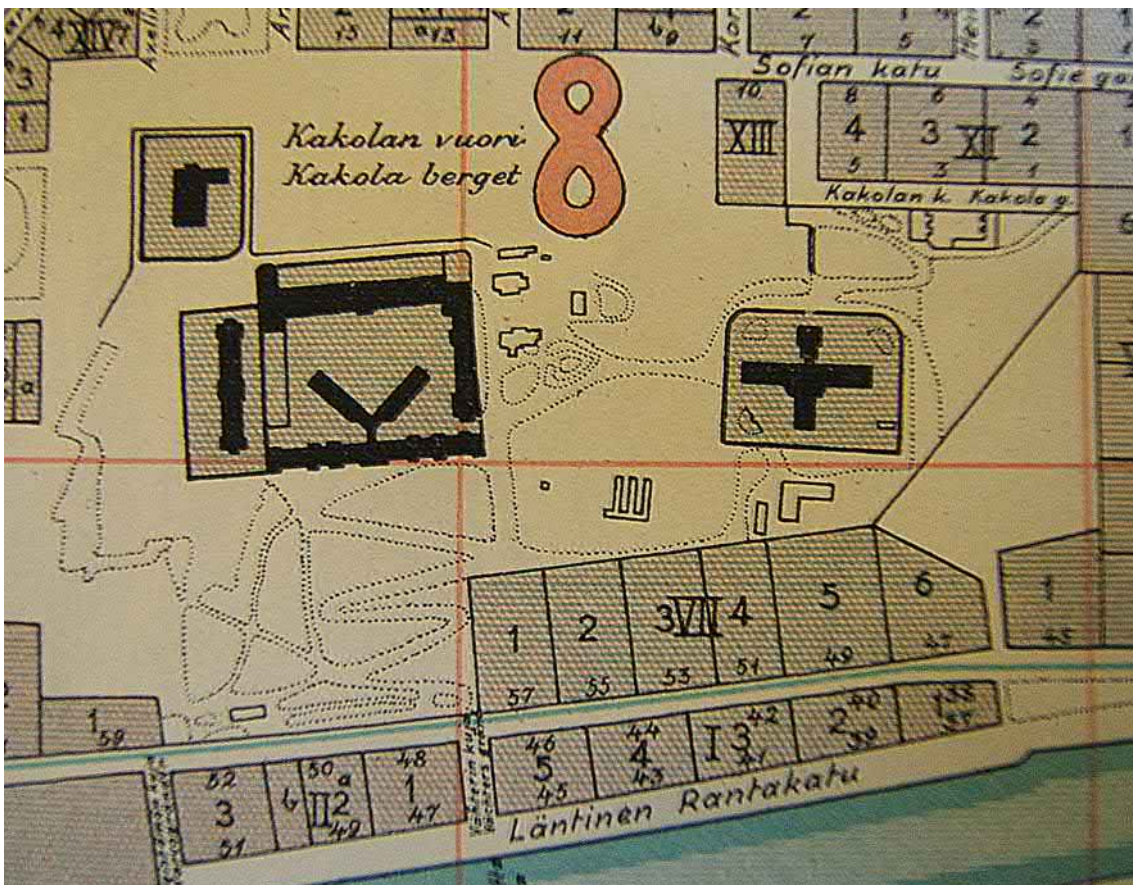
Kakolanmäen asemakaavan muutos

Vankila-alueen kaavan muuttaminen tuli ajankohtaiseksi kun Turun vankila oli päätetty siirtää uusiin tiloihin Saramäkeen. Senaatti-kiinteistöt teki 2002 aloitteen asemakaavan muuttamiseksi. Kaavaa anottiin muutettavaksi 16.11.2001 päivätyssä Kakolanmäen kehittämisselvityksessä esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Asemakaava 49/2002 on tullut voimaan 9.1.2010.

Kakolanmäen alueen karttoja 1904-1975

Asemapiirros v. 1904, E. A. Kranck / Seb. Gripenberg (alkuperäinen). KA 1904 Oik m/ VAHO
Ritning till byggnad för sinnessjuka förbrytare att uppföras å Kakola Fängelseområde i Åbo. Situationsplan.
 Ylhäällä vasemmalla näkyy suunnitteilla oleva vankimielisairaala pihamuureineen. Muuri rajasi noin 4700 neliömetrin alueen. Portti sijoitettiin pihan kaakkois- (itä-) kulmaan.

Vankila-alueen asemapiirros vuodelta 1928.

LAINSÄÄDÄNTÖ, KOMITEAT JA VANKIMIELISAIRAALAN PERUSTAMISEN TAUSTOJA

Vuonna 1908 rakennetun vankimielisairaalan perustamiseen vaikuttivat 1800-luvun lopun rangaistuksia koskeva lainsäädäntö ja mielisairaiden hoidossa tapahtunut kehitys. Tässä esitetään rakennushistorian taustaksi Mauri Rannan tekstiin perustuva tiivistelmä.

Ennen vuonna 1894 voimaan tullutta rikoslakia ja siihen liittyvää asetusta, "mielipuoli" rikoksenteijä oli oikeuden edessä useimmiten ollut samassa asemassa kuin muutkin rikoksenteijät, toteaa Mauri Ranta vankimielisairaalan historiikissa. Mielisairaajat vangit olivat olleet kanssavankejaan selvästi heikommassa asemassa mm. siksi, että he sopeutuivat tavallisia vankeja huonommin vankilajärjestykseen ja työntekoon. Tämä vuoksi he joutuivat usein olemaan pitkiä aikoja eristettyinä rangaistusosastoilla.

Samoihin aikoihin rikoslain uudistushankkeiden kanssa jatkuu keskustelu mielisairausten hoidosta ja mahdollisuuksista ongelman ratkaisemiseksi. Vuonna 1840 oli annettu asetusta, joka koski mielisairaiden henkilöiden hoitoa ja ajanmukaisten laitosten rakentamista. Valtiosäädöt käsittelevät kysymystä useita kertoja 1800-luvun jälkipuoliskolla. Vuonna 1867 suoritettua tutkimuksen perusteella todettiin maassa olevan noin 4000 hoitoa tarvitsevaa mielisairaasta henkilöä. Laitospaikkojen määrää pyrittiin kasvattamaan ja lääninsairaaloitten yhteyteen avattiin vastaanottolaitokset. Niuvanniemen keskuslaitos valmistui 1885. Vuonna 1889 annettiin uusi mielisairaiden hoitoa koskeva asetusta, jolla joudutettiin erityisesti useiden kunnallisten mielisairaaloitten rakennushankkeita. Pitkäniemen keskuslaitos aloitti toimintansa vuonna 1900 ja ensimmäinen kunnallinen, Harjavaltaan perustettu piirimielisairaala aloitti toimintansa vuonna 1902.

RANGAISTUSLAINSÄÄDÄNTÖ UUDISTUU

Vuonna 1894 tulivat voimaan vuonna 1889 säädetty uusi rikoslaki ja samana vuonna rangaistusten täytäntöönpanosta annettu asetusta, joka määräsi, että sairaille vangeille oli annettava tarvittava hoito. Ennen tätä ei tehty selvää eroa mielisairaiden ja muiden rikoksenteijöiden välillä.

Rikoslainsäädännössä 1889 säädettiin syyntakeettomuudesta: "Mielipuolen teko taikka semmoisen, joka ikäheikkouden

tahi muun samanlaisen syyn takia on ymmärrystään vailla, jääköön rankaisematta. Jos joku on joutunut sellaiseen satunnaiseen mielenhäiriöön, ettei hän ole tunnossaan; jääköön teko, jonka hän tässä tunnottomassa tilassa tekee, niinkään rankaisematta."

Rikoslain säätämisen kanssa 19.12.1889 annettiin myös rangaistusten täytäntöönpanosta asetusta, joka määräsi, että sairaalle vangille täytyi antaa tarvittava hoito. Sama asetusta edellytti vielä, että sairas vanki voi saada hoitoa rangaistuslaitoksen ulkopuolella, jos sitä ei hänelle laitoksen sisällä kyetä antamaan. (Ranta 1979, 3-5)

Asetuksen pohjalta Vankeinhoitokomitea selvitti rangaistusjärjestelmän ja mielisairaanhoidon välistä työnjakoa. Vankeinhoitokomitea kiinnitti huomiota "henkisesti vajavaisen" vankien erityisasemaan. Samana vuonna annetun asetuksen perusteella päädyttiin ehdottamaan erityisten lisäosastojen perustamista tällaisia vankeja varten. Lapinlahden keskuslaitoksesta saatujen kokemusten perusteella puhdas- ta sellirakennuslaitosta ei voinut pitää perusteltuna, vaan laitokseen tulisi sellien lisäksi sisältää muutamia yhteishuoneita. (Ranta 1979, ; Liippo 2011, 48)

Vankeinhoitokomitean mietinnön valmistuttua 1898, Senaatti päätti pyytää lääkintöhallitukselta lausuntoa. Lausunnossa lääkintöhallitus totesi, että mielisairaudet ja psyykkiset häiriöt olivat vankiloissa hyvin tavallisia. Tilastotietojen valossa arvioitiin, että vähintään 2-3% kaikista vangeista oli mielisairaita. Kaikkiaan mielenterveysongelmista kärsi arviolta viisi vankia sadasta. Mielisairaudet olivat selvästi yleisimpiä henkirikosten tekijöiden ryhmässä.

Lausunnossa todettiin, että mielisairaasta rikoksenteijää ei yleisen käsityksen mukaan tule tuomita rangaistukseen, vaan hänelle on järjestettävä asianmukainen hoito mielisairaaloissa. Psyykkisesti sairaiden vankien osalta oltiin erimielisiä siitä, tulisiko heitä hoitaa tavallisten mielisairaaloitten erityisosastoilla vai esimerkiksi rangaistuslaitoksiin liittyvissä mielisairaiden osastoissa.

Lausunnossa esitettiin esimerkkien avulla katsaus siitä, miten ongelma oli ratkaistu eri puolilla Eurooppaa. Potilasryhmiä oli kolme, mielentilatutkimuspotilaat, mielisairaajat rikoksenteijät ja mielisairaajat vankipotilaat, jotka olivat sairastuneet joko ollessaan tutkittavankeudessa tai kärsimässä rangaistuksesta.

Käytännön syistä pidettiin rangaistuslaitoksiin liittyviä erityisosastoja parhaana ratkaisuna, mm. siksi että sairastunut vanki voitaisiin siirtää nopeasti sinne hoitoon. Vankilan sisälle oli mahdollista rakentaa osasto, jonka ilmapiiri olisi vankipotilaille psyykkisesti tervehdyttävä ilman vankilan tiukka järjestystä ja työpakkoa.

Lääkintöhallitus kannatti pelkästään vankipotilaita varten rakennettavaa erillistä hoitoyksikköä, joka toteutettaisiin jonkin toiminnassa olevan keskusvankilan, ensisijaisesti Helsingin kuritushuoneen yhteyteen. Lausunnon mukaan mielentilatutkimukset, mielisairaas rikosentekijät ja tutkintavangit kuuluisivat tavallisen mielisairaanhoidon piiriin ja lääkintöhallituksen alaisuuteen.

Lausunto sai tukea Vankeinhoitolaitoksen ylitirehtöörin taholta, jonka mukaan ehdotettu hoitoyksikkö oli perustettava lain ja 19.12.1889 annetun asetuksen perusteella. (Ranta 1979, 6-11; SVYM 1899, XIV)

ALUSTAVAT SELVITYKSET

Senaatti määräsi 10.3.1902 tehtäväksi asiasta lisäselvityksen. Valmistuneen selvityksen mukaan vankiloissa oli 48 mielisairasta vankia, joista suurin osa oli kärsimässä rangaistusta Turun kuritushuoneessa. Esitettiin arvio, että perustettavan laitoksen tulisi olla 70-paikkainen. Helsingin kuritushuoneen yhteyteen rakennettavaksi ehdotetun laitoksen hyvänä vaihtoehtona pidettiin Turkua, josta löytyi sopiva paikka kuritushuoneen vierestä ja jossa oli erityisen paljon pitkän rangaistuskauden vankeja.

Lokakuussa 1903 senaattori Waldemar Eneberg tarkasti ehdotettua rakennuspaikkaa Turussa. Sen jälkeen rakennushallitus ryhtyi yhteistyössä lääkintöhallituksen kanssa laatimaan luonnoksia ja kustannuslaskelmia 70 mielisairaanhoidon laitosta varten.

ESIKUVIA HAKEMASSA

Marraskuussa 1903 Turun kuritushuoneen johtaja Victor Nybergh, Turun kuritushuoneen lääkäri Karl Kyrklund ja lääkintäarkkitehti E. A. Kranck lähtivät opintomatkalle Saksaan tutustumaan vastaavanlaisiin laitoksiin.

Pohjoismaista toimi ainoastaan yksi vastaava laitos, eikä tätä Trondheimissa sijaitsevaa, sairaalaksi muutettua entistä vankilaa pidetty vartenotettavana esikuvana. Vankimielisairaan mallia haettiin lähinnä Pohjois-Saksasta. Sielläkin opintomatkan kohteena olevat osastot oli yleensä alun perin rakennettu vankiloiksi ja myöhemmin muutettu lähes sellaisinaan psykiatrisiksi osastoiksi.

Nybergh, Kyrklund ja Kranck tutustuivat Saksassa viiteen rangaistusvankilaan, joiden yhteyteen oli rakennettu osastot mielisairaita vankeja varten. He tutustuivat samalla kahteen suureen ajanmukaiseen mielisairaalaan ja Kyrklund jatkoi vielä Englantiin tutustumaan kriminaalimielisairaalaan. Tohtori Kyrklundin matkakertomukseen kirjaamat vaikutteet olivat lähtökohtana Turun uutta laitosta rakennettaessa ja sen toimintaa käynnistettäessä.

Kaikissa vankiloiden yhteyteen rakennetuissa osastoissa säilytettiin sekä mielisairaita vankeja että mielisairaita rikosentekijöitä. Jälkimmäiset viettivät laitoksessa vain tarkkailujakson, jonka kuluessa lääkäri antoi lausunnon potilaan mielentilasta. Toipuneet palautettiin takaisin vankilaan ja parantumattomiksi katsotut siirrettiin piirisairaaloihin. Saksan laki ei sallinut mielisairaanhoidon rankaisemista eikä mielisairas voinut sairautensa ollessaan sovitaa rangaistustaan.

Vankilan yhteyteen rakennettu mielisairasosasto osoittautui kokemusten perusteella parhaaksi ratkaisuksi. Ulkoisesti osastot olivat vankilamaisia kaltereineen ja rautaisine ovineen. Yleensä ikkunat olivat kuitenkin suurempia kuin vankiloissa. Osastojen sisäpuolelle oli yritetty luoda sairaalamaista vaikutelmaa.

Potilaita hoidettiin pääosin yhteisönä ja ryhminä. Yleensä osastot oli rakennettu siten, että potilaat voitiin osaston sisällä sijoittaa toisistaan eristettyihin ryhmiin. Levottomia ja rauhallisia potilaita ei pyritty erottamaan toisistaan, sen sijaan montaa levotonta ei koskaan sijoitettu yhteen päivähuoneeseen. Jokaisessa osastossa oli erityisen valvonnan alainen vastaanotto-osasto, jossa uusia potilaita tarkkailtiin ja levottomia potilaita hoidettiin vuodelevossa. Tutuiksi käyneet ja rauhoittuneet potilaat pyrittiin mahdollisimman pian siirtämään aktiivisempiin ja vapaampiin huoneisiin.

Päivä- ja yöhuoneet oli tarkoitettu korkeintaan kymmenelle potilaalle. Ihanteellisena määränä yhtä makuusalia kohti pidettiin 4-5 potilasta, mutta taloudellisista syistä tämä oli harvoin mahdollista toteuttaa. Päiväsaleissa potilaat ruokai-

livat ja askartelivat kutoen mattoja, liimaten kirjekuoria tms. Päivähuoneiden ovet olivat käytävälle kiinni ja potilaiden seurana oli 1-2 hoitajaa ja yleensä joku ei-mielisairas vanki puhdistajana. Yksinäishuoneiden määrä vaihteli 10 - 30 prosenttiin kaikista potilaspajoista. Niiden asukkaita ei pidetty kokonaan eristettyinä.

Jokaista huonetta voitiin valvoa käytävältä joko oven kurkistureiän tai seinässä olevan ikkuna-aukon kautta. Monissa paikoissa oli tapana, että hoitaja valvoi myös makuusaleissa. Huoneiden kalustus oli hyvin massiivinen, jotta huonekaluja ei voitaisi käyttää aseina. Kaikissa huoneissa oli siirrettävät klosetit. Yöhuoneiden sängyt olivat tavalliset sairaalasängyt ja seinään oli kiinnitetty peseytymistaso.

Osastojen käytössä oli tavallisesti kaksi kävelypihaa, joista toinen oli asfalttipintainen ja tarkoitettu vaarallisille potilaille. Toinen piha-alue nurmikkoineen, pensaineen ja idyllisine käytävineen, oli ilmeeltään puistomainen. Piha-alueella oli luotettavimmilla potilailla mahdollisuus harrastaa puutarhanhoitoa hoitajien johdolla.

Hoito rakentui erilaisille toiminnoille ja yhteisöperiaatteelle, minkä lisäksi käytettiin vuodelepoa ja pitkiä rauhoittavia kylpyjä. Hoitajien työ oli raskasta. Ylihoitaja velvoitettiin asumaan osaston välittömässä läheisyydessä. Hänen tehtäviinsä kuuluivat osaston kirjalliset työt ja lääkesekoitukset. Lääkärit olivat erikoistuneet psykiatriaan.
(Ranta 1979, 12-15, Kyrklund 1905)

SUUNNITTELU JA PÄÄTÖKSENTEKO

Vankimielisairaalan luonnoksia alettiin työstää Yleisten rakennusten ylihallituksessa loppuvuodesta 1903. Suunnittelusta vastasi lääkintäarkkitehti Ernst Albin Kranck.

Kranckin laatimat piirustukset sekä 300 000 markan kustannuslaskelma lähetettiin maaliskuun alussa 1904 senaatille. Rakennusohjelma puollettiin ja asia toimitettiin keisarin ratkaistavaksi. Senaattori Eneberg toimi pari kuukautta myöhemmin asian esittelijänä ja heinäkuun 7. päivänä keisari määräsi Turun kuritushuoneen yhteyteen rakennettavaksi sairaalan mielisairaita vankeja varten. Tarkoitusta varten tuli suuriruhtinaskunnan varoista vuosittainmaksaa satatuhatta markkaa kolmena rakentamisvuotena.

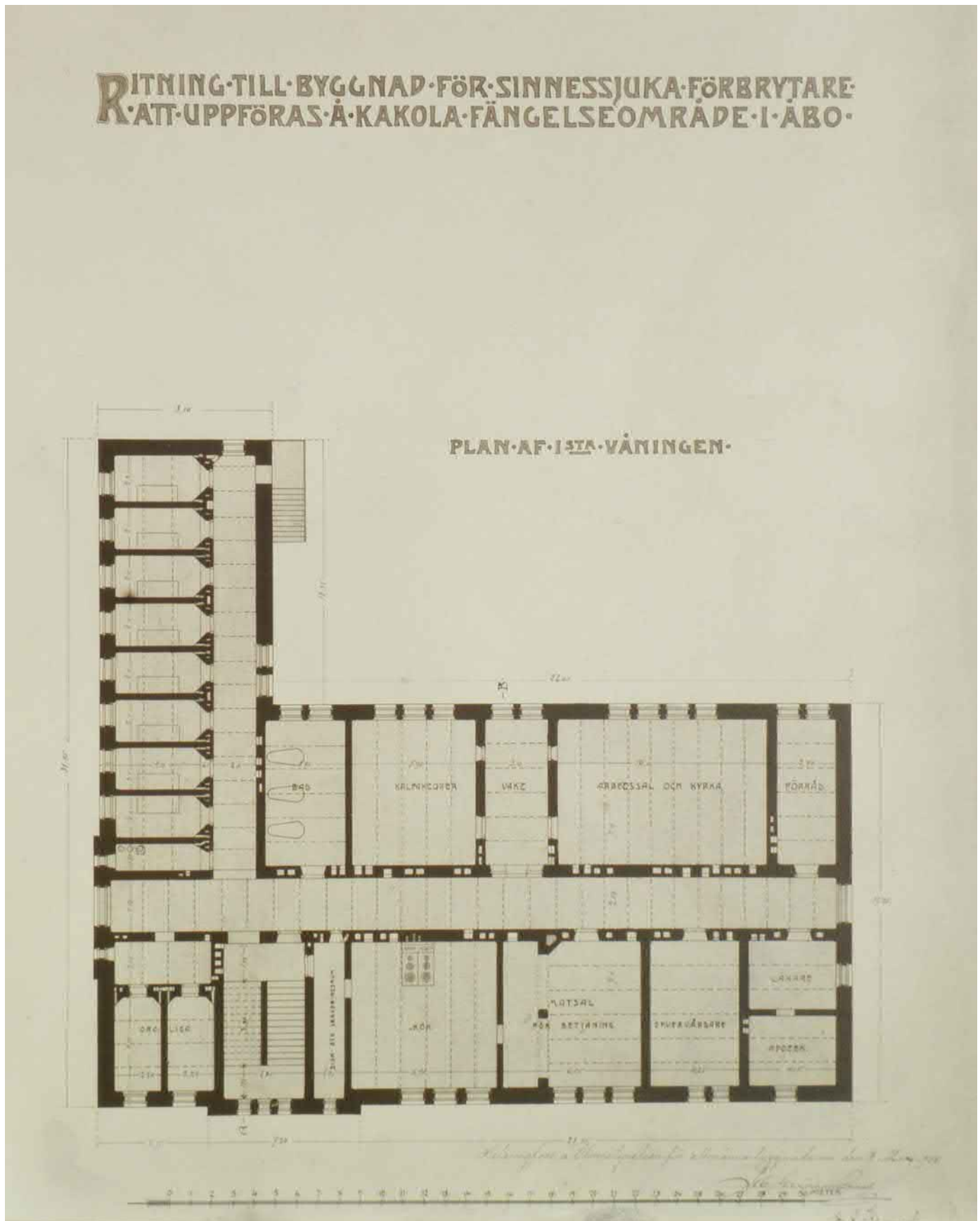
Sairaalarakennuksen toteuttamiseksi muodostettiin senaatin päätöksen mukaan helmikuussa 1905 toimikunta, jonka jäseniksi tulivat Turun kuritushuoneen johtaja Nybergh, Turun kuritushuoneen lääkäri Kyrklund sekä arkkitehti Stefan Michailow. Yleisten rakennusten ylihallituksen nimeämä arkkitehti Stefan Michailow. Michailowista tuli uudisrakennustyömaan työnjohtaja. Tärkeitä periaatteellisia rakennusratkaisuja tehtäessä toimikunnan oli senaatin päätöksen mukaan kuultava laitoksen suunnittelijan, arkkitehti Kranckin mielipiteitä.
(Ranta 1979, 12-16)

ALUSTAVAT PIIRUSTUKSET

Vanhimmat tiedossa olevat, Kansallisarkistossa säilytettävät piirustukset on laadittu Yleisten rakennusten ylihallituksessa. Piirustukset on päivätty 4. maaliskuuta 1904. Allekirjoittajina ovat on Sebastian Gripenberg ja E.A. Kranck. Piirustussarjaan kuuluu asemapiirros ja kolme pohjapiirrosta.

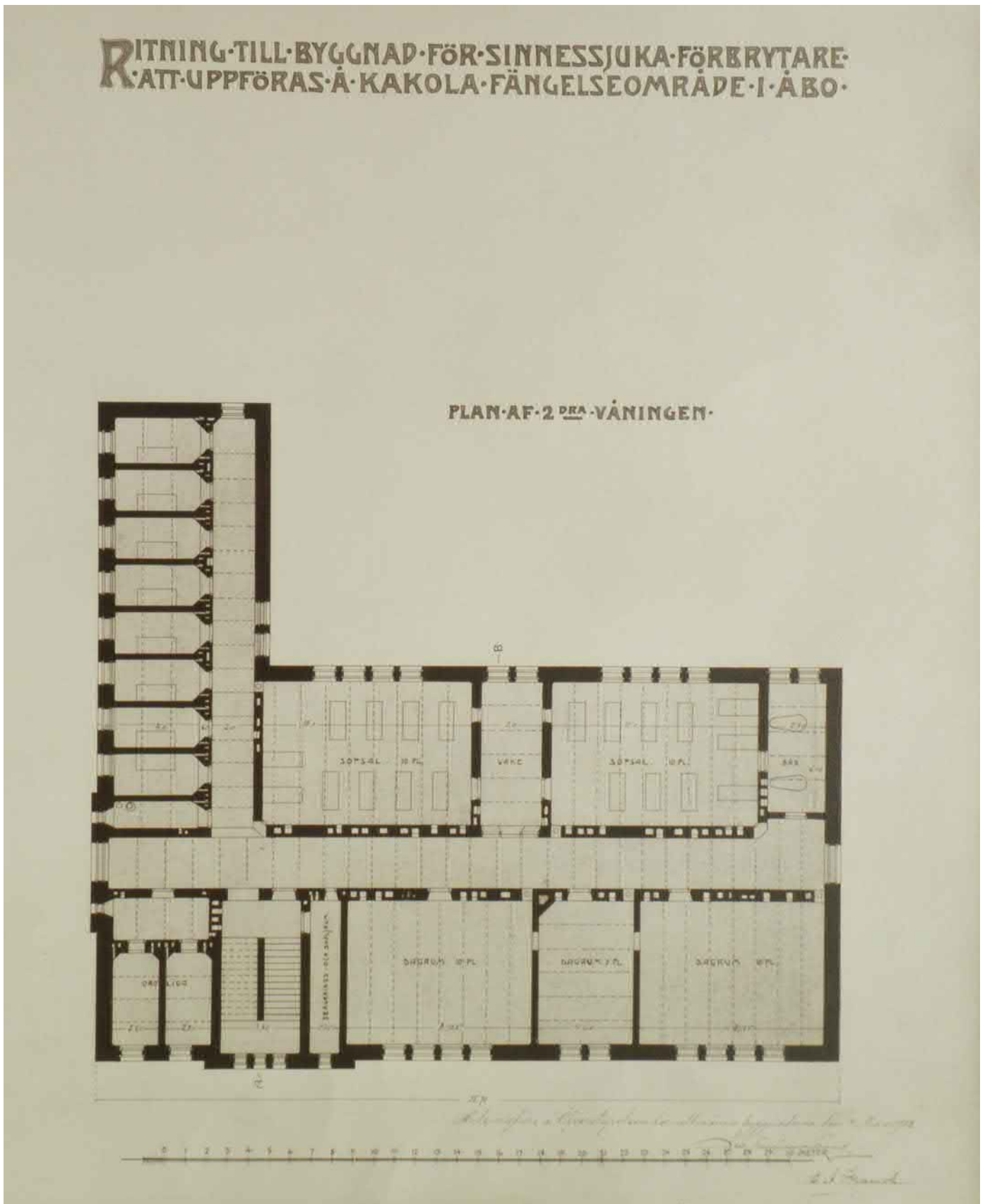
Piirustukset sekä 300 000 markan kustannuslaskelma lähetettiin maaliskuun alussa 1904 senaatille. Varsinainen rakentamismääräys annettiin 7. heinäkuuta 1904.

Asemapiirros v. 1904, E. A. Kranck / Seb. Gripenberg . KA
Kolme pohjapiirrosta (piirustusten valokuvakopiot) v. 1904, E. A. Kranck / Seb. Gripenberg, KA

Ensimmäisen kerroksen pohjapiirros, maaliskuussa 1904 päivätty piirustus, E. A. Kranck / Seb. Gripenberg. „Ritning till byggnad för sinnessjuka förbrytare att uppföras å Kakola fängelseområde i Åbo.

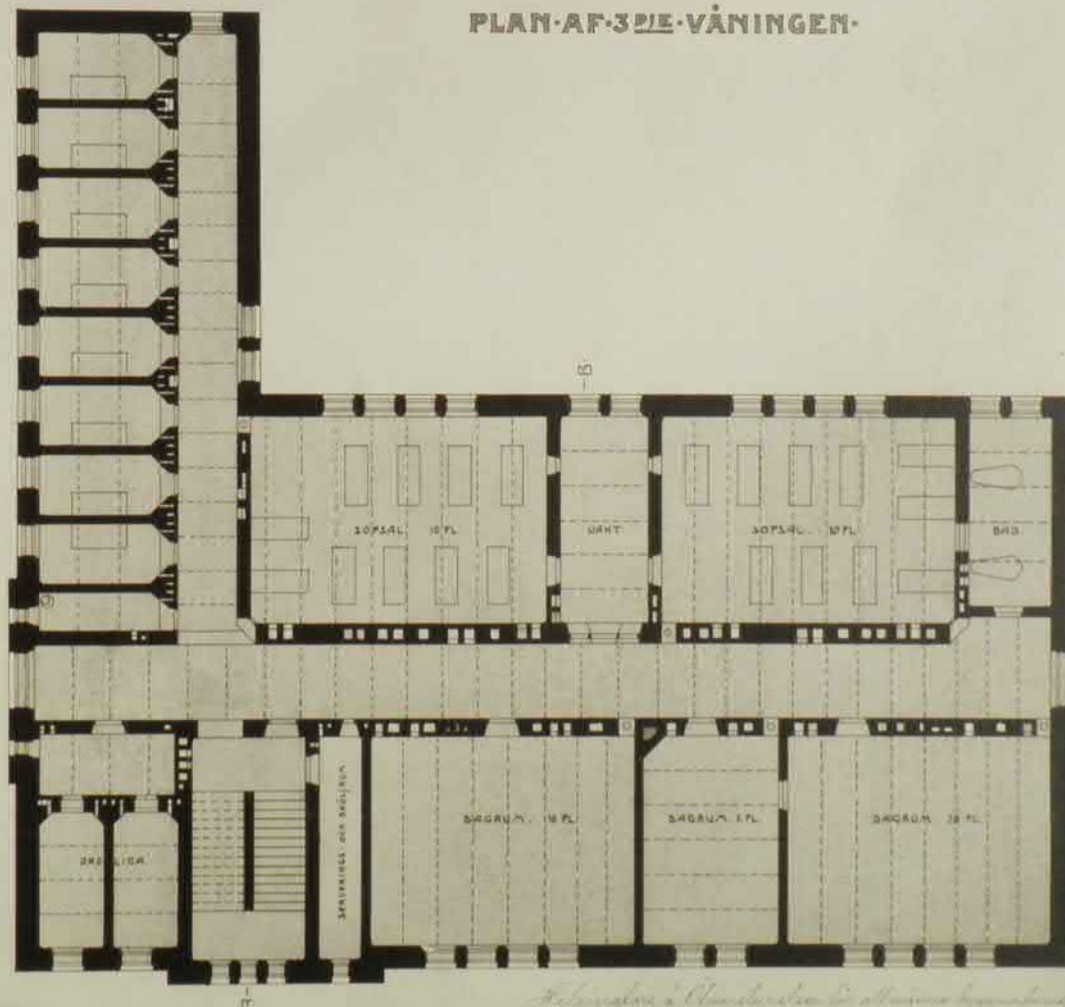
Yleisten rakennusten ylihallitus. KA VAHO 1a

Toisen kerroksen pohjapiirros, maaliskuussa 1904 päivätty piirustus, E. A. Kranck / Seb. Gripenberg. *Ritning till byggnad för sinnessjuka förbrytare att uppföras å Kakola fängelseområde i Åbo.*
Yleisten rakennusten ylihallitus. KA VAHO 1a

RITNING TILL BYGGNAD FÖR SINNESSJUKA FÖRBRYTARE ATT UPPFÖRAS Å KAKOLA FÄNGELSEOMRÅDE I ÅBO.

PLAN AF 3DE VÅNINGEN.

Kakola & Helsingfors i Åbo 1904

E. A. Kranck

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 MEYER

E. A. Kranck

Kolmannen kerroksen pohjapiirros, maaliskuussa 1904 päivätty piirustus, E. A. Kranck / Seb. Gripenberg. „Ritning till byggnad för sinnessjuka förbrytare att uppföras å Kakola fängelseområde i Åbo.
Yleisten rakennusten ylihallitus. KA VAHO 1a

RAKENTAMINEN

Rakennustyöt käynnistyivät huhtikuussa 1905 ja vuoden loppuun mennessä ehdittiin rakentaa tulevaa sairaalaa ympäröivä kivimuuri. Rakentajat olivat pääasiassa kuritushuoneen vankeja, joiden päiväpalkaksi Senaatti oli määrännyt 42 penniä.

Itse sairaalarakennusta ryhdyttiin rakentamaan alkuvuodesta 1906. Rakennus ei vielä valmistunut suunnitelman ja Keisarin määräyksen mukaan vuoden 1907 loppuun mennessä. Vakava onnettomuus viivästytti hieman rakennustöitä, kun syyskuussa 1907 kolme vankia putosi rakennustelineiden sortuessa neljännessä kerroksesta pohjakerrokseen.

Rakennus tuli harjakorkeuteen lokakuun alussa 1907 ja vesikatto valmistui syksyn kuluessa. Koko rakennus valmistui seuraavan vuoden syksyllä ja lopputarkastus pidettiin

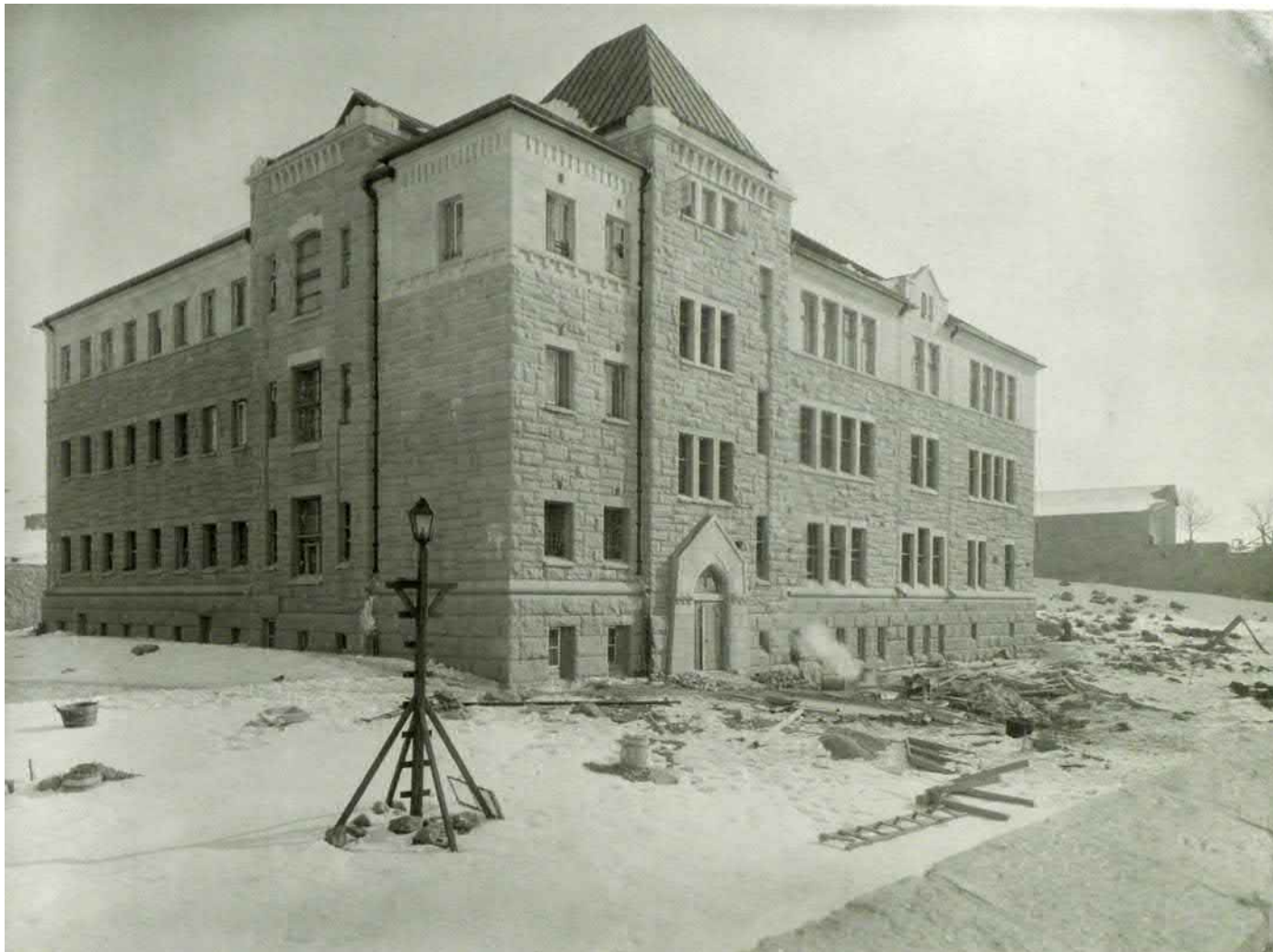
17.10.1908. Tarkastajat totesivat, että työ oli huolellisesti ja täysin tyydyttävästi tehty määräysten ja piirustusten mukaisesti. (Ranta 1979, 16-17)

Valmistuneeseen rakennukseen majoitettiin aluksi kuritushuoneen vankeja, jotka olivat rakentamassa kuritushuoneen uutta selliosastoa, ns. Länsisellä arkkitehti Michailowin johdolla.

Vankimielisairaalan toiminta alkoi rakennuksessa vasta kolme vuotta lopputarkastuksen jälkeen ja ensimmäinen potilas tuli sairaalaan 29.9.1911.

(Ranta 1979, 16-17)

VALMISTUNUT RAKENNUS YMPÄRISTÖINEEN

Uusi vankimielisairaala rakennustyön valmistuttua. Piha on vielä rakentamatta. KA

Rakennus

Rakennus valmistui syksyllä 1908. Vuonna 1913 laadittiin toteutunutta vankimielisairaala esittävä, väritetty piirustus-sarja, *Tukthuset i Åbo, Byggnad för sinnessjuka fångar*. Piirustukset allekirjoitti arkkitehti Stefan Michailow ja hyväksyi Yleisten rakennusten ylihallituksen arkkitehti Jac. Ahrenberg. Vastavalmistunut rakennus valokuvattiin rakennuttajan toimesta.

Vankimielisairaalan historiikin kirjoittanut psykologi Mauri Ranta on tarkkaan referoinut arkistolähteitä kuvaillessaan rakennusta. Seuraavilla sivuilla kuvaus perustuu piirustusten analyysiin ja hänen tekstiinsä.

Rakennuksen pinta-ala oli 2 280 m² ja tilavuus 12 500 m³.
"Tontti-alueen" laajuus oli 4 000 m².

Muuri

Piha-aluetta ympäröi 278 metriä pitkä, noin neljä metriä korkea ja yli puoli metriä paksu kivimuuri. Portti sijaitsi piha-alueen etelänurkassa, johon kaikki laitokseen suuntautuva liikenne ohjattiin. Muurin rakentamisessa oli käytetty Kakolan alueelta louhittua harmaata graniittia ja muurin harja oli katettu hakatuilla kivilevyillä (Ranta 1979, 17).

VANKIMIELISAIRAALARAKENNUS 1913

Rakennukseen kuuluu osittain maanpäällinen kellarikerros ja kolme kerrosta. Rakennus on L-muotoinen, jakautuen pääsiipeen ja sellisiipeen.

Tilaratkaisut

Taloon sisäänkäynti on keskitetty yhteen, lounaissivulla sijaitsevaan pääoveen. Sen lisäksi on sellisiivistä varauloskäynti pihalle. Pääovesta tullaan porraskäytävään, josta portaat johtavat alas kellarikerrokseen ja ylös kolmelle potilasosastokerrokselle sekä ullakolle.

Syvärunkoinen luoteis-kaakkoissuuntainen pääsiipi sisältää hallinto-, hoito-, yhteismajoitus- ja huoltotilat, jotka ryhmittyvät keskikäytävän molemmin puolin. Pääsiiven lounaissivulla rakennuksen ainoa porrashuone. Lounais-koillisuuntaisessa sellisiivessä on ikkunallinen sivukäytävä. Keskikäytävän molemmissa päissä ja sivukäytävän päätteenä on ikkunat.

Kellarikerrokseen on sijoitettu polttoainevarasto ja höyrykattilahuone, josta lämmitetty ilma johdetaan kanavia pitkin rakennuksen paksuihin sydänmuureihin sijoitettuihin nousuhormeihin ja edelleen selleihin ja muihin tiloihin. Högforsin toimittamat ilmalaitoksen säätölaitteet ovat säilyneet sellisiiven käytävän seinissä.

Muita kellarikerroksen tiloja ovat kellarivarastot, pölysäiliöt (damaflagring), korjausverstaas ja iso työpajatala. Arkistotietojen perusteella kellariin rakennettiin lisäksi sauna.

Ensimmäisessä kerroksessa ovat lääkärin ja ylihoitajan tilat, apteekki, keittiö, henkilökunnan ruokala, hoitajien huoneet, sellit, majoitussali ja laaja kylpyosasto.

Toinen ja kolmas kerros ovat pohjaratkaisultaan identtiset. Kummassakin kerroksessa on vankien/potilaiden ruokasali ja päivähuone sekä eteläpäädyssä kylpyhuone. Sellisiiven huonerivissä on yksi WC-tila, lisäksi on sijoitettu WC-istuin toisen majoitussalin nurkkaan.

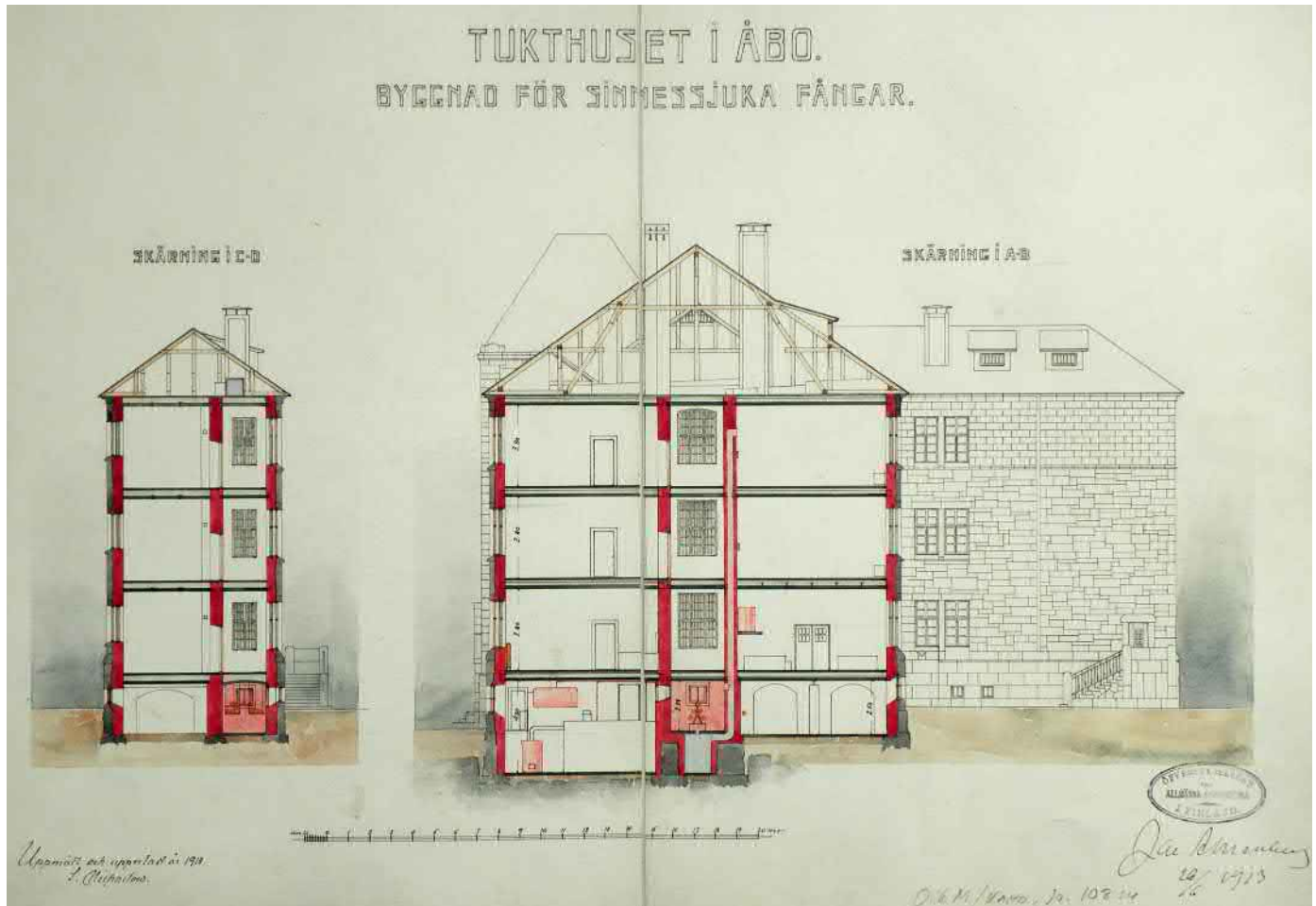
Kerrosten vapaa sisäkorkeus on piirustusten mukaan 3,8 m, kellarissa 2,5 m. Vesikatteen alla on korkea, kylmä ullakkotila.

Sisäpinnat ja värit

Lattiat päällystettiin asfaltilla. Alun perin oli ollut tarkoitus maalata seinät öljymaalilla, mutta rakennustoimikunta oli toteutuksen aikana saanut ohjeet liimamaalin käytöstä. Syynä oli se, että rakennukseen aluksi majoitettiin vankeja eikä vankimielisairaalan potilaita. Muualta saadut kokemukset osoittivat kuitenkin, että liimamaalista saattoi tulla hankala alusta maalattaessa myöhemmin öljymaalilla. (YRYH vuosikertomus 1908, 71; 1909,92)

Tekniset järjestelmät

Vankimielisairaalaan rakennettiin lämpöjohto- ja ilmanvaihdelaitos, vesi- ja viemärijohdot, vesiklosetit ja sähkövalaistus koneinsinööri R. von Nandelstadhin suunnitelmien mukaan. (Loppukatselmuskertomus 1908, KA RakHall I, Hf 2:8)

Leikkaus. Ajantasapiirustuksen 1913 on laatinut Stefan Michailow. 0/6 1913 Oik M/VAHO

RAKENNE

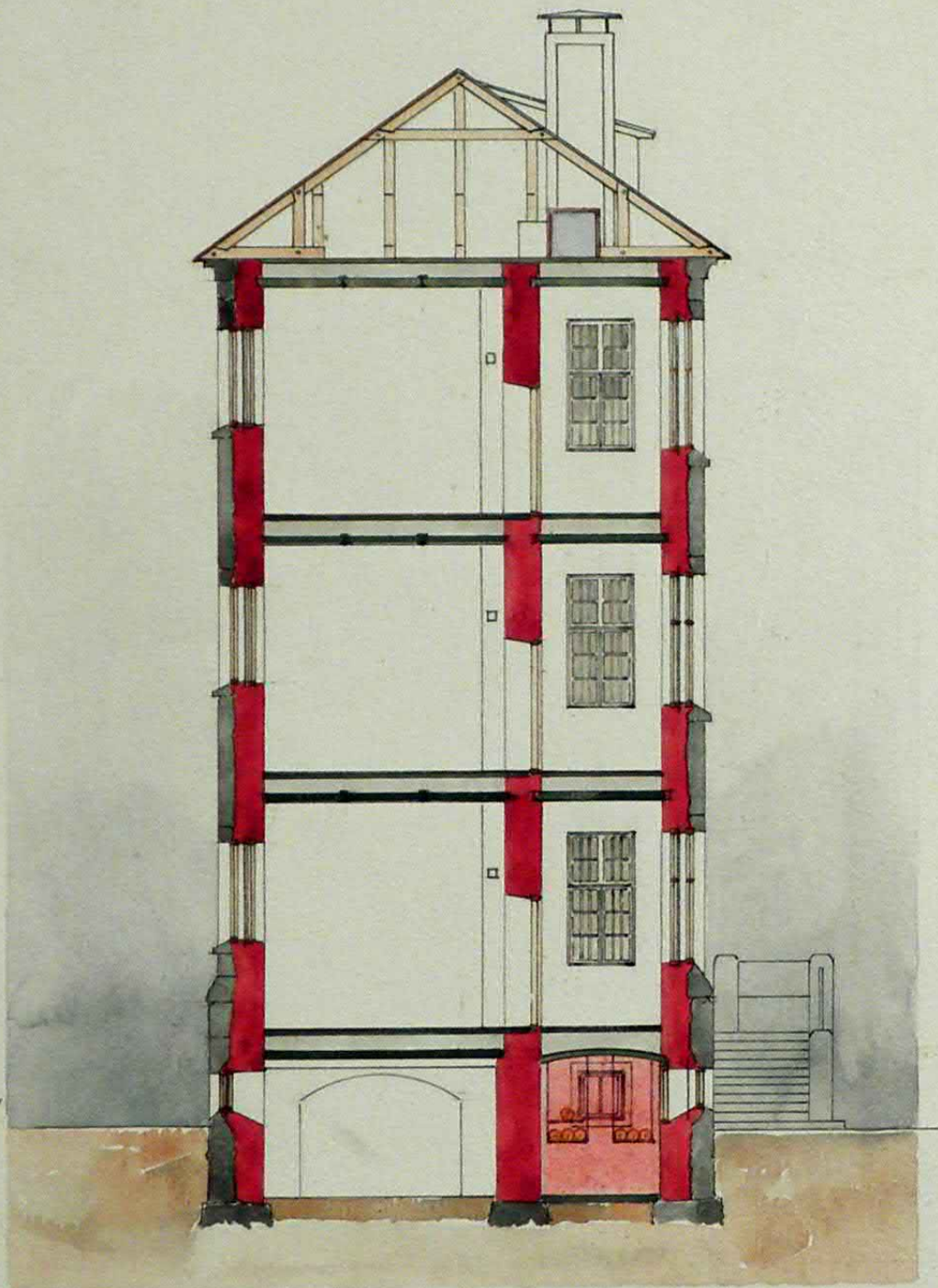
Vuonna 1913 laadituissa leikkaus- ja pohjapiirustuksissa on esitetty rakennuksen kivi-, tiili-, puu- ja välipohjarakenteet väritettyinä ajan standardikäytäntöä noudattaen. Leikkaus on piirretty höyrykattilahuoneen kohdalla, jossa lattia on madallettu muuhun kellarikerrokseen nähden. Kellarikerroksen lattiat ovat "sementtilattioita". Kantavat ulkoseinät on kellarin alapohjasta alkaen perustettu kivanturoille ja muurattu tiilestä. Julkisivut on verhottu eri kokoisilla graniittiharjoilla, pääosin ns. square rubble-periaatetta noudattaen.

Kantavat väliseinät on muurattu tiilestä ja rapattu. Niihin on sijoitettu runsaasti hormoneja. Kellarikerroksen väliseinissä on poikkileikkauksessa esitetty kaariholvattuja aukkoja. Välipohjat on esitetty harmaasävyillä kuten kellarin sementtilattiat. Palkisto on esitetty katkoviivoin pohjapiirustuksissa ja

leikkauksessa on esitetty I-palkisto, kaikesta päätellen teräspalkkeja.

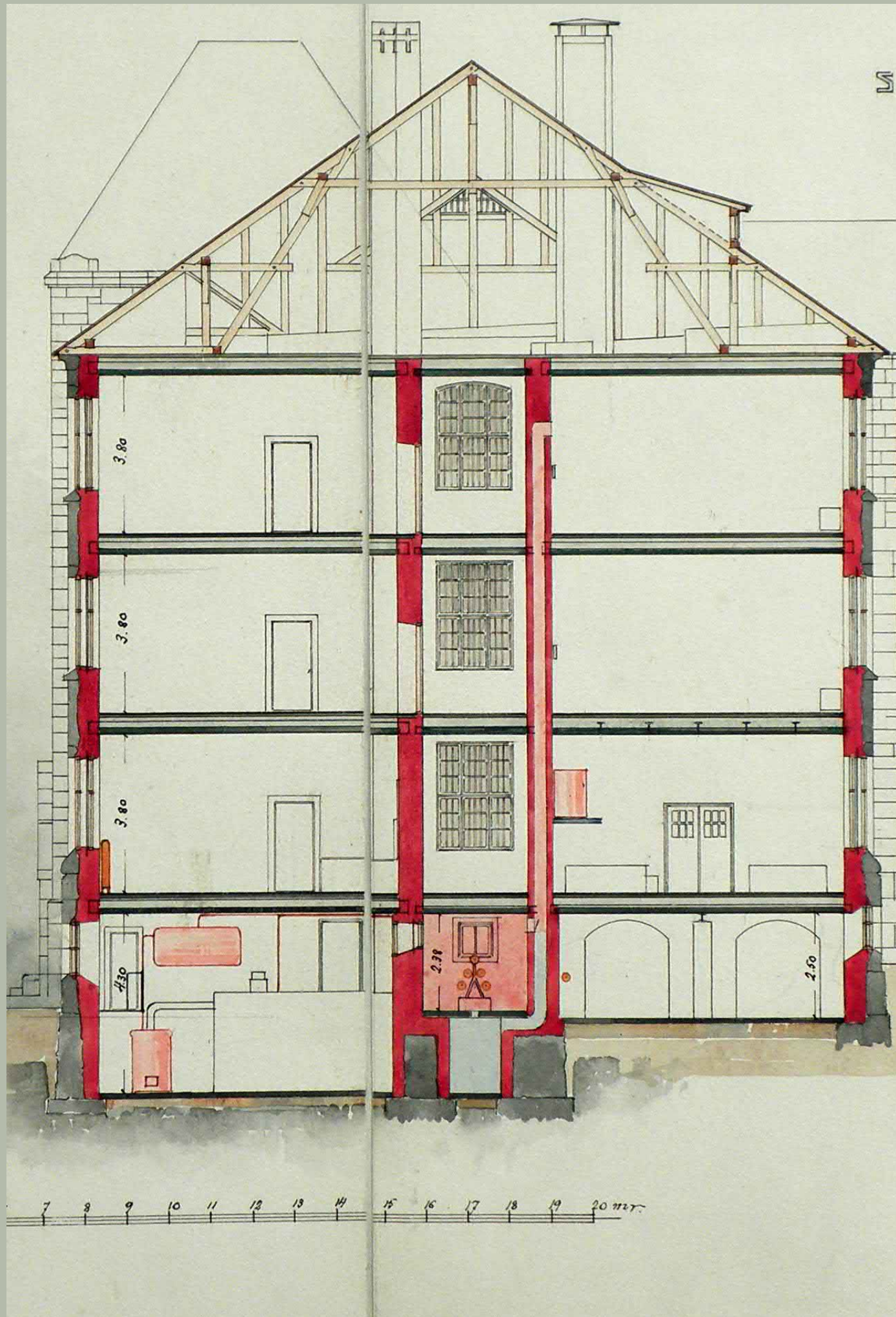
Puurakenteiset kattotuolit on tuettu ullakkopermantoon ja ulkoseiniin jättäen ullakkotilan keskialueen lähes vapaaksi.

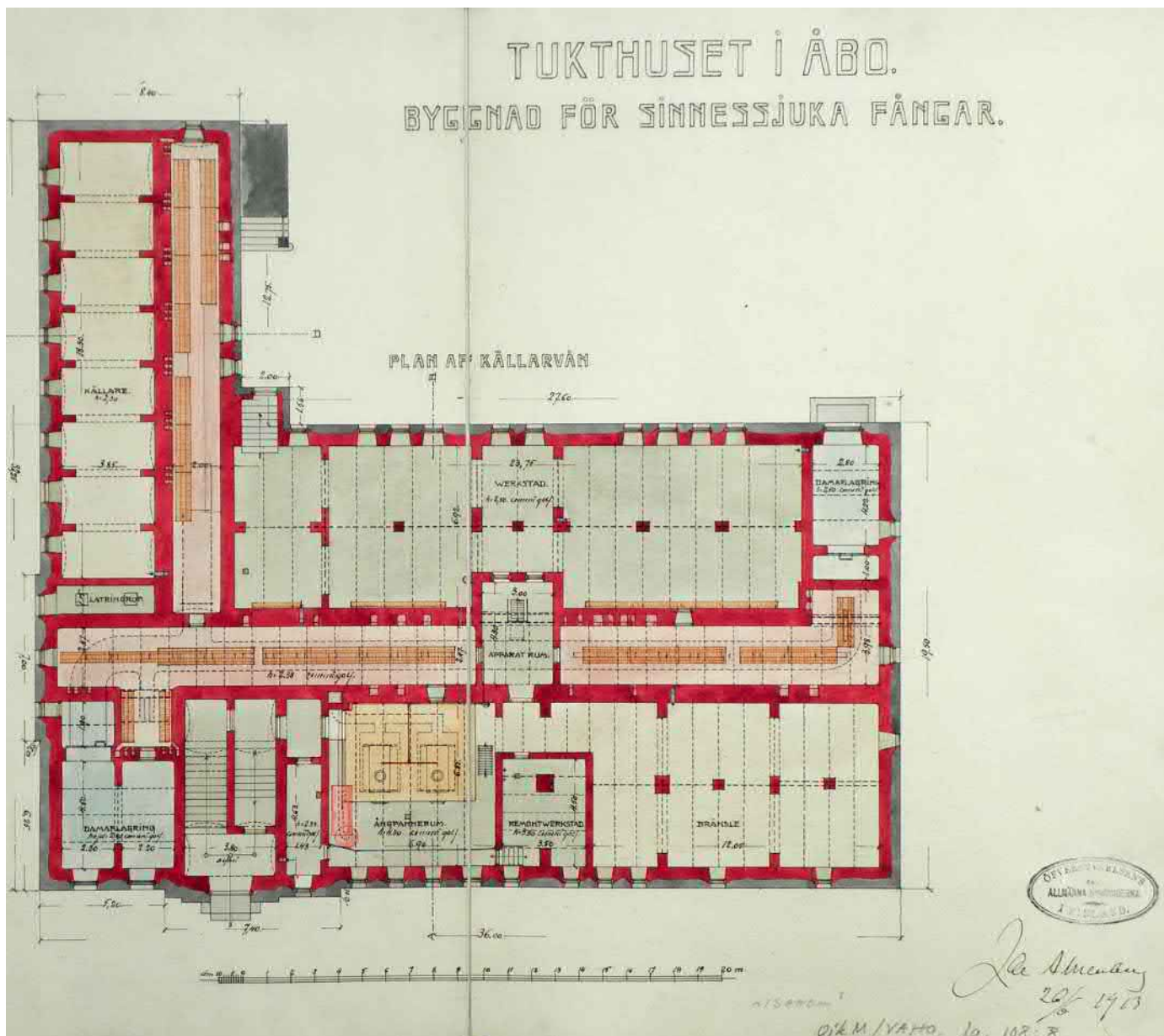
SKÄRNING I C-D

dm 10 0 1 2

Uppmätt och uppritad år 1913.
S. Michailow.

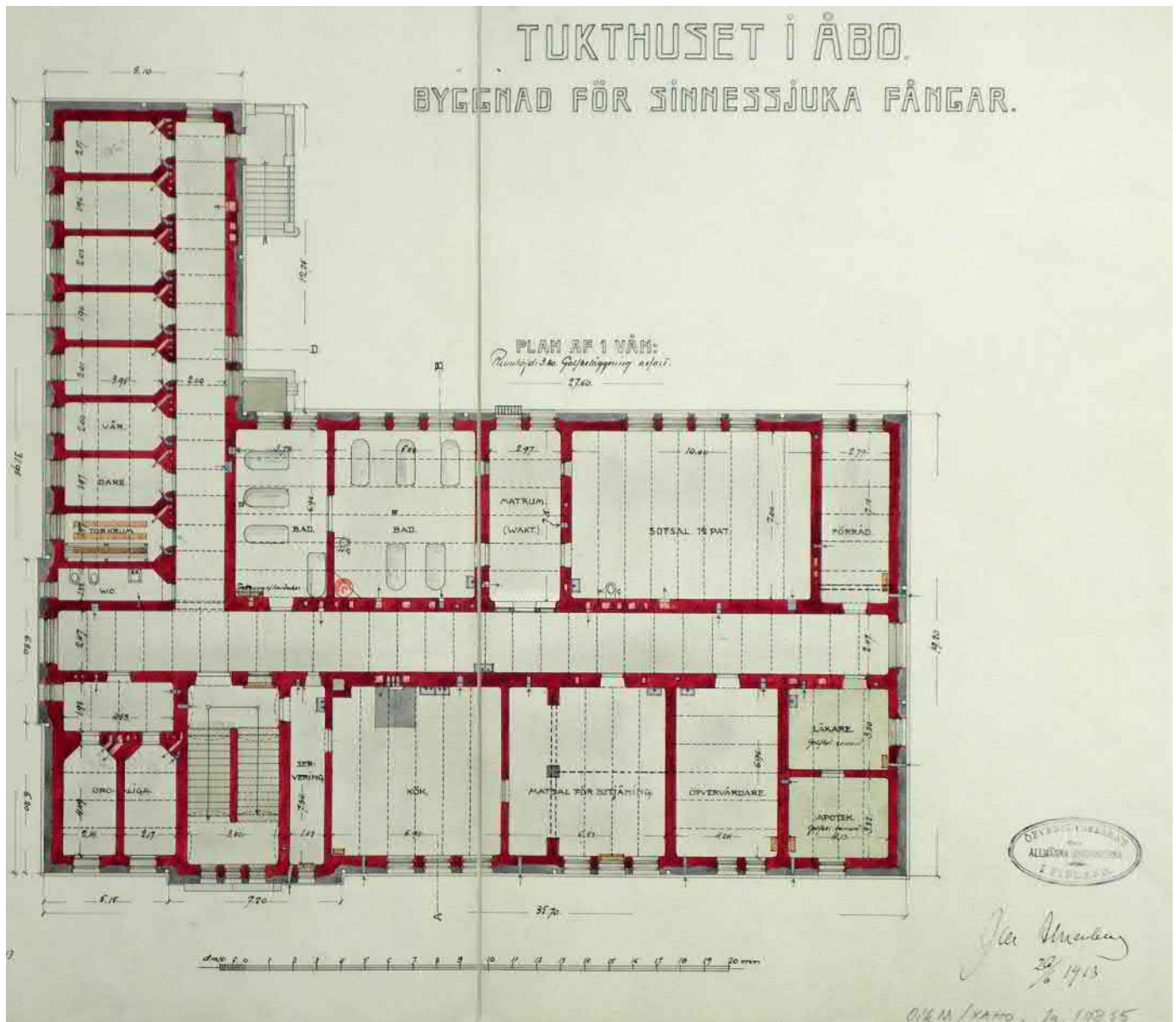
Kellari. Ajantasapiirustuksen on laatinut Stefan Michailow 20/6 1913. Oik M/VAHO

KELLARI JA LÄMMITYSJÄRJESTELMÄ

Kellarikerroksessa sijaitsivat pannuhuone ja siitä lähtevät tilaa vievät lämpökanaalit. Lämmitysjärjestelmä oli valmistuksessaan varsin uudenaikainen. Kuumilla vesiputkilla lämmitettiin tiiviissä kanaalissa oleva ilma, joka sitten lämmitessään nousi kellarikerroksesta kanaalia pitkin lämmittämään ylempiä kerroksia. Kerroksissa sijaitsevilla lämmönsäätölaitteilla säädettiin huoneiden lämpötila laitteeseen merkityn ulkoilman lämpötilan mukaan. Lisäksi kellariin rakennettiin polttoainevarasto, lantakuoppa, kellari ja työpajatilaa. Työpajatilan sisäänkäynti sijaitsi rakennuksen ”kainalossa”.

Kun sairaalatoiminta aloitettiin syksyllä 1911, lämmitysjärjestelmään alkuvaikeuksineen oli jo totuteltu kaksi talvea. Monimutkainen lämmitysjärjestelmä olisi vaatinut hoitajakseen ammattitaitoisen lämmittäjän. Parikymmentä vuotta

lämmittäjän tehtävää hoitivat kuritushuoneen luottovangit, joilla kuitenkin harvoin oli tehtävän kannalta riittävästi ammattitaitoa. (Ranta 1979, 20)

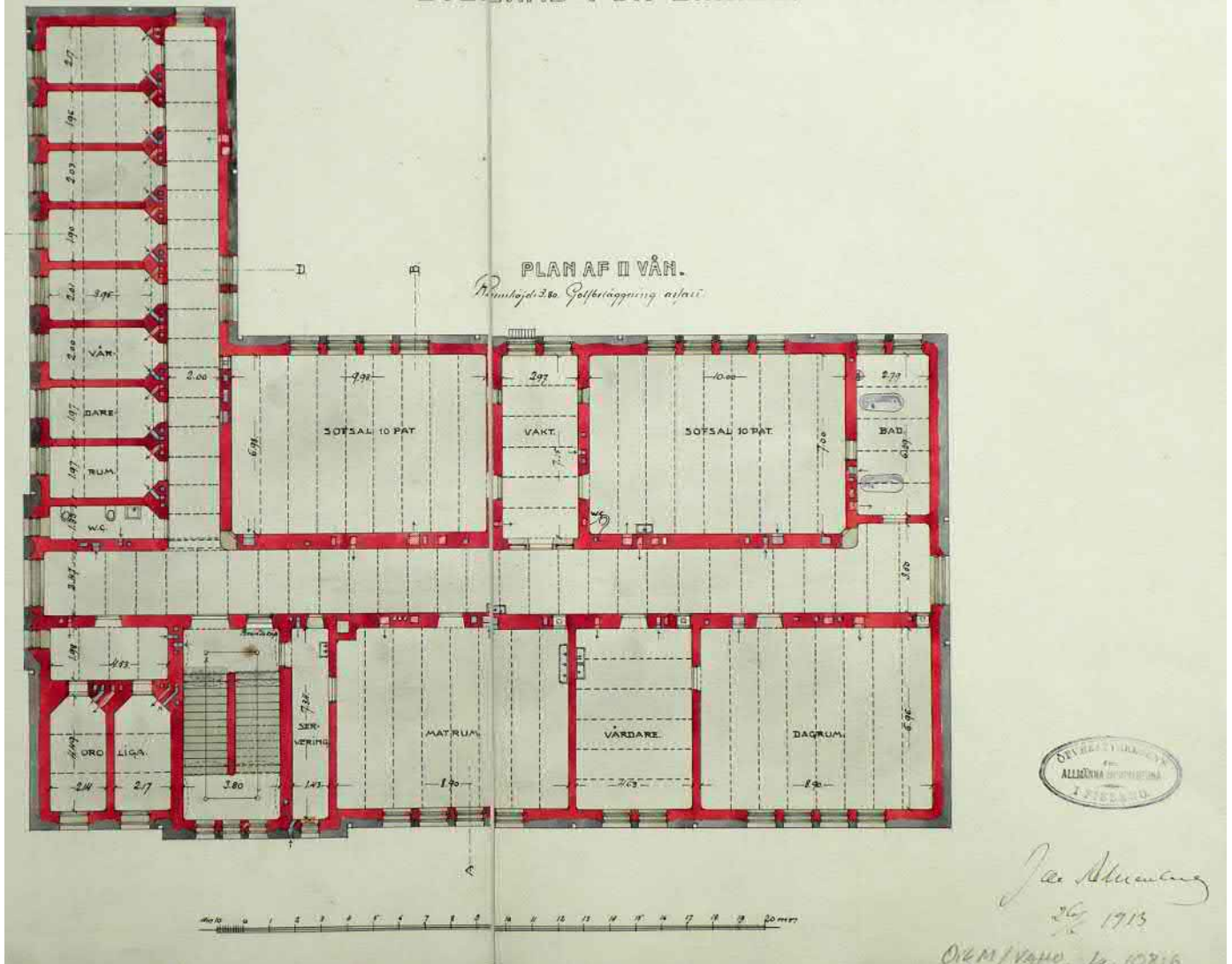

1. kerros. Ajantasapiirustuksen on laatinut Stefan Michailow 20/6 1913. Oik M/VAHO

I KERROS

Ensimmäisessä kerroksessa oli yksi makuusali 12 potilasta varten, yksinäishuoneita viittä potilasta varten, kaksi varmuusselliä sekä kaksi kylpyhuonetta. Niissä voitiin yhtä aikaa hoitaa yhdeksää potilasta. Kylpyhuoneet eivät kuuluneet alkuperäiseen rakennukseen, vaan ne varustettiin vasta potilaita odoteltaessa kesällä 1911. Salissa ja varmuusselleissä oli omat vesiklosettinsa ja salissa lisäksi pesuallas. Yksinäissellien potilailla oli yhteiset wc- ja pesutilat ynnä kaikille yhteisesti vaatteiden kuivaushuone. Koska ruoka tuotiin kuritushuoneen keittiöstä, oli potilasruuan jakoa ja henkilökuntaa varten keittiö ja ruokailutilat. Hoitajilla oli oma huoneensa kylpyhuoneiden ja salin välissä. Pääsiiven päädyssä oli lääkärin huone, ylihoitajan huone, apteekki ja varastotilaa. Sellikäytävän päästä johti varauloskäynti pihalle.

TUKTHUSET I ÅBO. BYGGNAD FÖR SINNESSJUKA FÅNGAR.

2. kerros. Ajantasapiirustuksen on laatinut Stefan Michailow 20/6 1913. Oik M/VAHO

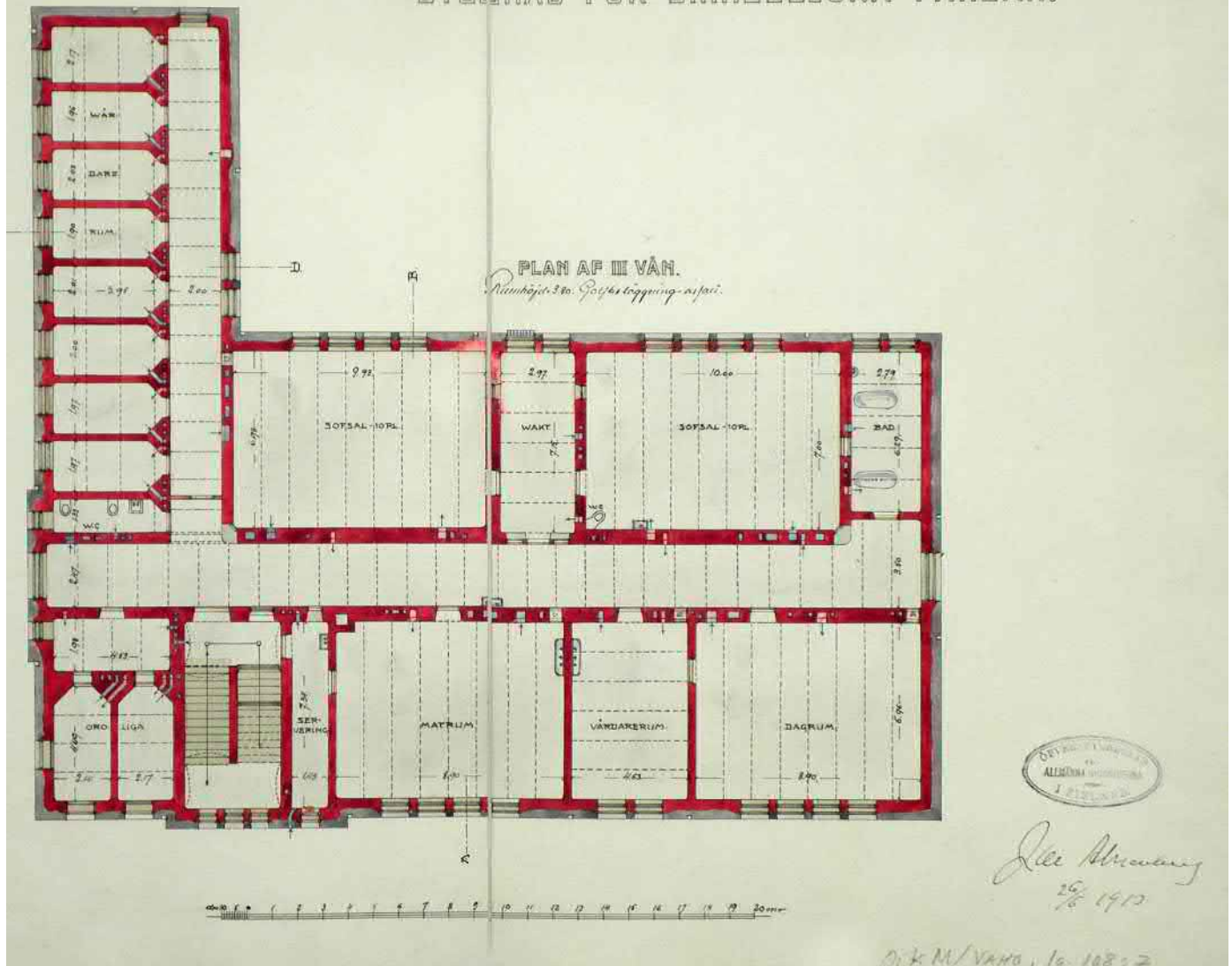
II JA III KERROS

Toinen ja kolmas potilaskerros olivat alun perin rakenteellisesti samanlaisia, mutta toiminnallisesti erilaisia. Osaston sellikäytävän varrella olivat sellikäytävän potilaiden saniteetitilat, kaksi hoitajan huonetta ja viisi yksinäishuonetta. Pää- ja sellisiiven yhteisessä ulkokulmassa oli eteinen ja sen takana kaksi yksinäishuonetta. Isompi käytävä ulottui läpi talon päättyen päädyssä sijaitsevaan ikkunaan. Käytävän toisella puolella oli kaksi salia, joihin oli käynti välissä sijaitsevan valvonta- ja ruokailutilan kautta. Käytävän päässä oli potilasvaatteiden kuivaus- ja säilytys huone. Vastakkaisella puolella oli kaksi salia, joista toinen oli ruokailuhuone, toinen päivähuone. Salien välissä oli hoitajien huone. Porraskäytävään rajoittui tarjoilu huone.

Kaikkiin yksinäisselleihin oli pieni avattava ikkuna lääkkeitä jakoa ja valvontaa varten. Saleihin oli Saksan mallin mukaan kaksi suurehkoa kaltereilla varustettua valvonta-aukkoa, joiden kautta saattoi paitsi nähdä kaikki salin potilaat ja seurata heidän askareitaan myös esimerkiksi keskustella heidän kanssaan tai jakaa lääkkeitä.

Toisessa kerroksessa oli piirustuksen mukaan 27 potilaspaikkaa - kaksi kymmenen potilaan makuusalia, 5 yksinäishuonetta ja 2 eristys huonetta.

TUKTHUSET I ÅBO. BYGGNAD FÖR SINNESSJUKA FÅNGAR.

3. kerros. Ajantasapiirustuksen on laatinut Stefan Michailow 20/6 1913. Oik M/VAHO

Kolmas kerros toimi aluksi pitkään päiväoleskelu- ja työtilana.

Julkisivu luoteeseen. Ajantasapiirustuksen 1913 on laatinut Stefan Michailow. 20/6 1913 Oik M/VAHO. Vuoden 1913 julkisivupiirustuksissa on esitetty vesikate punaisena, samoin piiput.

JULKISIVUT

Vankilamielisairaalarakennus on ilmeeltään vaikuttava, linnamainen ja myöhäisjugend-tyylin sävyttämä, jyrkävä rakennus, jonka julkisivuissa on käytetty tyylille ominaisia torni- ja pääteaiheita. Erikoinen piirre ovat sen vankilarakennusten tavanomaisesta poikkeavat suuret ikkunat, joiden puitteisiin kalterit on sijoitettu mahdollisimman huomaamattomasti.

Sokkelin verhous on tehty punaisesta graniittista. Tiilestä muuratut ulkoseinät on päällystetty samalla "kakoliitilla" kuin ympäröivä muuri ja Kakolan vankilan vanha päärakennus. Kakolalle ominainen pilkullinen graniitti esiintyy vaihtelevasti karkeana ja sileämmäksi hakattuna eri kerroksissa ja julkisivun osissa.

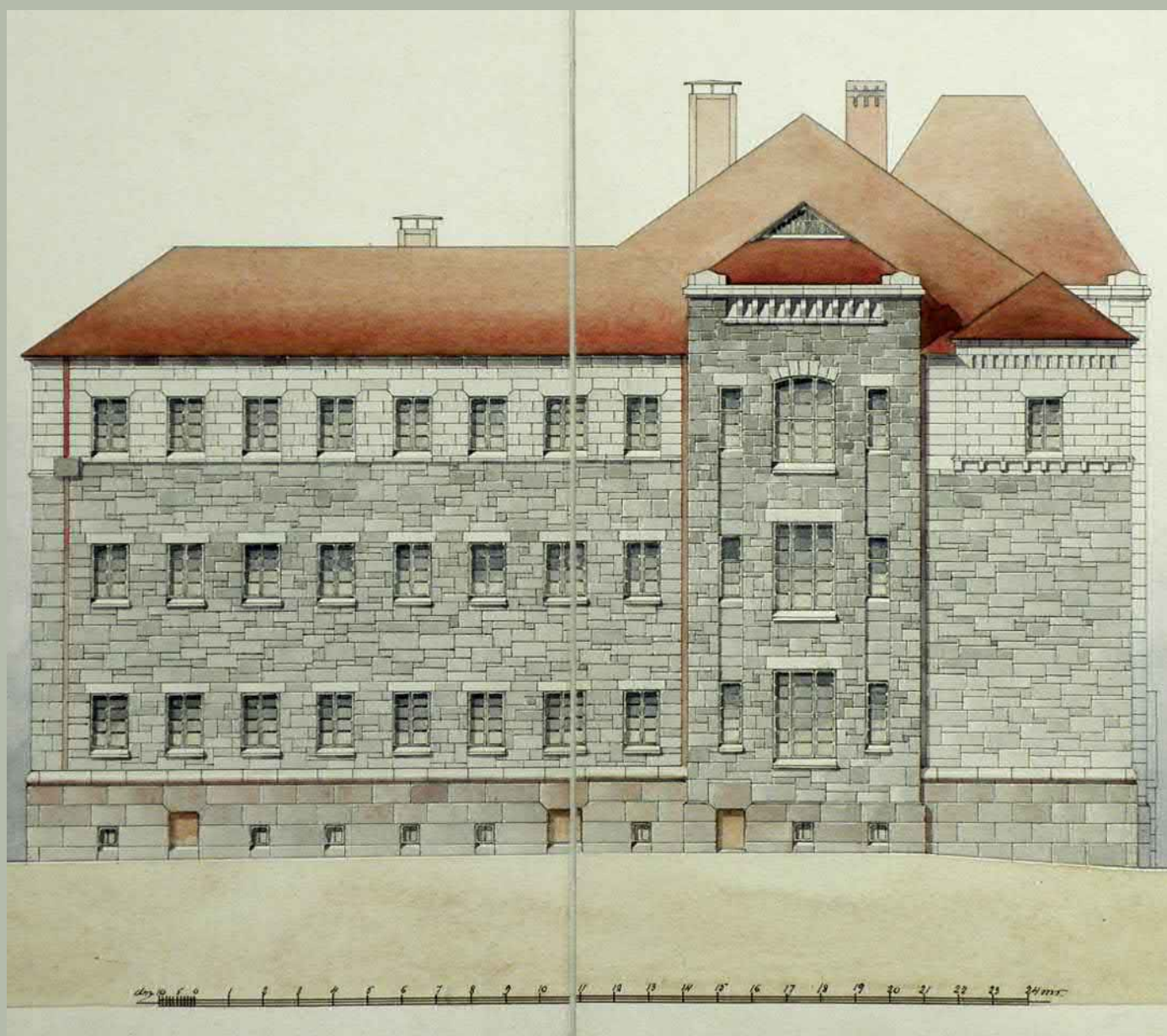
Vuoden 1913 julkisivupiirustuksissa on esitetty punainen vesikate.

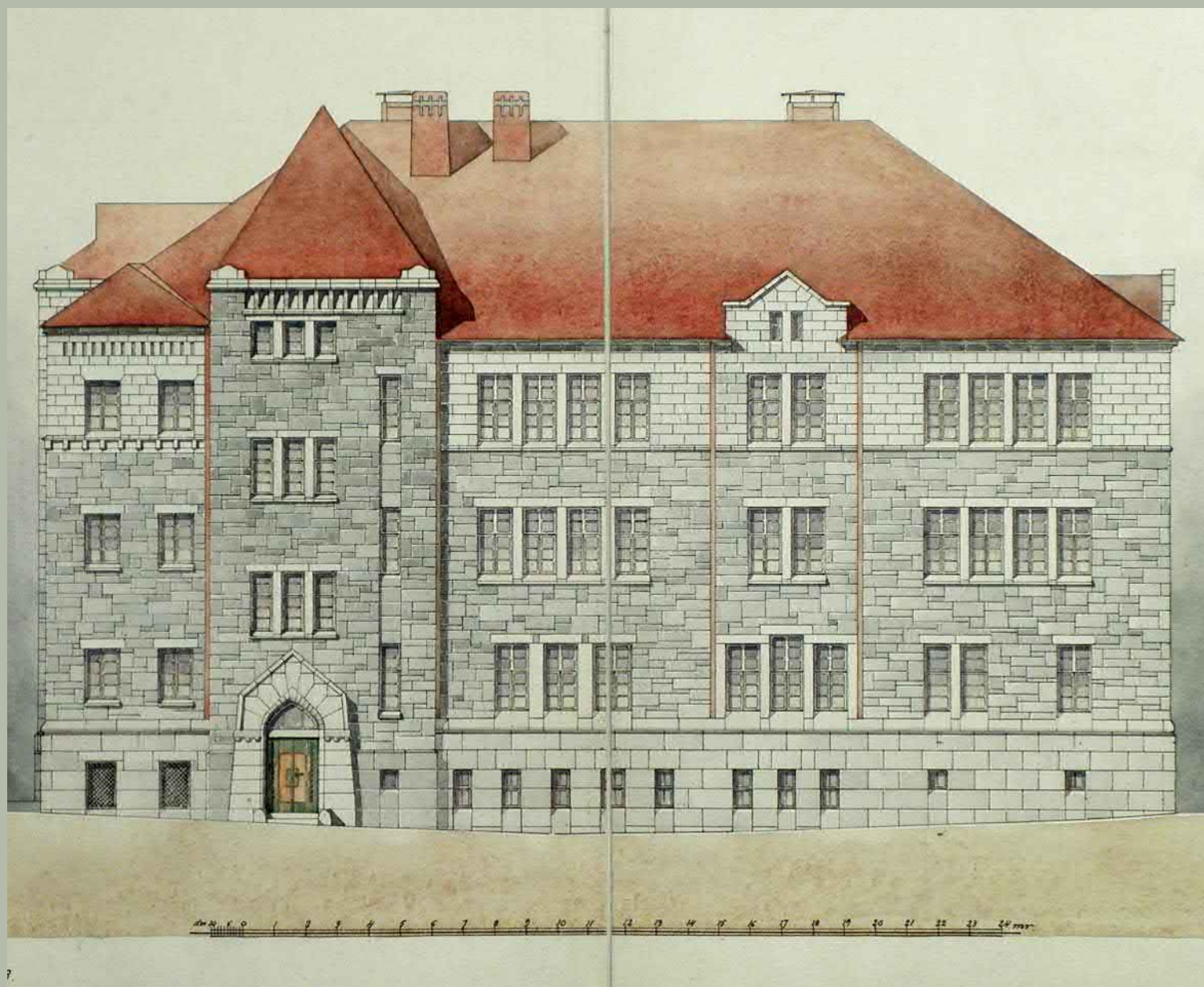

Julkisivu lounaaseen. Ajantasapiirustuksen 1913 on laatinut Stefan Michailow. 20/6 1913 Oik M/VAHO

OVET JA IKKUNAT

Ikkuna-aukot ja sisäövet ovat suorakulmaiset. Ikkunaraken-
teet koostuvat kahdesta erillisestä, ulko- ja sisäpuolen puu-
karmista, joiden välissä on kalterit. Ikkunat on jaettu välikar-
meilla ja puitteilla pieniin ruutuihin. Sellisiiven ikkunapenkki
on korkealla verrattuna muihin tiloihin.

VANKIMIELISAIRAALAN TOIMINNAN PUITTEET ERI VAIHEISSA

1908-1910

Yleisten rakennusten ylihallituksessa suunniteltu sairaalarakennus valmistui vuonna 1908. Se toimi ensin kuritushuoneen osastona, jonne aluksi sijoitettiin kuritushuoneen uutta päiväselliosastoa rakentavat vangit. Rakennus muutettiin vuonna 1910 virallisesti Turun kuritushuoneen viereiseksi mielisairaalaksi. Hallinnollisesti se oli mainitun kuritushuoneen alainen.

1911

Ensimmäinen potilas otettiin sairaalaan 29.9.1911.

1912

Vankimielisairaalan toimintaa säätelevä asetus vankimielisairaalan järjestysmuodosta ja vuosirahasäännöstä annettiin 28.2.1912. Tämän mukaan vankimielisairaala toimii vankeinhoitohallituksen alaisena.

1922

Vankeinhoitohallituksen tultua lakkautetuksi 29.12.1922 vankimielisairaala toimii oikeusministeriön vankeinhoitosaston alaisena. Sairaanhoidon laitoksessa valvoi lääkintöhallitus.

Vankimielisairaalan johto ja hallinto kuului järjestysmuodon mukaan Turun kuritushuoneelle (vuodesta 1922 Turun keskusvankila).

Sairaalan johdossa oli ylilääkäri. Esityksen vangin ottamisesta laitokseen teki asianomainen vankilanjohtaja vankeinhoitohallitukselle. Vankeinhoitohallitus kuuli päätöstä tehdessään lääkintöhallitusta.

1925

Laitos itsenäistyi vuonna 1925 nimellä vankimielisairaala.

1970

Vankimielisairaalan taloushallinto yhdistettiin vuonna 1970 Turun keskusvankilan taloushallintoon.

(lähde: TMA vankimielisairaalan arkisto/ VAKKA-haku 24.5.2010)

1974

Vankimielisairaalan peruskorjauksen esisuunnittelutyöryhmän mietinnössä todettiin seuraavaa koskien vankimielisairaalan asemaa, tehtäviä ja henkilökuntaa:

”Vankimielisairaala toimii hallinnollisesti itsenäisesti ja vankeinhoito-osaston alaisena laitoksena. Sairaanhoidon liitty-

vissä kysymyksissä vankimielisairaala on lääkintöhallituksen johdon ja valvonnan alainen mielisairaalain 2 §:n mukaisesti. Vankeinhoitolaitoksesta annetun asetuksen 12 §:n 7. momentissa säädetään vankimielisairaalan tehtävistä seuraavaa:

’Vankimielisairaala on tarkoitettu sellaisten vankien käsitteilyä ja hoitoa varten, joita kohtaa mielisairaus silloin, kun he ovat tutkintavankeudessa tai kärsimässä heille tuomittua vapausrangaistusta. Milloin tila sallii, otettakoon sairaalaan, paitsi rikoksesta syytteessä olevia, jota tuomioistuin on määrännyt pidettäväksi mielisairaalaan mielen tilan tutkimista varten, toistaiseksi hoidettavaksi myös rikoksesta syytteessä olleita, joita sairaalloisen mielen tilansa vuoksi ei ole voitu tuomita rangaistukseen ja joille ei voida valmistaa tilaa yleisissä hoitolaitoksissa.’

Vankimielisairaalan hoito- ja kansliahenkilökunnan kokonaishahvuus oli 30.11.1973 = 46.

Näistä toimi ylilääkärin tehtävissä 1, osastonlääkärin tehtävissä 1, psykologin tehtävissä 2, ylihoitajan tehtävissä 1, sairaanhoitajan tehtävissä 1, osastonhoitajan tehtävissä 3, hoitajan tehtävissä 30, terapeutin tehtävissä 2 ja kansliatehtävissä 4.

Lisäksi vankimielisairaalaan oli vuodesta 1970 toiminut mielisairaanhoidon oppilaitten, psykiatrisen erikoistuvien sairaanhoitajien sekä psykologien- ja sosiaalialan opiskelijoiden harjoittelupaikkana. Potilasvahvuus oli 1973 päivittäin keskimäärin 40,4. (Vankimielisairaalan peruskorjauksen esisuunnittelutyöryhmän mietintö. 1974)

RAKENNUKSEN MUUTOKSET

MUUTOS- JA KORJAUSTYÖT

Vuositarkastuksia pidettiin alusta saakka ja puutteita oli todettu, mutta samat puutteet oli tapana kirjata vuodesta toiseen.

Vasta vuodesta 1928 alkaen alettiin Mauri Rannan mukaan tehdä vankimielisairaalaan vuosikorjauksia tarmokkaammin kuin alkuvuosina. Aikaisemmin oli lähinnä huollettu vesijoh-toa ja lämmitysjärjestelmää. Rikkimenneet ikkunaruudut oli vaihdettu uusiin. Lasituksessa käytettiin vahvaa, läpinäky-mätöntä jäälasia jota alettiin vaihtaa myös ehjien lasiruutujen tilalle, koska se esti potilaiden viestintäyhteykset. Läpinäky-vään ikkunalaasiin palattiin vasta 1950-luvulla.

Vuonna 1928 Kakolan työliike toimitti rakennukseen uusia ovia ja vanhoja vahvistettiin. 1920-luvulla kunnostettiin höyrykattila sekä vesi- ja viemärijohtoihin. Keskuslämmitys-laitos korjattiin.

Tulevina vuosina vuosikorjaukset käsittivät lähinnä sisäpuo-len maalaustöitä.

Rakennuksessa ei vielä suoritettu varsinaisia peruskorjaus-tai muutostöitä. Turvatoimien vahvistamisen yhteydessä II-osastolle rakennettiin kaksi varmuusselliä. Muuten korjailtiin vesijohtoja ja keskuslämmitystä, tehtiin maalaustöitä ja kau-nistettiin osastojen seiniä taidejäljennöksillä.

Kun alkuperäinen lattiamatto repeili tai sitä tahallaan revit-tiin, päädyttiin siihen, että suuri osa matoista poistettiin 50-luvun taitteessa ja tilalle tulivat massalattiat.

MUUTOKSET 1950-LUVULLA

Rakenteisiin ja tilajakoon kajoava korjaustyö tehtiin, kun I-osaston käytävä turvallisuussyistä katkaistiin lasiseinällä ja ovella. Seinä erotti kansliatilat potilasosastosta. ja laborato-riohoitaja.

1950-luvun alussa toisesta kylpyhoitohuoneesta purettiin ammeet ja tilalle sisustettiin insuliinihoitohuone. Samasta huoneesta erotettiin 1973 väliseinällä potilaskanttiini ja ryhmäterapiahuone. Toisesta kylpyhoitohuoneesta oli kylpy-hoidon loputtua erotettu arkistotila ja jäljelle jäävää tilaa käytettiin potilaiden vastaanottotilana.

MUUTOKSET 1970-LUVULLA

Rakennuksen soveltuvuutta mielisairaalaksi arvosteltiin jo toiminnan alkuvuosista lähtien mm. sen perusteella, että malliratkaisu oli haettu sellaisista laitoksista, joita ei alun perin ollut rakennettu sairaalatarkoituksiin vaan vankiloiksi. Jo varhain laitoksen lääkärit pitivät rakennusta sairaalaksi sopimattomana.

Vankimielisairaala säilyi lähes alkuperäisessä asussaan tilara-kenteen osalta 1970-luvulle saakka. 1975-75 toteutetun pe-ruskorjaushankkeen valmisteluun vaikutti mm. se, että ra-kennuksessa edelleen toimi luonnolliseen ilmanvaihtoon perustuva kuumailmalämmitys ja vesi- ja viemärijohtot oli-vat vanhentuneita. Rakennuksessa oli vain yksi porrashuone, joka ei enää riittänyt poistumisteistä annettujen määräysten mukaan. Suuret huonetilat haluttiin jakaa pienemmiksi ja eri hoitotoimintoja varten tarvittiin uusia tiloja.

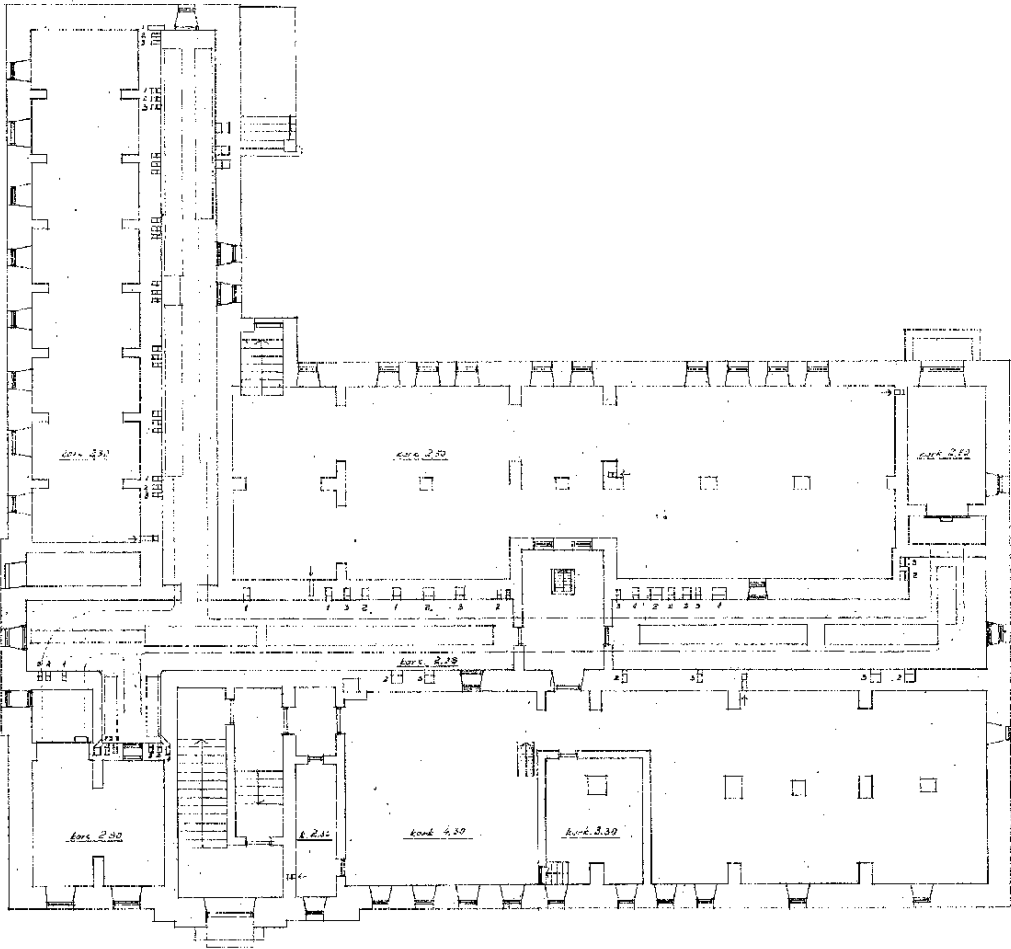
Peruskorjauksen yhteydessä toteutetut merkittävimmät julkisivumuutokset olivat kellariin johtavan uuden ulko-oven rakentaminen lounaissivulle, ullakon ilmanvaihtokonehuone ja koillispuolelta ulkopuolinen hätäpoistumisporras.

Merkittävimmät sisätilojen muutokset olivat huoneiden ja-kaminen väliseinillä, alkuperäisen lämpölaitteiston purkami-nen ja talotekniikan uudistukset, mm. kaukolämpö, lisäksi koneellinen ilmanvaihto alakattoineen sekä lähes kaikkien pintarakenteiden uusiminen muovimattoineen ja lastulevy-pintoineen.

Merkittävin pysyvä tilamuutos oli varaportaan ja hissin ra-kentaminen osastoivine seinä- ja lasirakenteineen pääsiiven eteläpäähän 1975-1976. Toinen merkittävä muutos oli kella-rin rakentaminen liikunta- ja käyttötiloiksi, saunan rakenta-minen ja kellarikerroksen sellisiipisakaran muutos myymälä- ja kokoontumishuoneeksi.

Vuosina 1975-1976 suoritettu laaja peruskorjaus on jättänyt vahvan leimansa rakennuksen nykyisiin sisätiloihin. Muita korjauksia on suoritettu ainakin 1964, 1985 ja 2000 - 2001. (Tekninen kuvaus. Pöyry Building Services 2007)

Piirustus 1956

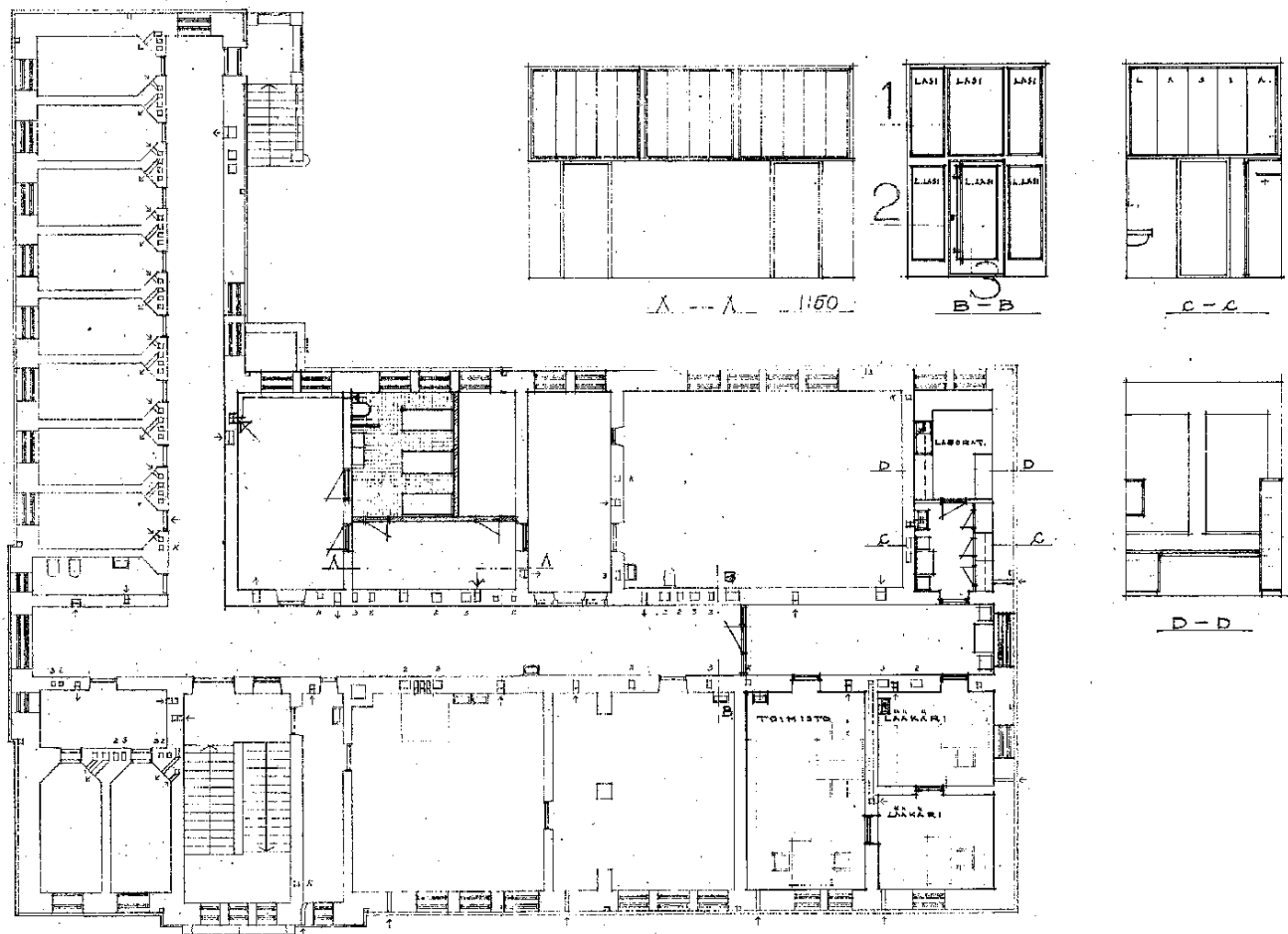

Luottamustilaisuus
Kalle-Isenroos
1956
ARK002-893

Kellarikerros 1956

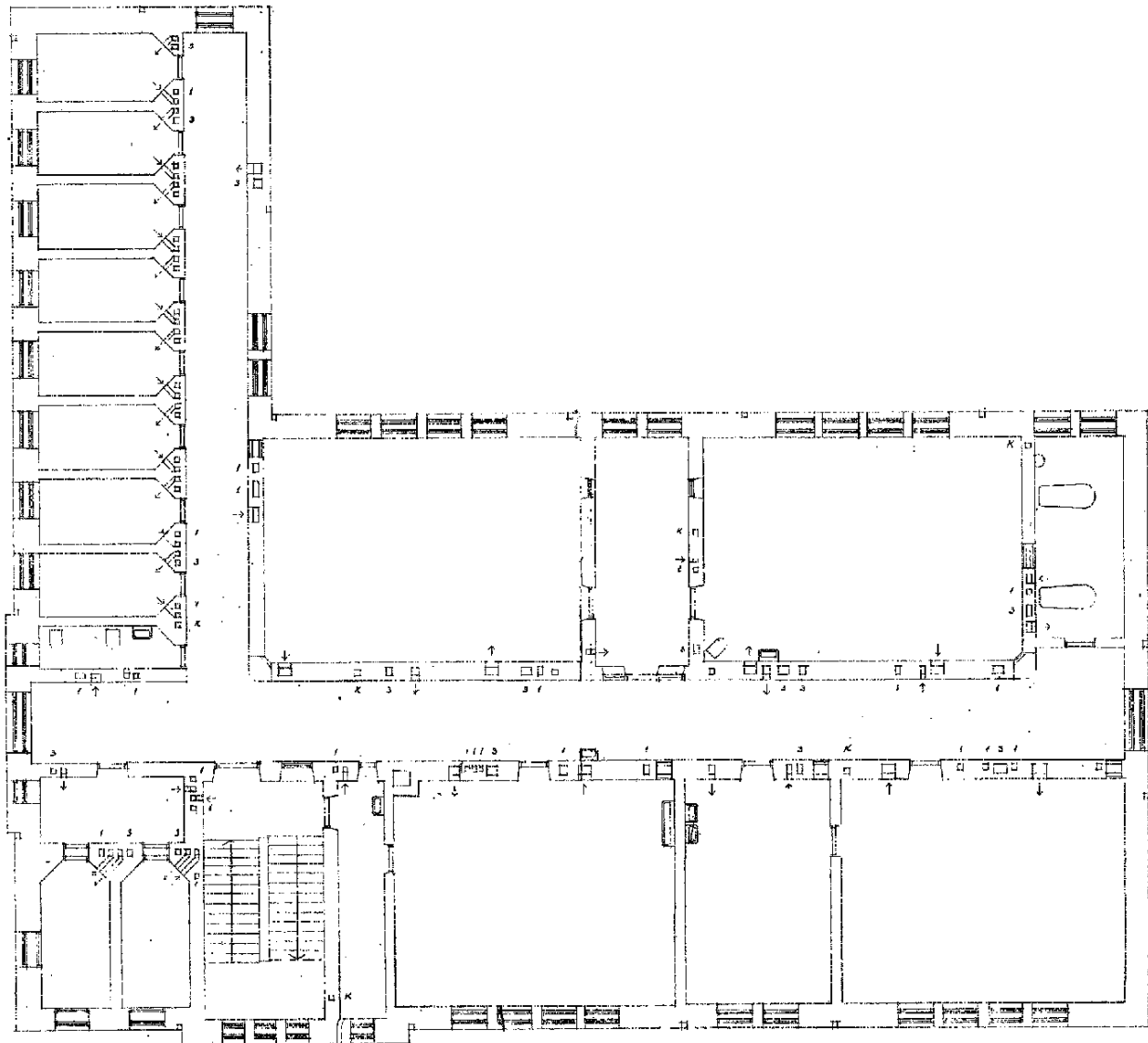
LISÄIRAAALA.

1:100.

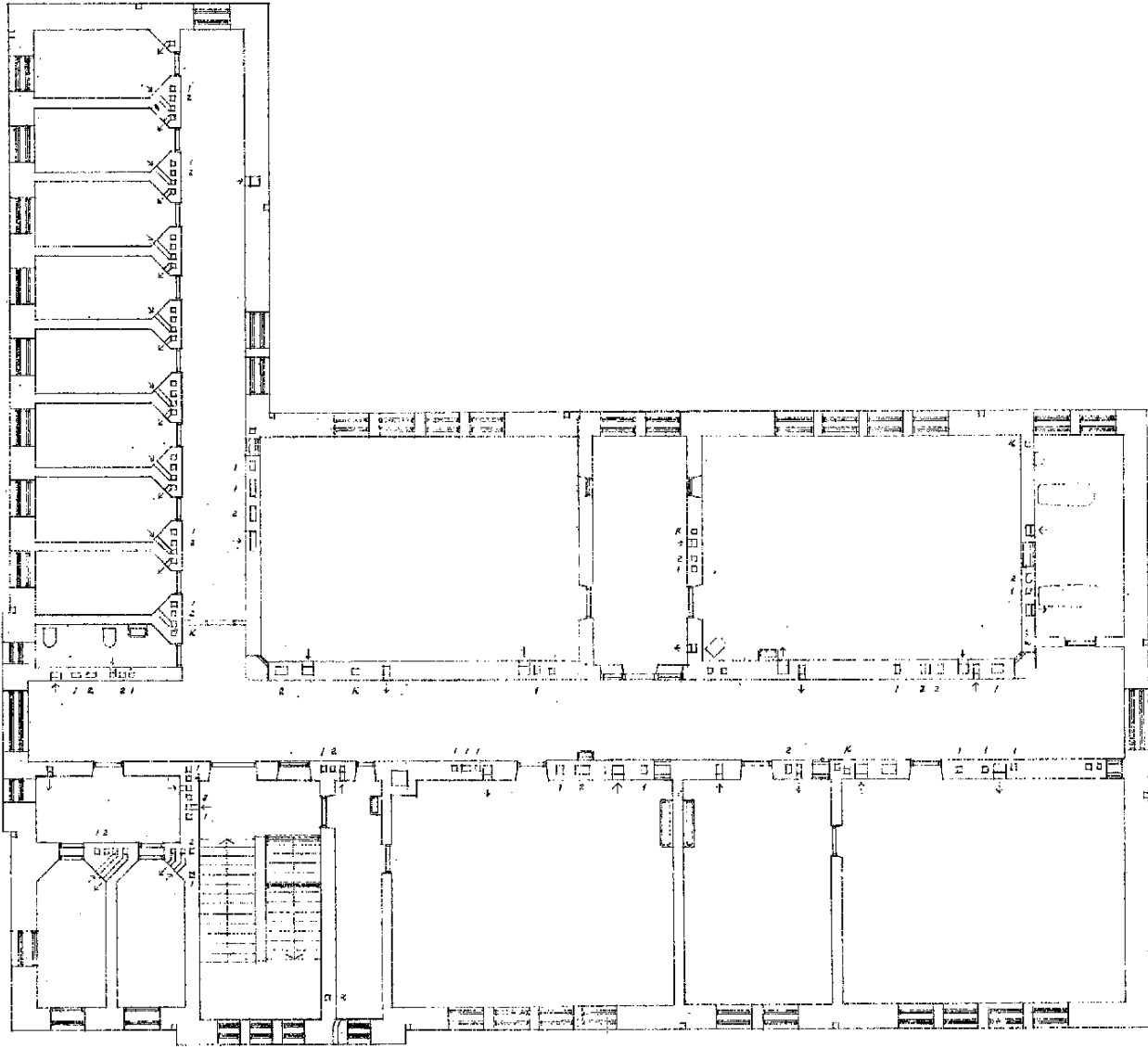

ARK896-296
PIIR. LISÄTTY TOIMISTO-OSASTON MUUTOS
14.5.60. JNH:14
Piiir. muut. 28.11.1958
Vankimielisairaala
I. 1956
19.12.1956

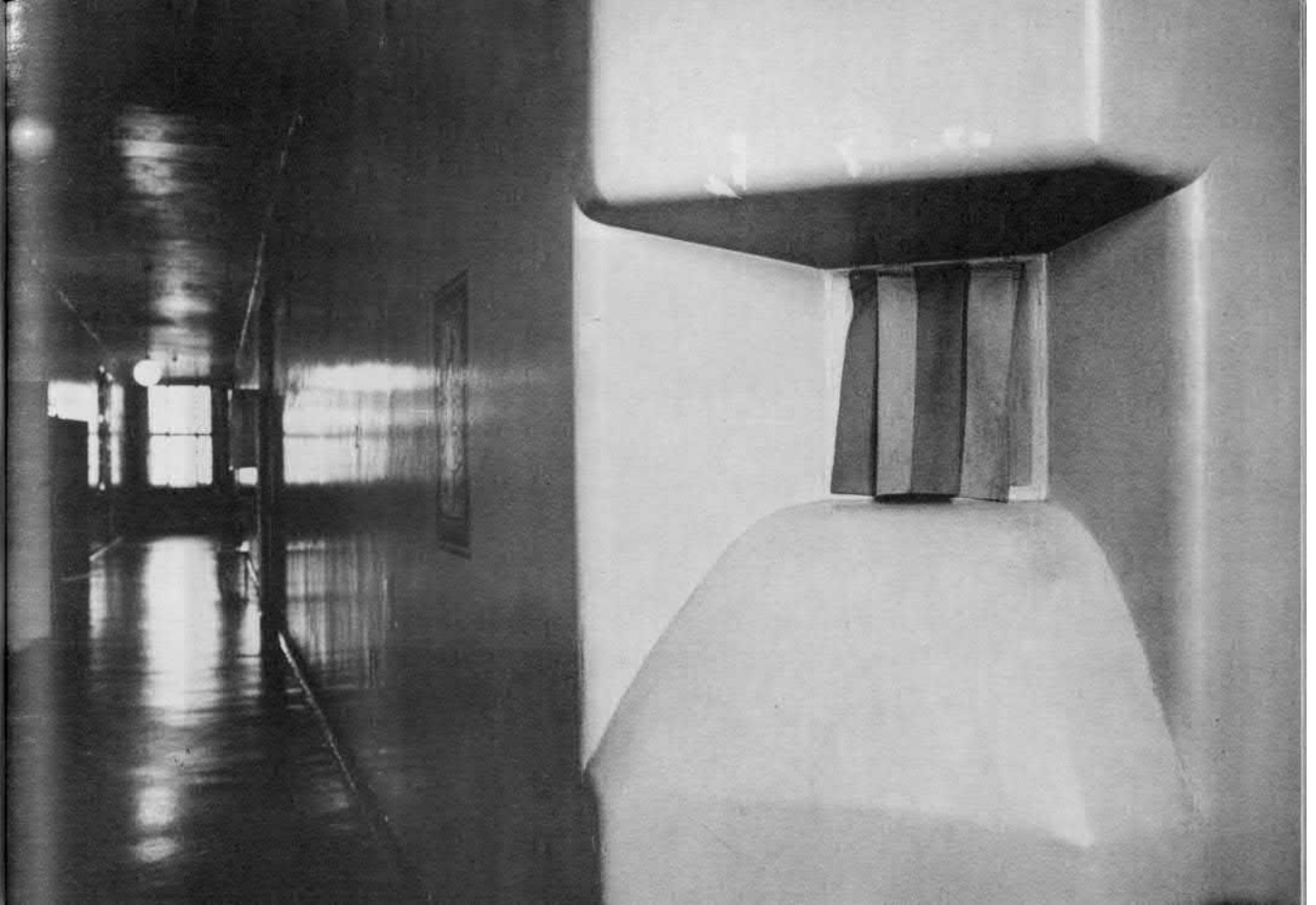
1 kerros Ark 896 19.12.1956. Piirustus on muutettu 28.11. 1958. Vuonna 1960 on lisätty toimisto-osan muutos.

2 kerros. Piirustus 19.12.1956. Ilmanvaihtohormeja on dokumentoitu.

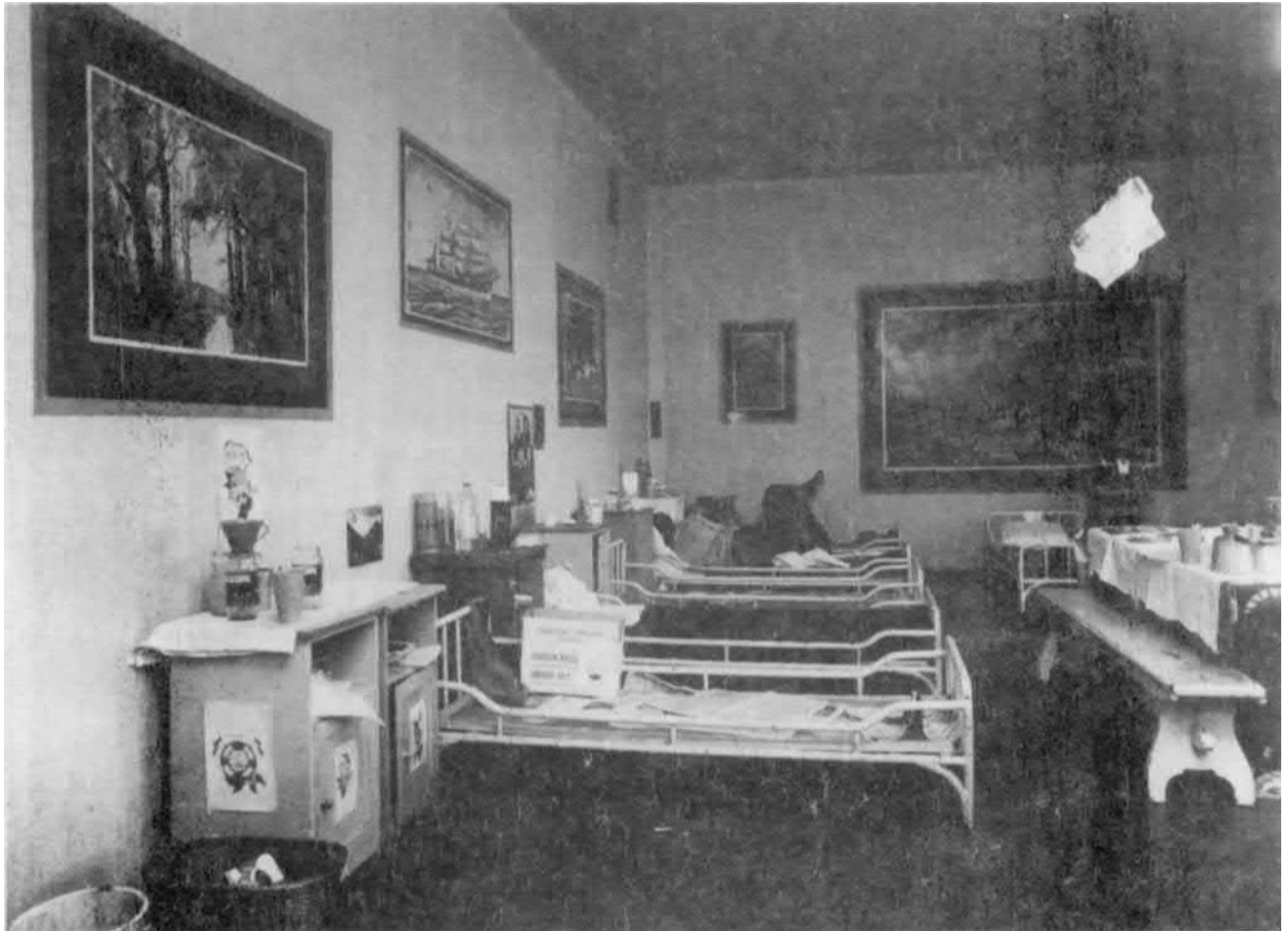
3 kerros. Piirustus 19.12.1956. Ilmanvaihtohormeja on dokumentoitu.

Osastokäytävä luoteeseen ennen peruskorjausta ja alakaton rakentamista, oikealla kurkistusaukko salitilaan.
Kuva on Pentti Sammallahden kuvaamasta sarjasta. Vankimielisairaalan peruskorjauksen esisuunnittelutyöryhmän mietintö. 1974.

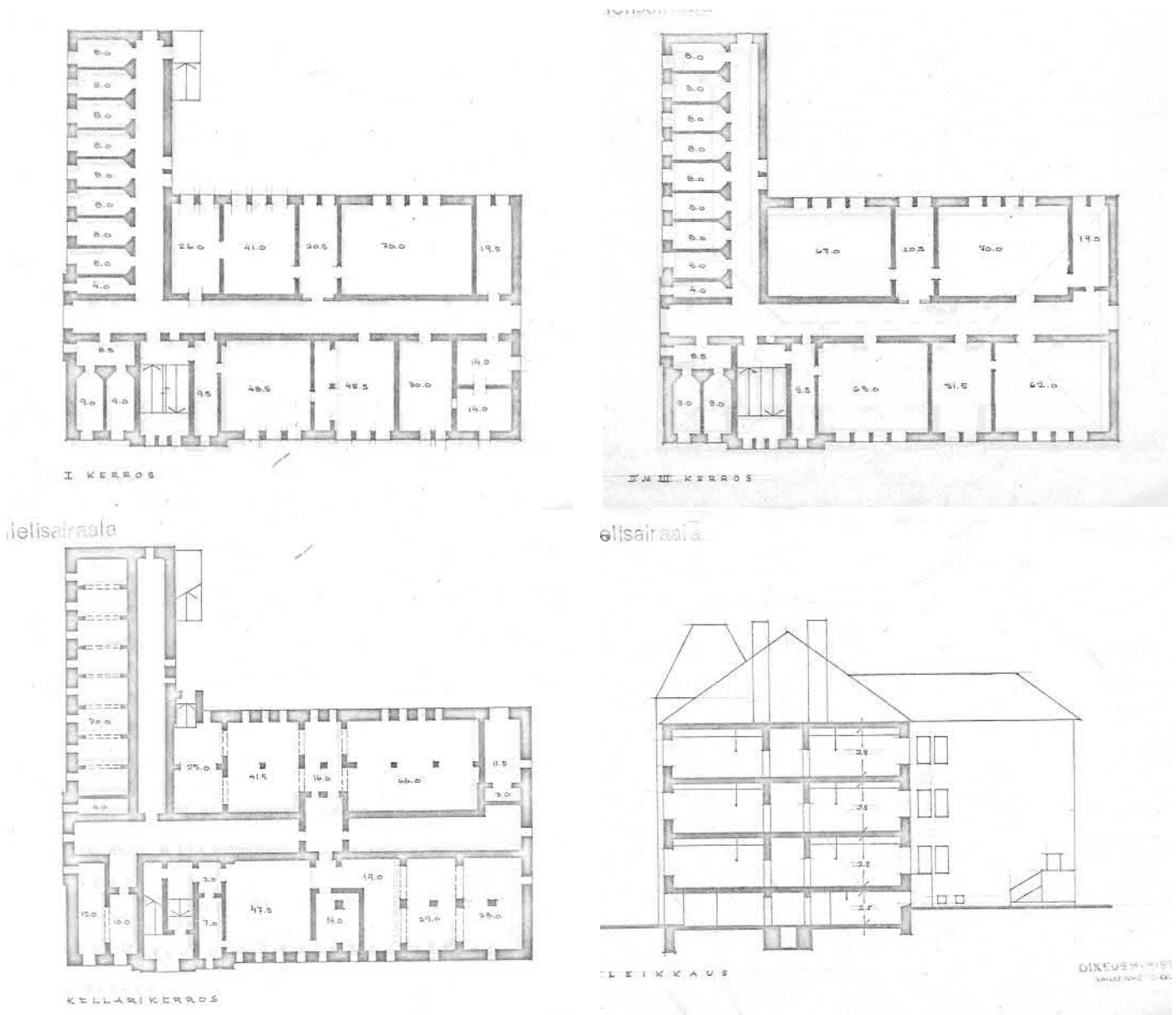
Sellikäytävä ennen peruskorjausta ja alakaton rakentamista. Taustalla näkyy porrashuoneen ovi.
Kuva on Pentti Sammallahden kuvaamasta sarjasta. Vankimielisairaalan peruskorjauksen esisuunnittelutyöryhmän mietintö. 1974.

Näkymä salista ennen 1970-luvun peruskorjausta. Seinillä on potilaiden maalaamia taidejäljennöksiä. Kuva on todennäköisesti Pentti Sammallahten sarjasta. Ranta 1979, kuva 2.

Musiikkiterapiatila ennen 1970-luvun peruskorjausta. Kuva on todennäköisesti Pentti Sammallahten sarjasta. Ranta 1979, kuva 3.

Tilanne peruskorjauksen suunnittelun alkaessa, kellari, 1.- 3. kerros ja leikkaus v. 1973. Vankimielisairaalan peruskorjauksen esisuunnittelutyöryhmän mietintö. Helsinki 1974.

”Vankimielisairaalan kellarikerroksessa on lämmitysjärjestelmän laitteistotilat, varastotiloja» ala-arvoisessa kunnossa olevat löyly- ja pesutilat sekä vaatimattomat tilat toimintaterapia- ja psykodramatoimintaa varten.

Ensimmäisessä kerroksessa sijaitsevat ylilääkärin lääkärin ja psykologin vastaanotto- ja hoitotilat, kanslia-, laboratorio ja arkistotilat, kylpyhuone, terapiahuoneita (taideterapia, ryhmäterapia), vankilamyymä, henkilökunnan ruokailutila, jakelu-keittiö sekä varastotiloja.

Toisella ja kolmannella kerroksella sijaitsevat potilasosastot. Molemmilla osastoilla on kaksi suurta makuusella, 6-8 yhden potilaan huonetta, sekä kaksi eristyskhuonetta, osaston ruokailutila, oleskelutila ja hoitajien huone. Huonesellien nurkassa on WC-istuin. Käytävän varrella on WC-tila sekä pesuhuone.

Ensimmäisen, toisen ja kolmannen kerroksen huone- ja käytävätiloissa on potilaitten suoraan seinäpintaan maalaamia tauluja.”

PERUKORJAUSHANKKEEN VALMISTELU

Mauri Rannan mukaan jo 1950-luvulla tiedostettiin, että vankimielisairaala oli laajan peruskorjauksen tarpeessa. Ylilääkäri Armo Hormia toimitti vuonna 1962 vankeinhoito-osastolle yksityiskohtaisen kunnostamishdotuksen. Koska Kakolaan oltiin rakentamassa uutta lämpökeskusta, oli tarkoitus toteuttaa vankimielisairaalaan uusi lämmitysjärjestelmä. Hormian mielestä korjauksen yhteydessä oli syytä tehdä myös laajempia rakennuksen tulevaisuutta koskevia suunnitelmia.

Ylilääkärin mukaan pahimpina epäkohtina olivat potilashuoneiden suuri koko sekä ajanmukaisessa sairaalarakennuksessa tarvittavien laitteiden, kuten pyykki- ja roskakuilujen, taroituksenmukaisten peseytymistilojen, tuuletus- ja pölynmurijärjestelmän, riittävien varastotilojen ja asianmukaisten kiintokalusteiden, puuttuminen. Henkilökunnan ruokailu-, pukeutumis- ja peseytymistilat olivat puutteelliset ja sairaala muutoinkin synkkänä ja rakenteiltaan vanhanaikaisena muodosti henkilökunnalle vähemmän miellyttävän työympäristön. (Ranta 1979, 24-25)

1960-luvulla oli ilmeistä, että vankimielisairaalan tilat eivät enää vastanneet ajanmukaisen mielisairaanhoidon asettamia vaatimuksia. Valtiontilintarkastajat huomauttivat, että sairaalarakennuksen tilat olivat tarkoitukseensa epäkäytännölliset ja soveltumattomat. Vuosikymmenen loppupuolelta alkaen virisi vankimielisairaalan toiminnan parantamiseksi vaihtoehtoratkaisu Vankimielisairaaloimikunnan (1968) ja Vankien psykiatrisen hoidon järjestelytyötä suunnittelevan työryhmän (1973) työskentelyn pohjalta.

Oikeusministeriö asetti päätöksellään 28.6.1967 toimikunnan selvittämään, mitä epäkohtia on Turun vankimielisairaalan toiminnassa, sekä tekemään esityksen toimenpiteiksi niiden poistamiseksi. Vankimielisairaaloimikunta päättyi 31.3.1968 ehdottamaan vankimielisairaalan toimintatilojen kunnostamista ja uudistamista ajanmukaisen mielisairaanhoidon asettamien vaatimusten mukaisesti sekä henkilökunnan työympäristön viihtyisyyden lisäämiseksi.

Eduskunta-aloitteessa 18.9.1970 ehdotettiin vankimielisairaalan peruskorjausta. Oikeusministeriö vahvisti 3.5.1971 vankimielisairaalan peruskorjausta koskevan perustamissuunnitelman. Lääkintöhallitus puolsi 8.7.1971 vankimielisairaalan peruskorjausta. Rakennushallitus antoi 19.11.1971

kustannusarvion vankimielisairaalan peruskorjauksesta. Rakennusasiain neuvottelukunta ilmoitti 29.11.1971, ettei se voi puoltaa peruskorjausta. Neuvottelukunta perusteli kielteistä kantaansa sillä, että korjaussuunnitelma ja Museoviraston vaatimukset olivat keskenään ristiriitaisia eikä kustannusarvioon voinut luottaa.

Oikeusministeriö asetti 12.5.1972 tekemällään päätöksellä työryhmän selvittämään vankeinhoitolaitoksen mielisairaiden vankien hoitopaikkatarvetta sekä nykyisen vankimielisairaalan korjausta tai sen mahdollista siirtoa toiseen paikkaan.

Rakennushallituksen 20.10.1972 antaman lausunnon mukaan, joka koski vankimielisairaalan peruskorjauksen kustannusvertailua olisivat kustannukset uudisrakennuksen osalta epäedullisempia kuin peruskorjauksen osalta.

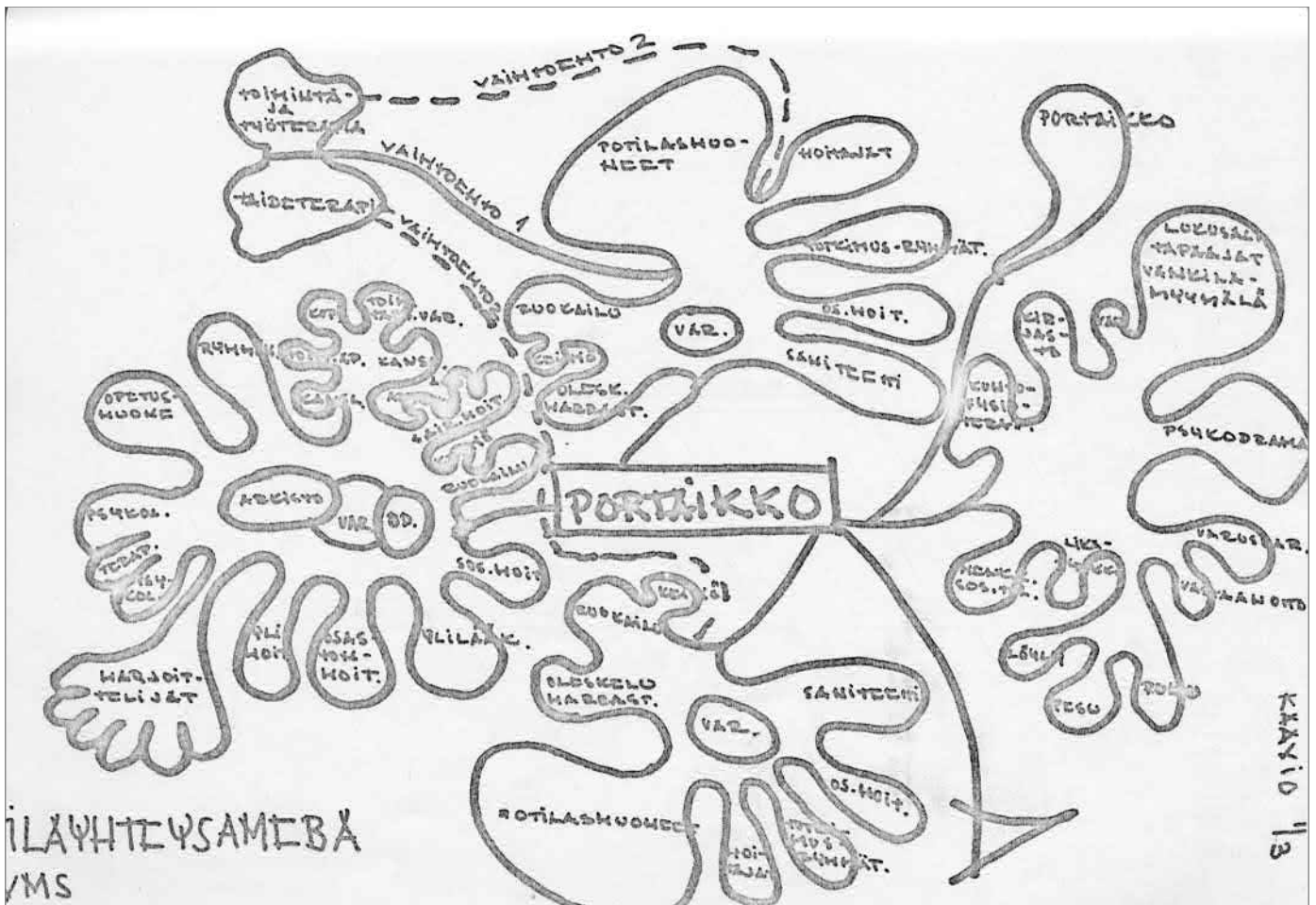
Museovirasto ilmoitti 30.10.1972, ettei vankimielisairaala saa purkaa, ja lisäsi käsityksensä sen, että vankimielisairaalan peruskunto on niin hyvä, että se on peruskorjattavissa kohtuullisin kustannuksin. Antamassaan lausunnossa Museoviraston rakennushistorian osasto katsoi, että vankimielisairaala on kulttuurihistoriallisesti huomattava rakennus ja kuuluu niihin, jotka tulisi saattaa suojelluksi valtion omistamien kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (278/1965) nojalla. Museoviraston lausunnossa todettiin mm., että potilaitten suoraan seinäpintaan maalaamat taulut ovat oleellinen osa rakennuksen käytön historiaa ja ne tulisi mahdollisimman laajassa mitassa säilyttää.

Lääkintöhallitus puolsi vankimielisairaalan peruskorjausta uudessa lausunnossaan 20.12.1972.

Vankien psykiatrisen hoidon järjestelyä suunnitteleva työryhmä jätti mietintönsä 10.01.1973. Mietinnössään työryhmä esitti vankimielisairaalan rakennuksen peruskorjaamista 40-paikkaiseksi.

Rakennusasiainneuvottelukunta ilmoitti 13.03.1973, ettei voi puoltaa vankimielisairaalan rakennuksen peruskorjausta.

Vankeinhoito-osasto toimitti muistion valtioneuvostolle 15.05.1973 vankimielisairaalarakennuksen peruskorjauksesta. Muistion mukaan vankeinhoitolaitos joutuisi todennäköisesti toimimaan Kakolanmäellä vähintään 30 vuotta. Lähes 1000 vangin siirtäminen muualle edellyttäisi niin laajamittaisia uudisrakentamistoimenpiteitä, ettei jo taloussuunnitel-

Esisuunnittelutyöryhmä esitti vankimielisairaalan peruskorjausta varten tilaohjelman, jota myös kuvattiin kaaviossa "tilayhteysameba". Vankimielisairaalan peruskorjauksen esisuunnittelutyöryhmän mietintö 1974.

massa olevien muiden investointitarpeiden vuoksi olisi näihin suunnitelmiin mahdollisuuksia.

Vankeinhoito-osaston mielestä vankimielisairaalan peruskorjausta oli pidettävä kustannuksiltaan ja toteuttamismahdollisuuksiltaan edullisimpana Turun keskusvankilaan liittyvän psykiatrisen osaston aikaansaamiseksi. Tällä toimenpiteellä saavutettaisiin toivottu omavaraisuus vankipotilaitten hoidossa, vältettäisiin uuden osaston rakentamisen yhteydessä syntyvät suuret lisäinvestoinnit sekä säilytettäisiin valtion omistama rakennustaiteellisesti mielenkiintoinen rakennus.

Vankeinhoito-osasto esitti muistiossa, että valtioneuvosto päättäisi rakennusasiainneuvottelukunnan lausunnosta 13.3.1973 poiketen oikeuttaa oikeusministeriön ryhtymään vankimielisairaalan rakennuksen peruskorjaustyöhön ja siinä tarkoituksessa käyttämään vuoden 1972 tulo- ja menoarviossa myönnettyjä määrärahoja.

1973 valokuvadokumentointi

Vankimielisairaalarakennus ja sisätilat valokuvattiin marraskuussa 1973. Noin 80 valokuvan sarja ja valokuvasarja potilaiden seinille maalaamista tauluista (n. 70 kpl) luovutettiin vankeinhoito-osaston arkistoon. Valokuvauksen suoritti

Pentti Sammallahti. (Vankimielisairaalan peruskorjauksen esisuunnittelutyöryhmän mietintö 1974, Ranta 1979).

PERUSKORJAUSPÄÄTÖS JA ESISUUNNITTELMA

Oikeusministeriö päätti 23.5.1973 valtioneuvoston puollettua asiaa ryhtyä rakennusasiainneuvottelukunnan lausunnosta poiketen vankimielisairaalan peruskorjaustyöstä johtuviin suunnittelu- ja toteuttamistoimenpiteisiin.

Oikeusministeriön vankeinhoito-osasto asetti 23.8.1973 vankimielisairaalan peruskorjausta varten esisuunnitteluryhmän. Työryhmän puheenjohtajaksi määrättiin vankeinhoitotarkastaja Liisa Nikkilä ja jäseniksi ylläkäri Martti Paloheimo, arkkitehti Henno Kampuri, psykologi Urpo Wuorio, ylihoitaja Raimo Viitanen sekä sihteeriksi sisustusarkkitehdin vs. Marketta Laakso. Esisuunnitteluryhmän tehtävänä on suunnitella vankimielisairaalarakennuksen peruskorjaus siten, että rakennusta voidaan pysyvästi käyttää psykiatrisena osastona. Työryhmän mietintö valmistui 14.1.1974.

Työryhmä totesi vankimielisairaalan peruskorjauksen suunnittelusta seuraavaa:

" työryhmä (on) ottanut lähtökohdaksi perustamissuunnitelman,

käytettävissä olevat tilat, tilojen toimivuuden, muunneltavuuden ja monikäyttöisyyden, hoidolliset näkökohdat sekä voimavarat. Työryhmä on lähtenyt siitä, että vankimielisairaala suunnitellaan 40 - 45 vankipotilasta varten, että henkilöstön määrä ei nykyisestä (46) nouse ja että vankimielisairaala käytetään harjoittelulaitoksena.

Suunniteltaessa terapeuttisia tiloja on kiinnitetty erityistä huomiota potilaitten aktivointiin.

Mahdollisuudet majoitustilojen lisäämiseen työryhmä on ottanut huomioon tilojen muunneltavuudessa.

Työryhmä viittaa Vankimielisairaaloimikunnan mietintöön ja Vankien psykiatrisen hoidon järjestelyä suunnitelleen työryhmän mietintöön, joita työryhmä on käyttänyt suunnittelutyössään.

Peruskorjaussuunnitelmaa laadittaessa on museoviraston lausuntoon viitaten pyrittävä säilyttämään vankipotilaitten seinille maalauksia tauluja. Tiloja, joissa tullaan työskentelemään jatkuvasti, ei sijoiteta kellaritiloihin tai sellaisiin tiloihin, joissa ei ole riittävästi luonnonvaloa. Majoitustiloja suunniteltaessa on vältettävä kolmen potilaan huonetiloja. Laitosta suunniteltaessa on sen luonteesta johtuen kiinnitettävä huomiota turvallisuuskäsitteisiin.

Työryhmä esitti vankimielisairaalan peruskorjausta varten seuraavan tilaohjelman., jota myös kuvattiin kaaviossa "tilayhteyskaava".

- a. Hoitotilat (vastaanotto, hoito, kuntouttaminen) (492 m²)
- b. Kansliatilat (85 m²)
- c. Opetustilat (91 m²)
- d. Henkilökunnan sosiaalitilat (95 m²)
- e. Potilaitten vastaanotto- ja saniteettitilat (103 m²)
- f. Potilasosastotilat (530 m²)
- g. Potilaiden kokoontumis-, harrastus- ja tapaamistilat (180 m²)
- h. Tekniset tilat ja laitteet

Esisuunnitelman yksityiskohtaisessa huonetilaohjelmassa lähdettiin siitä, että vankimielisairaalaan olisi 40 - 45 potilaspaikkaa. Tilaohjelman sovittamisesta rakennukseen esitettiin useita vaihtoehtoja.

Työryhmä piti erityisen tärkeänä selvittää eri toimintoihin käytettävien tilojen välisiä yhteyksiä, kuljetuksia, valvontaa ja eri käyttäjäryhmien liikennöintiä silmälläpitäen.

Esisuunnitelmassa todettiin, että poistumisteistä annettujen määräysten mukaan (sisäasiainministeriön päätös 489/64) vankimielisairaalaan oli rakennettava toinen poistumistie. (Vankimielisairaalan peruskorjauksen esisuunnittelutyöryhmän mietintö 1974)

TOTEUTUS

Ryhmän työtä asettui jatkamaan rakennustoimikunta. Rakennuttajana toimi Turun piirirakennustoimisto, ja rakennusta suunnitteli Arkkitehtuuritoimisto Eero Pankala.

Urakkasopimus allekirjoitettiin 10.11.1975. Peruskorjaustyö maksoi noin neljä miljoonaa markkaa ja vietiin loppuun aikataulun. Korjaustöiden ajaksi laitos muutti lokakuussa 1975 keskusvankilan länsiosaston tiloihin. Evakkoretki kesti neljätoista kuukautta ja takaisin muutettiin 3.12.1976 pidettyjen avajaisten jälkeen. (Ranta 1979, 26-28)

PERUSKORJATTU VANKIMIELISAIRAALA

Vankimielisairaalan psykologina työskennellyt Mauri Ranta kuvaili vuonna 1979 peruskorjattua rakennusta:

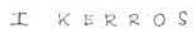
"Korjaustyön tuloksena rakennuksen sisätilat ovat huomattavasti pesseet kasvojaan ja lattiapinta-ala on kasvanut kellarikerroksen tehokkaamman rakentamisen takia. Tilaa on nyt 3300 neliömetriä ja 13 500 kuutiometriä neljässä kerroksessa. Vain ullakko jäi rakentamatta, mutta lämpökanaalien poistaminen teki sinne paljon tilaa myöhempää käyttöä varten. Talon julkisivun puolelle rakennettiin uusi ja suoraan kellarikerrokseen johtava sisäänkäynti. Muuten korjaustöiden yhteydessä oltiin Museoviraston vaatimuksesta hyvin tarkkoja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuksen säilyttämisestä ulkonaisesti ennallaan. Uuden sisäänkäynnin lisäksi sallittiin ainoastaan varauloskäyntien rakentaminen kummallekin potilasosastolle sellikäytävän päästä ja ikkunaruujujen suurentaminen.

Kellarikerroksessa on nyt henkilökunnan sosiaalisia tiloja sekä potilaiden vastaanottotilat saunan, pesuhuoneen ja varusvaraston yhteydessä. Vielä on portinvartijan huone, tiloja erilaisia potilaiden toimintoja varten, tapaamishuone ja arkisto. Ensimmäisessä kerroksessa on työhuoneet kansliahenkilökunnalle. Lisäksi kerroksella on työhuoneita luottamusmiehelle ja harjoittelijoille. Niin ikään kerroksella on potilaskanttiini, henkilökunnan opetushuone, ryhmäterapiahuone, pieni museo ja kortisto.

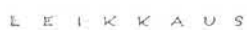
Sairaalan kaksi potilasosastoa toimivat toisessa ja kolmannessa kerroksessa, osastot II ja III. Yhteensä hoitopaikkoja on 42 potilasta varten. Kerrosten pohjapiirros on samanlainen. Kummallakin kerroksella on kolme neljän potilaan yhteishuonetta, kahdeksan yksinäishuonetta selli käytävällä ja II:lla kaksi varmuussellipaikkaa, joiden kohdalla III:lla on tavallisia yksinäishuoneita. Osastojen wc- ja peseytymistilat ovat parantuneet, yhteishuoneissa on omat vessansa ja selleissäkin pesuallas. Muita tiloja ovat osastonhoitajan huone, hoitajien huone, potilaiden oleskelu- ja ruokailutila sekä keittiö, varasto, tutkimushuone sekä terapiatila II-osastolla askartelu- ja III-osastolla taideterapiaa varten. -

Uutena rakennelmana on talon Kakolan puoleiseen pätyyn rakennettu erillinen porraskäytävä sekä hissi." (Ranta 1979, 27-28)

ALUSTAVA LUONNOS

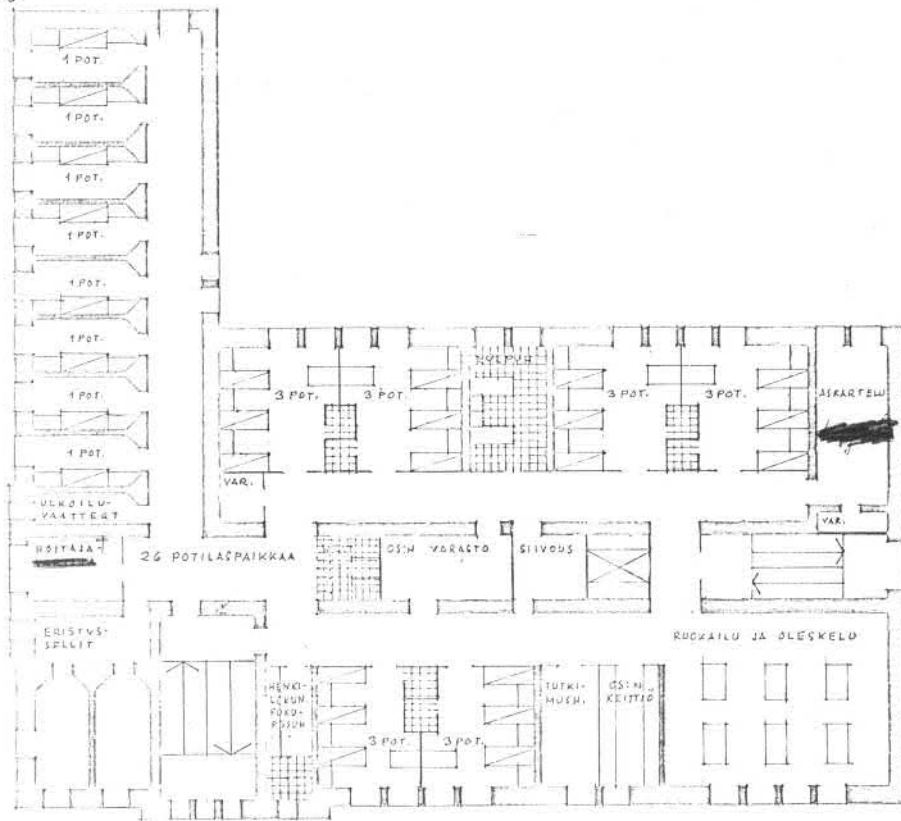

4461 29.8.72
11 1/2 m m m m m

4th 29.8.72
H. L'Amour

ALUSTAVA LUONNOS

II JA III KERROS

29.8.72

H. Kamppuri

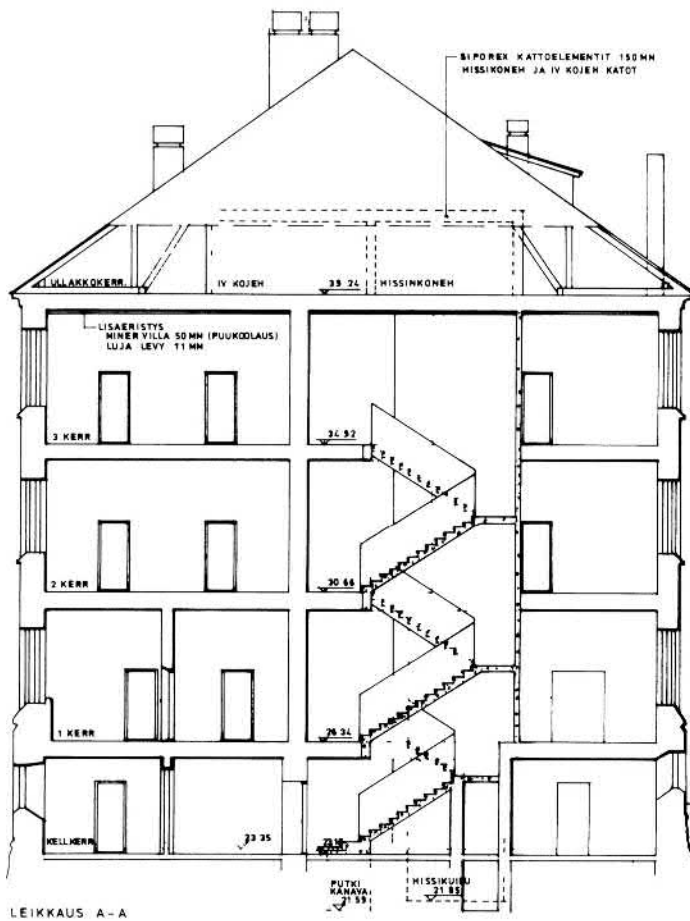
2 kerros. Alustava luonnos 1972, H. Kamppuri

Arkkitehti Henno Kamppurin laatimat muutosluonnokset on päivätty 29.8. 1972. Esitys perustui ajalle tyypilliseen kaksoiskäytäväratkaisuun. Alkuperäinen keskikäytävä oli pilkottu väliseinin aputiloiksi ja sitä uudet käytävät oli esitetty rakennettavaksi huoneiden puolelle kantavia, muurattuja väliseiniä purkamalla.

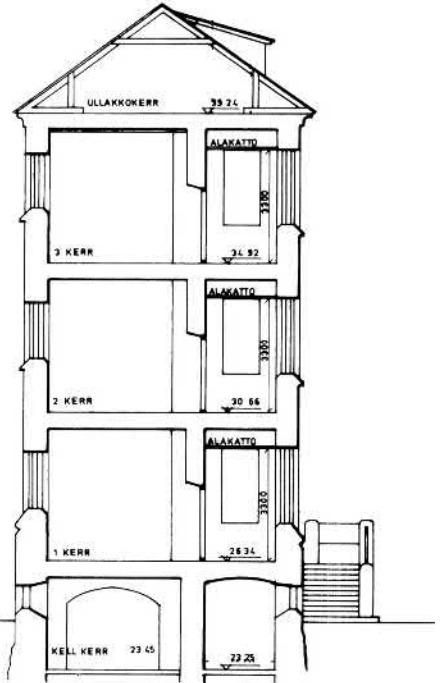
Museovirasto totesi 30.10.1972 päivätyssä lausunnossaan:

"H. Kamppurin 29.08.1972 laatima korjaussuunnitelman alustava luonnos osoittaa rakennuksen erään muuntamismahdollisuuden. Museovirasto esittää kuitenkin, että pyritäisiin ratkaisuun, jossa muutokset olisivat vähäisemmät, jolloin päästäisiin myös alhaisempiin kustannuksiin. Rakennuksen yksinkertaiset sisätilat eivät sinänsä ole erityissuojelun arvoiset, mutta olisi suotavaa, että alkuperäisen pohjaratkaisun luonteenomaiset piirteet ja selkeys mahdollisuuksien mukaan säilytettäisiin."

Pääpiirustukset 1975

KÄYTTÄVIEN ALAKATOT
TERÄSKANNATTAJAT
LUJA LEVY 11 MM RUUVIKIINNITYS

Uudet väliseinättyypit

ULLAKKOKERROS
KEVYT BETONI RAKENUSKAPPALEET 125 MM

1.3 KERROS

TERÄSPROFIILIRANKO 85 MM LUJA LEVY 11 MM MOL PUOL VALISSA MINER VILLA 75 MM

KELLARIKERROS

TIIHUUURAUUS 130 MM

ULKOSEINIEN LISÄLAMPOERISTYS KULMAHUONEISSA (POTILASHUONEISSA)
MINERAALIVILLA 50 MM PUUKOOLAUS LUJA LEVY 11 MM

KELLARIKERROKSEN LATTIA LASKETAAN

UUDEN LATTIAN RAKENNE

LATTIAPÄÄLLYSTE

BETONILAATTA 80 MM

POLYSTYREENI P20 80 MM

MUOVIKELMU 0.2 MM

TIIVISTETTY SORA VÄH 150 MM

PERUSMAA

LEIKKAUS B-B

TILAVUUS NYKYINEN	13500 M ³
LISÄYS KELL KERR	150 M ³
LISÄYS ULLAKKOKERR	80 M ³
YHT	13740 M ³

Leikkaukset A-A ja B-B. Peruskorjaus- ja muutostyön pääpiirustus 2.7.1975. Arkkitehtuuritoimisto Eero Ponkala

Leikkauksessa B-B on esitetty kerrosten käytävien uusia alakattoja. Alakattona on teräskannattajien varaan ruuvaamalla kiinnitetty 11 mm Luja-levy.

Ullakon välipohjan alle on esitetty rakennettavaksi lisäeristys: 50 mm mineraalivillaa ja puukoolaus, kattolevynä 11 mm Luja-levy.

Ullakkokerrokseen rakennetaan IV-konehuone ja hissin konehuone, joiden kattoelementit ovat 150 mm Siporex ja väliseinätkin 125 mm kevytbetonia.

Kellarikerroksen lattia lasketaan. Kellarikerrokseen on sijoitettu psykodraama- ja musiikkitala. Keskikäytävän lattian alla on putkikanava.

Uuden kellarilattian rakenne

Lattiapäällyste

Betonilaatta 80 mm

Polystyreeni P20 80 mm

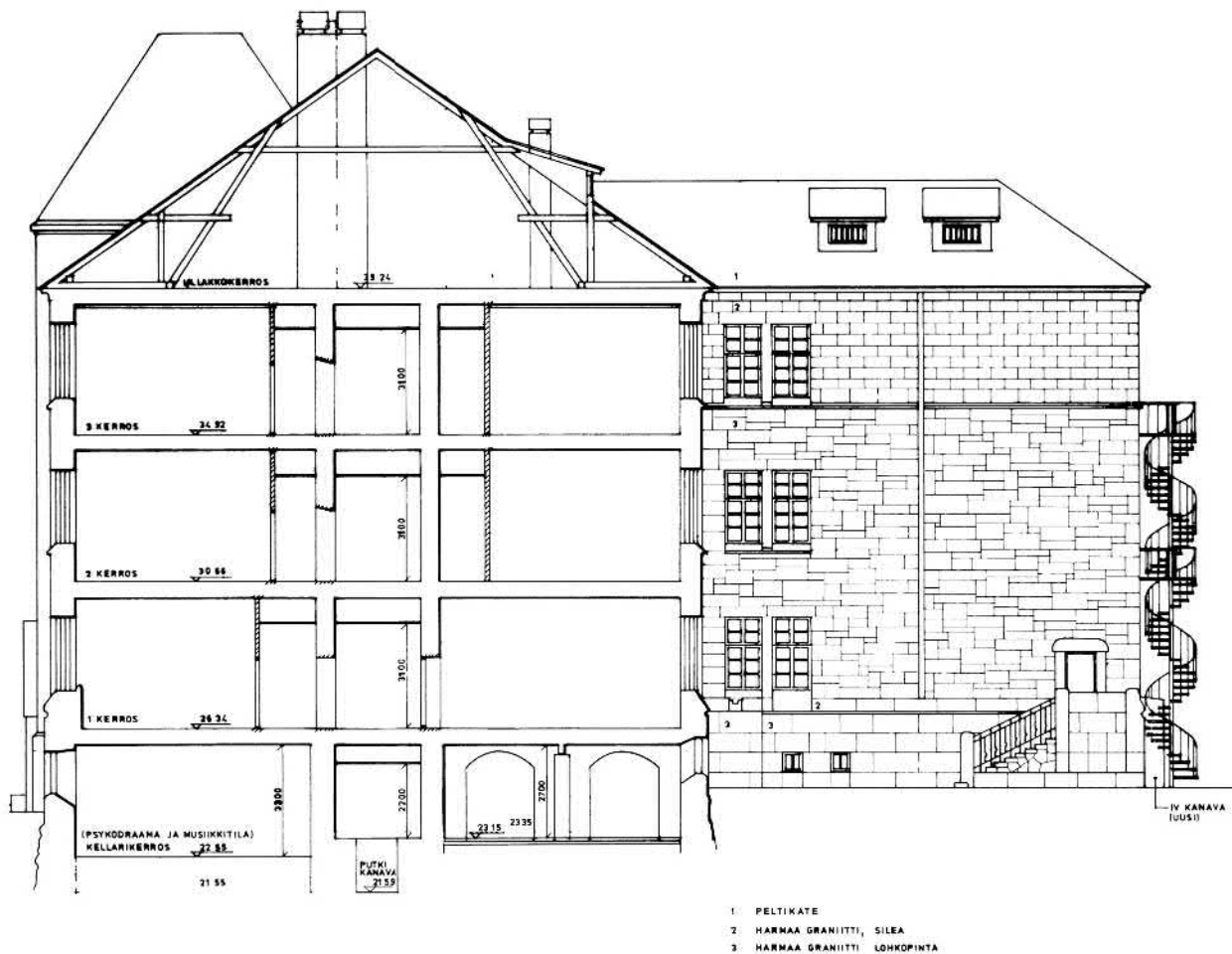
Muovikelmu 0,2 mm

Tiivistetty sora väh. 150 mm

Perusmaa

Kerrosten käytäviin on lisätty alakatot, samoin käytävien viereisiin tiloihin.

Uusilla väliseinillä on erotettu uusia tiloja kerroksissa.

Leikkaus C-C. Peruskorjaus- ja muutostyön pääpiirustus 2.7.1975. Oikealla uudet hätäpoistumisportaat ja oikealla alhaalla uusi IV-kanava. Arkkitehtuuritoimisto Eero Pongala.

1. Peltikate
2. Harmaa graniitti, sileä
3. Harmaa graniitti, lohkopinta

Uudet väliseinätyypit

1.-3. kerros

Teräsprofiiliranka 95 mm. Luja-levy 11 mm, molemmin puolin. Välissä mineraalivilla 75 mm.

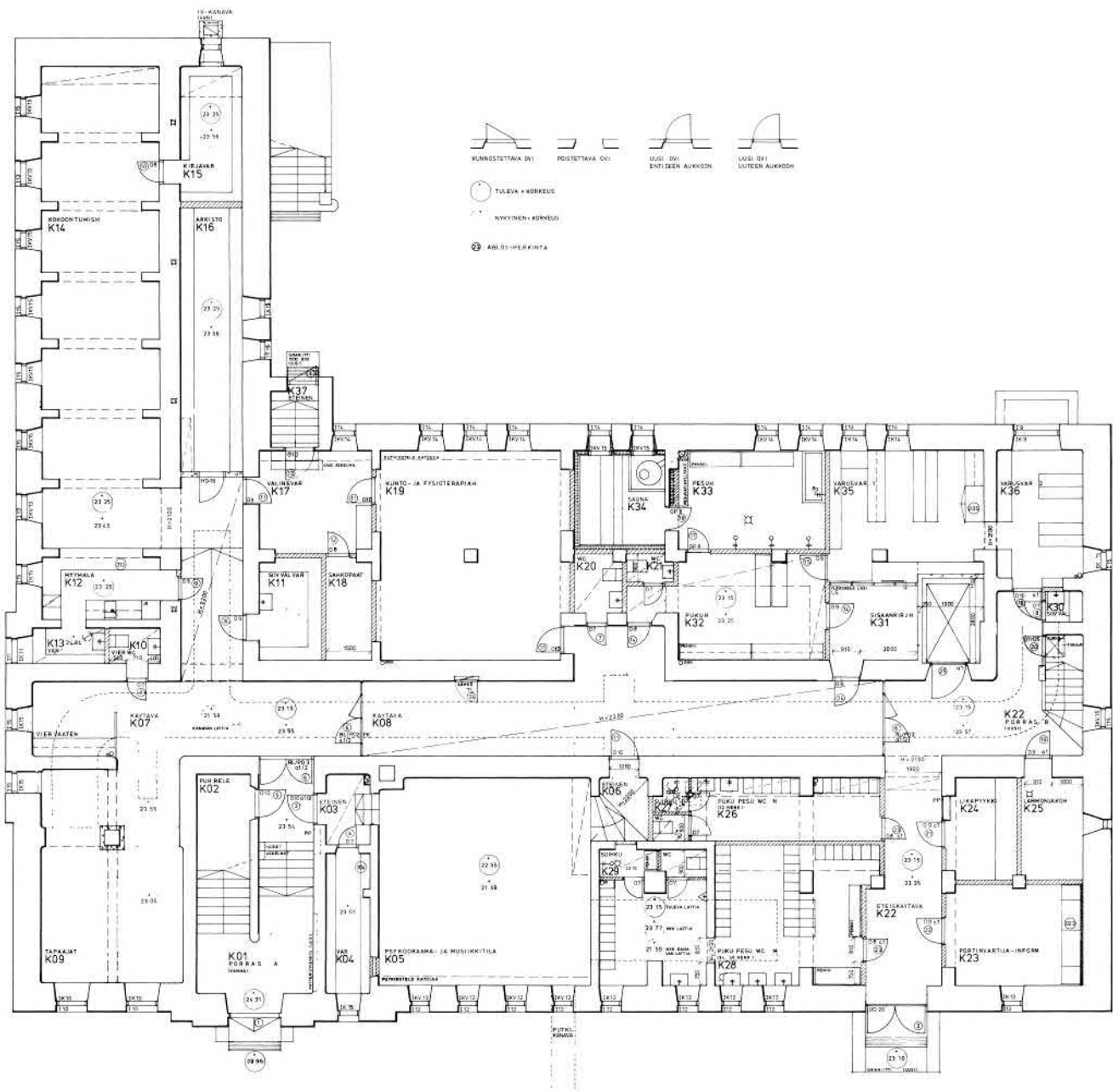
Kellarikerros

Tiilimuuraus 130 mm

Ulkoseiniin lisälämpöeristys kulmahuoneissa
(potilashuoneissa)

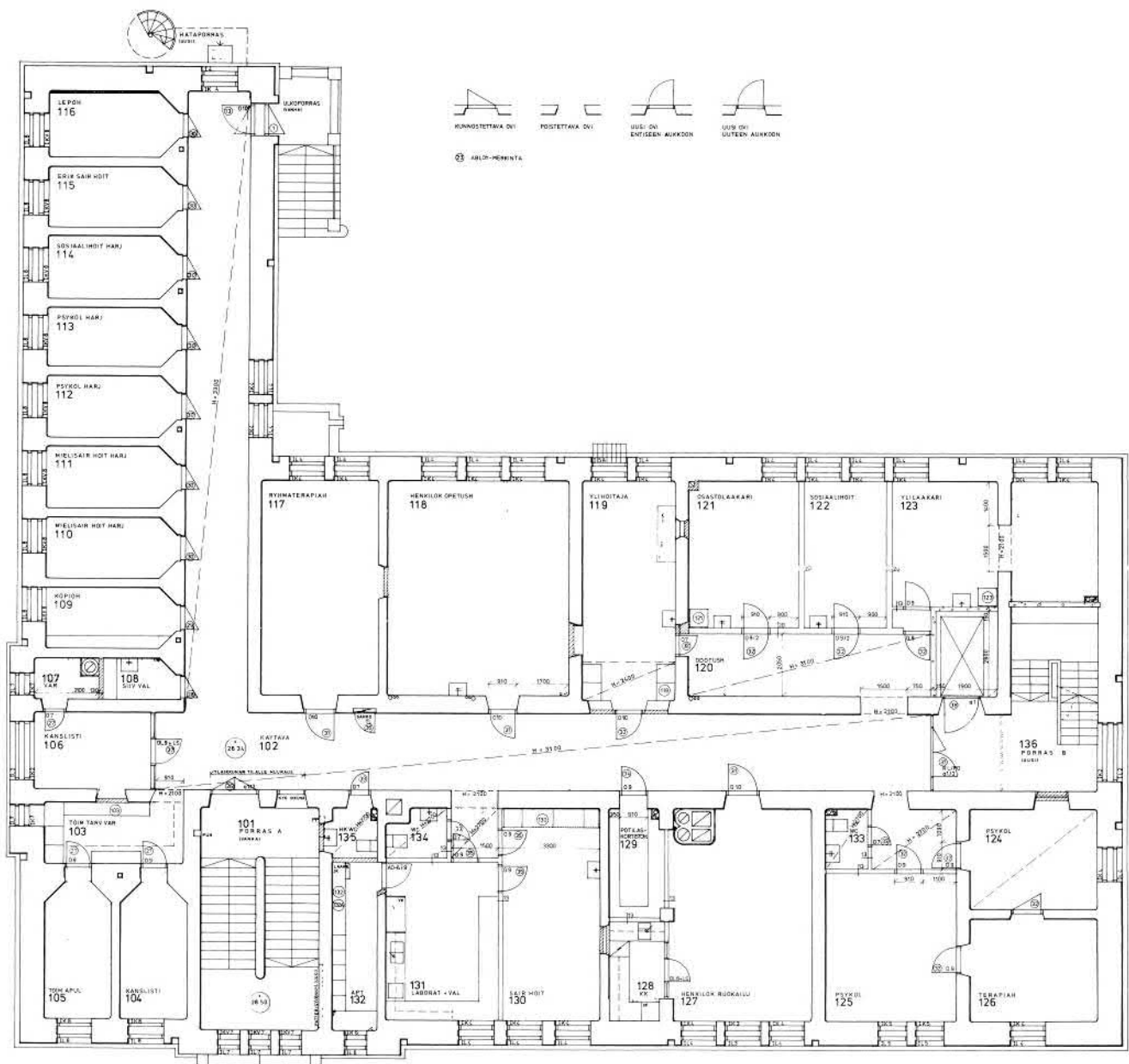
Mineraalivilla 50 mm, puukoolaus, Luja-levy 11 mm

Työpiirustus 1975

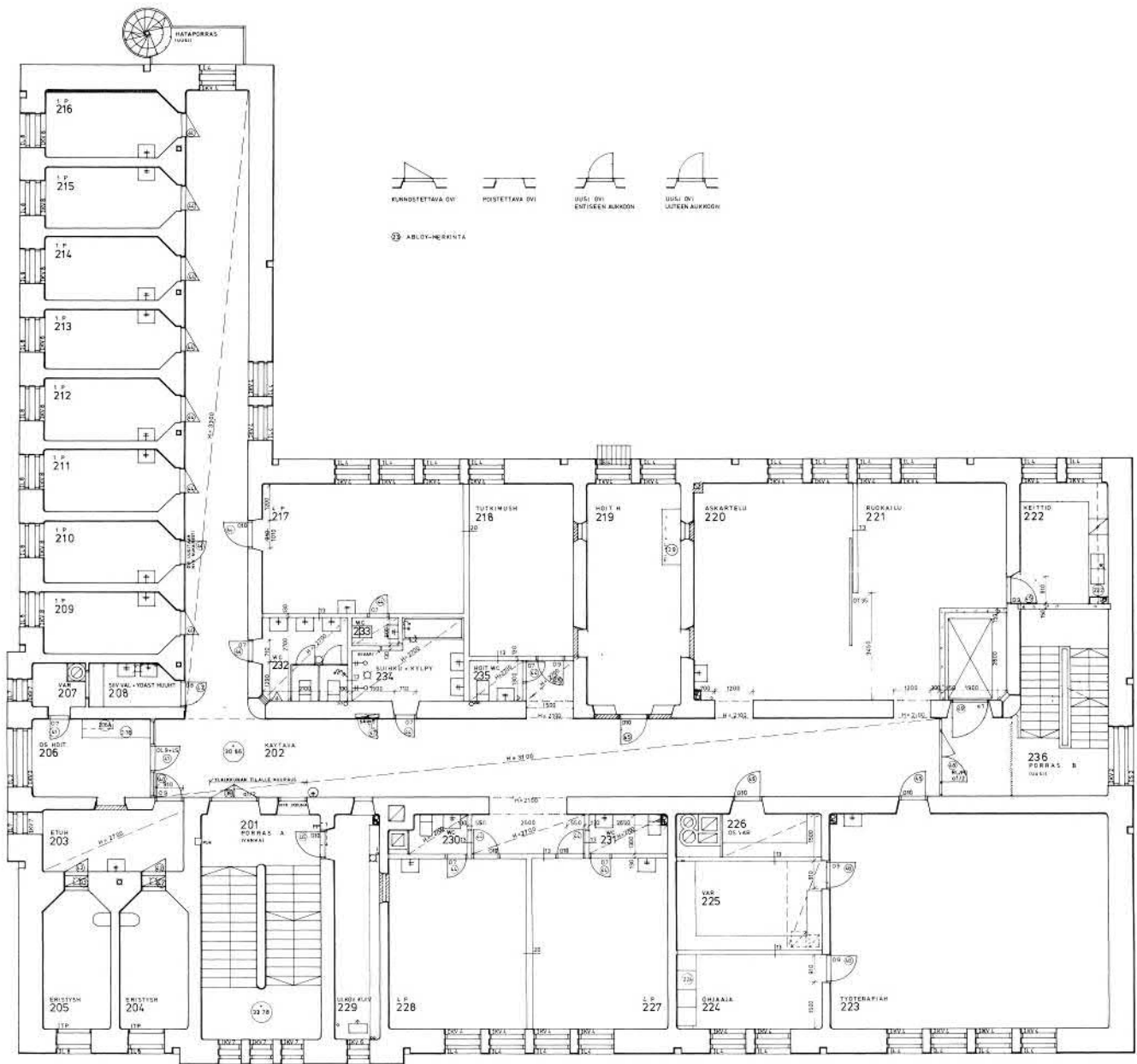
Kellarikerros, peruskorjaustyön työpiirustus 8.8.1975, täyd. 1976. Arkkitehtuuritoimisto Eero Ponkala

Kellarikerroksessa on henkilökunnan sosiaalisia tiloja sekä potilaiden vastaanottotilat saunan, pesuhuoneen ja varusva-raston yhteydessä, portinvartijan huone, tiloja erilaisia poti-laiden toimintoja varten, tapaamishuone ja arkisto.

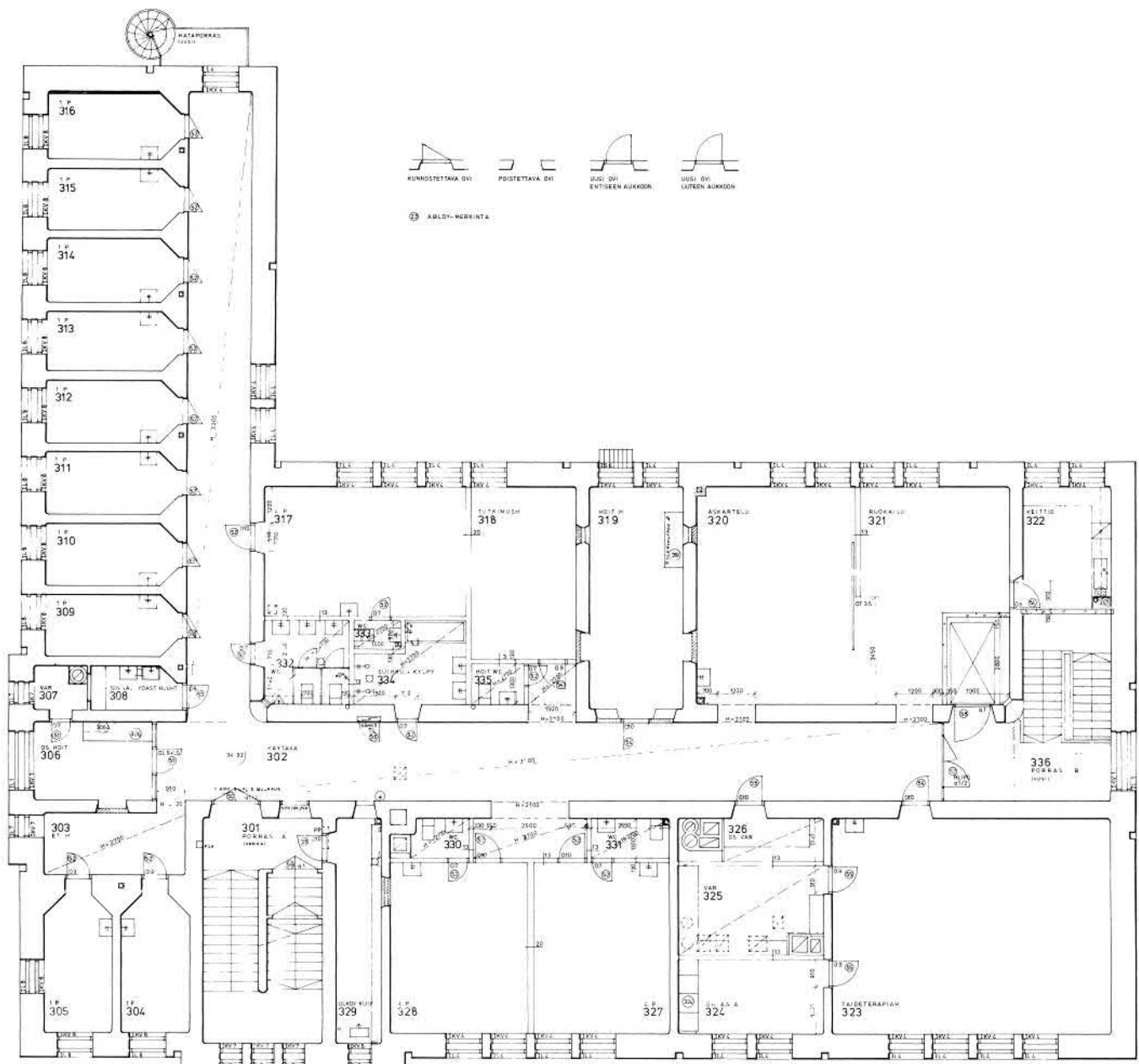

1. kerros, peruskorjaustyön työpiirustus 1975. Arkkitehtuuritoimisto Eero Ponkala

Työpiirustus 1975

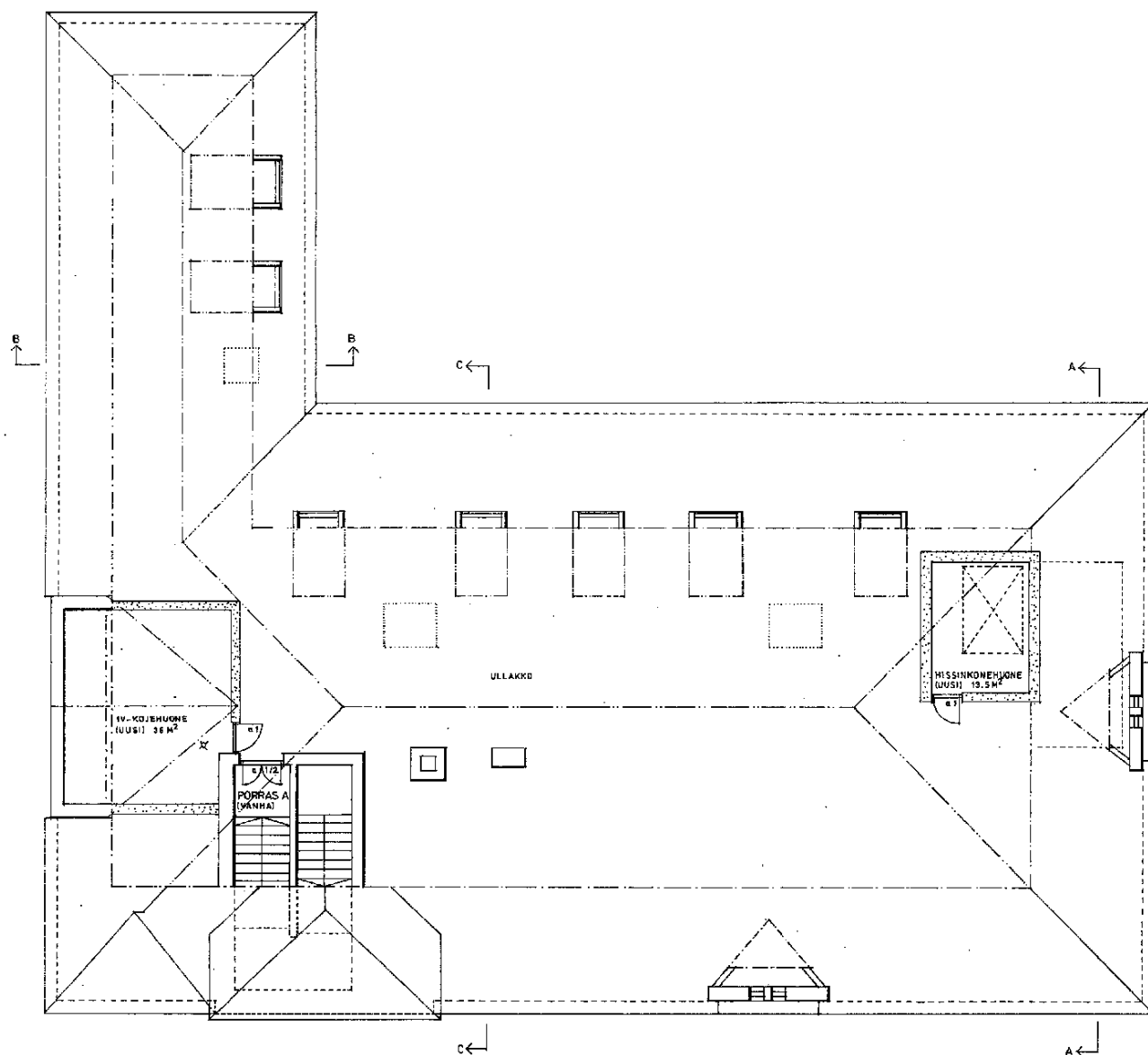

2. kerros, peruskorjaustyön työpiirustus 1975. Arkkitehtuuritoimisto Eero Pankala

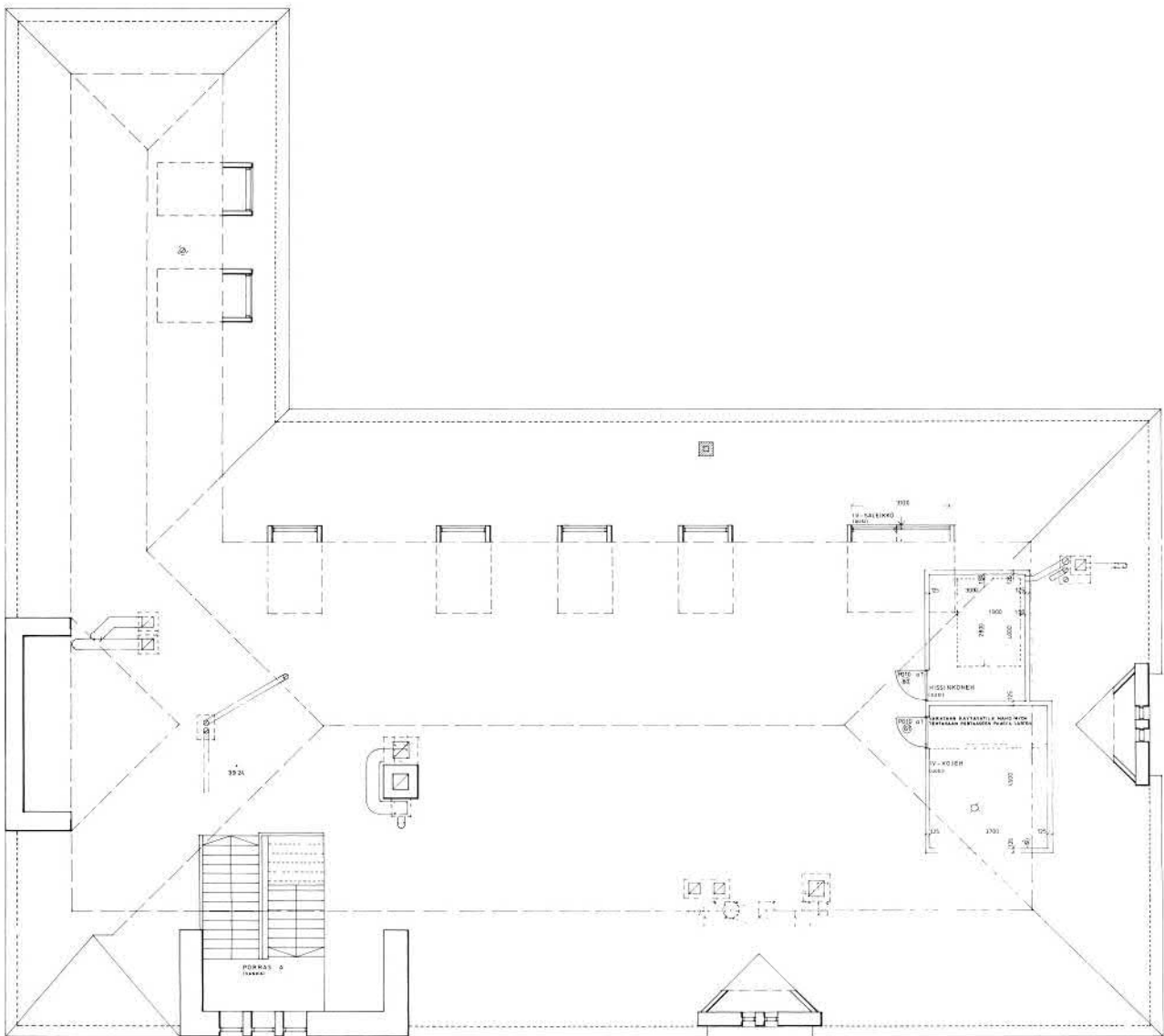

3. kerros, peruskorjaustyön työpiirustus 1975. Arkkitehtuuritoimisto Eero Ponkala

Pääpiirustusluonnos 1975

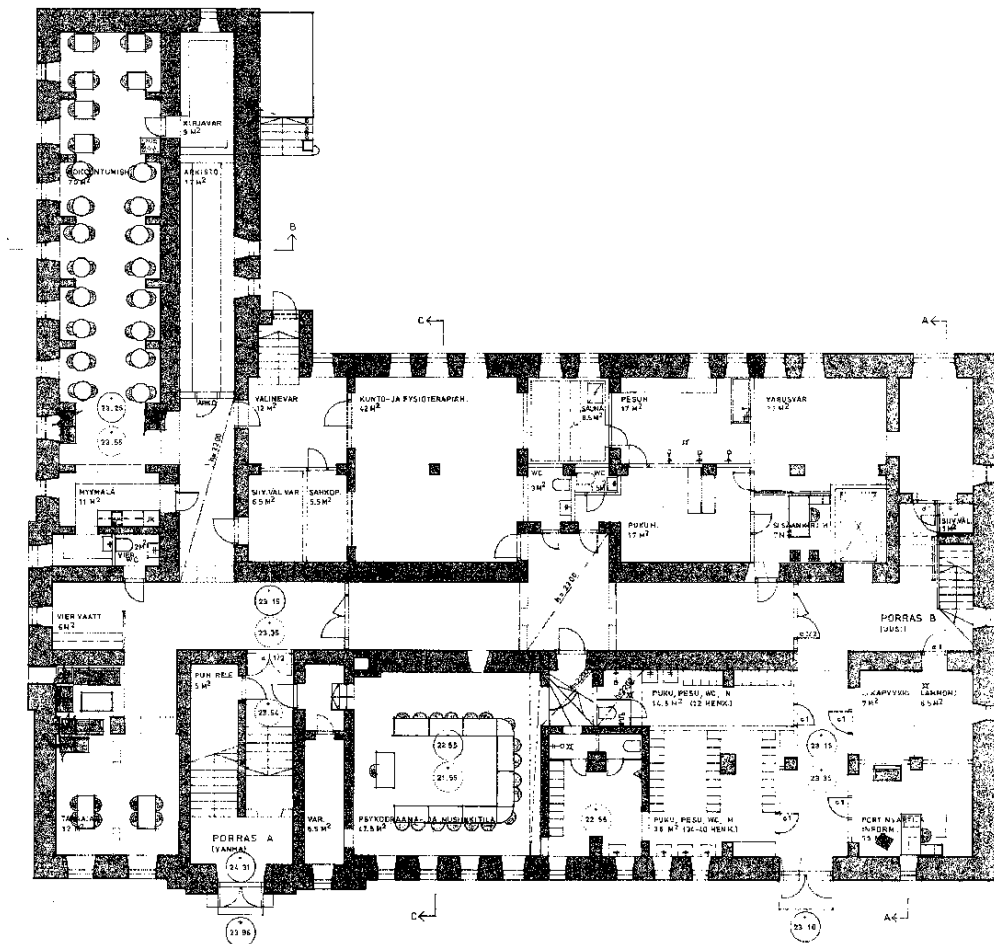
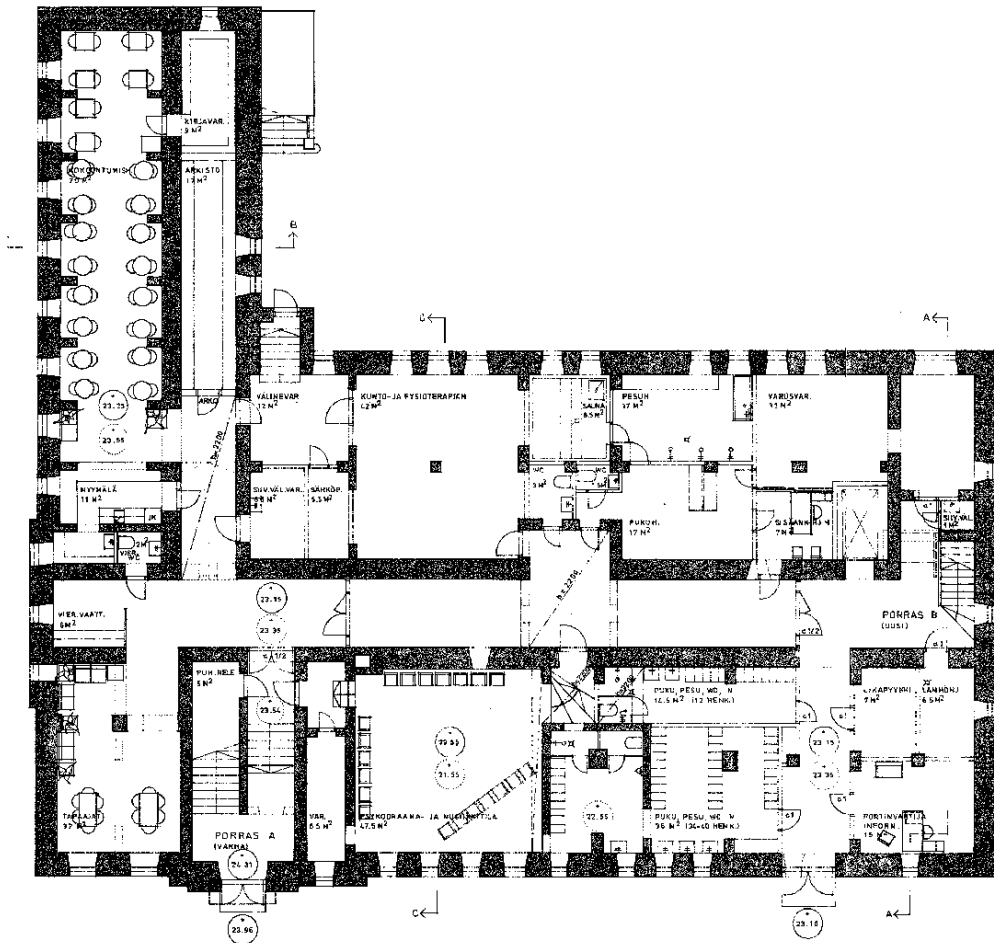

Ullakko, peruskorjaustyön pääpiirustusluonnos 27.1.1975 Arkkitehtuuritoimisto Eero Ponkala

Ullakko, peruskorjaustyön työpiirustus 1975 Arkkitehtuuri-toimisto Eero Ponkala

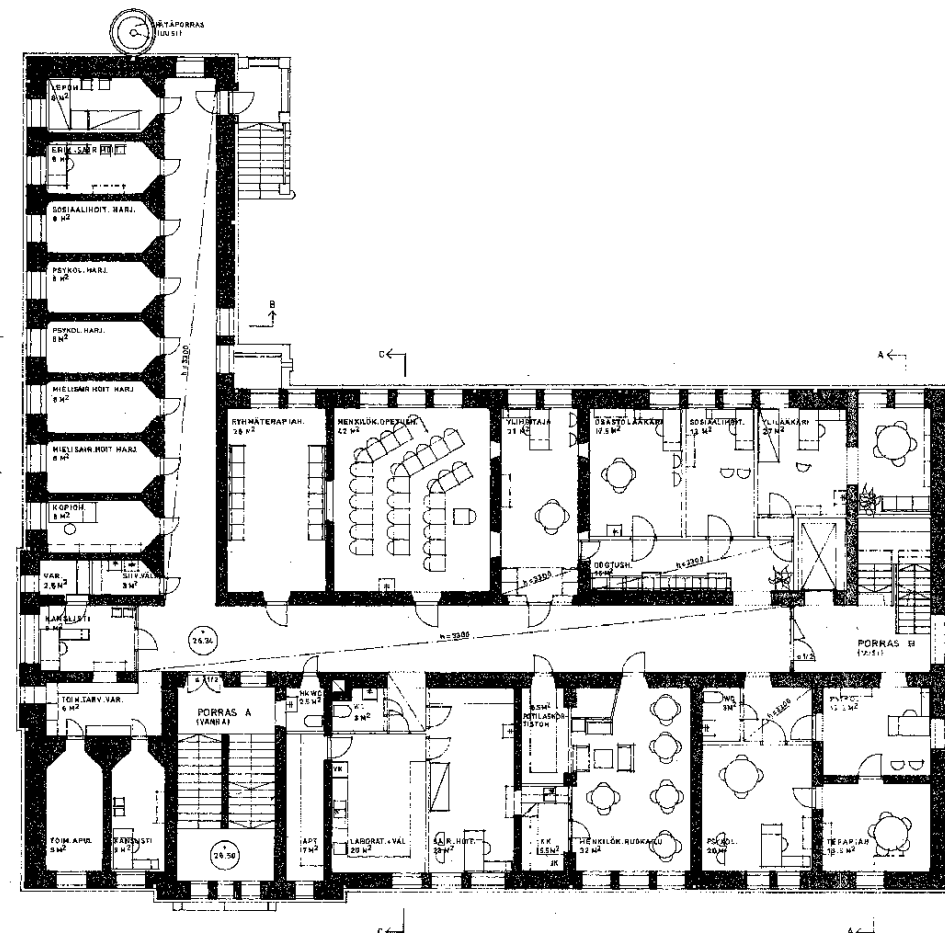
Sisustusluonnoksia 1975

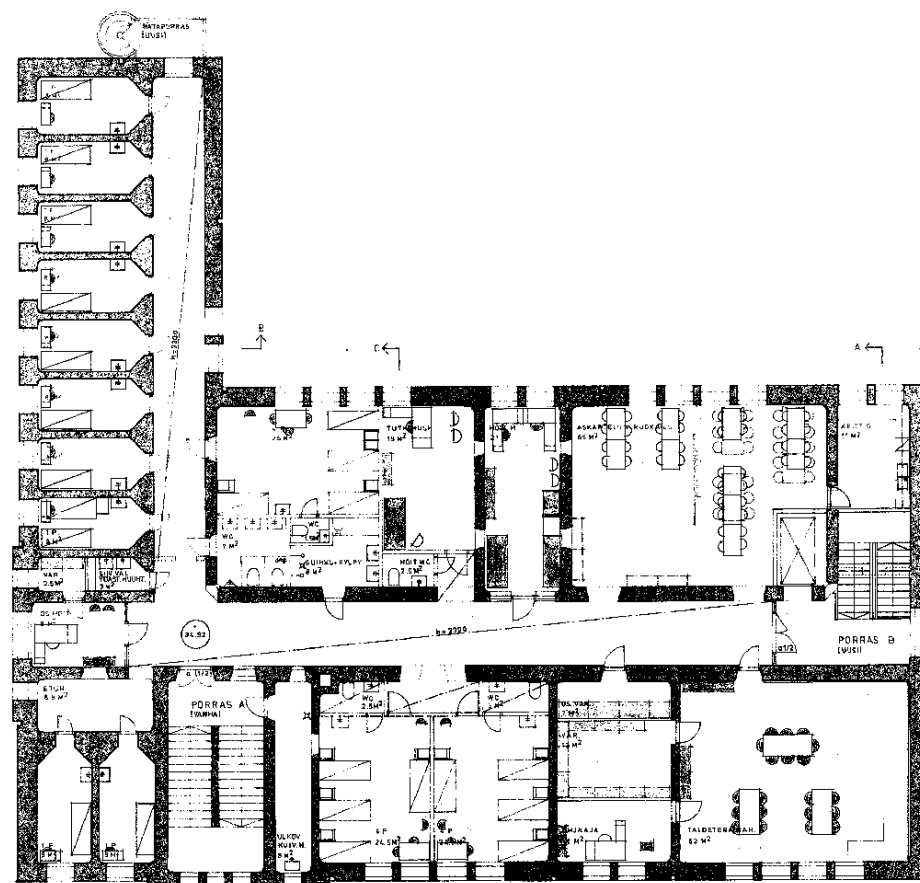
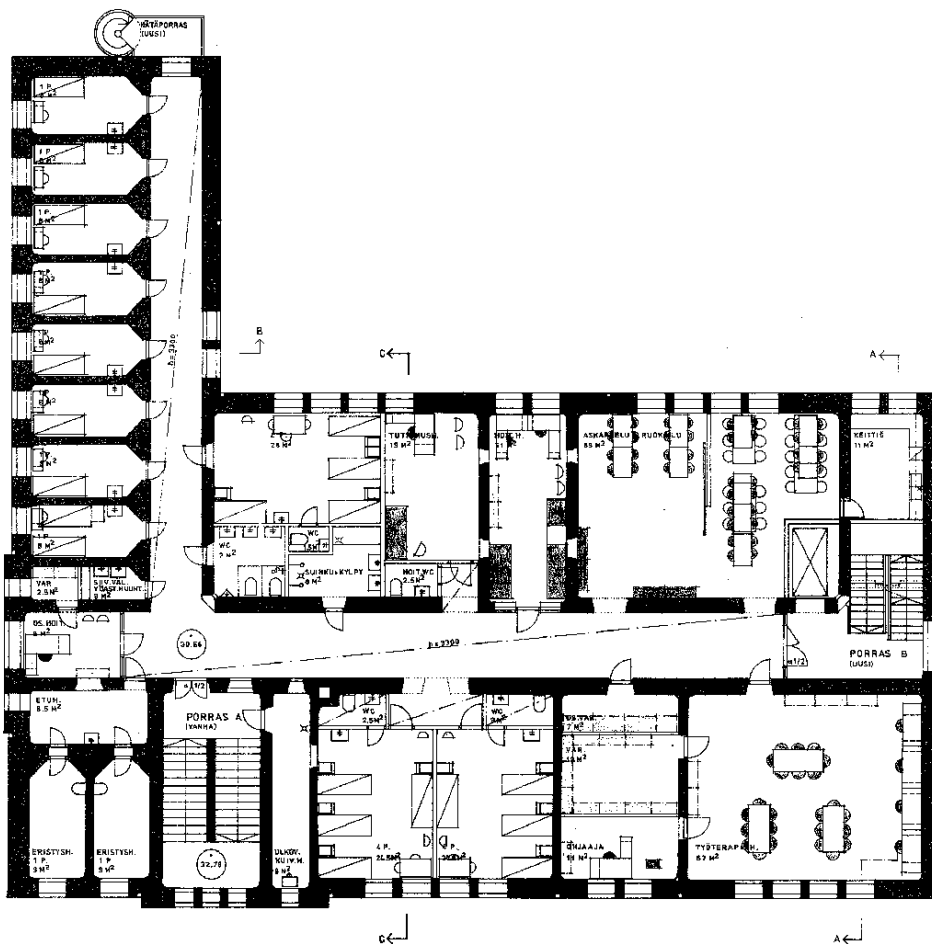
Kellarikerroksen sisustusehdotuksia 1975. SKA

Kokoontumistila kellarissa peruskorjauksen jälkeen. Ranta 1979, kuva 6.

[illegible]

Sisustusluonnoksia 1975

2. ja 3. kerroksen sisustusehdotuksia 1975. SKA

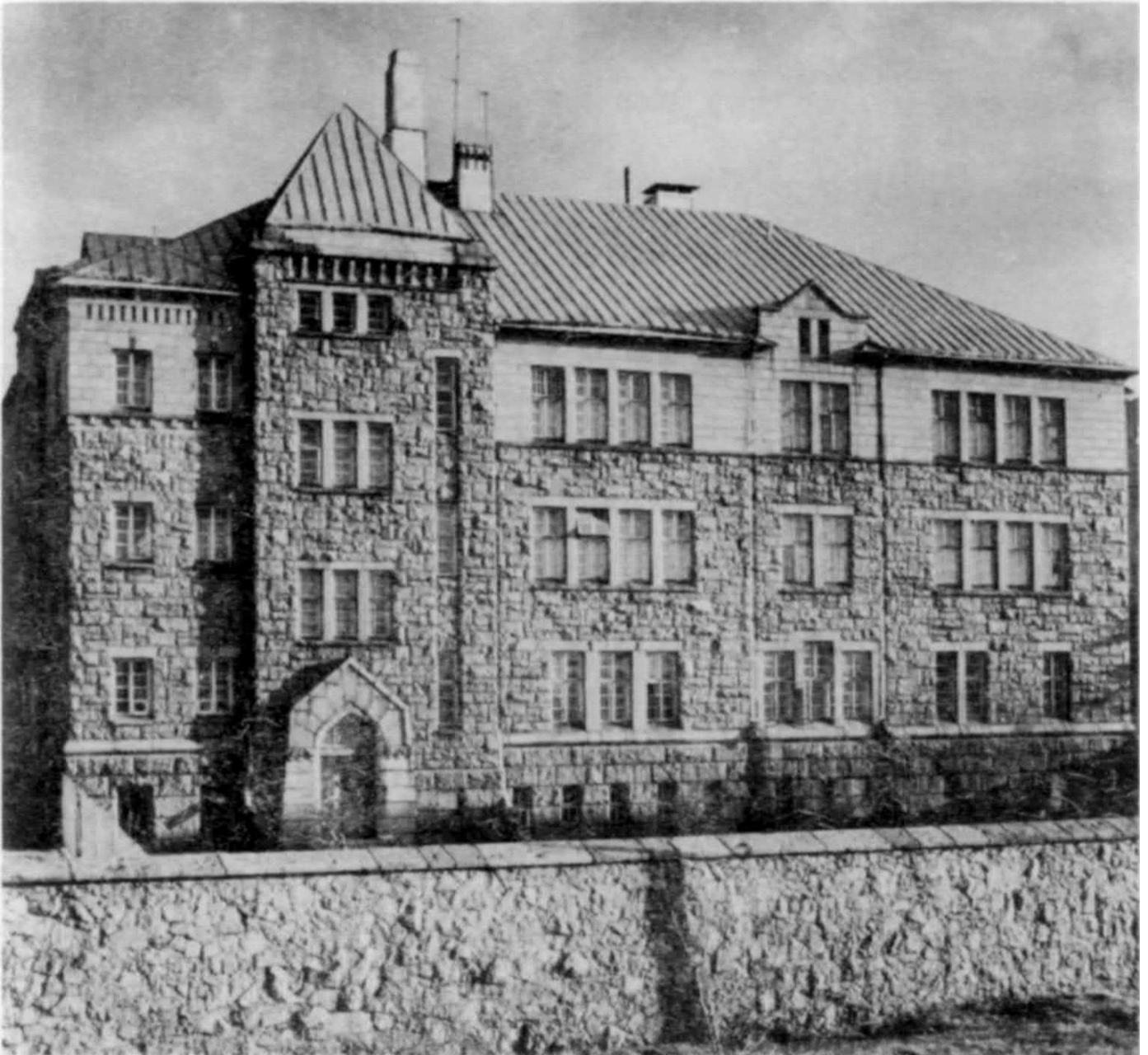
Sisätiloja peruskorjauksen 1975 jälkeen

Neljän huoneen potilashuone peruskorjauksen jälkeen. Ranta 1979, kuva 5.

Potilaiden maalaustöitä. Ranta 1979, kuva 4.

Julkisivu lounaaseen ennen peruskorjausta. Etualalla pihaa kiertävä muuri. Ranta 1979, kuva 1.

Selvitystyön yhteydessä on koottu tietoja vankimielisairaalan alkuperäisistä suunnitteluperiaatteista, ratkaisuksista ja myöhemmistä muutoksista. Selvitykseen sisältyy säilyneisyystarkastelu, lähiympäristön kuvaus sekä nykytilanteen dokumentointi huone- ja tilaryhmäkortteineen.

Säilyneisyys-käsite

Säilyneisyys-käsite esiintyy nykyään yleensä rakennus- ja ympäristöhistorian selvitysten yhteydessä kuvaamassa sitä, miten rakennus- ja muutosvaiheet ovat havaittavissa nykytilanteessa. Rakennushistorian selvitys käsittää sekä suunnittelu-, toteutus- että muutoshistorian. Säilyneisyyden tarkastelulla pyritään kohteen historian kannalta relevantin alkuperäisen tilanteen piirteiden lisäksi tunnistamaan ja analysoimaan kohteen ”vuosirenkaita”, ts. eri vaiheissa tehtyjen

muutosten luomia ajallisia kerrostumia.

Museoviraston julkaisemassa rakennushistoriaselvityksen oppaassa todetaan, että tilojen, rakenteiden tai rakennusosien säilyneisyyden osoittaminen ei ole arvoluokitusta (Talon tarinat 2010). Säilyneisyyden tarkastelun avulla voidaan analysoida rakennuksen ominaispiirteitä ja niiden ”luettavuutta” nykytilanteessa. Teoreettisena lähtökohtana ei ole se, että kaikki tehdyt muutokset alentaisivat kohteen kulttuurihistoriallista arvoa.

PIHA-ALUEN SÄILYNEISYYS

NYKYTILANNE

Vankimielisairalarakennus sijaitsee 4700 m² suuruisella alueella, jota rajoittaa 278 m pitkä ja 4 m korkea graniittimuuri. Pihalla kasvaa eri vaiheissa istutettuja puuryhmiä, pensasrivejä ja kukkivia koristepensaita. Luoteisosassa on hiekkapintainen, istuttamaton alue.

Vankimielisairaan pihan vaiheet

Ainoa arkistoista löytynyt varsinainen istutussuunnitelma on vuodelta 1988. Peruskorjaukseen liittyvä asemapiirros vuodelta 1975 on toinen säilynyt pihapiirros.

Vankimielisairaan alkuvuosina kiinnitettiin erityisen suurta huomiota pihan kuntoon, koska piha jo puutarha koettiin olennaisena osana hoitoa. Koko piha oli potilaiden ulkoilu-käytössä. Varhaisista istutuksista mainitaan 18 hevoskastan-

jaa, syreenejä, orapihlajia, kuusi ja mänty, joista hevoskastanajat paleltuivat talvisotatalvena. Potilaat hoitivat puutarhaa hoitajien valvonnassa. Halukkaille potilaille oli tapana antaa pala maata kesäksi, jossa heillä oli mahdollisuus kasvat-
taa keittiökasveja tai kukkia. Sota-aikana yritettiin helpottaa elintarvikepulaa pitämällä pihassa kanitarhaa ja syksyisin poimittiin Kakolanmäen pihlajanmarjat talteen.

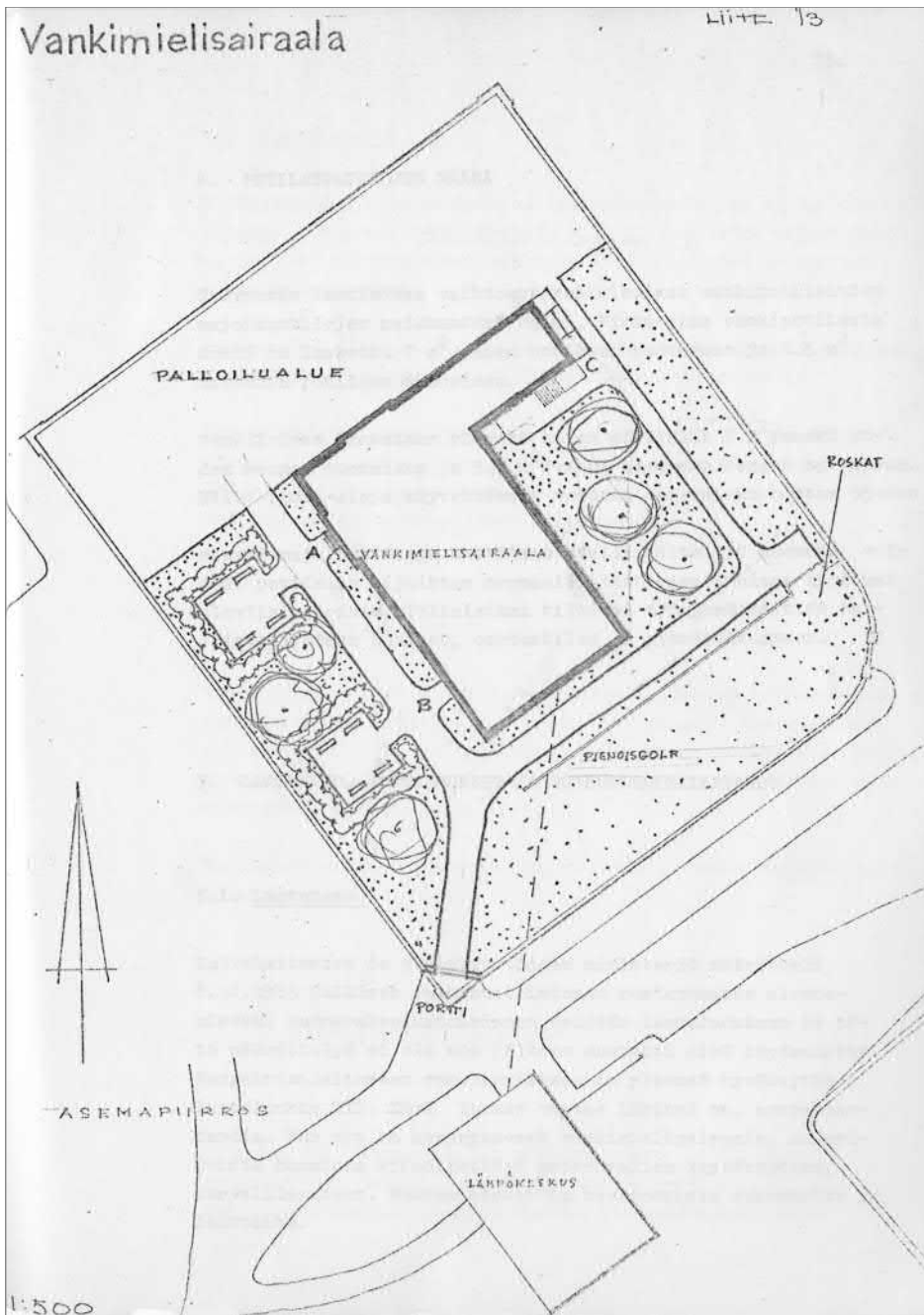
Kun karkaamisista muodostui ongelma, luovuttiin vuonna 1930 pihan laajemmasta käytöstä ulkoiluun. Ulkoilu rajattiin pienelle pihan osalle. Vuonna 1933 saatiin varoja mm. ulkovalaistuksen lisäämistä varten. Silloin rakennettiin potilaiden kävelyaitaus ja hoitajille sadekatos. Myöhemmin uusittu kävelyaitaus sijaitsi samalla paikalla.

Vuonna 1935 erotettiin alun perin muuriin rajattu kävelyaitaus muurista, seuraavana vuonna aitaus sai katon ja muurin korkeutta nostettiin kaivamalla sen viereen noin metrin syvyinen ja parin metrin levyinen oja.

Kuva vuodelta 2007-2008. Bing maps

Vankimielisairalarakennusta ympäröi massiivinen muuri, jonka eteläkulmassa on leveä teräsportti. Vanhempi, käytöstä jäänyt portti on pihan pyöristetyn itäkulman kohdalla. Pihalla on korkealla verkkoaidalla erotettu taukopiha, puuistutuksia ja pensaita.

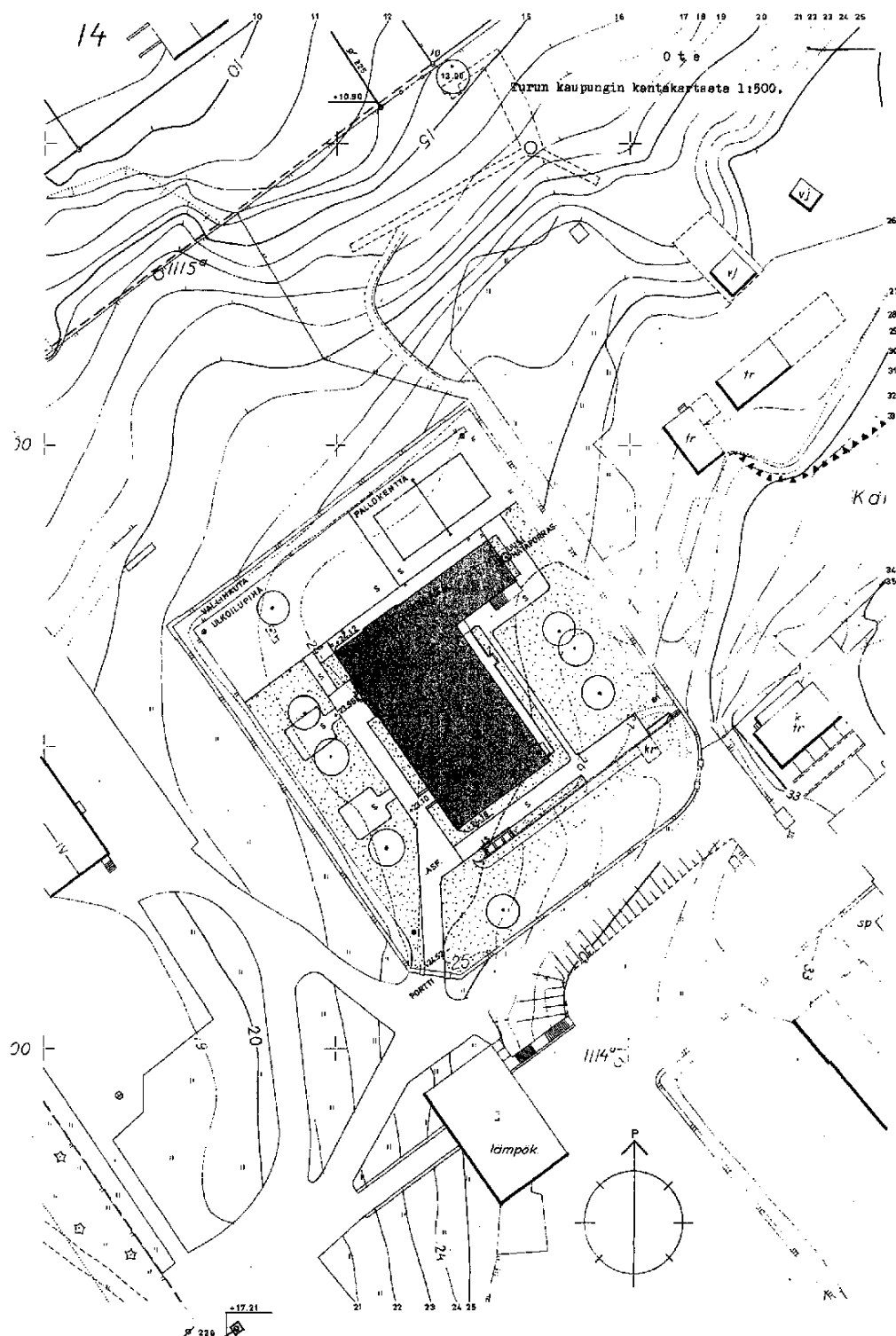
Vankimielisairaalan peruskorjauksen esisuunnittelutyöryhmän mietinnössä esitetty pihapiirros. Pienoisgolf- ja palloilualue on esitetty rakennuksen luoteis- ja kaakkoissivuille.

Opetusministeriön vankeinhoito-osaston julkaisu B:6. Helsinki 1974.

Vuonna 1938 tehtiin toinen kävelyaitaus talon luoteisseinustalle, joka jäi käytöstä ja purettiin 50-luvun loppuvuosina. (Ranta 1979)

Vuonna 1961 ympärysmuuriin avattiin uusi portti ja alkuperäinen, Kakolan aitaukseen johtava portti jäi pois käytöstä.

Mauri Rannan mukaan pihalla oli 1970-luvun lopulla säilynyt 1952 istutettuja omenapuita (Ranta 1979)

PIIRUSTUSMERKINTÖJÄ:

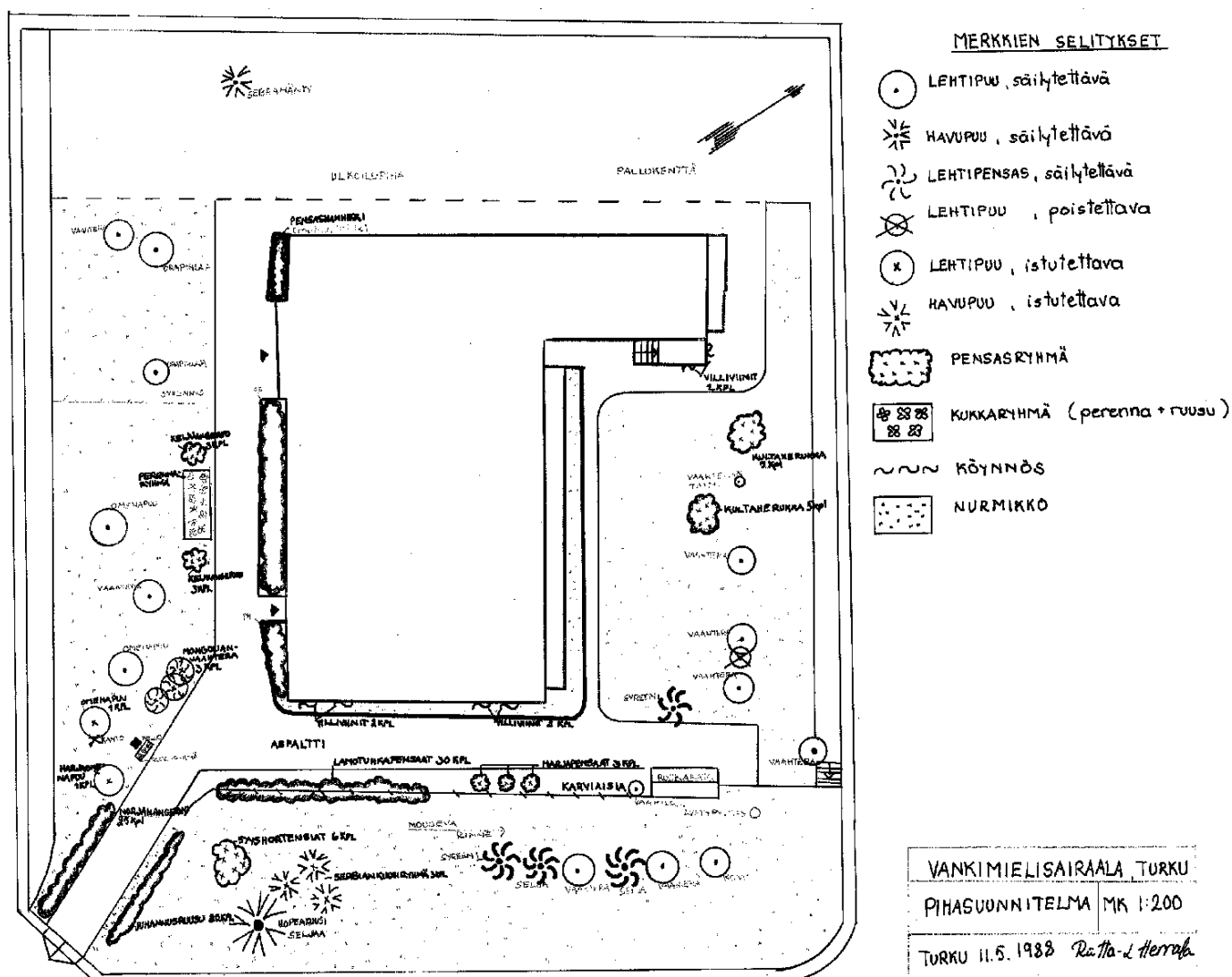
- KASVATTA POU
- PIHAKALASIN
- LT LIPPUKANNO
- JL JÄTEKÄSÄLÖ
- ADR ASPALTOITU PIHAPINTA
- S SORA-PIHAPINTA
- TERÄS-VERKKOAITA

PIKUTETUT PIA-ALUEET NURMIKkoa JA
ISTUTUKSIA

TURKU	KAKOLANMÄKI	RNT 30
PERUSKORJAUS	PÄÄPIIRUSTUS	LÖNNÖS L2
VANKIMIELISAIRAALA	ASEMA PORRAS	1:500
TURKU	ARK:	
ARKKITEHTUURITOIMISTO EERO POKKALA		
SUUNNITTELUALUE: 21250 PAKSIO		
1975.01.27		

AKU002-907

Vankimielisairaalan peruskorjauksen suunnittelijan laatima asemapiirros. Pääpiirustusluonnos 1975.
Arkkitehtuuritoimisto Eero Ponnala, SKA

Pihasuunnitelma 1988, SKA

Vuonna 1988 päivätyn pihasuunnitelman on laatinut Riitta -L. Her-
rala. Pihan eteläkulmassa sijaitsevalta portilta johtaa asfalttipäällys-
teinen käytävä lounaissivulla sijaitsevalle pääovelle. Samalla sivulla
on kellariin johtava uusi sisäänkäynti. Muu piha -alue on joko sora-
pintaa (käytävät ja ulkoilupihat) tai nurmikkoo.

Pihasuunnitelman mukaan oli tarkoitus säilyttää vanhempia istutuksia ja istuttaa uutta.

Lounaissivulla (kuvassa vasemmalla) säilytettävät puut ja pensaat: Kaksi vaahteraa, kaksi orapihlajaa ja kaksi omenapuuta.

Uudet istutukset:

Omenapuu, marjaomenapuu, kolme Mongolian vaahteraa, kaksi keijuangervoryhmää, perennaryhmä.

Rakennuksen seinustalle istutettavat pensashanhikit

Sisäntulotien varsille istutettavat norjanangervo - ja juhannus-
ruusuaidanteet

Kakkoissivulla (kuvassa alhaalla) säilytettävät puut ja pensaat:

Kolme vaahteraa, koivu, hopeakuusi, kaksi seljaa ja syreeni

Uudet istutukset:

Kolmen Serbian kuusen ryhmä, kuuden syyshortensian ryhmä,
kolme marjapensasta ja kolmenkymmenen lamotuhkapensa
muodostama aidanne

Neljä villiviiniä rakennuksen seinustalle

Koillissivun (kuvassa oikealla) säilytettävät puut ja pensaat:

Neljä vaahteraa ja syreeni

Uudet istutukset:

Kaksi kultaherukkapensasryhmää, villiviiniä rakennuksen seinustalle

Julkisivu kaakkoon ja piha-alue. Etualalla muurin harja. Kuvat: Kari Hakli

Muurin kaakkoissivu. Oikealla alkuperäinen portti. Kari Hakli 2010.

Näkymä pihan puolelta kohti vanhaa, käytöstä jäänyttä porttia.

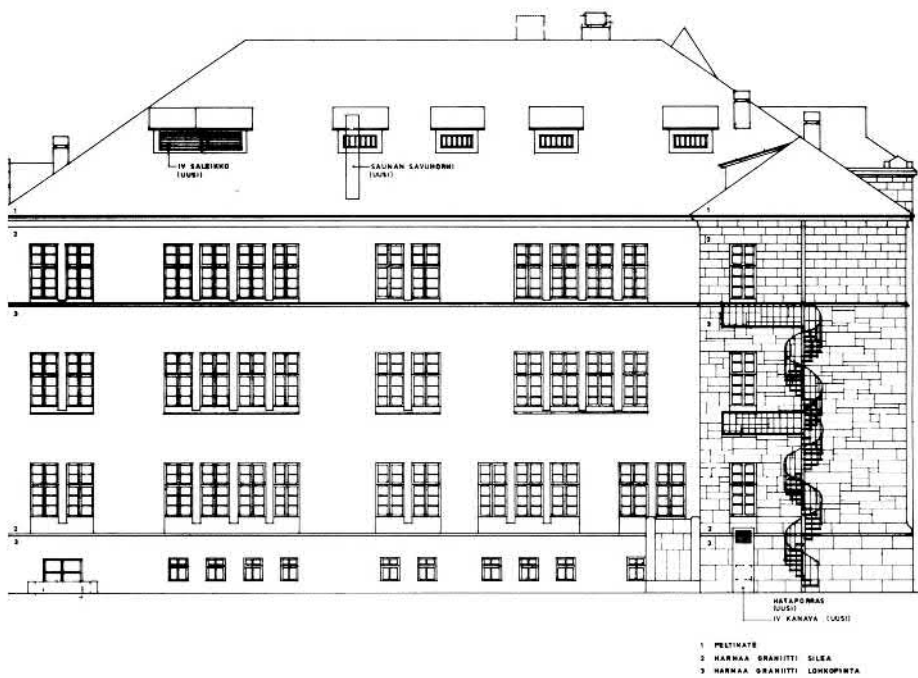

Pihan lounaisreuna ja muurin julkisivu pihalle. Taustalla näkyy 1960-luvulla rakennettu uusi portti.. Kari Hakli 2010.

Vankimielisairaalan piha-alueen uusi kulkureitti teräsporteineen on avattu pihan eteläkulmaan

Julkisivut ja piha-alue Muutokset ja nykytilanne

Julkisivu koilliseen. Peruskorjaus- ja muutostyön pääpiirustus. Arkkitehtuuritoimisto Eero Pankala 2.7. 1975

Julkisivu koilliseen ja piha-alue. Nurmikolla kasvaa kolmen vaahteran ryhmä ja tuuhea pensas. Etualalla vasemmalla on jätekatos. Ullakolle on v. 1976.rakennettu isokokoinen ilmanvaihtokonehuone, joka kohoo vesikaton lappeelta. Oikealla ulkopuolinen hätäpoistumisporras. Kuva Kari Hakli

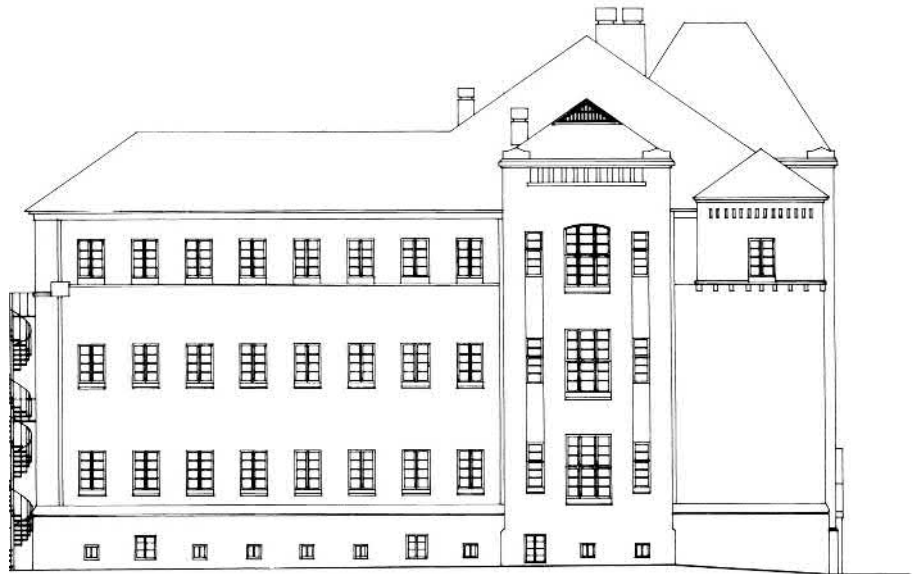

Julkisivu lounaaseen. Peruskorjaus- ja muutostyön pääpiirustus. Arkkitehtuuritoimisto Eero Ponkala 2.7. 1975
Oikealla näkyy peruskorjauksen yhteydessä rakennettu uusi ulko-ovi kellarikerrokseen.

Julkisivu lounaaseen ja piha-alue. Nurmikolla kasvaa kolmen vaahteran ryhmä ja tuuhea pensas. Etualalla vasemmalla jätekatos. Vesikatolle on rakennettu isokokoinen ilmanvaihtolaite.

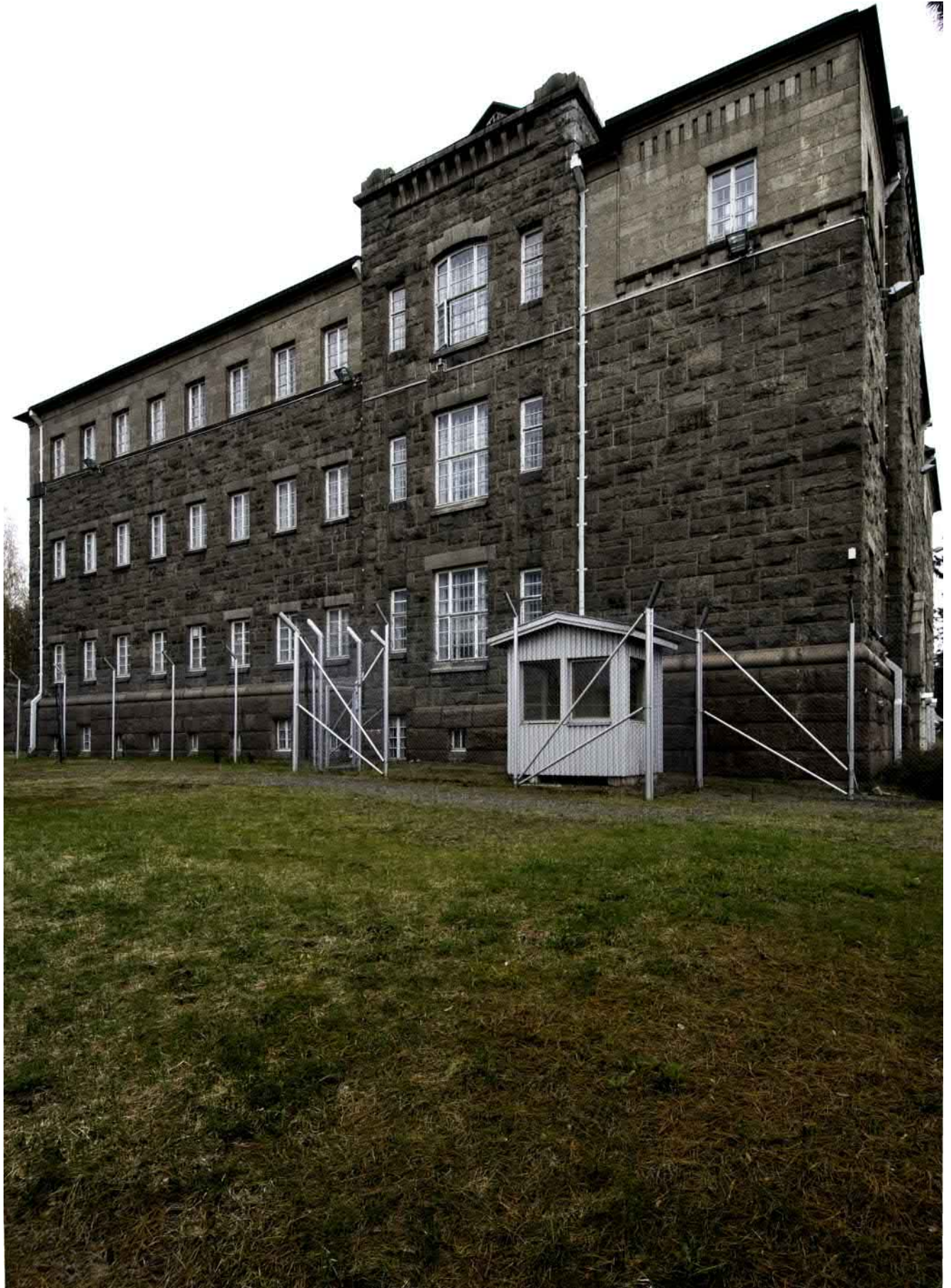
Julkisivut ja piha-alue Muutokset ja nykytilanne

Julkisivu luoteeseen. Peruskorjaus- ja muutostyön pääpiirustus. Vasemmalla näkyy päätyyn lisätty hätäpoistumisporras. Arkkitehtuuritoimisto Eero Ponkala 2.7. 1975

Julkisivu kaakkoon ja piha-alue. Nurmikolle on istutettu kukkivia koristepensaita ja käytävän reunalla pensasaidanne. Kuva: Kar i Hakli

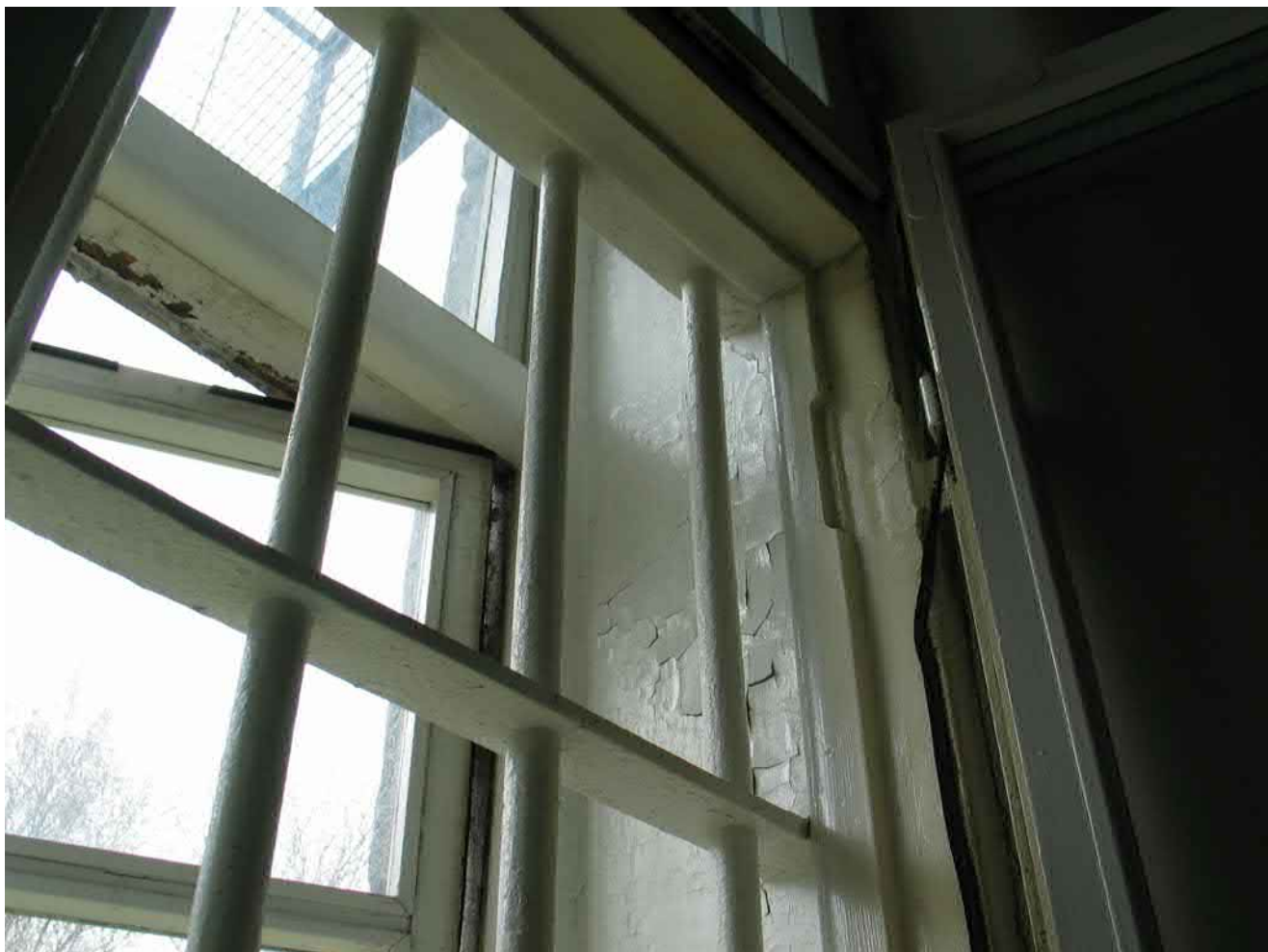
Julkisivu luoteeseen. Pihan luoteissivulle on rakennettu aidattuja taukoalueita eri vaiheissa. Kuva: Kari Hakli

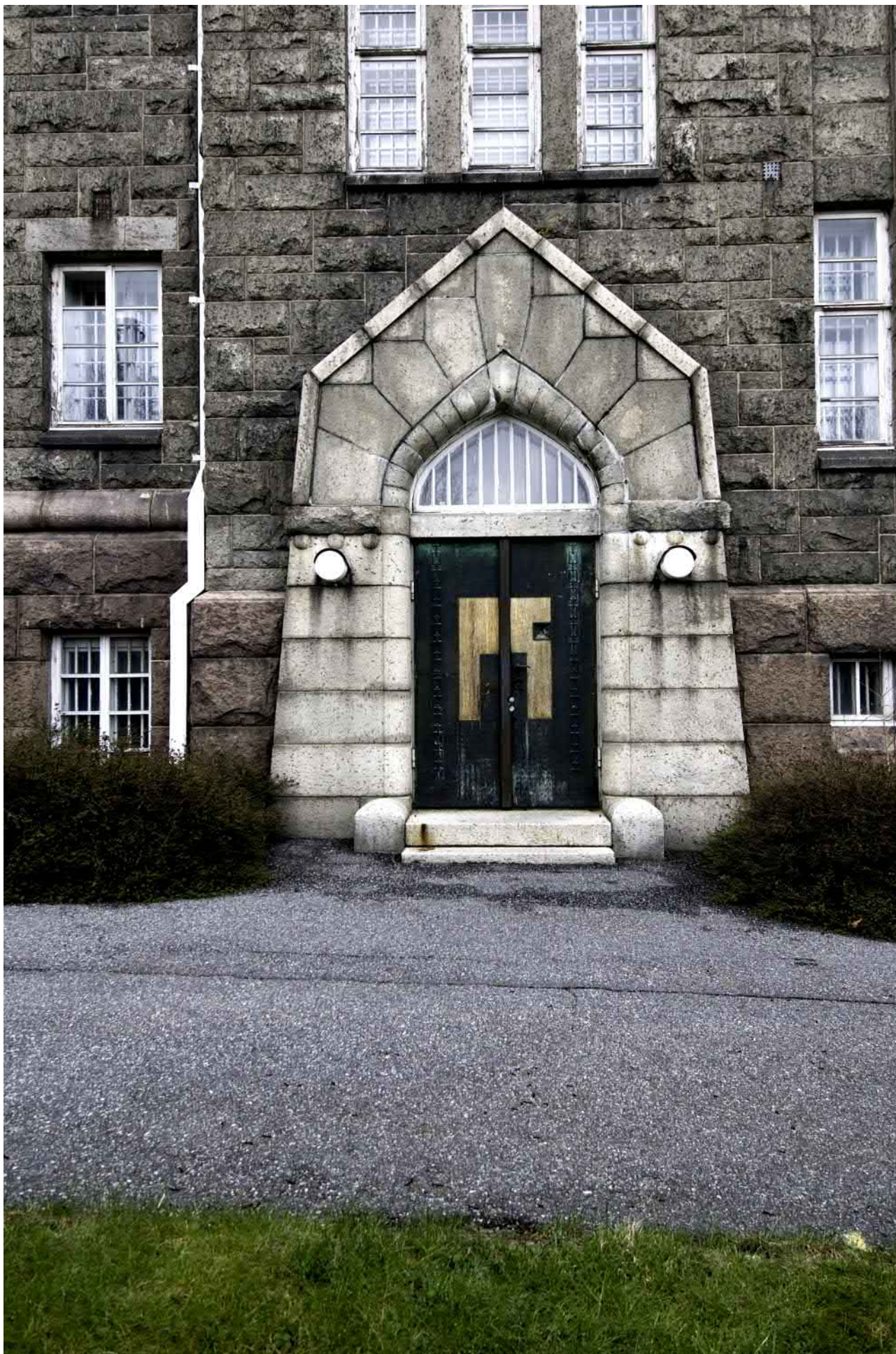
Ikkunalasit on 1970-luvulta lähtien kiinnitetty listojen varaan.

Ikkunassa on erillinen sisä- ja ulkokarmi, joiden väliin on asennettu kalterit. Ikkunoissa on sirot puitedimensiot. Nykyinen lasitus on tehty puulistoilla.

Lounaissivulla sijaitseva pääovi. Kuva Kari Hakli

Lounaissivulla on 1970-luvun peruskorjauksen yhteydessä rakennettu uusi ulko-ovi kellarikerrokseen.

Julkisivun yksityiskohtia ja muutoksia

Päätyyn on 1976 rakennettu ulkopuolinen hätäpoistumissporras.

Työpajatilojen uusittu ulko-ovi koillissivulla.

Sellisiiven 1. kerroksen varauloskäytävä.

Ulkopuoliset suojakalterit.

Entinen pölyvaraston aukko.

VANKIMIELISAIRAALARAKENNUKSEN SÄILYNEISYYS

NYKYTILANNE JA HAVAITUT MUUTOKSET

Rakennuksessa on suoritettu inventointi ja valokuvadokumentointi toukokuussa 2010. Inventoinnin ja arkistopiirustusten vertailun avulla on laadittu kerrostasokaaviot, jossa esitetään alkuperäiset ja muuttuneet seinärakenteet, alkuperäiset ja uudemmat ovet sekä 1970 -luvulla rakennetut hissit ja portaat. Kaavioiden lähtöaineiston muodostavat historiallinen piirustusaineisto ja tilaajan luovuttamat vektoroidut pohjapiirrostiedostot. Vuoden 2010 tilannetta esitetään lisäksi huone- tai tilaryhmäkorteissa.

MUUTOKSET

Vankimielisairaala säilyi lähes alkuperäisessä asussaan ulkoasun ja tilarakenteen osalta kunnes vuosina 1975-75 toteutettiin laaja peruskorjaus- ja muutostyö. Tämä vaihe on jättänyt vahvan leimansa erityisesti rakennuksen sisätiloihin.

Peruskorjauksen yhteydessä toteutetut merkittävimmät julkisivumuutokset olivat kellariin johtavan uuden ulko-oven rakentaminen lounaissivulle, ullakon ilmanvaihtokonehuone ja koillispäädyn ulkopuolinen hätäpoistumistorras.

Merkittävimmät sisätilojen muutokset olivat huoneiden ja kaminen väliseinillä ja uudet sisäovet, alkuperäisen lämpöläitteiston purkaminen ja talotekniikan uudistukset, mm. kaukolämpö, lisäksi koneellinen ilmanvaihto alakattoineen sekä lähes kaikkien pintarakenteiden uusiminen muovimattoineen ja lastulevyypintoineen.

Merkittävin pysyvä tilamuutos oli varaportaan ja hissien rakentaminen osastoivine seinä- ja lasirakenteineen pääsiiven eteläpäähen 1975-1976. Toinen merkittävä muutos oli kellarin rakentaminen liikunta- ja käyttötiloiksi, saunan rakentaminen ja kellarikerroksen sellisiipisakaran muutos myymälä- ja kokontumishuoneeksi.

TILARATKAISUT 2010

Rakennuksen pääsisäänkäynti on lounaissivulla. Ensimmäisen kerroksen varauloskäytävä on koillissivulla. Kellarista on kolme uloskäytävää – pääporras, portinvartijan valvoma ovi ja rakennuksen ”kainalossa” sijaitseva välinevaraston ovi.

Rakennuksessa on maanpäällinen kellari ja kolme kerrosta. Syvärunkoinen luoteis- ja kaakkoissuuntainen pääsiipi sisältää

entisiä hallinto-, hoito-, yhteismajoitus- ja huoltotiloja, jotka ryhmittyvät keskikäytävän molemmin puolin. Alun perin ikkunoihin päättyvän keskikäytävän molempiin päihin on rakennettu väliseiniä, toinen työhuonetta, toinen porrashuonetta varten. Lounaissivulla on porrashuone ja kaakkoispäädyssä 1976 rakennettu varaporras sekä hissi. Lounais-koillissuuntaisessa sellisiivissä on ikkunallinen sivukäytävä, jonka päätteenä on ikkuna.

Kellarikerrokseen on vuonna 1975-1976 rakennettu portinvartijan huone uuden sisäänkäynnin yhteyteen, sen lähetyville likapyykkivarasto ja keskikäytävän oven taakse sisäänkirjaamista palveleva huone sekä saunaosasto. Pukuhuone on yhteydessä varustevaluokkaan. Sisäänkäynnin yhteydessä on lisäksi sosiaalitiloja.

Pääsiiven kellarikerroksen pohjoispäähen on 1976 rakennettu tapaamishuone. Sellisiiven kellarissa on myymälä ja kokontumishuone. Sivukäytävä on jaettu väliseinillä arkistotila- ja varastotilaksi. Entinen höyrykattilahuone on muutettu psykodraama- ja musiikkitalaksi ts. monitoimitilaksi, samoin on käytävän toisella puolella sijainnut verstastila muutettu kuntosali- ja fysioterapiahuoneeksi.

Ensimmäisessä kerroksessa on lääkäreiden, psykologin, hoitajien ja kanslistin työtiloja, lääkevarasto, laboratorio, henkilökunnan ruokala keittokomeroineen, hoitajien huoneet, sellit, majoitusosasto ja laaja kylpyosasto. WC-tiloja ja vastaanottohuoneiden eteistiloja on muodostettu 1976 rakentamalla väliseiniä entisiin salitiloihin. Kellarista on nostettu uusi, isokokoinen hormiryhmä 1. kerroksen ruokalan läpi.

Toinen ja kolmas kerros ovat muutoksista huolimatta pohjaratkaisultaan identtiset. Kummassakin kerroksessa on askartelu- ja työterapiahuoneita. Käytävien risteykseen on rakennettu WC- ja suihkutiloja. Sellisiiven huonerivit ovat säilyneet muita tiloja paremmin. Selleihin on sijoitettu pesuallat.

Kerrosten vapaa sisäkorkeus on piirustusten mukaan 3,8 m, kellarissa 2,5 m. Käytävien kohdalla on 1970 -luvulla rakennetut alakatot.

JULKISIVUN JA VESIKATON RAKENTEET

Vesikatteen alla on korkea, kylmä ullakkotila. Vesikatto on puurakenteinen ja peltipintainen, vedenpoisto katolta on ohjattu syöksyturvien kautta maan pinnalle. Ikkunat ovat avattavia, puurakenteisia ja kaksilasisia, ensimmäisen ker-

roksen hallintotilojen ikkunoita lukuun ottamatta. Julkisivun lisäyksiä vuodelta 1976 ovat hätäpoistumisportaat.

RAKENNE JA MATERIAALIT

Vankimielisairaalarakennuksen kantava runko on muurattu tiilestä ja julkisivut on päällystetty Kakolan graniitilla. Puukattotuolien kannattamana vesikatteena ja piippujen päällysteenä on saumattu pelti. Alun perin käytettiin mustaa peltiä, joka maalattiin punaiseksi.

Välipohjissa ovat arkistotietojen perusteella käytetty rautapalkkien kannattamia betoniholveja (2 325 m²). Portaassa on sementtimosaikkiaskelmat. Märkätilojen vesieristeenä on alun perin käytetty asfalttitervaa. Nykyisten märkätilojen lattiat ovat laatoitettuja. Huoneiden ja käytävien lattiat ovat alun perin olleet öljymaalilla maalattua asfalttia betonialustalla. Nykyään yleisin lattia materiaali on muovipäällyste.

Öljymaalilla maalattavat puuikkunat ovat yleensä kaksinkertaiset ja varustetut ikkunakaltereilla. Kalterit on tehty pyöröteräksestä.

Sisäseinät on alun perin rapattu ja tarkoitettu maalattaviksi öljymaalilla, samoin sisäkatot. Kellarissa on alun perin käytetty kalkkimaalia. Säilyneiden muurattujen väliseinien lisäksi rakennuksessa on levyrakenteisia ja muurattuja väliseiniä vuodelta 1976. Potilaiden tekemiä seinämaalauksia on säilynyt monessa huoneessa.

(vrt. Kranck, kustannusarvio 1904)

LVIA-TEKNISET JÄRJESTELMÄT

Talotekniikan uudistaminen sisältyi vuosina 1975 -1976 toteutettuun peruskorjaukseen. Vankimielisairaalan teknisen varustetason ja kunnon kuvaus on esitetty vuonna 2007 laaditussa raportissa, jonka tekijä on Pöyry Building Services Oy. (Moniste, SK)

Rakennus on liitetty kaukolämpöverkkoon sekä kunnalliseen vesijohto- ja viemäriverkostoon. Nykyinen lämmitys perustuu vesipatterijärjestelmään. Ilmanvaihtojärjestelmänä on koneellinen tulo/poisto lämmön talteenotolla ilman jäähdytystä. Ilmanvaihtokonehuoneet on sijoitettu ullakotilaan. Rakennusautomaatio käsittää keskitetyn säätö- ja valvontajärjestelmän lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmien säätöineen.

Kymmenen hengen hissi on asennettu vuonna 1976.

Alkuperäisen lämmitysjärjestelmän säilynyt säätölaite.

Sellisiiven ovet ovat mahdollisesti 1920-luvulta.

KELLARI SÄILYNEISYYSKAAVIO 2010

1 KERROS SÄILYNEISYYSKAAVIO 2010

2 KERROS SÄILYNEISYYSKAAVIO 2010

3 KERROS SÄILYNEISYYSKAAVIO 2010

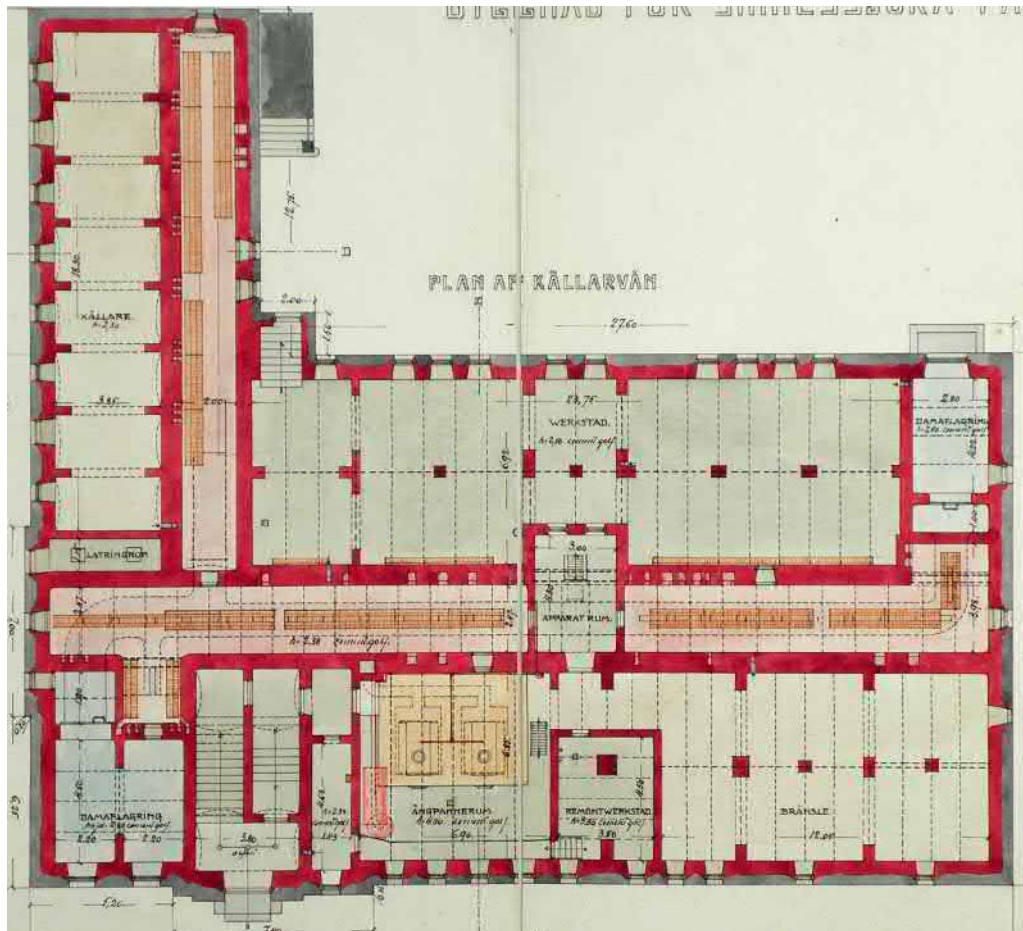
Kuva Kari Hakli

KAKOLANMÄKI

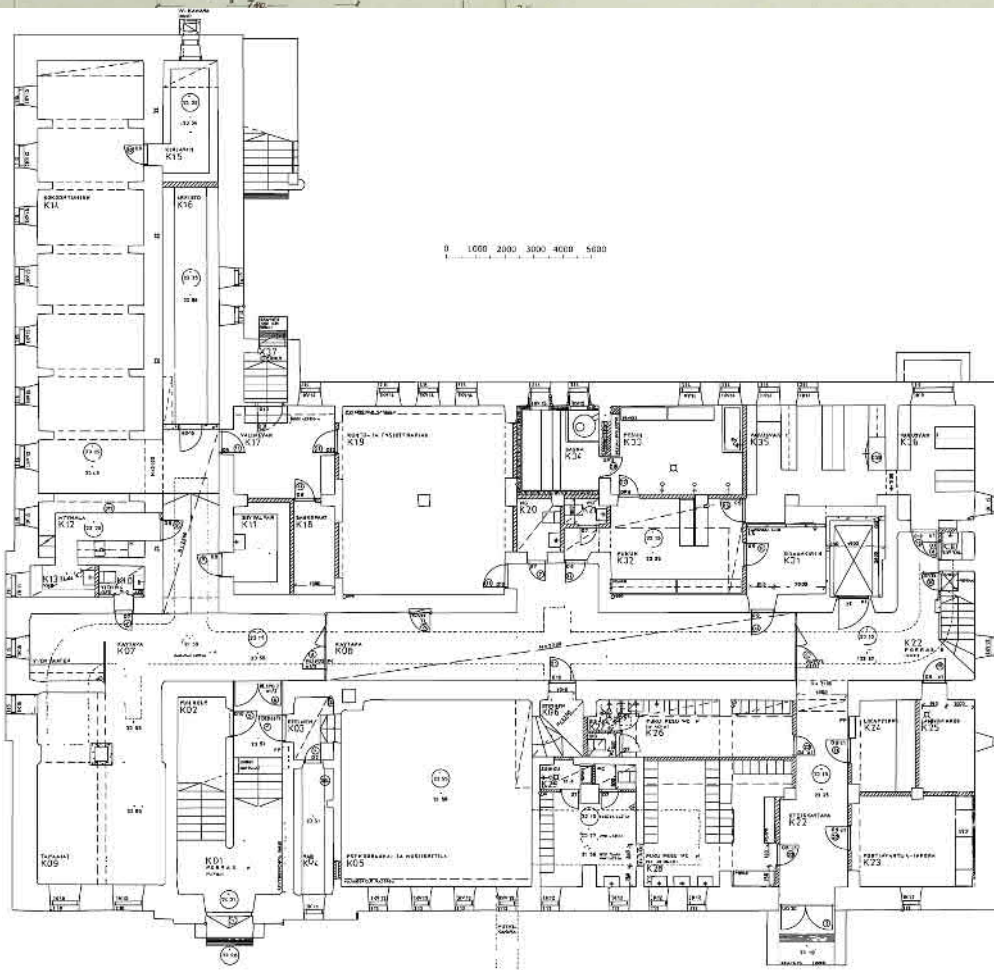
KAKOLAN VANKIMIELISAIRAALA RAKENNUSHISTORIAN SELVITYS JA INVENTOINTI SISÄTILOJEN INVENTOINTI 2010

Senaatti-kiinteistöt projektnumero K1043/250
Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy

KELLARIKERROS

1914

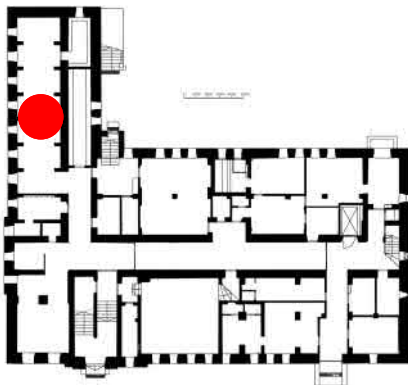
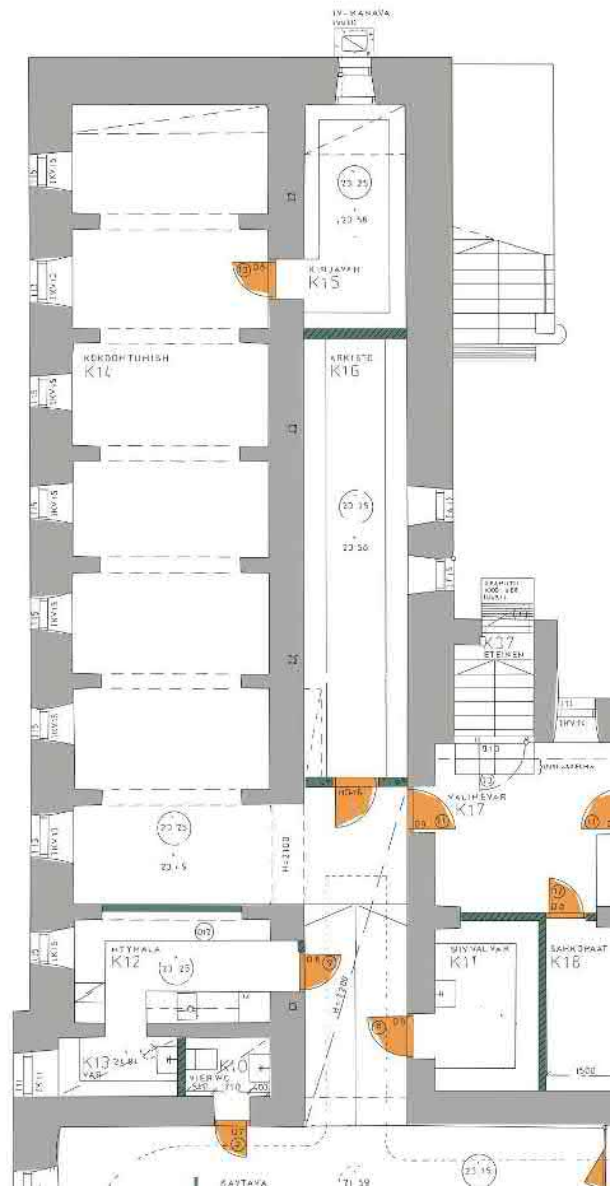

1975

KELLARIKERROS

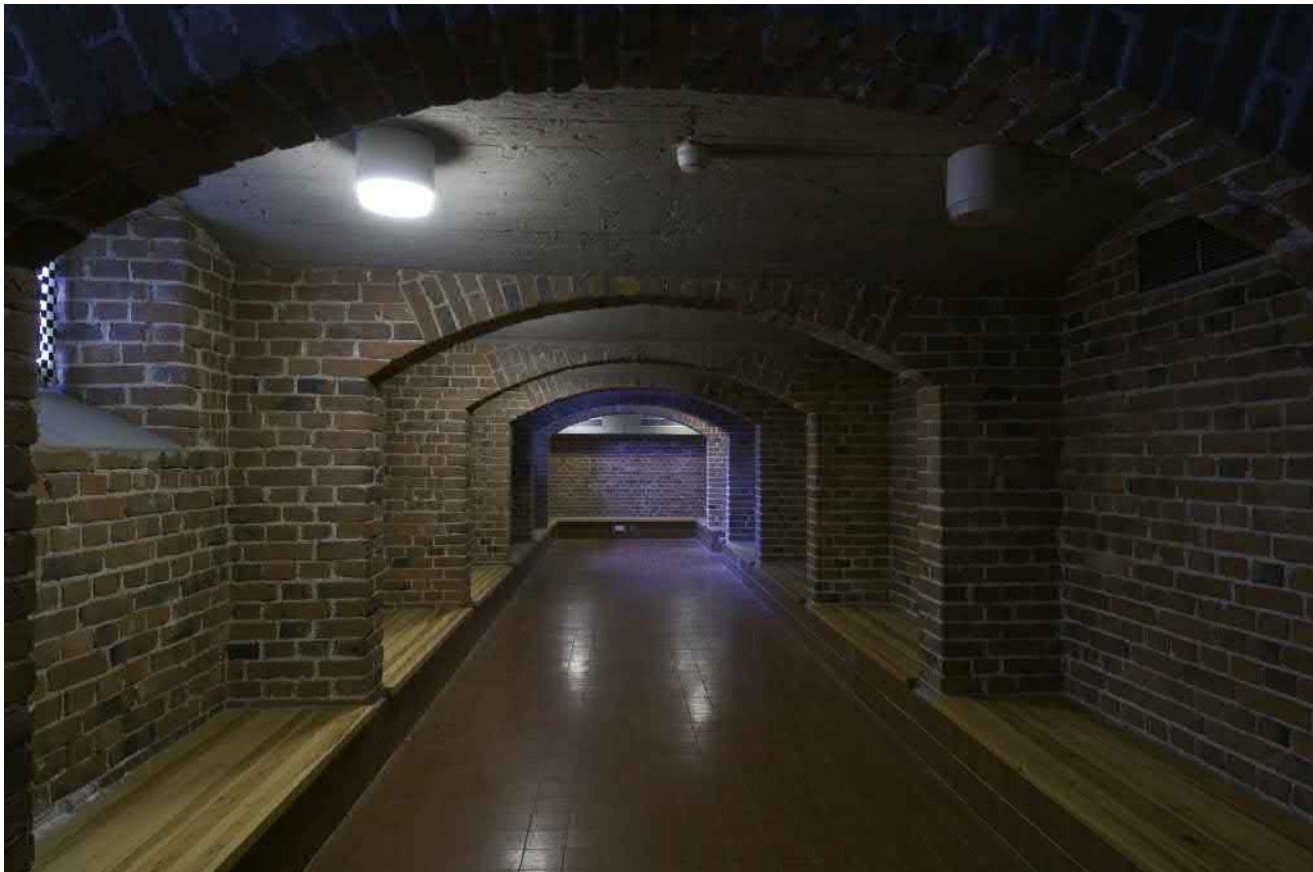

Hand-drawn architectural floor plan of a building, likely a school or institutional structure. The plan shows a central corridor (2.00) flanked by rooms. On the left side, there are several rooms, including a large one labeled "KÄLLARE" (Basement) with dimensions 18.30 and 11.30. Below this is a room labeled "LATRINGRÖP" (Toilet). On the right side, there is a staircase (2.00) and a room labeled "12.75". The plan also shows a central staircase (2.00) and a room labeled "12.75". The overall layout is rectangular with a central corridor and rooms on either side. Dimensions are given in meters.

Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy

KOKOONTUMISHUONE K14

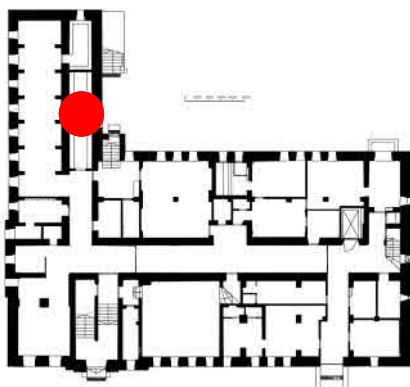
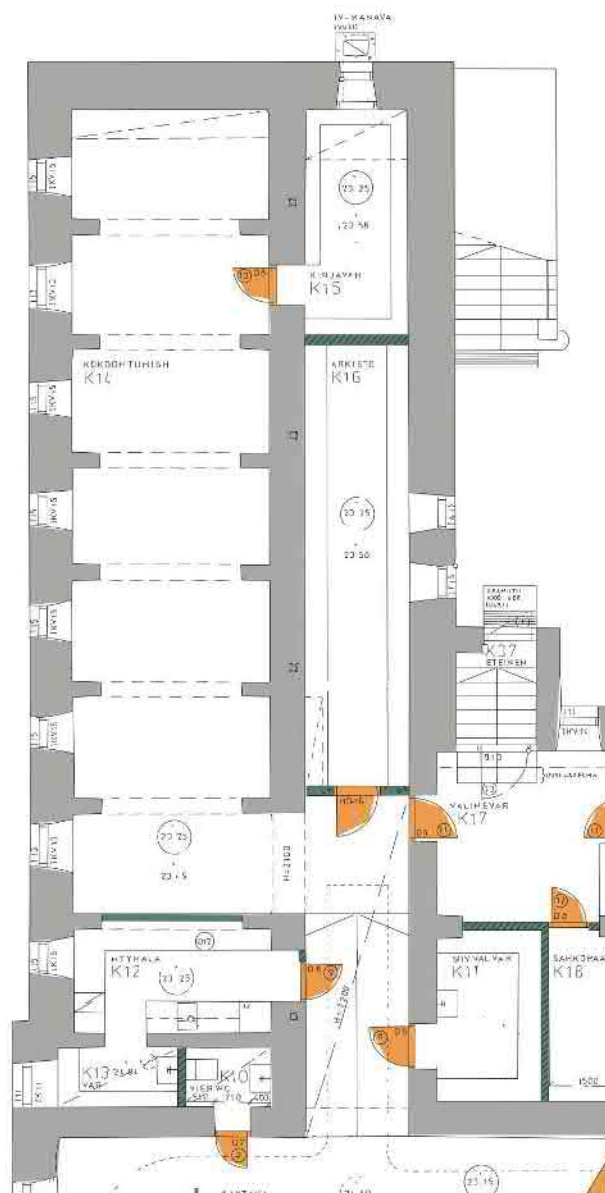
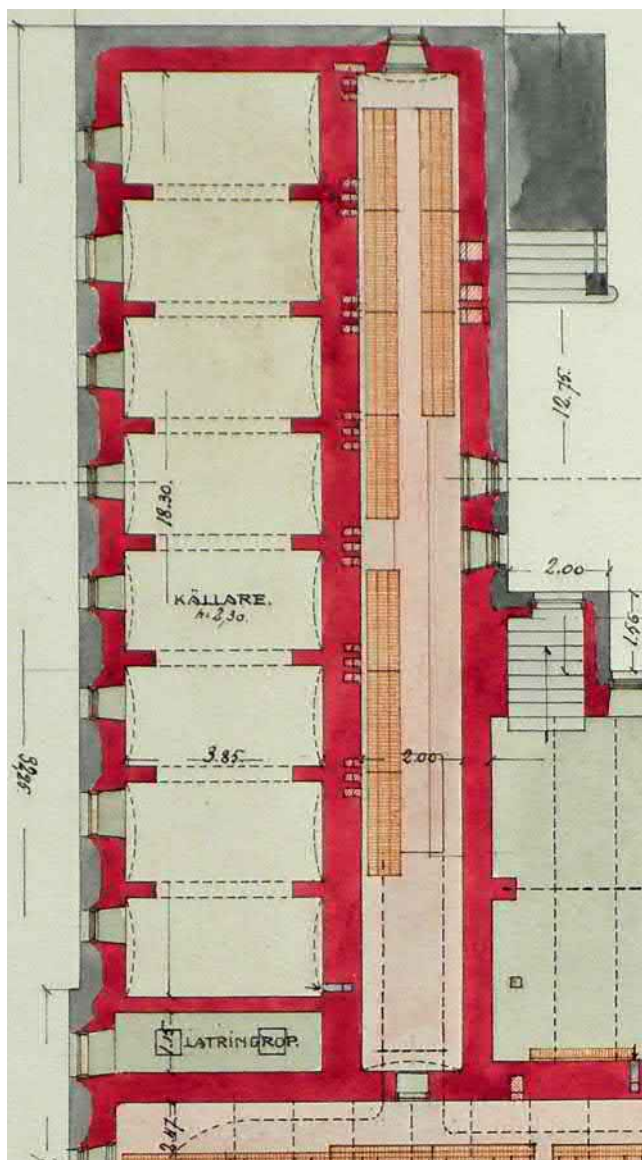

Kuva: Kari Hakli
Kokoontumishuoneeksi 1976 muutettu kellari.

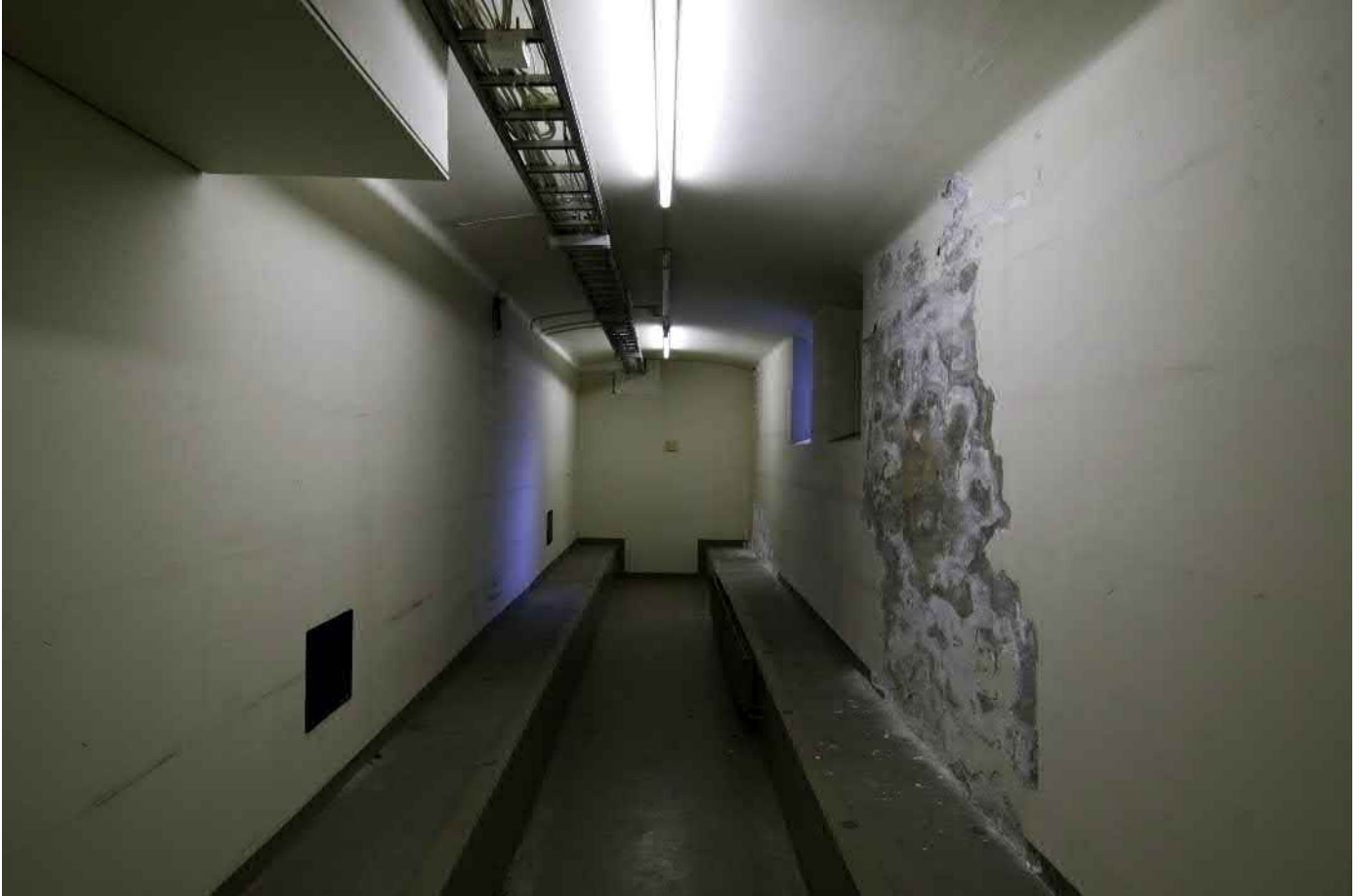
Kuva: Kari Hakli

ARKISTO K16

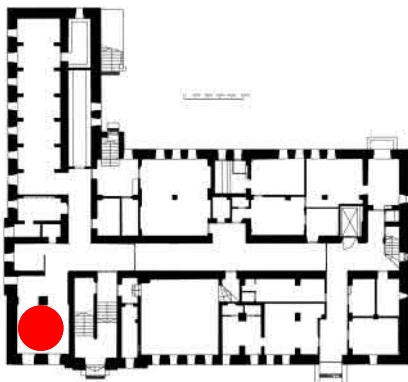
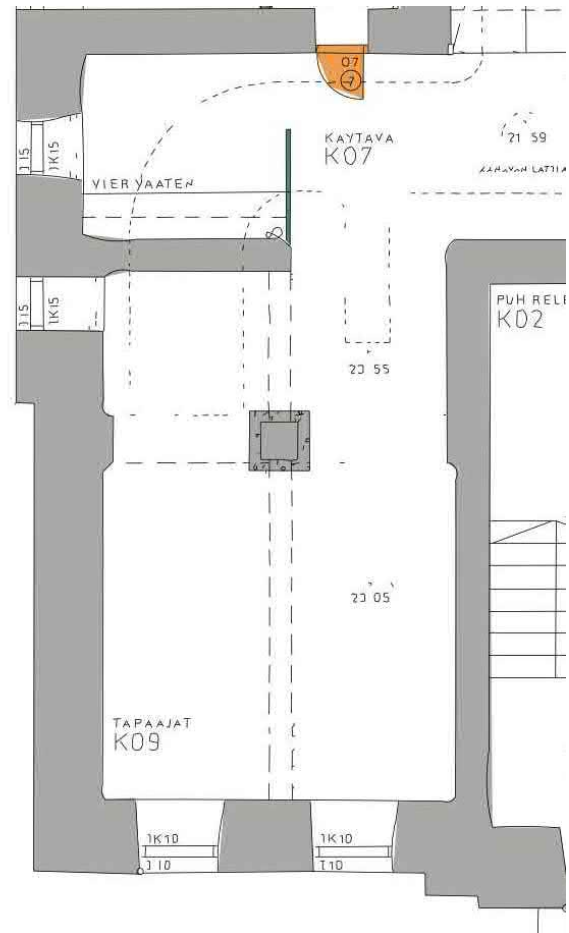
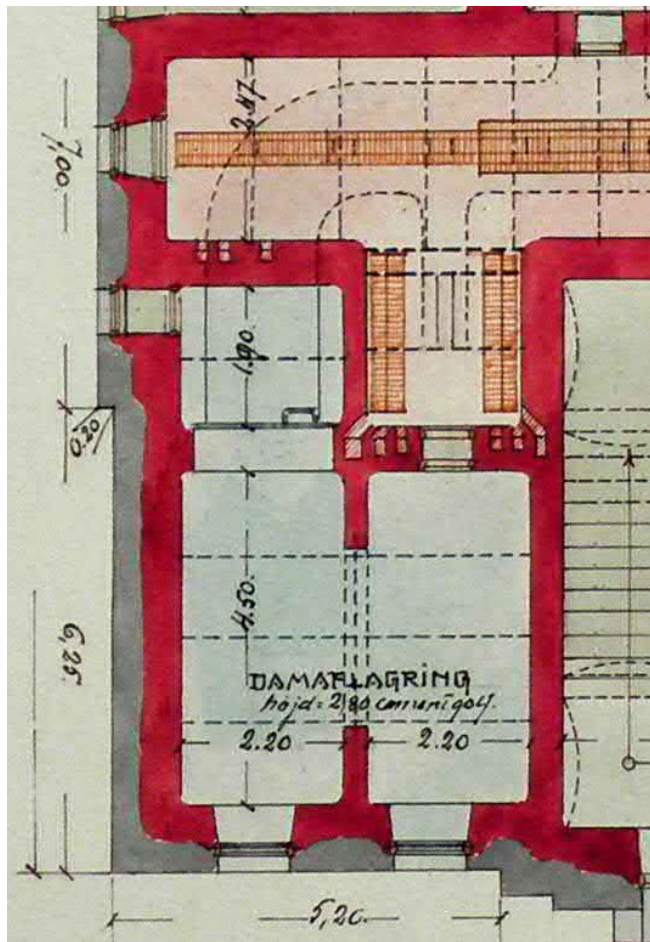
Kellariker-
ros

katto	Maalattu betoniholvi
kattolista	
seinä	Maalattu betoni t. rappaus
jalkalista	
lattia	Maalattu betoni
muut	Turvaovi

Kuva: Kari Hakli

TAPAAMISHUONE K09

Kellarikerros Tapaamishuone K09

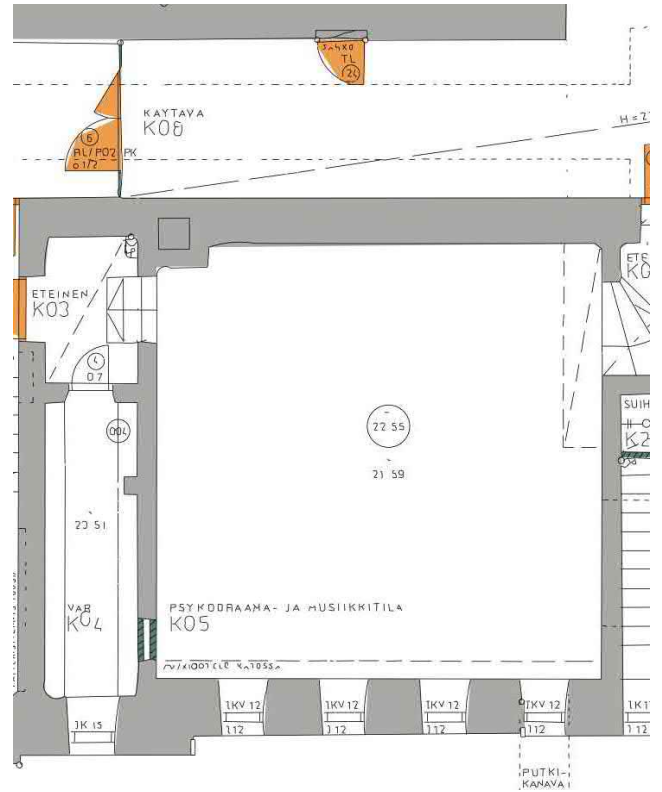
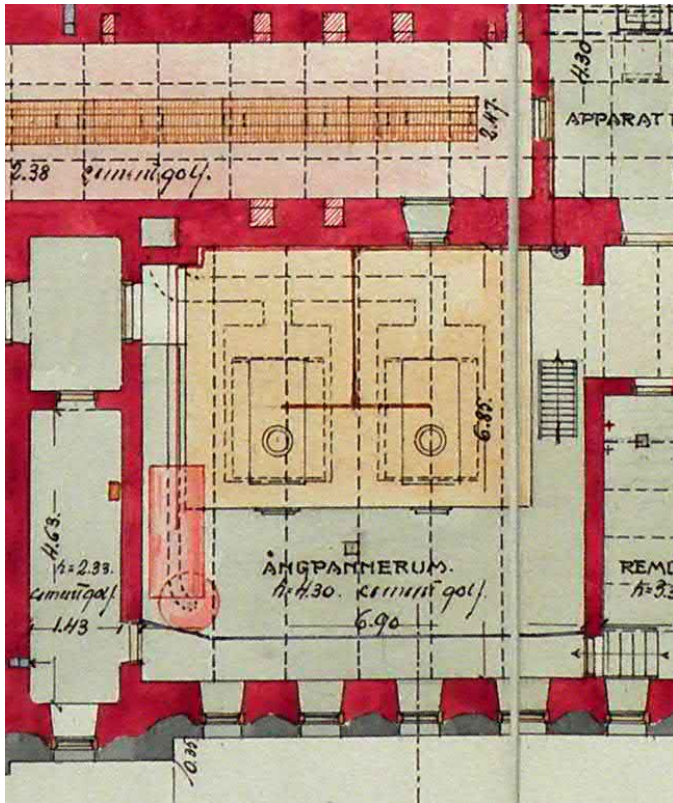
katto	Maalattu
kattolista	
seinä	Puupaneeliverhous
jalkalista	
lattia	Keltainen muovimatto
varusteet	

TAPAAMISHUONE K09

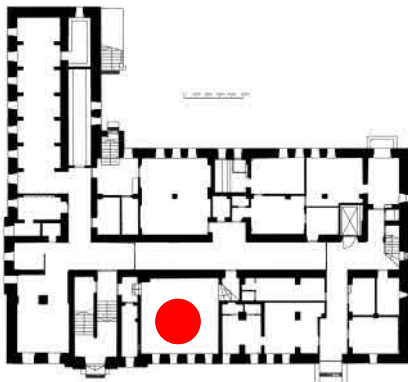

Kuva: Kari Hakli

HARJOITUSSALI / PUNTTISALI K05

Entinen höyrykattilahuone

Kellarikerros

Harjoitussali/ punttisali
Entinen Psykodraama- ja
musiikkitala

katto

Karkea rappaus

kattolista

seinä

Suojapaneelit

jalkalista

Tummanharmaa muovilista

lattia

Keltainen muovimatto

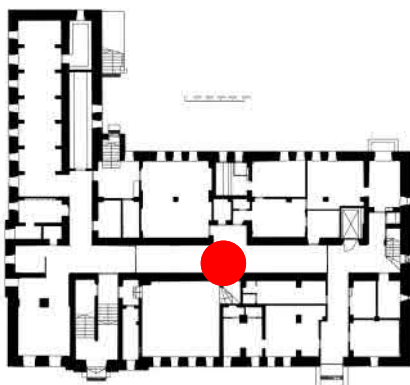
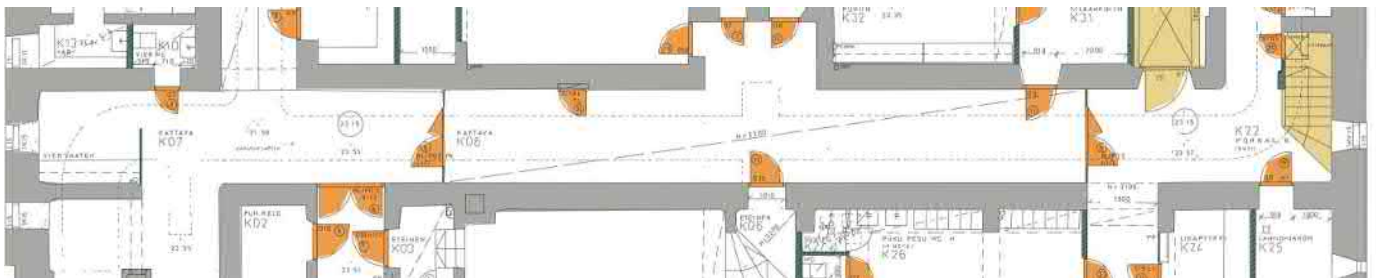
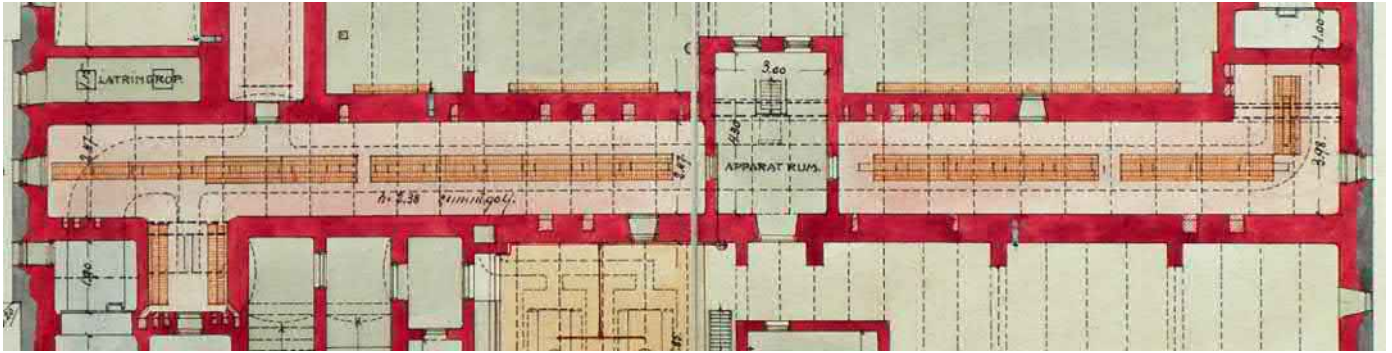
muut

HARJOITUSSALI / PUNTTISALI K05

Kuva: Kari Hakli

KÄYTÄVÄ K 08

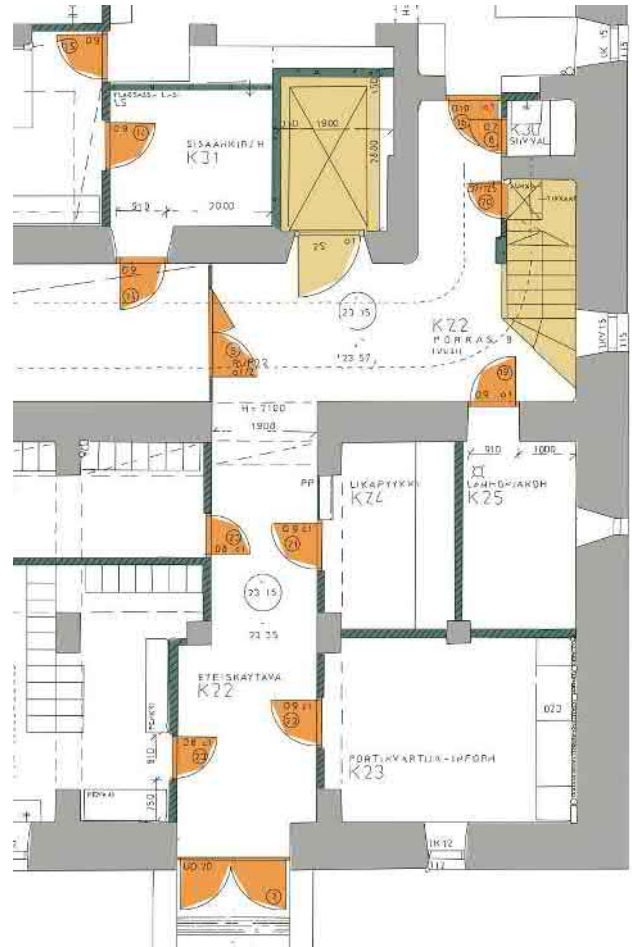
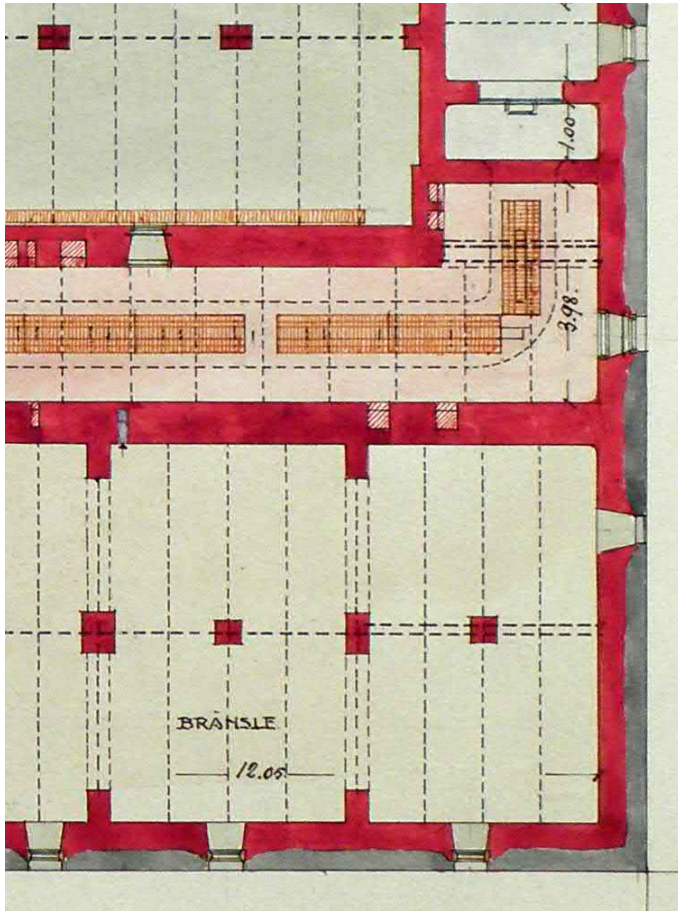

Kellarikerros Käytävä K08

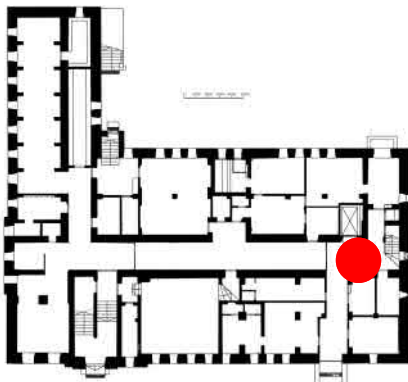
katto	levylakatto
kattolista	
seinä	Rapattu, maalattu; väliseinä lasi-teräs (1976)
jalkalista	Tummanharmaa muovilista
lattia	Muovimatto
muut	Laakaovet

KÄYTÄVÄ K 22

Uusi porras on rakennettu 1976.

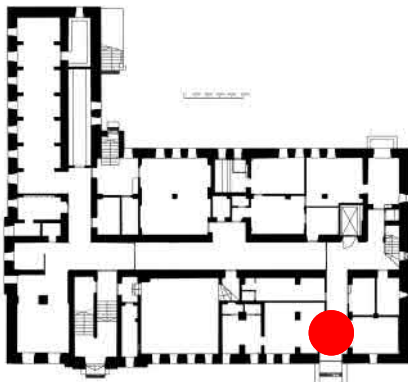
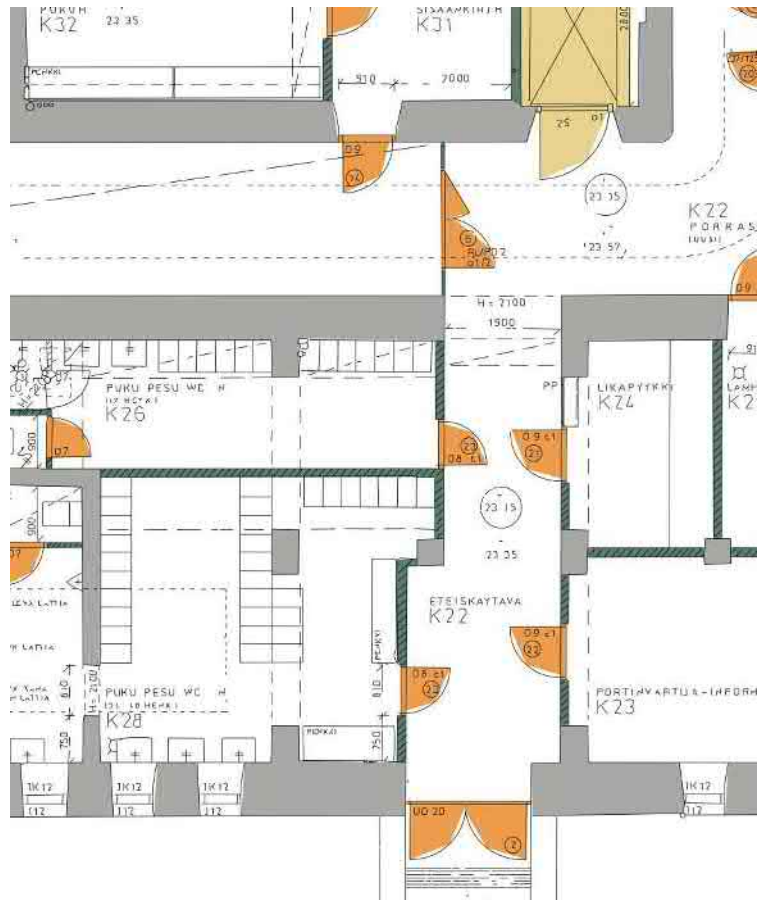
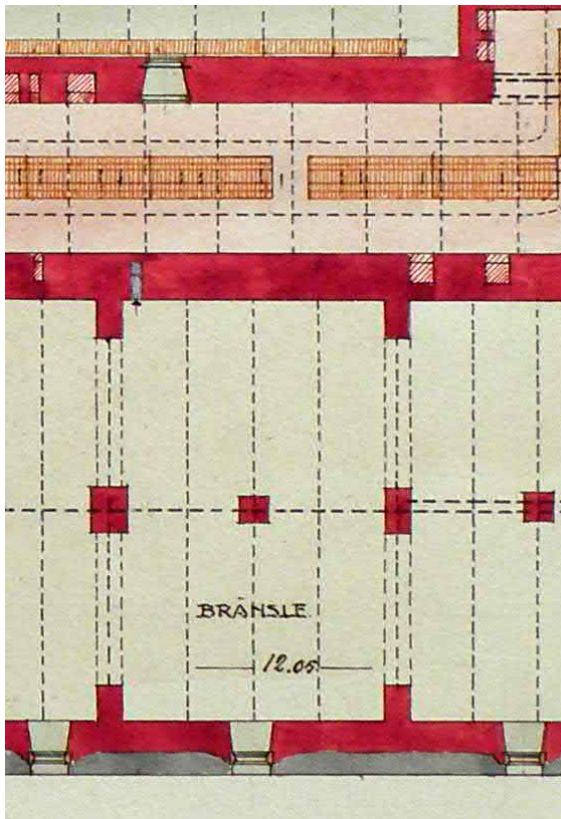

Kellariker-
ros Käytävä K22

katto	Rapattu ja maalattu
kattolista	
seinä	
jalkalista	Tummanharmaa muovilista
lattia	Mosaikkibetonilattia
muut	Laakaovet

ETEISKÄYTÄVÄ K22

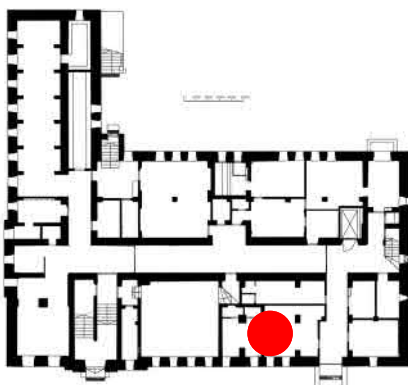
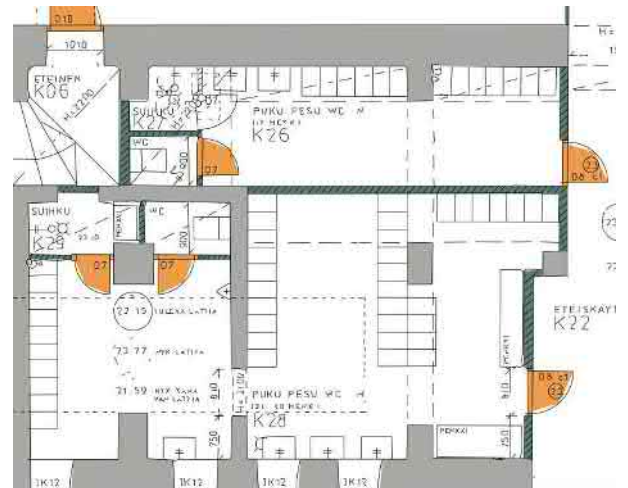
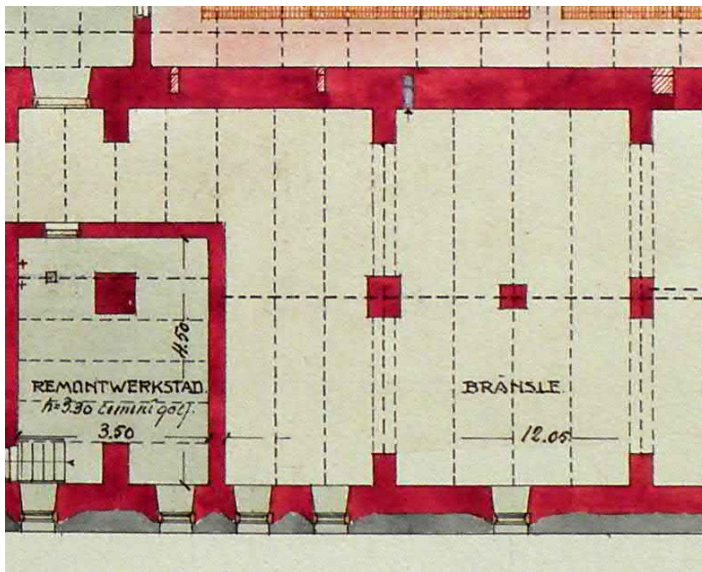

Kellariker-
ros Käytävä K22

katto	Rapattu ja maalattu
kattolista	
seinä	Puhtaaksi muurattu tiili (vanha); uudet kevyet väliseinät
jalkalista	
lattia	Mosaiikkibetonilattia
muut	Laakaovet (1976)

PESU JA PUKUHUONE K 28

Kellarikerros Pesu ja pukuhuone K28

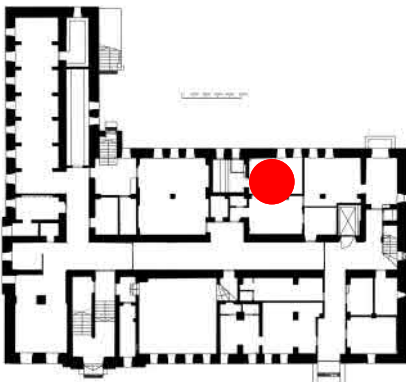
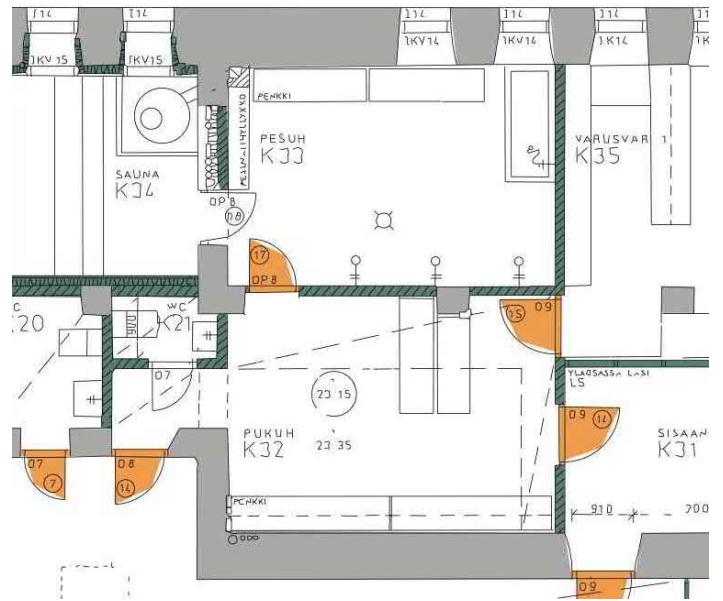
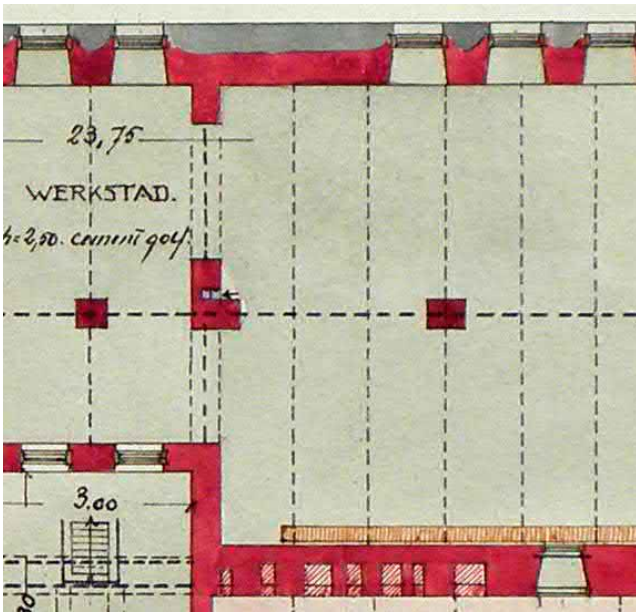
katto	Tasoitettu ja maalattu
kattolista	
seinä	Rapattu ja maalattu
jalkalista	Keraaminen laatta
lattia	Keraaminen laatta
muut	Käsienpesualtaita , wc

Kuva: Kari Hakli

PESUHUONE K 33 JA SAUNA K34

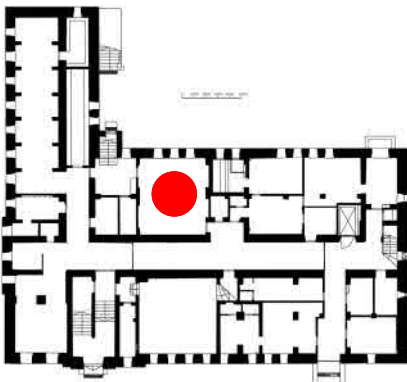
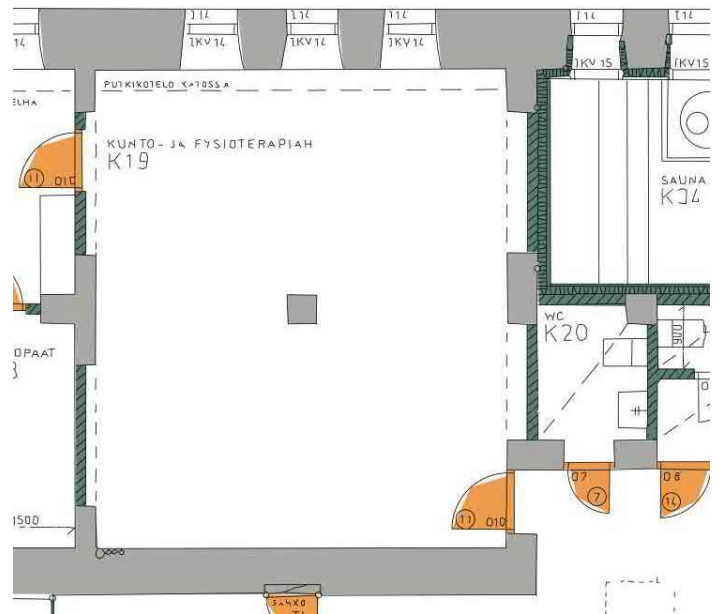
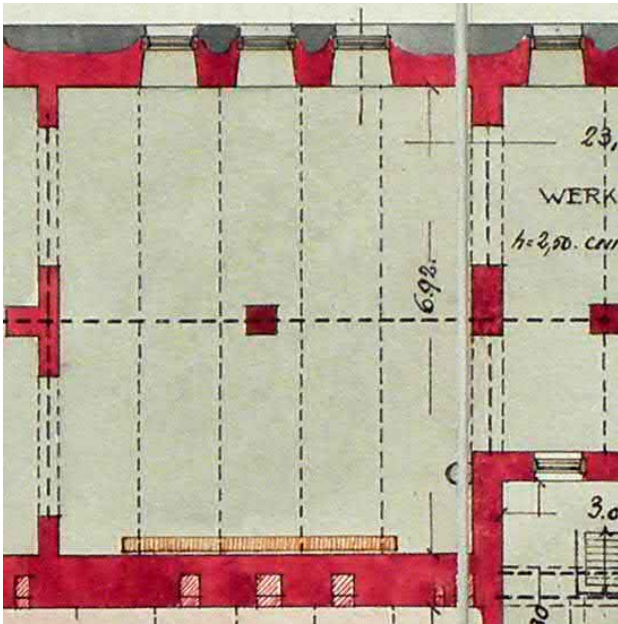
Kellarikerros Pesuhuone K33

katto	Laskettu, maalattu levykatto, saunan paneelikatto
kattolista	
seinä	Keraaminen laatta, paneeli
jalkalista	
lattia	Keraaminen laattalattia
muut	Kylpyamme, suihkut, saunanlauteet

PESUHUONE K 33 JA SAUNA K34

MUSIIKKIHUONE K19

Kellarikerros Musiikkihuone K19

katto	Karkea rappaus katossa
kattolista	
seinä	Holvikaari aukot
jalkalista	Musta muovi
lattia	
muut	Pilari huoneen keskeltä purettu (1976)

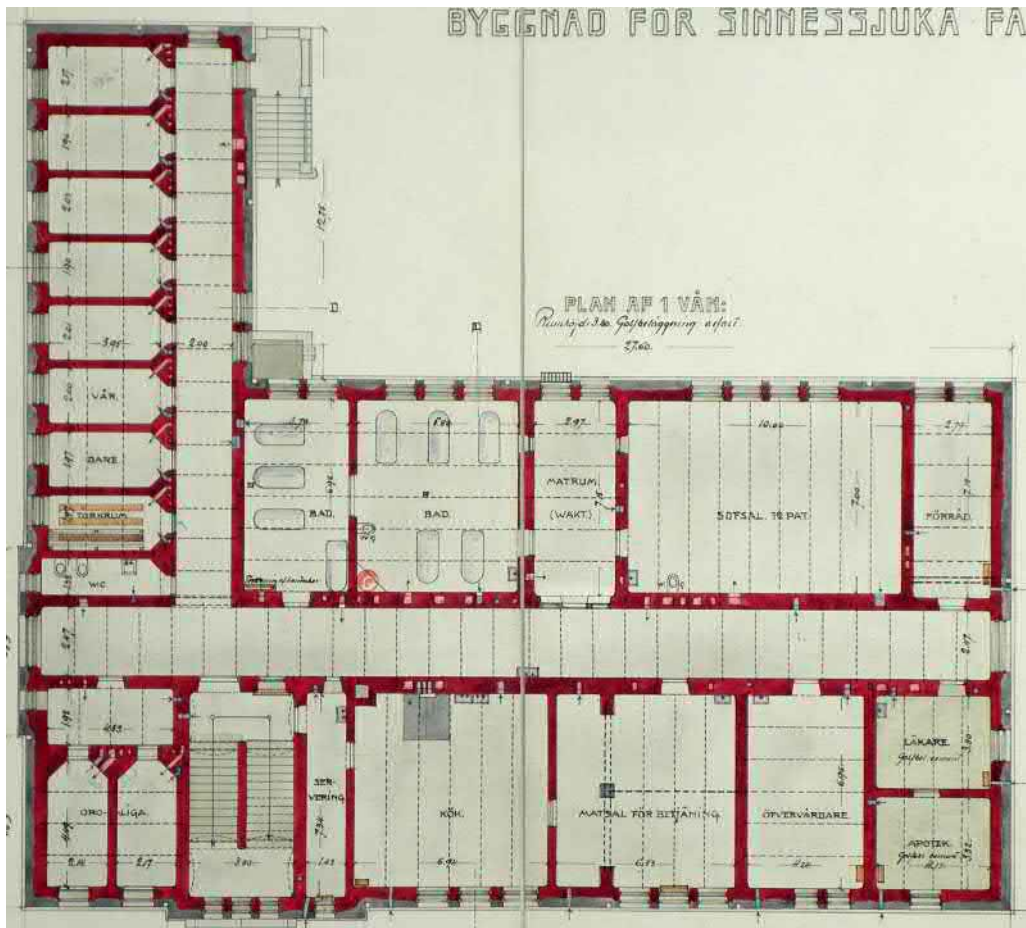
MUSIIKKIHUONE K19

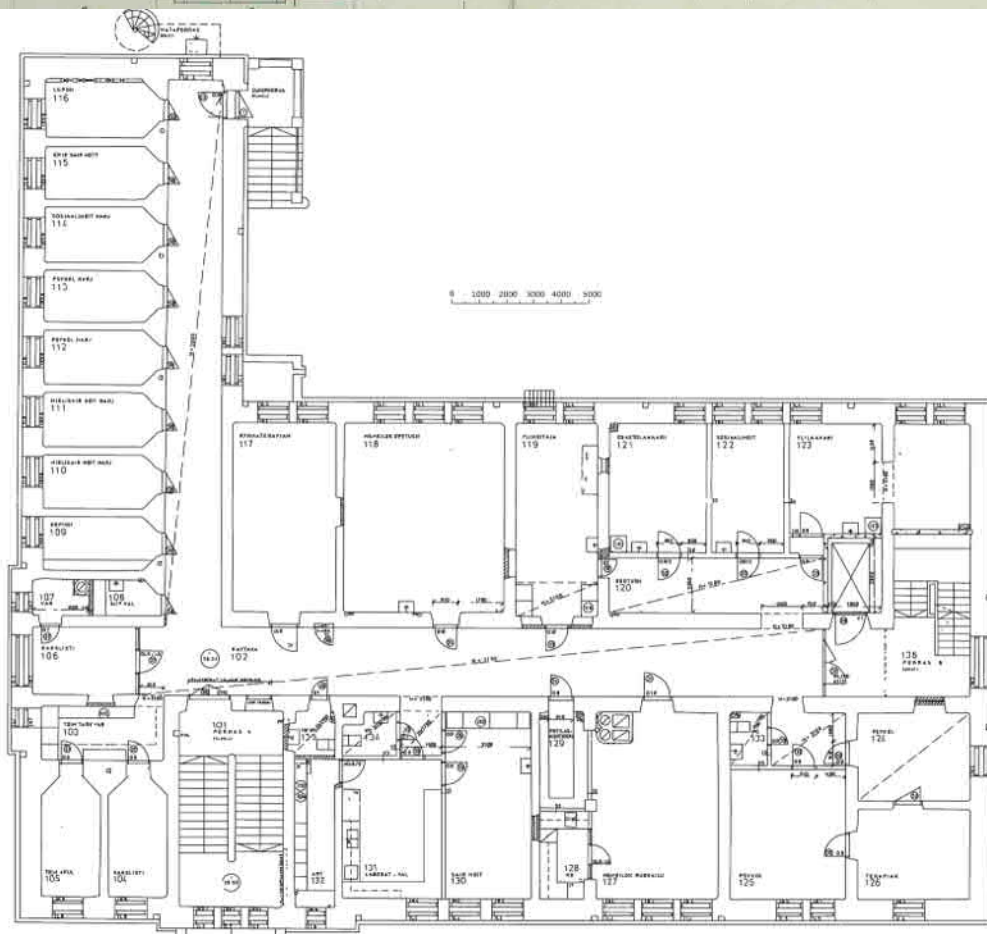
Kuva: Kari Hakli

1 KERROS

1913

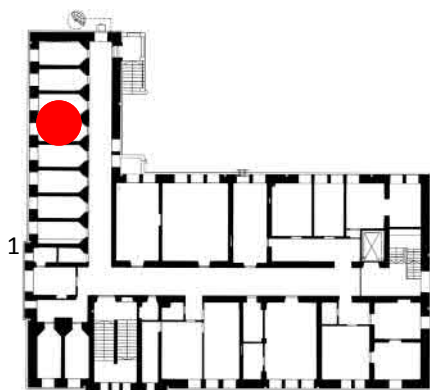

1975

1 KERROS

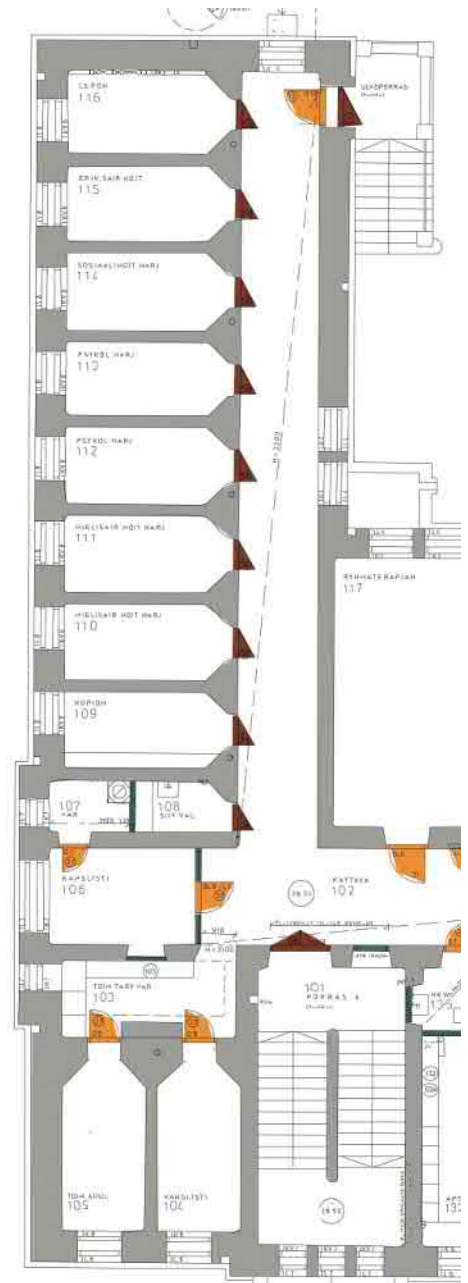
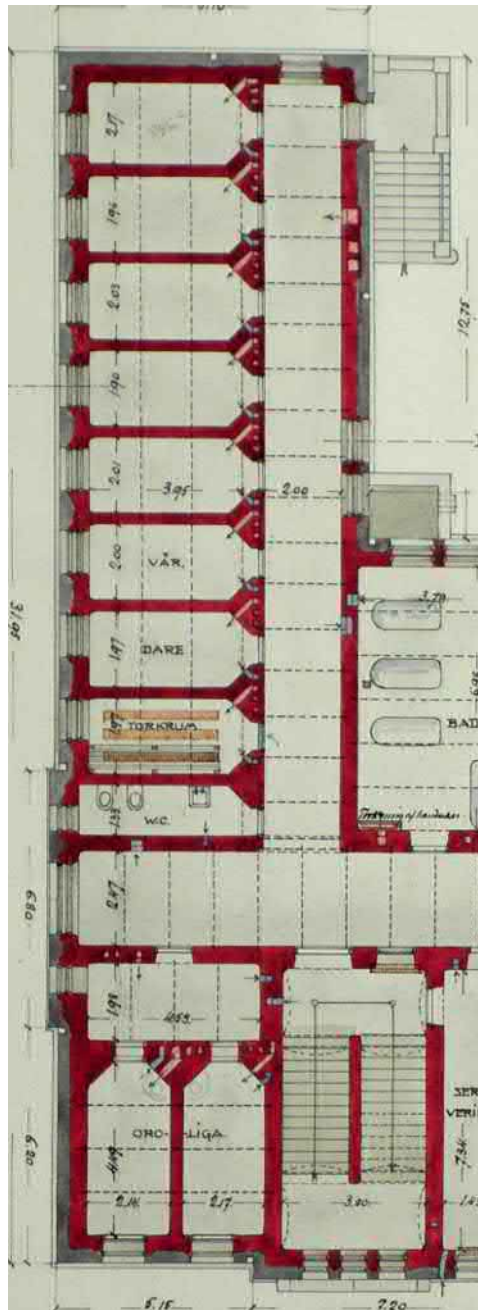

SELLIT 1KRS

1

1 krs Yhden henkilön sellit
Selli 116 esimerkkinä

- katto Rapattu, maalattu, sävy vaalea
- kattolista
- seinä Rapattu,maalattu: alaosa sävytetty, yläosa(n.600m) valkoinen
- jalkalista Muovilista, tummanruskea
- lattia Muovimatto, harmaanvihreä
- ovi Karmi ja vuorilistat puuta, puuovi, sellin puolella vahvistettu paksulla teräslevyllä, teräsprofiililla vahvistettu kynnyksen, painike ja lukko (kromattu), 1970-luvulta. Oven osat maalattu tumman sinisellä.
- varusteet Valaisin ja kytkin upotettu ikkunaseinään ikkunan alle valaisin upotettu oven päälle kaiutin, pokattu reikäpeltineliö tulo- ja poistoilmaventtiili käytävän puoleisella seinällä paloilmotin loisteputki, kotelo, kiinteä kattoasennus rst-suojalevy: radiokanavanappula ja kutsunappi ovesta luukku, ulkoa avattava, ruuvattu kiinni

SELLIT 1KRS

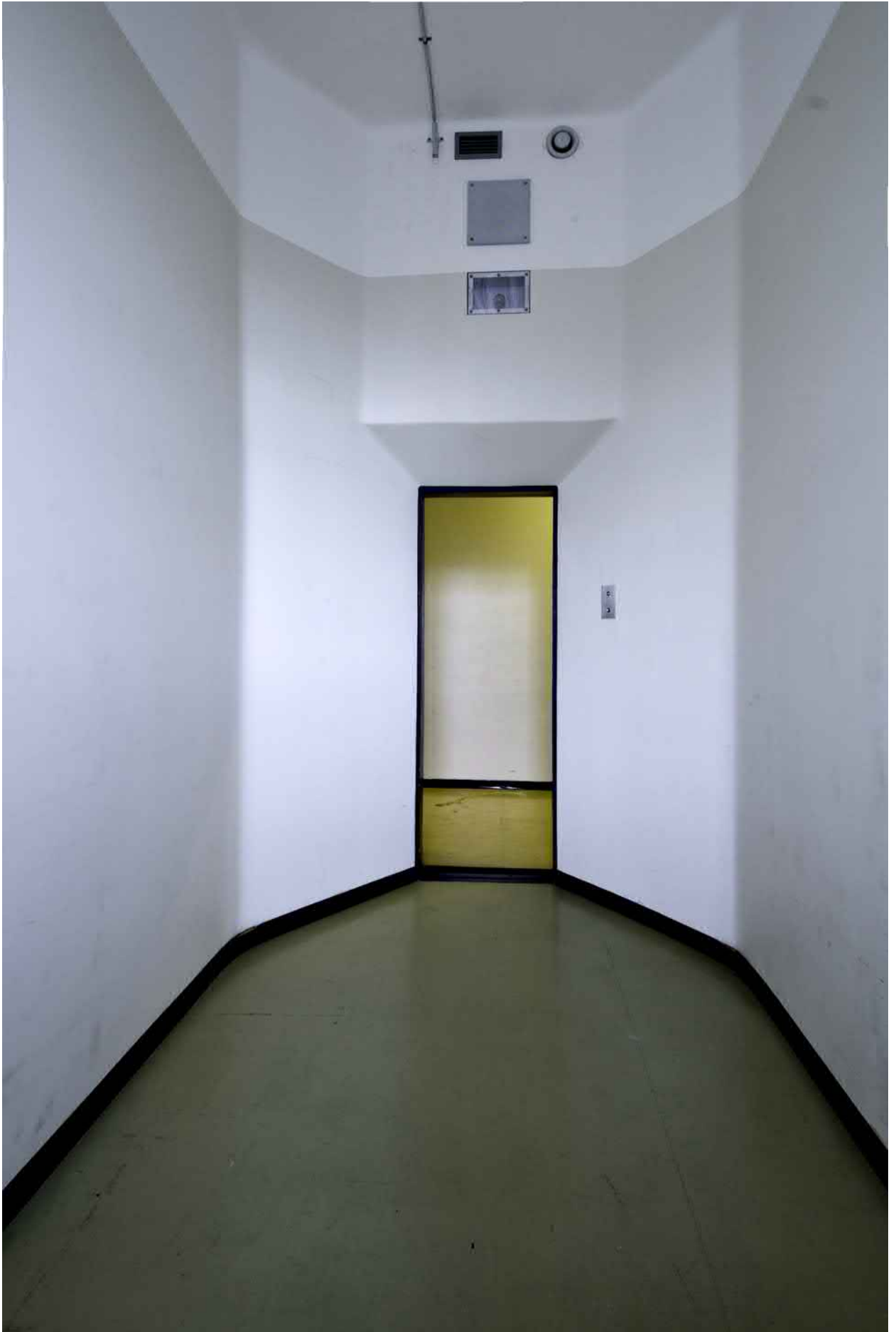

Sellisiiven säilyneet ovet ovat todennäköisesti työlaitoksen 1920 toimittamia uusia ovia.

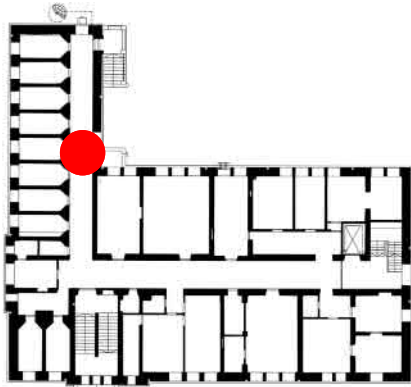

SELLIT 1KRS

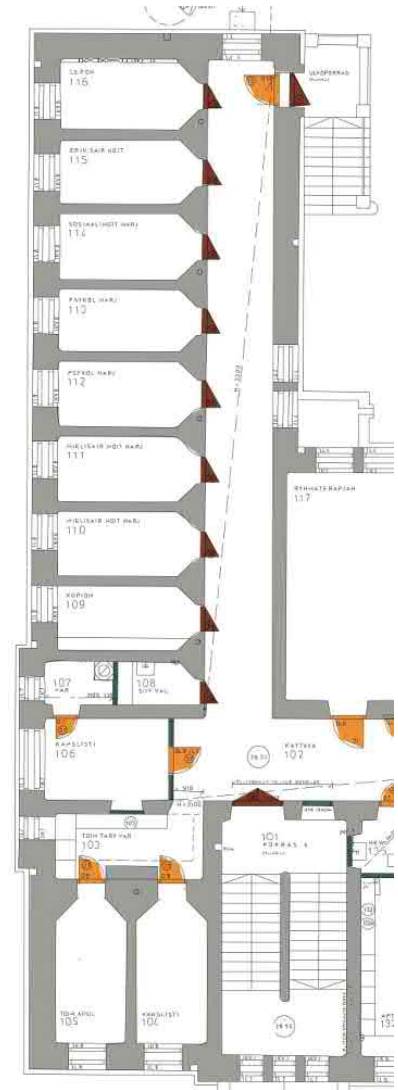
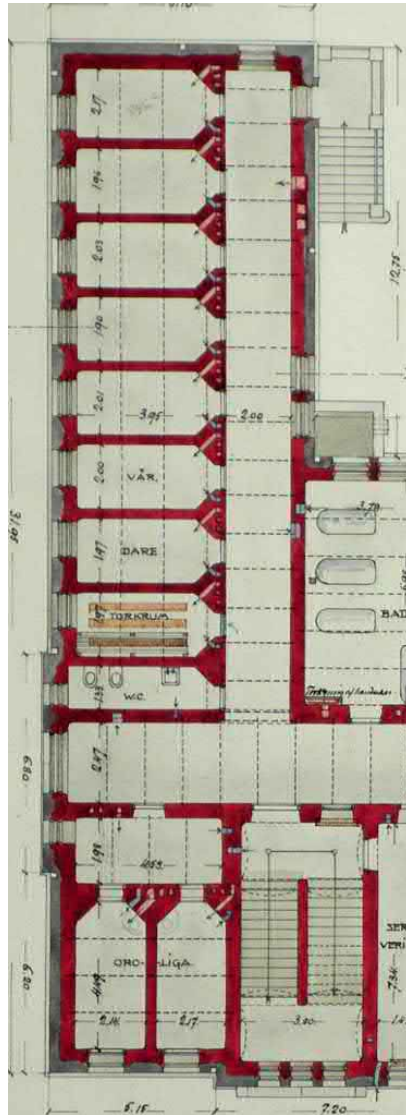
Kuva: Kari Hakli

KÄYTÄVÄ 102 (SELLISIIPPI)

1 krs

Käytävä 102 sellisiipi

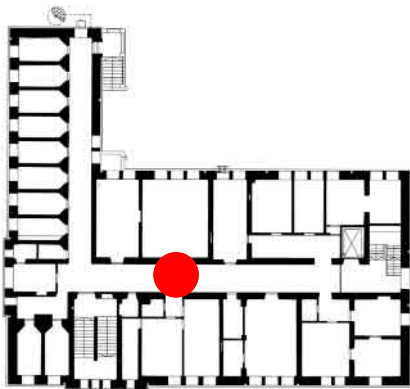
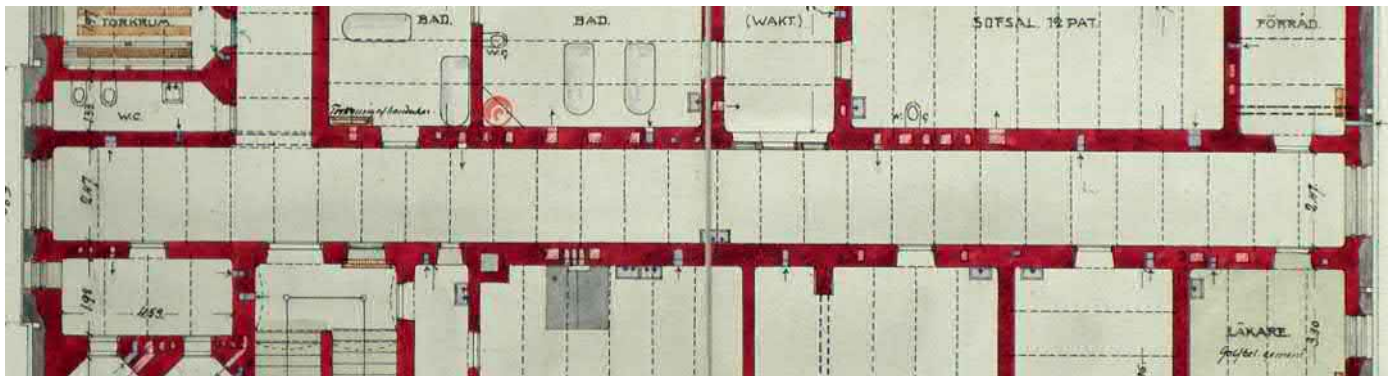

- katto Alakatto rei'itettyä kipsilevyä
Kaikki kulmat ja nurkat pyöristetty rappaamalla
- kattolista
- seinä Rapattu, maalattu; puolikiiltävä, telalla
- jalkalista Muovilista, tummanruskea
- lattia Muovimatto, kellanvihertävä
- ikkuna Sisään-ulosaukeava, sisä- ja ulkopuitteen karmit erillään,
välissä rapattu smyygi, lasilistat puuta, sisäpuite kytketty, osa
käytäväikkunoista: pitkäsulkija
- ikkunakal- Karmien välissä pystyosat pyöröterästä, vaakaosat tukevaa
terit lattaterästä
- ikkuna- Rapattu, maalattu kuten seinä
penkki
- ovi Karmi ja vuorilistat puuta, puuovi, sellin puolella vahvistettu
paksulla teräslevyllä, teräsprofiililla vahvistettu kynnyksen, paini-
ke ja lukko kromattu (1970-luvulta). Oven osat maalattu tum-
man sinisellä.
- varusteet valaisimet upotettu alakattoon
valokytkimet
levyradiaattorit
tarkastusluukku hormin kohdalla, sellikohtainen lämmönsää-
din, ent. lämmitysjärjestelmään kuuluva, Högfors, valurautaa
ja messinkiä, huoneiden numerokyltit

KÄYTÄVÄ 102 (SELLISIIPPI)

KÄYTÄVÄ 102

1 krs

Käytävä 102

katto

Alakatto rei'itettyä kipsilevyä
Upotetut valaisimet

kattolista

seinä

Rapattu, telalla maalattu; puolikiiltävä; uusi väliseinä lastulevyä, peitelistoin

jalkalista

lattia

Muovimatto

ovi

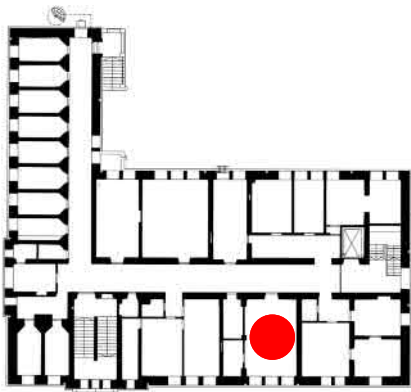
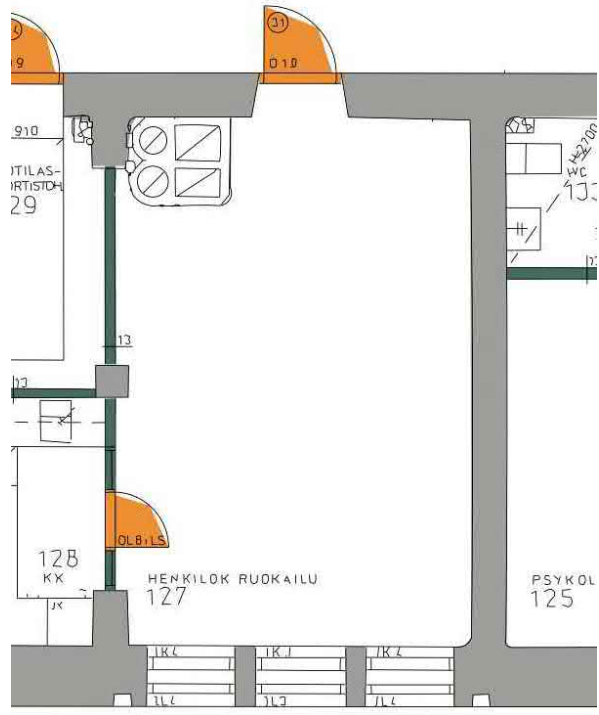
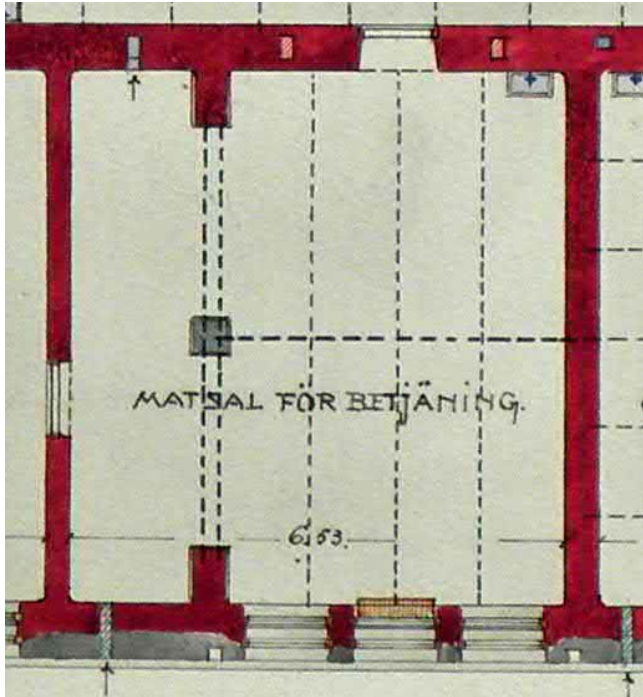
Laakaovet

varusteet

Valaisimet upotettu alakattoon
Valokytkimet
Odotus, varattu, sisään- valot

HENKILÖKUNNAN RUOKAILUHUONE 127

1 krs

Henkilökunnan ruokailu
127

katto

Rapattu betoni, maalattu

kattolista

seinä

rapattu, maalattu; puolikiiltävä. Uusi väliseinä lastulevyä avosaumoin

Kanavaryhmä verhottu puupaneelilla

Pilari. Kakolan graniittia (1908 mainittu)

(pitkäsulkija)

Ikkuna

jalkalista

lattia

Muovimatto

ovi

Laakaovet

varusteet

HENKILÖKUNNAN RUOKAILUHUONE 127

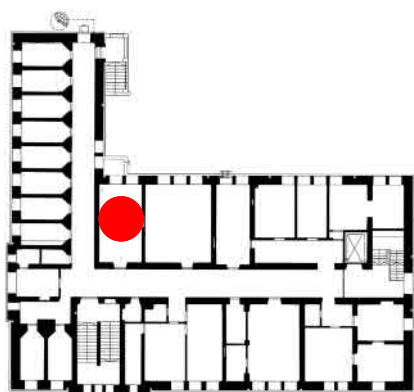
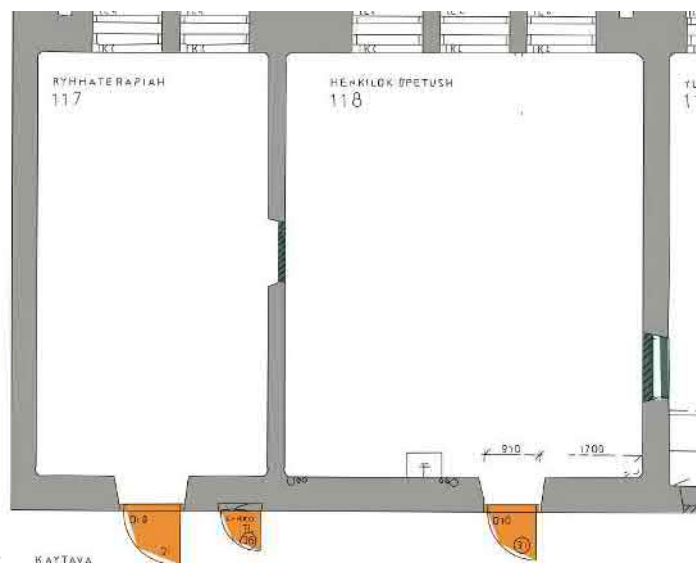
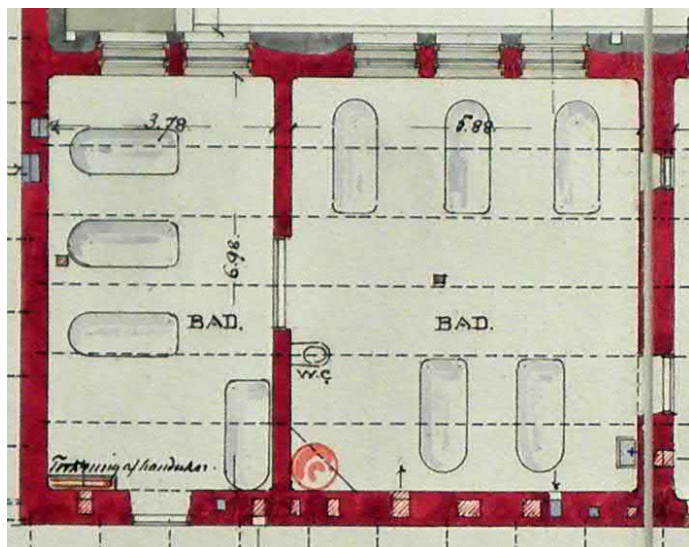

Kuva: Kari Hakli

Kuva: Kari Hakli

RYHMÄTERAPIAHUONE 117

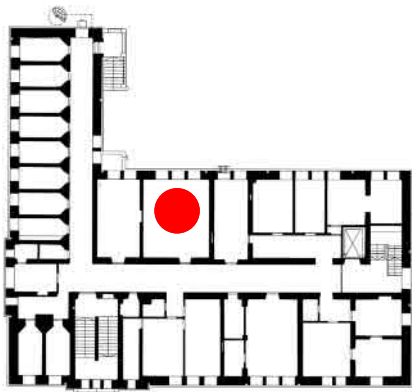
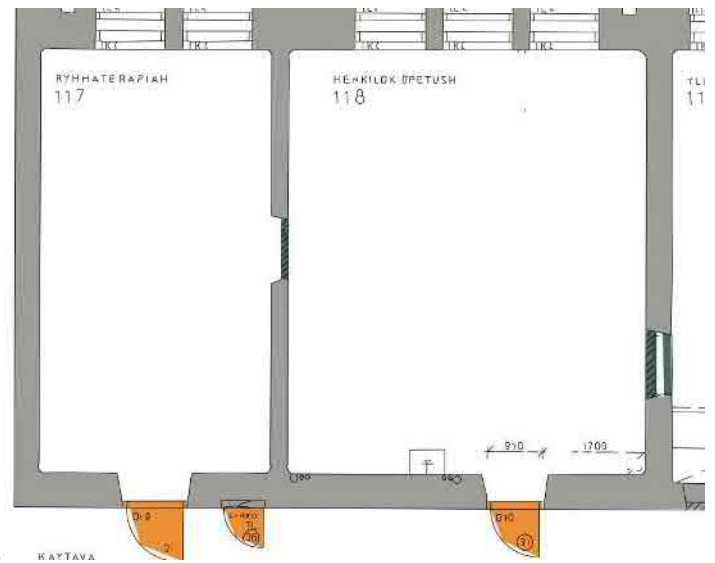
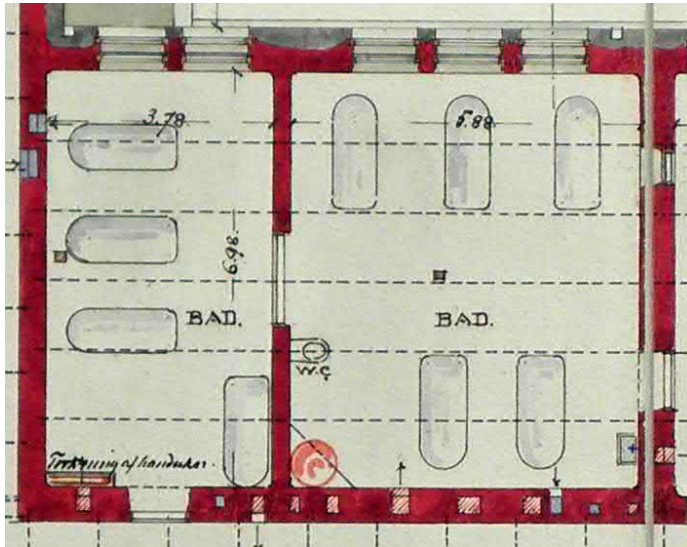
1 krs Henkilökunnan ruokailu
117

katto	Rapattu, maalattu
kattolista	
seinä	Rapattu ja maalattu, väliovi muurattu umpeen
ikkuna	(Pitkäsulkijat)
jalkalista	
lattia	Muovimatto
ovi	Vakiolaakaovi tummansininen
varusteet	Levyradiaattorit Kaikilla seinillä johtokouru, kaapelihyllyt RistikytKentäkaappeja

Kuva: Kari Hakli

HENKILÖKUNNAN OPETUSHUONE 118

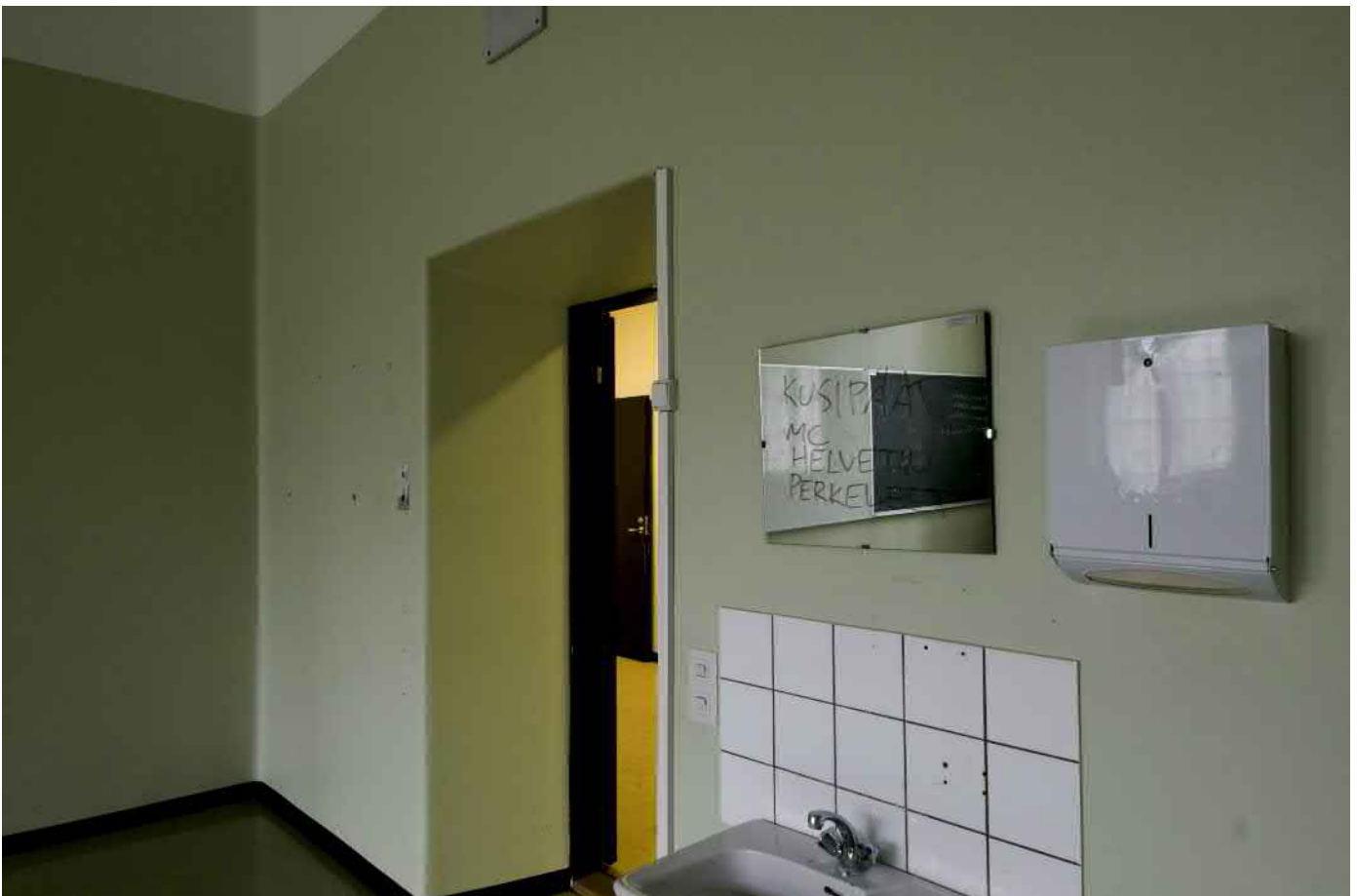

1 krs	Henkilökunnan opetushuone 118	katto	Rapattu, maalattu
		kattolista	
		seinä	Rapattu, maalattu; puolikiiltävä. Uusi väliseinä lastulevyä avosaumoin
		ikkuna	(pitkäsulkija)
		Lattia	Muovimatto
		ovi	Laakaovi
		varusteet	Opetustilavarusteet. Levyradiaattorit. Käsienpesuallas

HENKILÖKUNNAN OPETUSHUONE 118

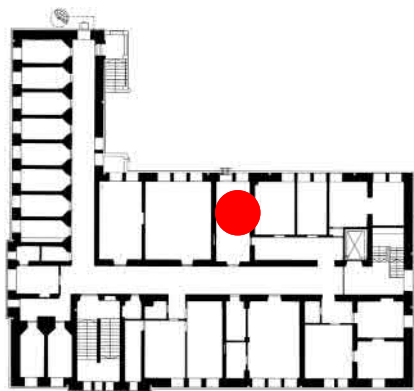
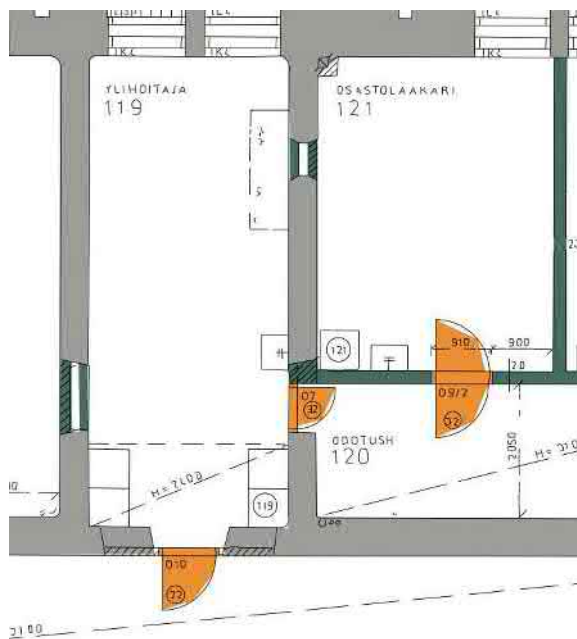
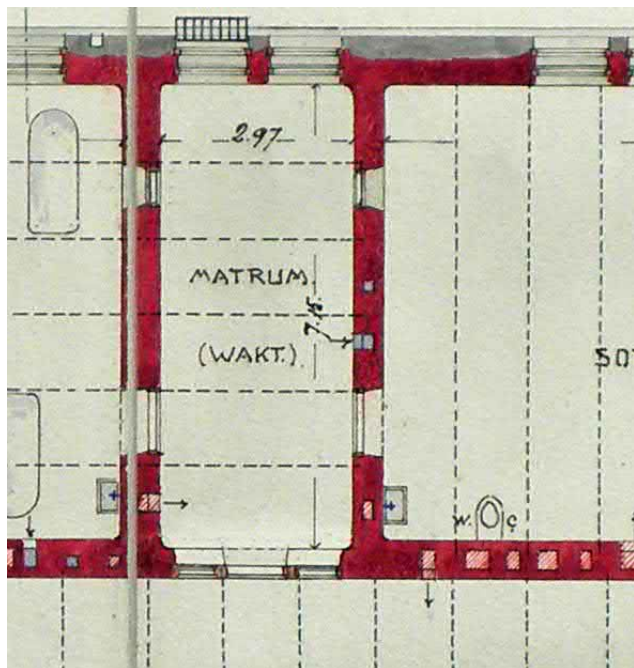

Kuva: Kari Hakli

Kuva: Kari Hakli

YLIHOITAJAN HUONE 119

1 krs

Ylihoitajan huone 119

katto
kattolista
seinä

Osittain levytetty alakattokotelo

Rapattu, maalattu

Ikkuna
Ikkunat

lattia
ovi

Muovipäällyste

muut

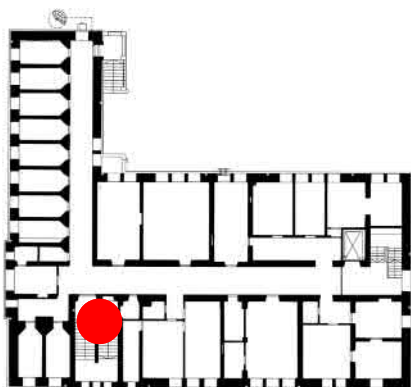
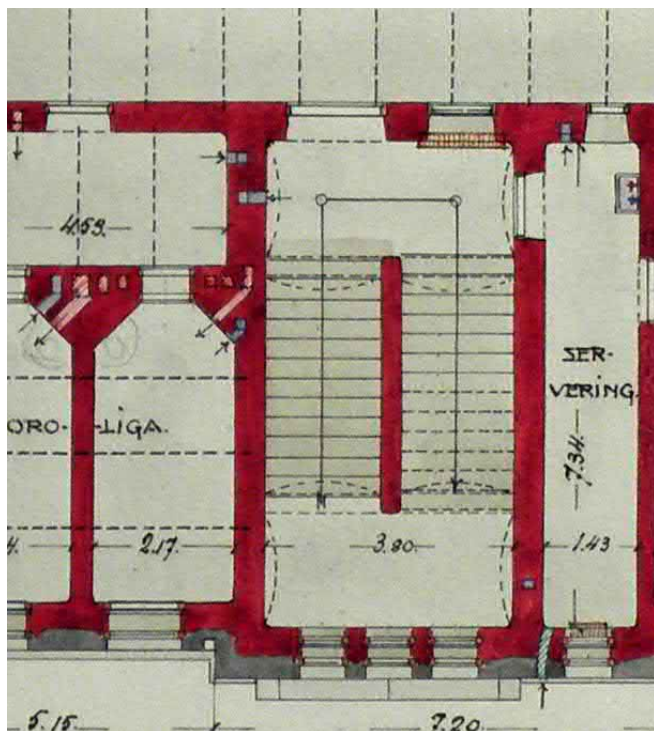
Kaapit, pesuallas
Seinämaalauksia

YLIHOITAJAN HUONE 119

Kuva: Kari Hakli

VÄLISEINÄ KÄYTÄVÄ 102 / PORRASHUONE

1 krs Väliseinä käytävään 102

Ovi

Sivuportaan palo-ovi seinä

Puupariovi, järeä, maalattu. Ikkunapuitteet puuta, lasi RLL. Käytävän puolella lattateräskalterit kuten väliseinäikkuna.

teräsprofiiliruudukko, lasi RLL. Kromattu lankavedin, ovipumppu

Väliseinäikkunan kalteriristikko rst-lattaa, lasit RLL

1 krs

Porrashuone 101

katto

Rapattu, maalattu

kattolista

seinä

Rapattu ja maalattu, maitosuklaan ruskea korkea paneelimaalaus

Ikkuna

(pitkäsulkija)

Säleiköt käytävän puolella

Porras-

nousut

Mosaiikkibetonia, kirjava

Pääoven

sisäovi

Laakaovi kromatulla vakiopainikkeella

varusteet

Upotettu paloposti

Högfors ilmalämmityssäädin

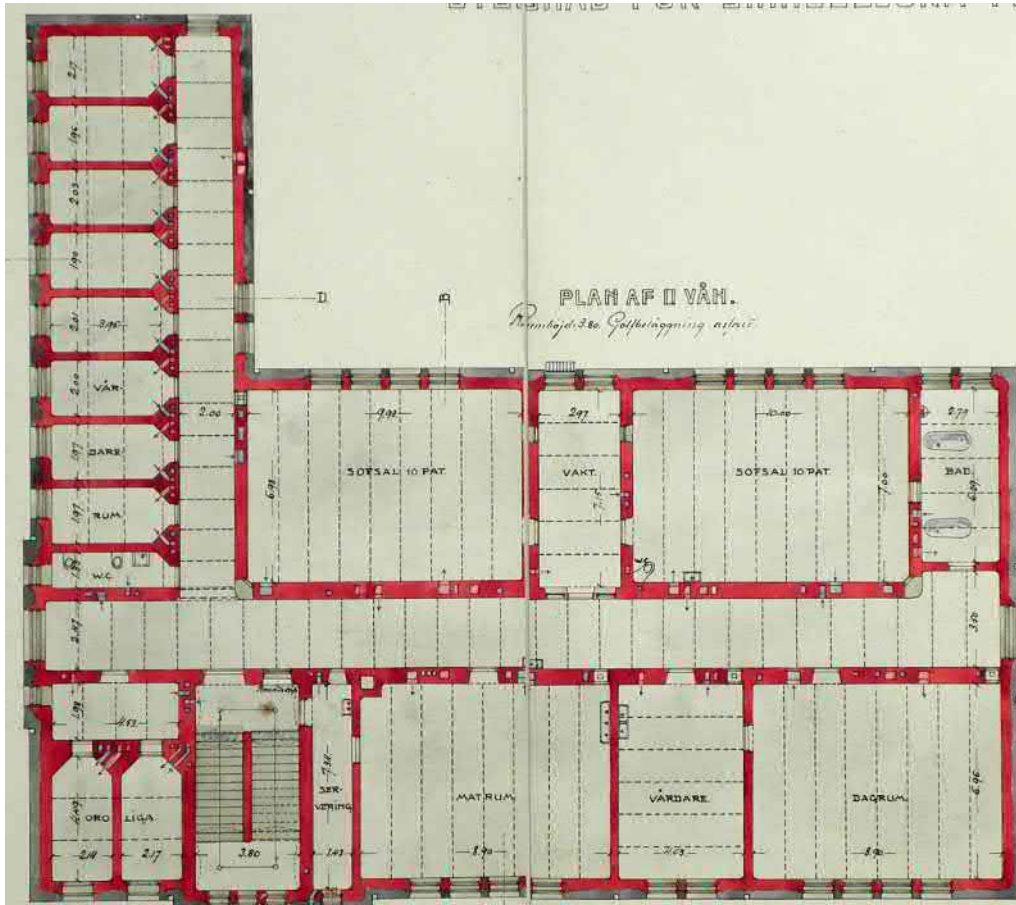
Pinta-asennettu valaisin

VÄLISEINÄ KÄYTÄVÄ 102 / PORRASHUONE

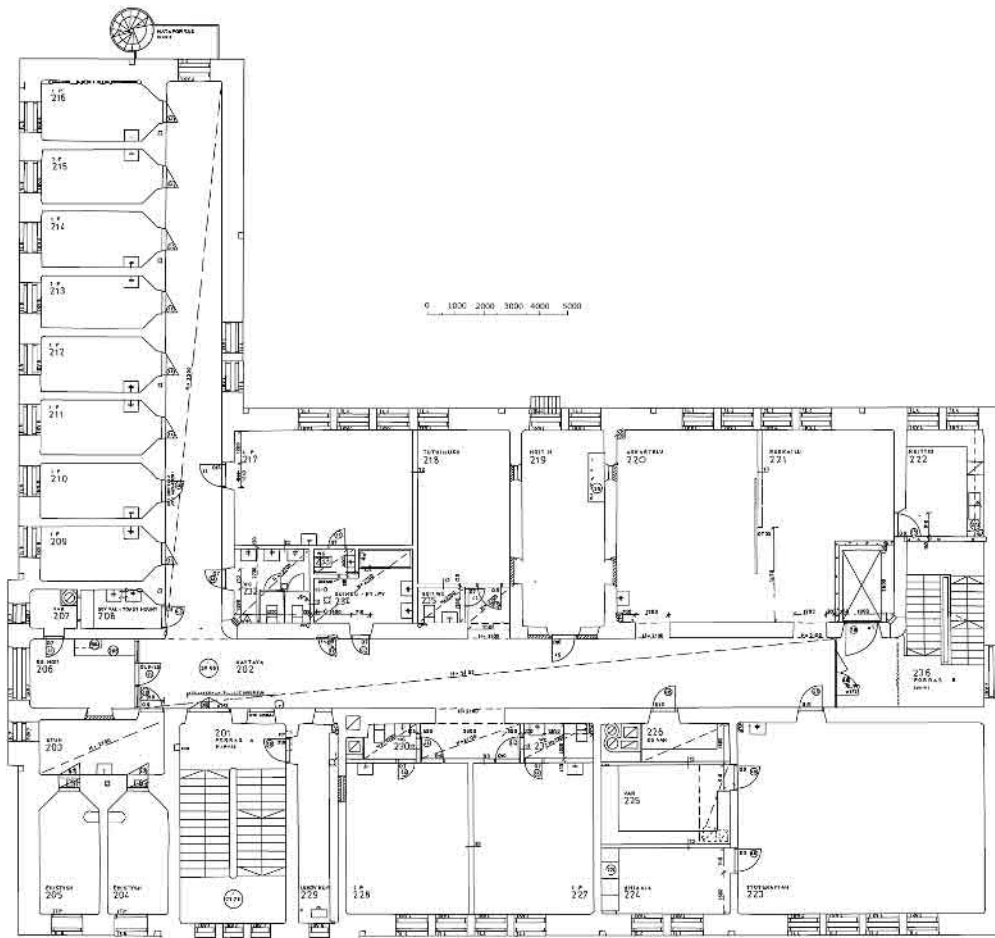

Kuva: Kari Hakli

2 KERROS

1913

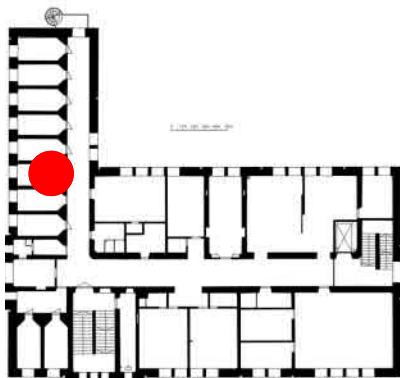

1975

2 KERROS

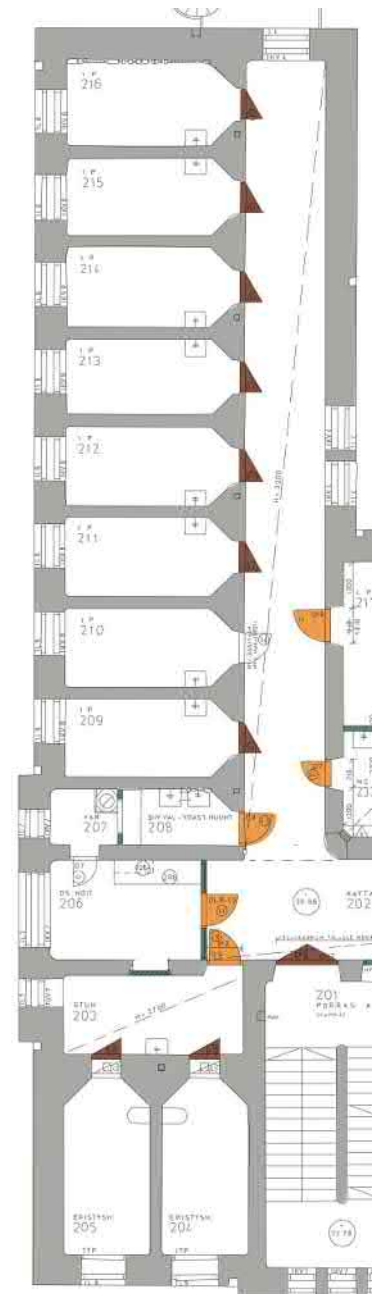
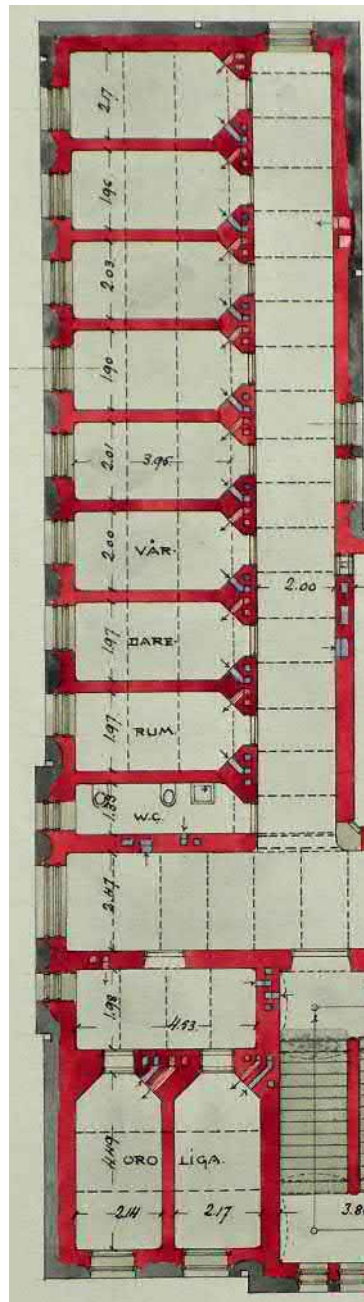

2 KRS YHDEN HENKILÖN SELLIT

2 krs

Yhden henkilön sellit
Selli 216 esimerkkinä

katto Rapattu, maalattu, sävy valkoinen

kattolista

seinä Rapattu, maalattu: alaosa sävytetty, yläosa (n.600m) valkoinen

jalkalista Muovilista, tummanruskea

lattia Muovimatto, harmaanhvireä

ovi Karmi ja vuorilistat puuta, puuovi, sellin puolella vahvistettu paksulla teräslevyllä, teräsprofiililla vahvistettu kynnyksen painike ja lukko kromattu, 1970-luvulta. Oven osat maalattu tumman sinisellä.

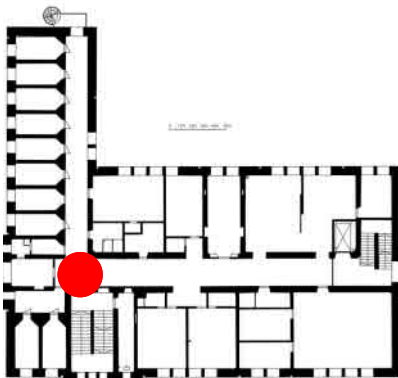
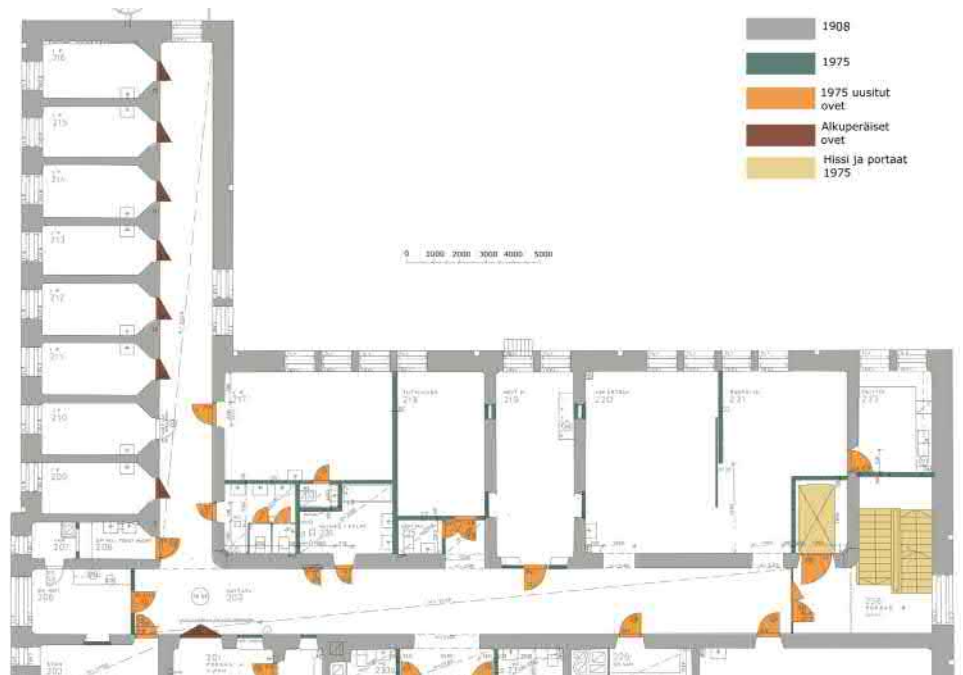
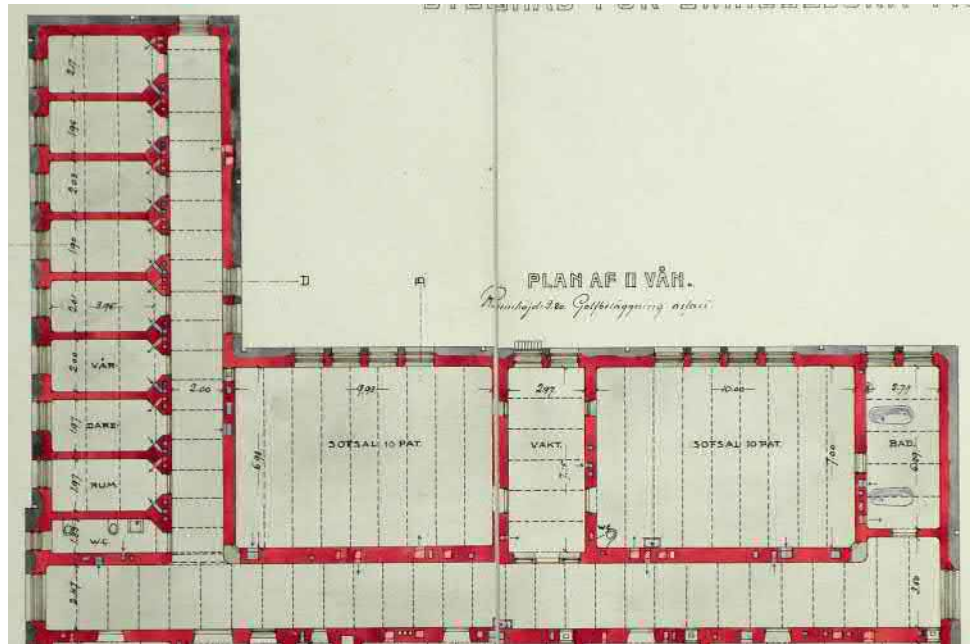
varusteet valaisin ja kytkin upotettu ikkunaseinään ikkunan alle valaisin upotettu oven päälle kaiutin, pokattu reikäpeltineliö tulo- ja poistoilmaventtiili käytävän puoleisella seinällä paloilmoin loisteputki, kotelo, kiinteä kattoasennus rst-suojalevy: radiokanavanappula ja kutsunappi ovesta luukku, ulkoa avattava, ruuvattu kiinni

2 KRS YHDEN HENKILÖN SELLIT

Kuva: Kari Hakli

2 KRS KÄYTÄVÄ

2 krs käytävä

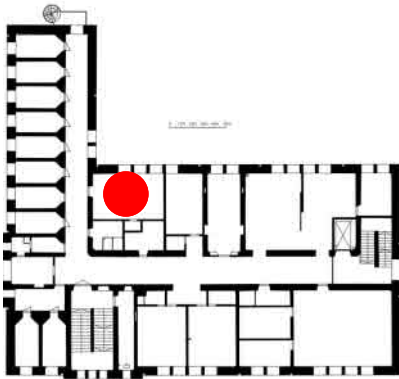
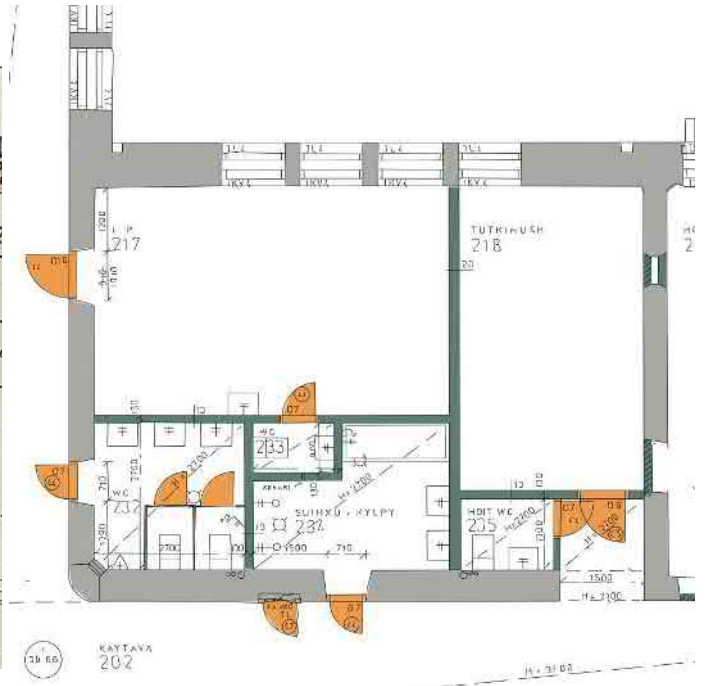
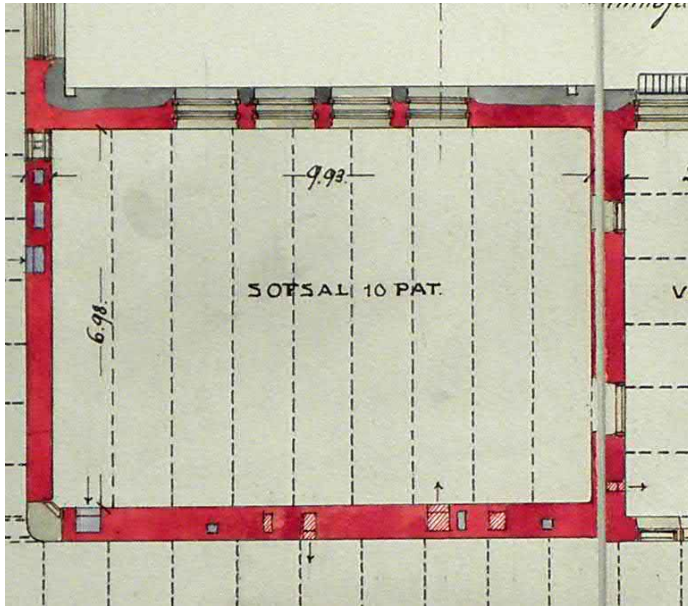
katto	Levykatto, upotetut valaisimet
kattolista	
seinä	Itäkäytävän eteläseinässä lasikuitukangasta
jalkalista	Muovilista, tummanruskea
lattia	Muovimatto vihreä
ovi	Laakaovet, turvaovet
muut	Seinämaalaus, lämpöpatterit, yhteishuoneen tarkkailuluukku

2 KRS KÄYTÄVÄ

Kuva: Kari Hakli

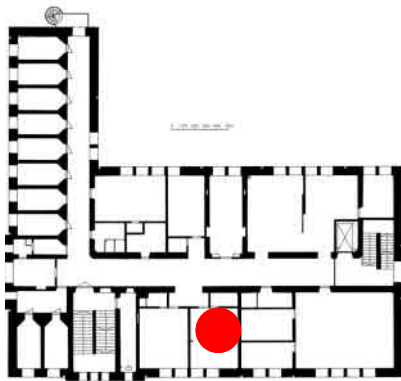
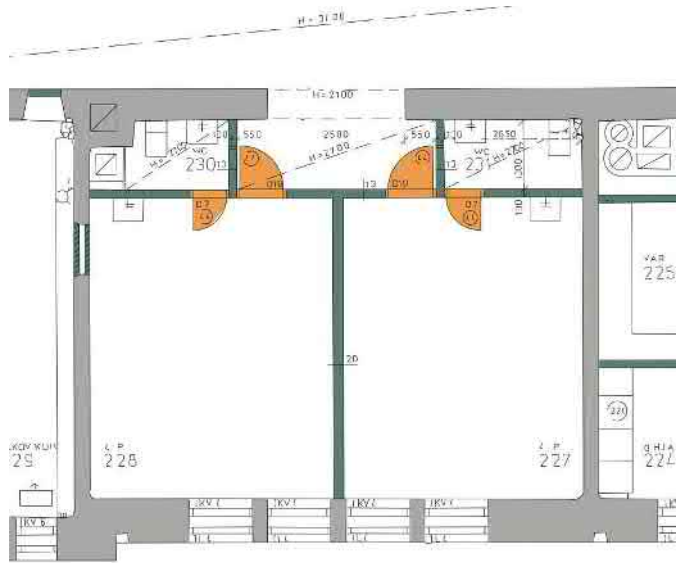
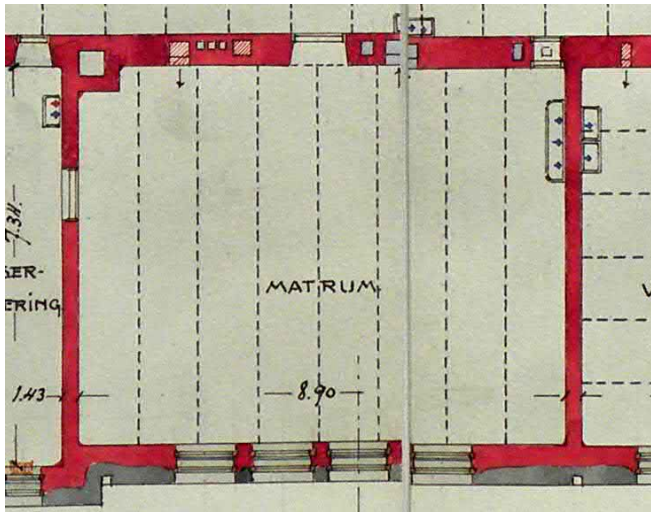
SELLI 217, NELJÄN HENGEN SELLII

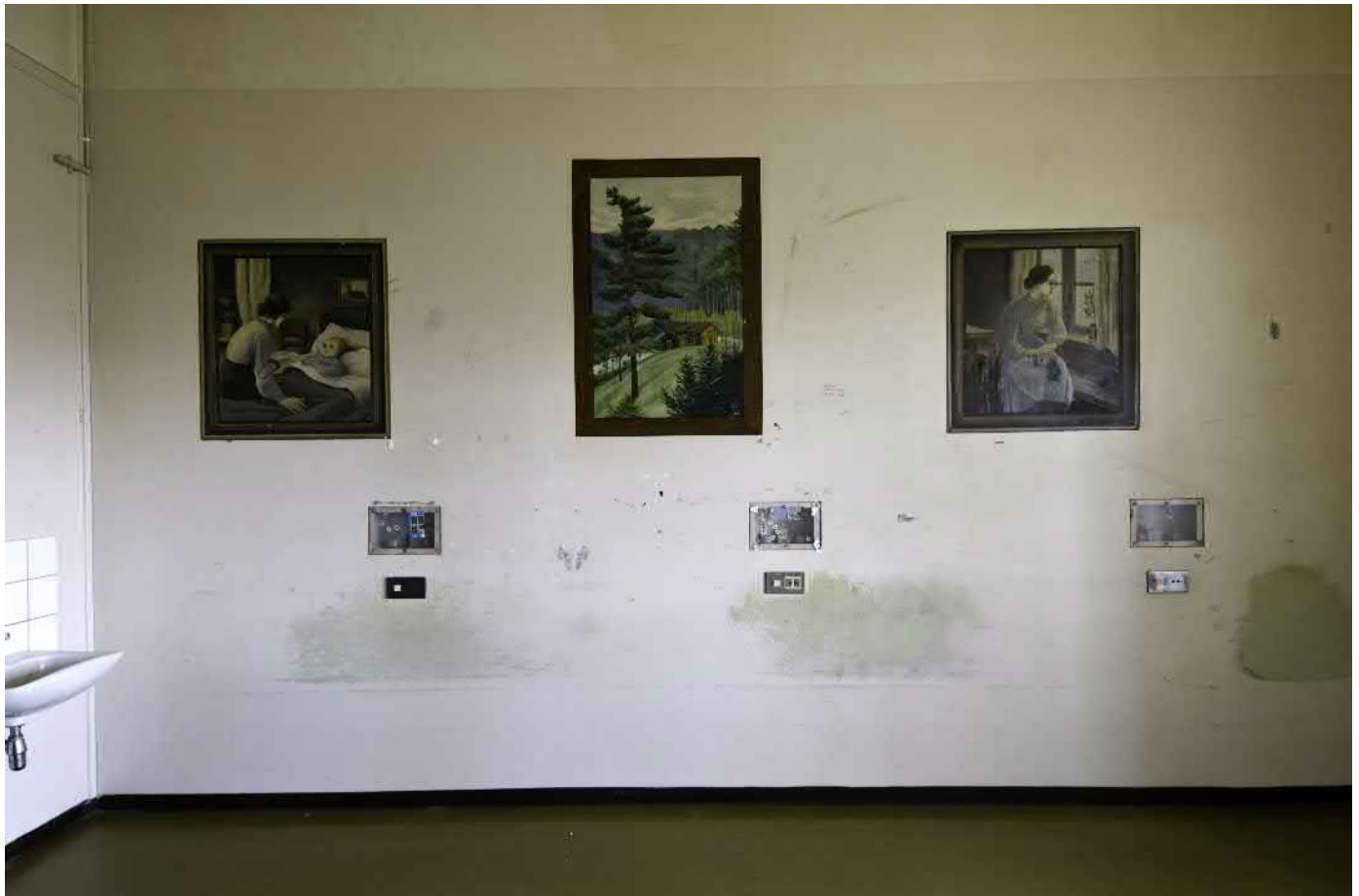
2 krs	Selli 217	katto	Rapattu, maalattu
		seinä	Uudet väliseinät lastulevyä
		jalkalista	Muovilista, tummanruskea
		lattia	Muovimatto, harmaansivertä
		ovi	Wc-ovi laakaovi
		varusteet	Valaisin ja kytkin upotettu seinään Pesuallas ja WC huoneen yhteydessä

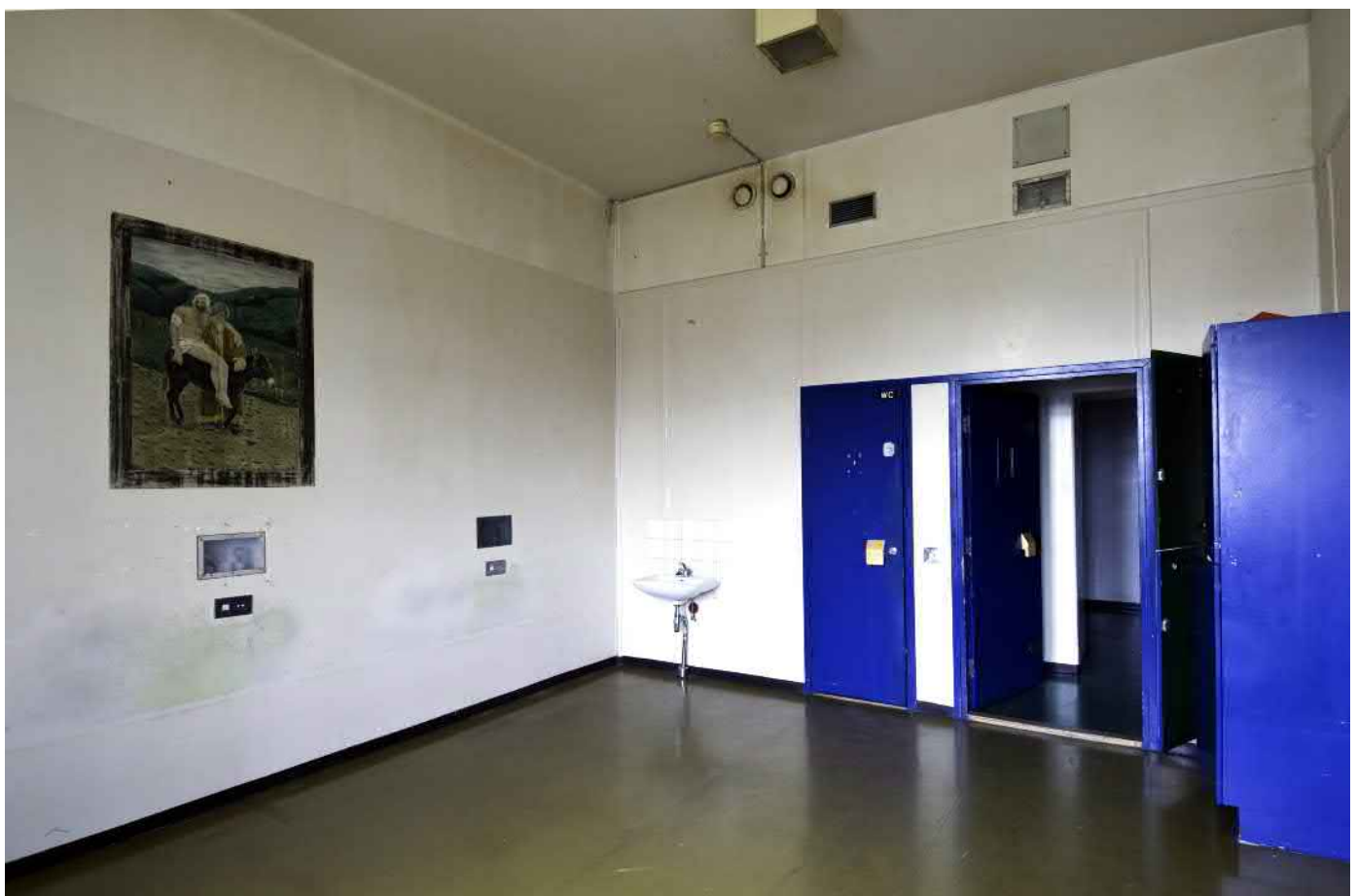
SELLIT 227 JA 228

2 krs	Selli 227 ja 228	katto	Rapattu, maalattu
		seinä	Uudet väliseinät lastulevyä
		jalkalista	Muovilista, tummanruskea
		lattia	Muovimatto, harmaanvihreä
		ovi	Ikkunalliset teräsovet, sisäpuolella puiset kahvat. Wc-ovi laakaovi
		muut	valaisin ja kytkin upotettu seinään Pesuallas ja WC huoneen yhteydessä Kolme seinämaalausta

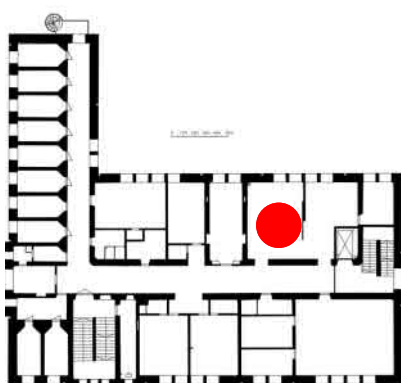
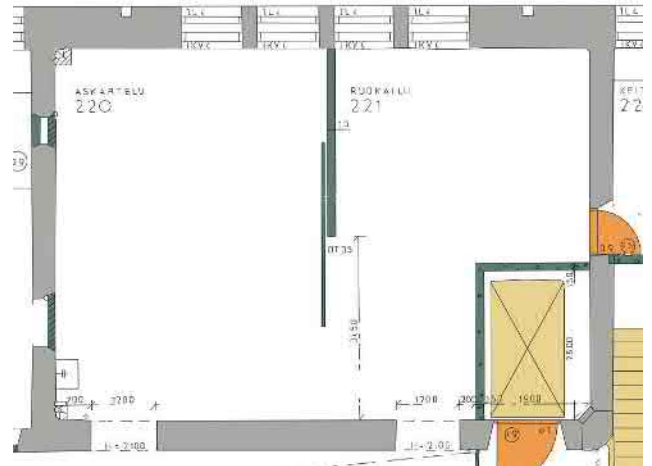
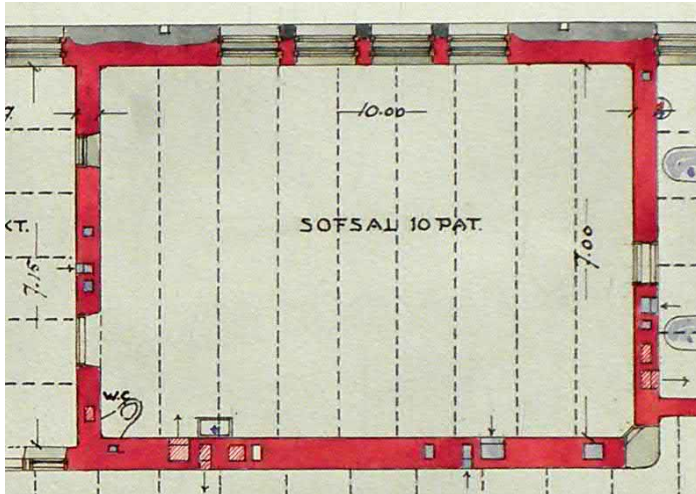

Kuva: Kari Hakli

Kuva: Kari Hakli

SELLIT 220 JA 221

2 krs

Selli 217

katto

Vaimennuskatto

seinä

Lastulevyväliseinä (1976), liukuseinällä
Muut seinät rapattu, maalattu

jalkalista

Muovilista, tummanruskea

lattia

Muovimatto, harmaanvihreä

ovi

paljeovi

muut

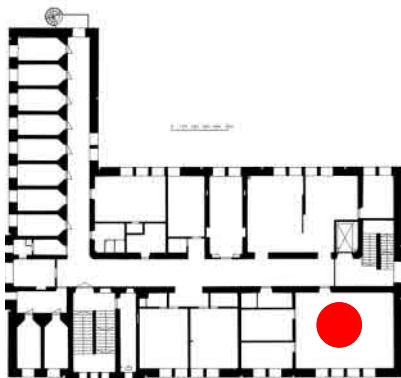
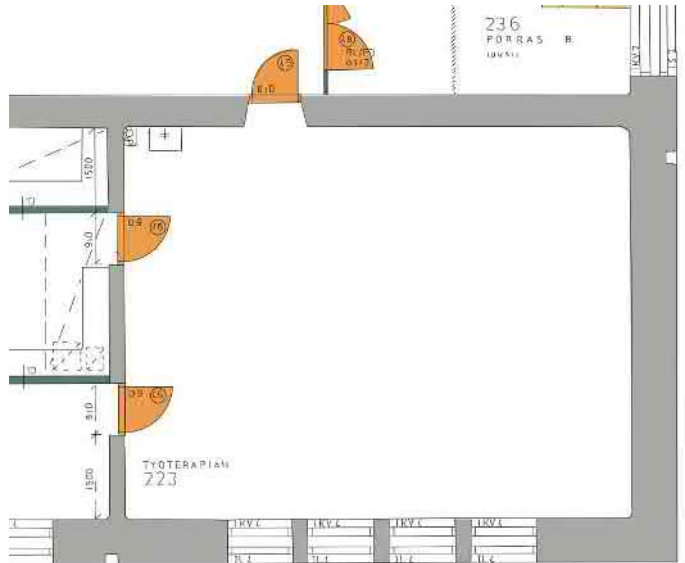
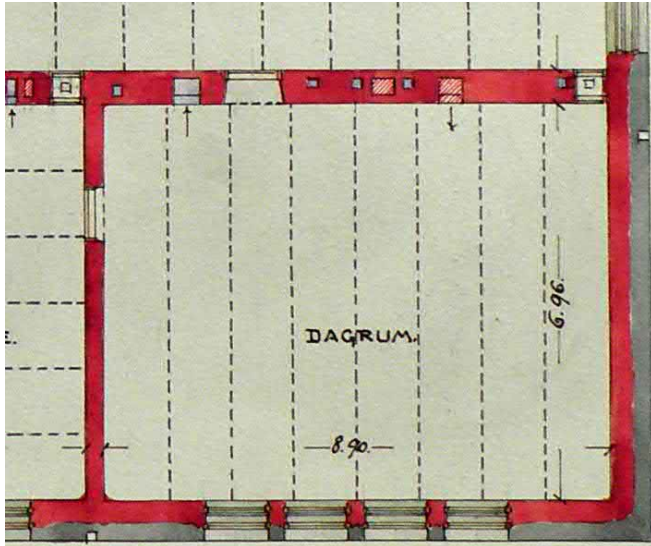
seinämaalauksia

Kuva: Kari Hakli

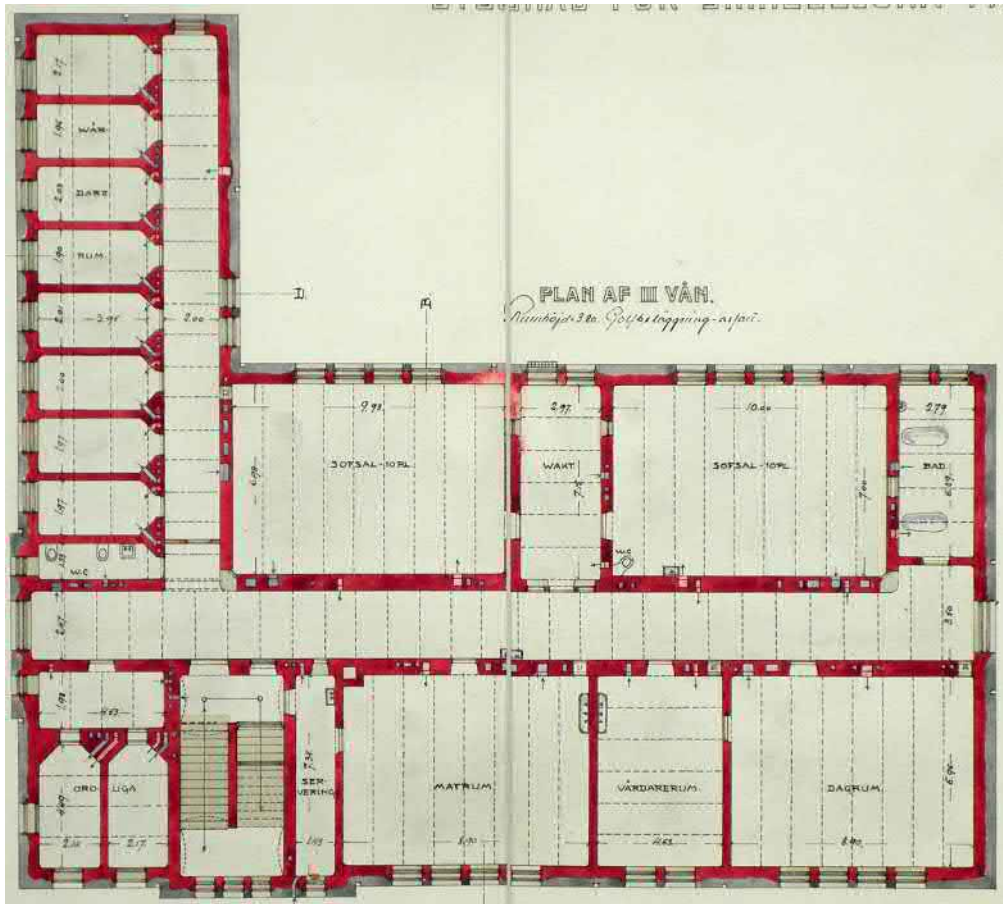
2 KRS 223

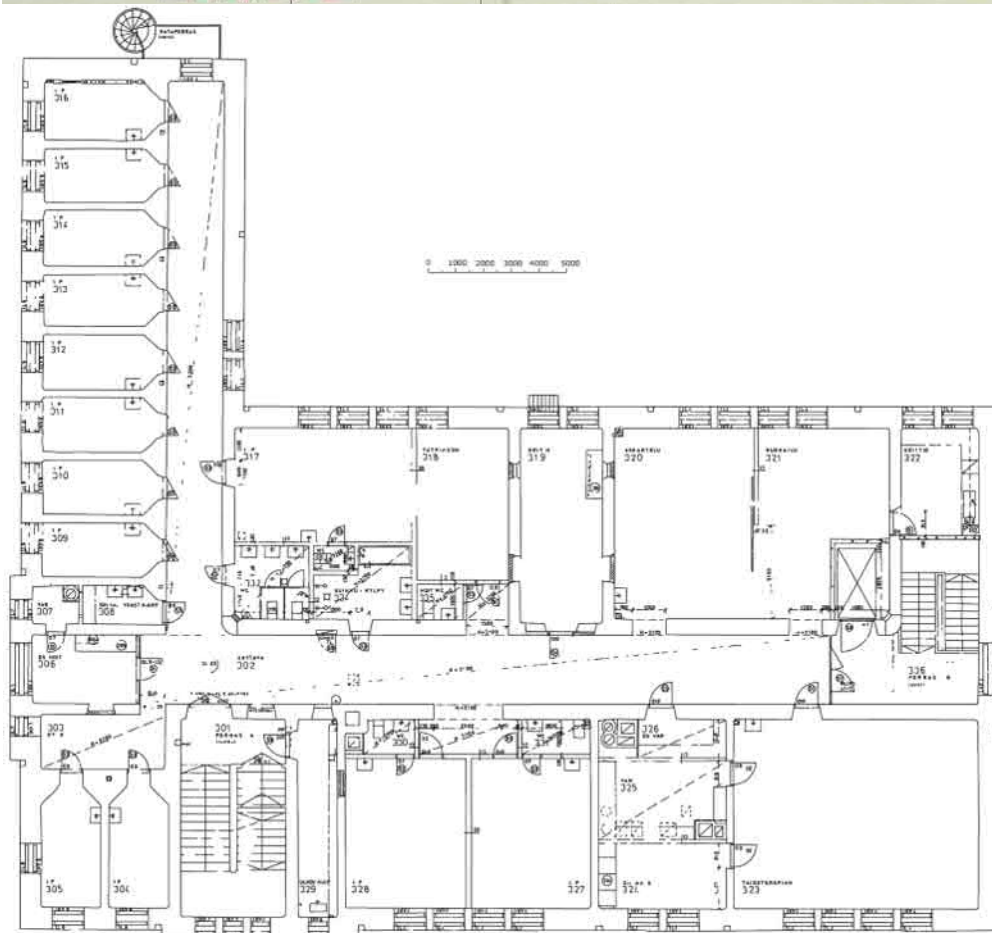
2 krs	Selli 223	katto	Vaimennuskatto
		seinä	Rapattu ja maalattu, väliseinät lastulevyä
		jalkalista	Muovilista, tummanruskea
		lattia	Muovimatto,
		ovi	laakaovet
		muut	Seinämaalauksia käsienpesuallas

3 KRS

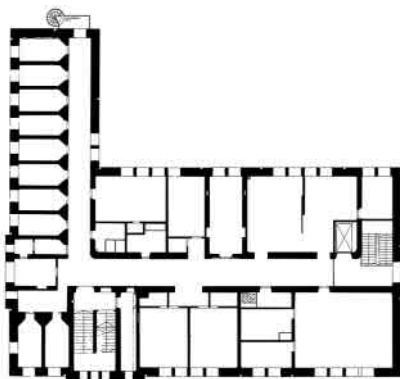

1913

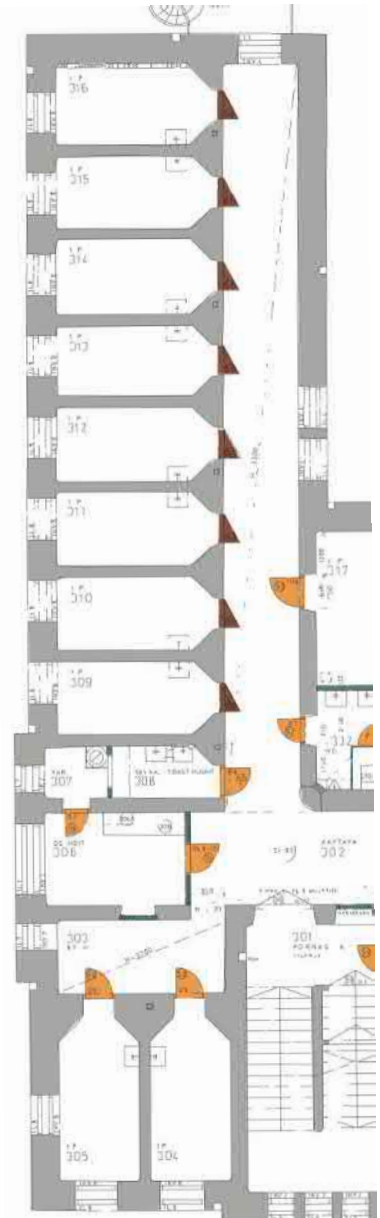
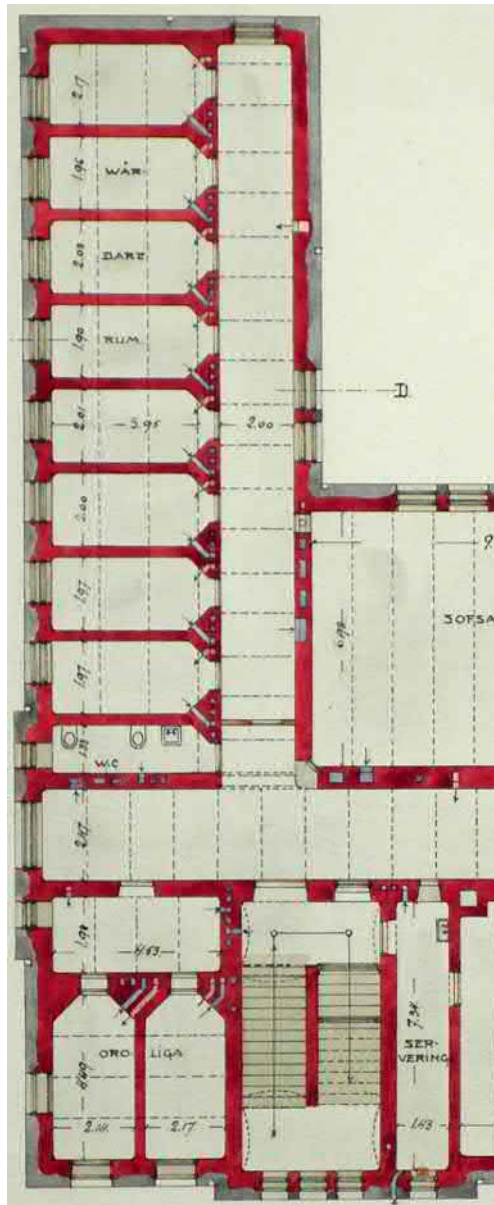
1975

3 KERROKSEN SELLIT

3 krs

Yhden henkilön sellit
Selli 316 esimerkkinä

katto	Rapattu, maalattu, sävy valkoinen Lastulevyä ja vaimennuspintaa, Katon vanha väritys, ruskea kalkkimaali näkyy noin. 2.20m korkeuteen
kattolista	
seinä	Rapattu,maalatu: alaosa sävytetty, yläosa(n.600m) sävy Tumma rajaviiva, yläosa Terra di siena, alaosa Umbra
jalkalista	Muovilista, tummanruskea
lattia	Muovimatto, harmaanvihreä
ovi	karmi ja vuorilistat puuta, puuovi, sellin puolella vahvistettu paksulla teräslevyllä, teräsprofiililla vahvistettu kynnyksen painike ja lukko kromattu, 1970-luvulta. Oven osat maalattu tumman sinisellä.
varusteet	valaisin ja kytkin upotettu ikkunaseinään ikkunan alle valaisin upotettu oven päälle kaiutin, pokattu reikäpeltineliö tulo- ja poistoilmaventtiilit käytävän puoleisella seinällä paloilmoinn loisteputki, kotelo, kiinteä kattoasennus rst-suojalevy: radiokanavanappula ja kutsunappi ovessa luukku, ulkoa avattava, ruuvattu kiinni

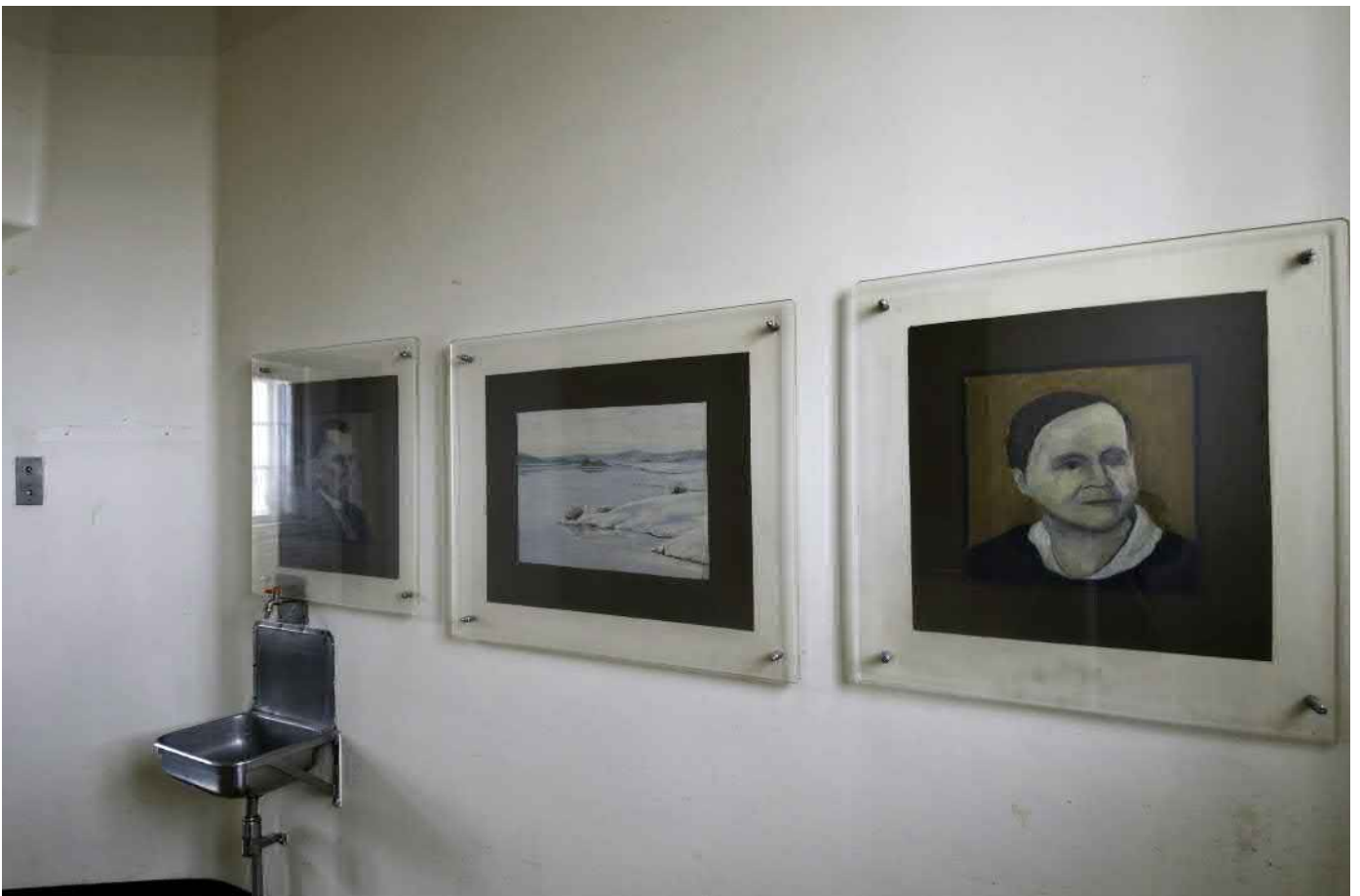
3 KERROKSEN SELLIT

3 KERROKSEN SELLIT

Selli 312 Kuva: Kari Hakli

Selli 312 Kuva: Kari Hakli

3 KERROKSEN SELLIT

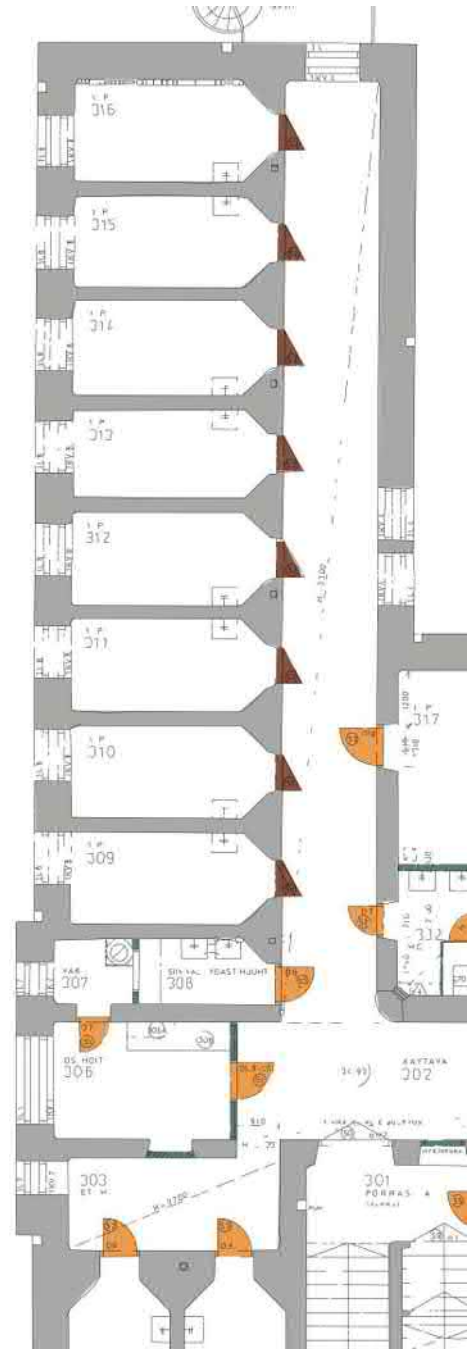
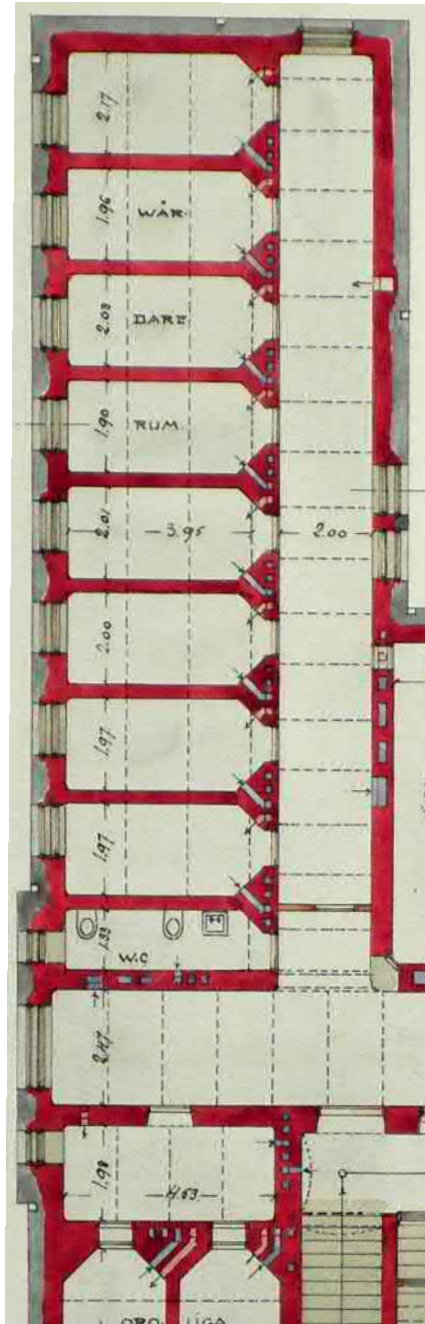
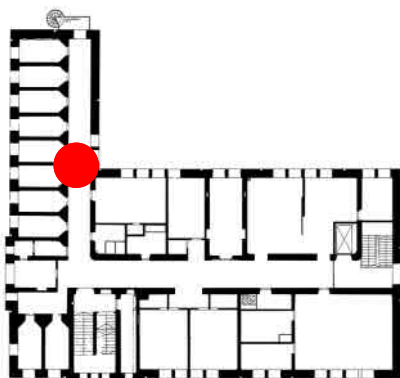

Selli 304
Kuva: Kari Hakli

Selli 312 Kuva: Kari Hakli

KÄYTÄVÄ 302, SELLISIIPPI

3 krs

Käytävä

katto

Levyalakatto, upotetut valaisimet

kattolista

seinä

Maalattu ja rapattu

jalkalista

Tummanharmaa muovilista

lattia

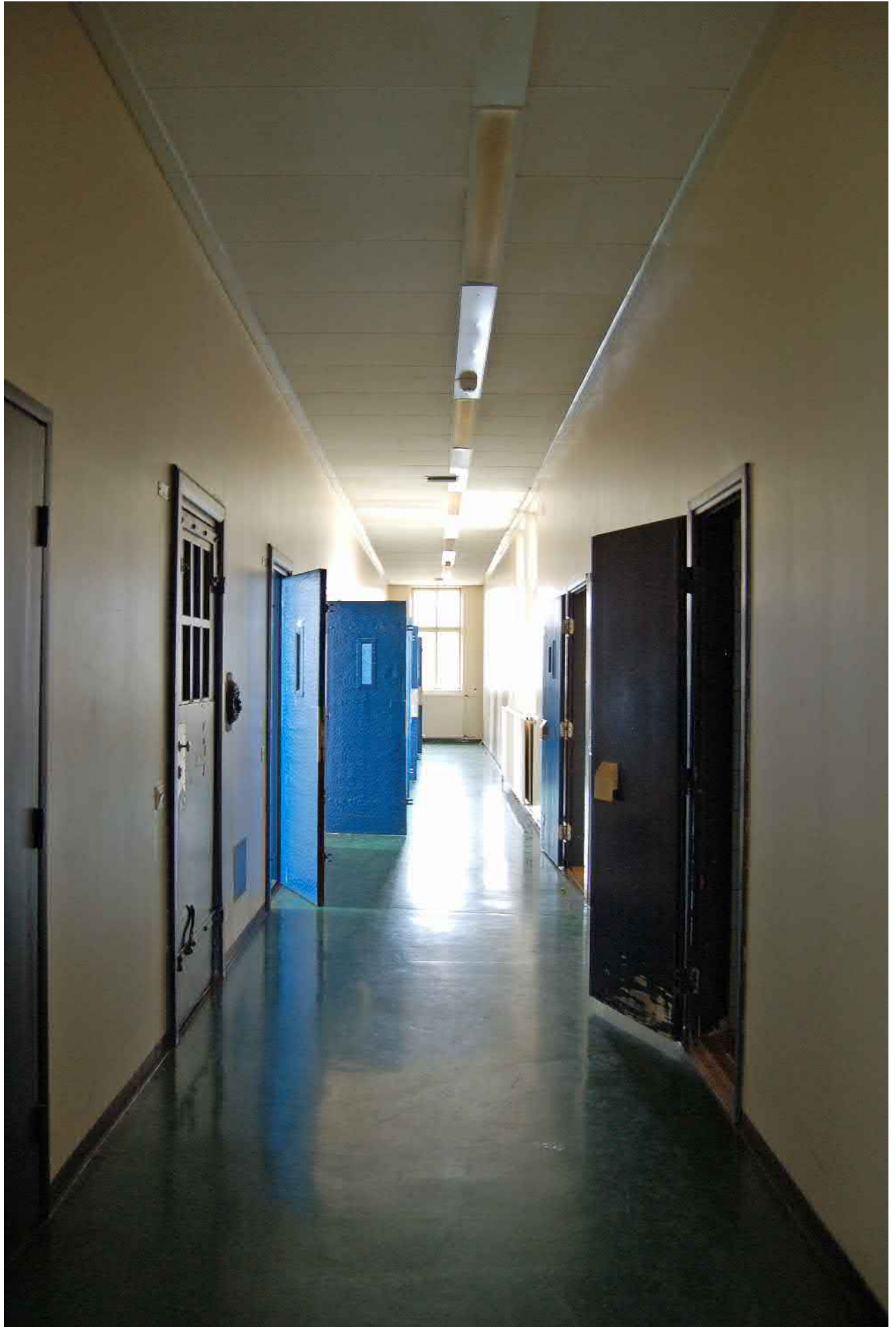
Muovimatto

varusteet

Pattereita, Högfors ilmalämmityssäädin

Ikkuna

Päätyikkuna hätäpoistumistie; saranoitu kalteriosa

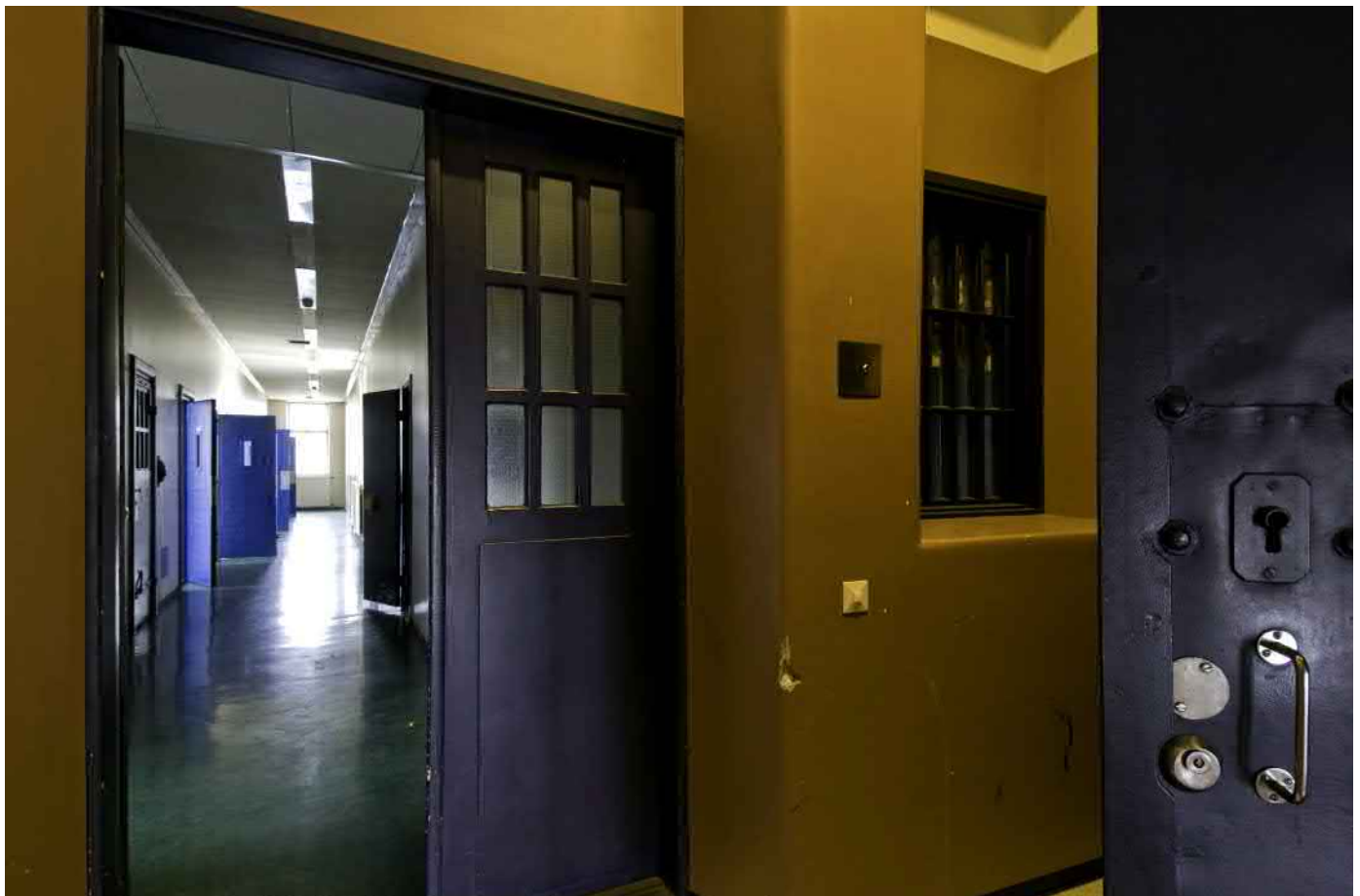

Kuva: Kari Hakli

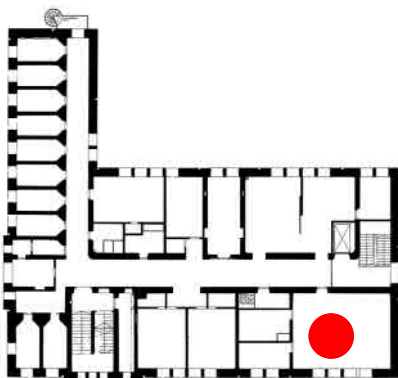
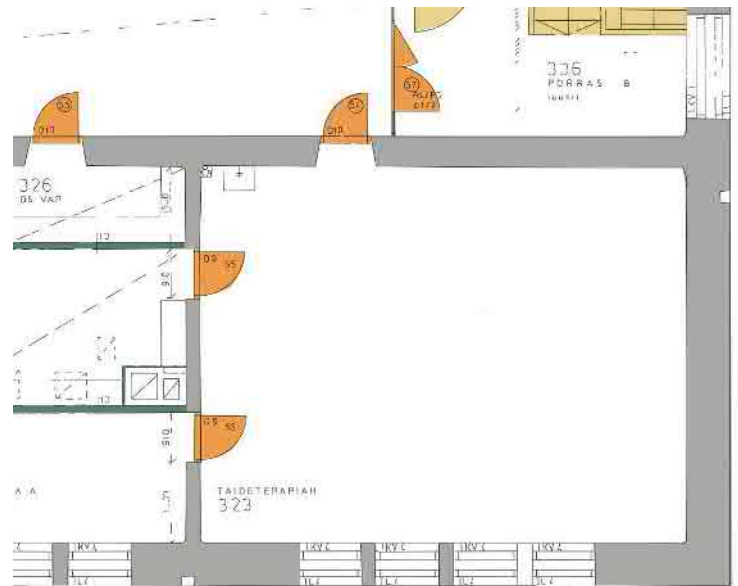
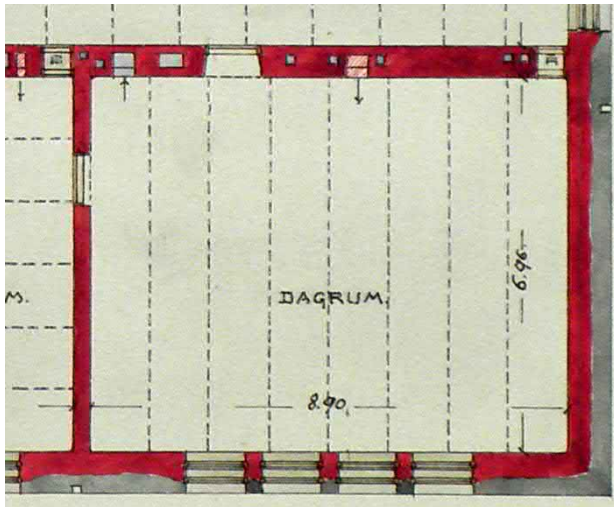

Kuva: Kari Hakli

Kuva: Kari Hakli

TAIDETERAPIA 323 3. KRS

3 krs

Taideterapia 323

katto

Vaimennuskatto

kattolista

seinä

Lasikuitukangas, seinissä näkyy vanhempaa siniharmaata maalipintaa.

jalkalista

lattia

Ruskea muovimatto

ovi

Laakaovet

muut

Seinämaalauksia, vartiointikoppi

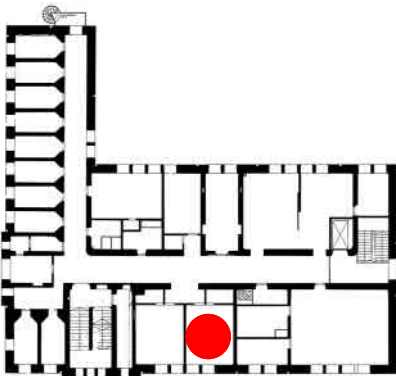
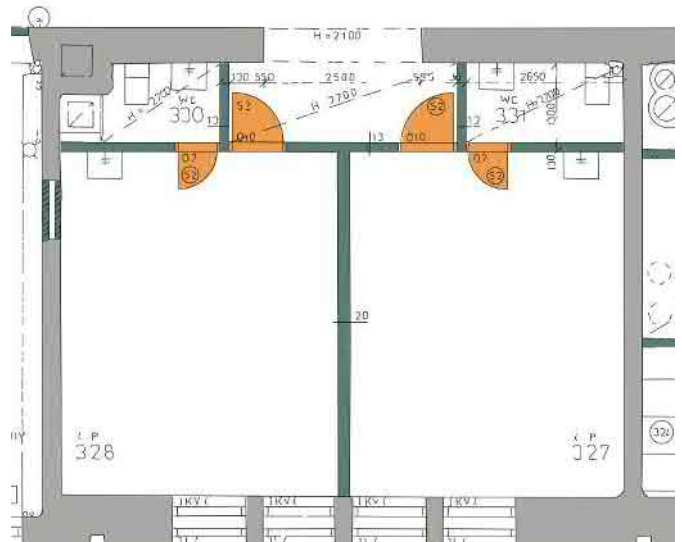
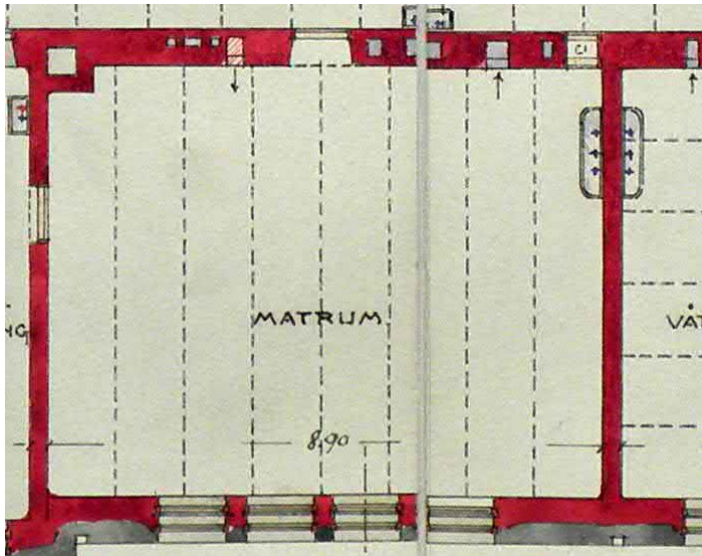

Kuva: Kari Hakli

Kuva: Kari Hakli

SELLI 327 3. KRS

3 krs	Selli 327	katto	
		kattolista	
		seinä	Lastulevyseinät (1976) Rapatut, maalatut vanhat seinät
		jalkalista	Harmaa muovilista
		lattia	Ruskea
		ovi	Ikkunalliset teräsovet, sisäpuolella puuvetimet
		muut	Laatoitettu Wc- tila 2 kpl seinämaalausta

SELLI 327

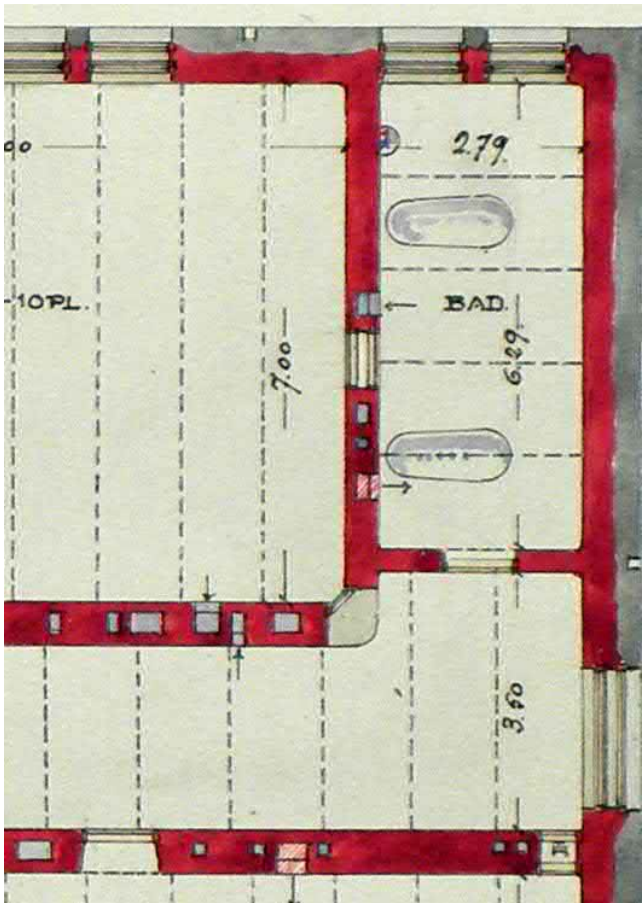

Kuva: Kari Hakli

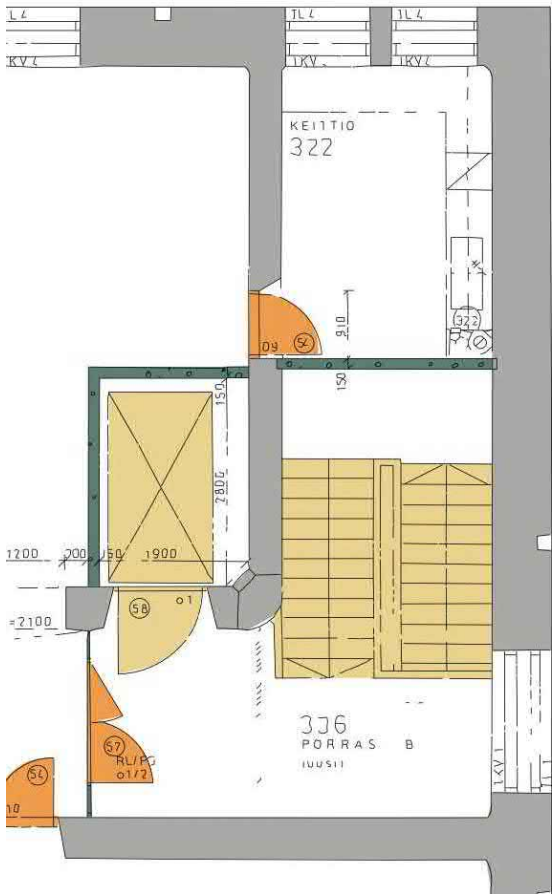

Kuva: Kari Hakli

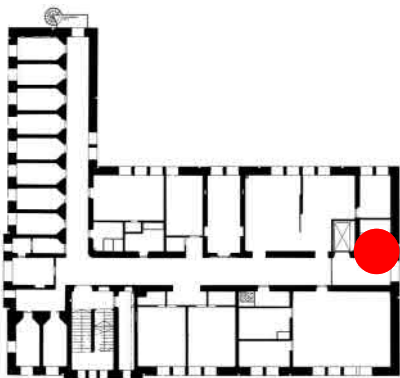
PORRASHUONE (1976)

3krs 1913

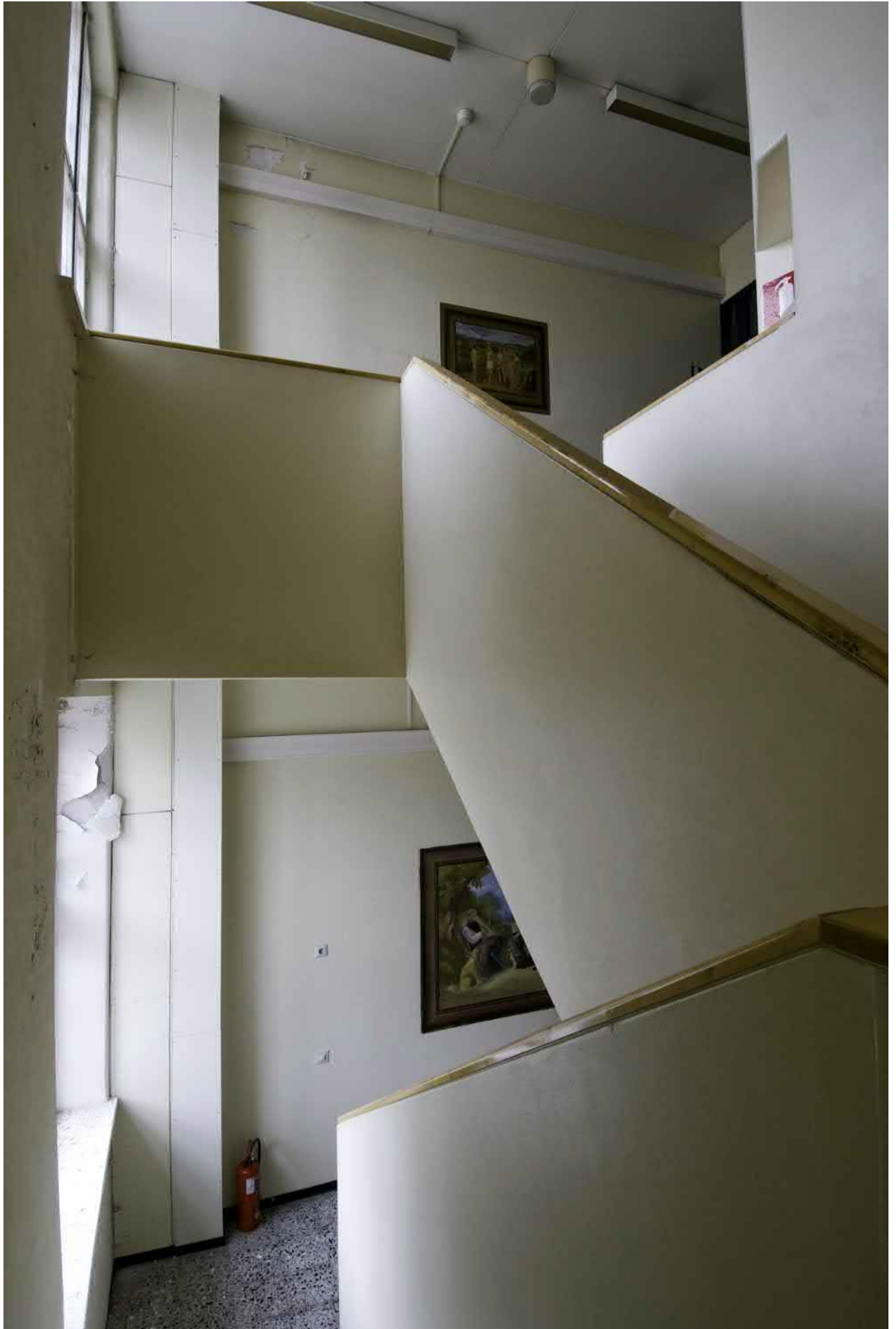

3krs 1975

Uusi porrashuone (1976)	katto	lastulevyä
	porras- kaide	Lakattu koivu
	seinä	Rapattu ja maalattu, ylhäällä levytetty
	jalkalista lattia	tummanruskea muovilista tasanteet vaalean harmaa 300x300 mm mosaiikkibetonilaat- ta (uusittu; porrasmousut alkuperäistä mosaiikkibetonia),
	ovi	
	muut	Hissi 10 henk. Seinämaalauksia

PORRASHUONE (1976)

Kellarikerros

ULLAKKO

Ullakko

katto

seinä Puhtaaksi muurattua tiiltä
IV-konehuoneet muurattu kevytbetoniharkoista

jalkalista
lattia Vanha palopermanto

ovi

varusteet

ULLAKKO

LÄHTEET

Suunnittelijatiedot on koottu Senaatti-kiinteistöjen hallussa olevista rakennuspiirustuksista.

PAINETUT LÄHTEET JA VERKKOJULKAISUT

Fångvårdskomiténs betänkanden. Suomen vankeinhoitomiesten yhdistyksen muistoonpanoja XIV, 1899.

Horelli, E. J., Mielenvikaisten vankien asema nykyisessä rangaistusjärjestelmässämme. Suomen vankeinhoitomiesten muistiinpanoja XXV, 1908.

Kurri, Kaarin, puheenvuoro 27.3.2009 <http://www.hum.utu.fi/laitokset/kulttuurientutkimus/kakola/raportti27032009.html>

Kyrklund, K. 1905. Om anstalter för vård af sinnesjuka fångar. Suomen vankeinhoitomiesten yhdistyksen muistoonpanoja XXII, 1905.

Lahtinen, Rauno - Laaksonen, Hannu, 2006. Kävely jugendtaloiden Turussa. Turku: Turkuseura – Åbosamfundet.

Liippo, Elli, 2011. Kuvatoisinto kurinpidon ja hoitotyön kehyksenä. Turun Psykiatrisen vankisairaalan seinämaalauskoelma laitoshoidon historian näkökulmasta. Pro gradu -tutkielma, Jyväskylän yliopisto, Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitos, Taidekasvatus, kevät 2011. Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto (JYX).

Lybeck, Jari, 1992. Julkista rakentamista ja ylläpitoa : Turun piirirakennustoimiston historia 1852-1986. Helsinki : Rakennushallinto, 1992. ISBN 952-90-3917-4

Moorhouse Jonathan ym. 1987, Helsingin Jugendarkkitehtuuri 1895-1915. Kustannusosakeyhtiö Otava

Nieminen, Anne, Kakolanmäen historiaa. <http://www.hum.utu.fi/laitokset/kulttuurientutkimus/kakola/historia.html> (käytetty 2.12.2009)

Om vården af sinnessjuka manliga fångar i Finland. Frågans behandling och lösning. Suomen vankeinhoitomiesten yhdistyksen muistoonpanoja XXI, 1904.

Paaso, Jukka, Venäläinen Turku, Venäjän ja Pietarin vaikutus Turun rakentamiseen ja arkkitehtuuriin. <http://ihmeellinen.net/jukkapaaso/vetu.htm> (käytetty 2.12.2009)

Prejudikat och notiser: Fängelsehospitalet i Åbo. Suomen vankeinhoitomiesten yhdistyksen muistiinpanoja XXVI, 1909.

Ranta, Mauri, 1979. Vankimielisairaalan historiikki. Vankeinhoidon historiaprojektin julkaisu 2. Oikeusministeriön vankeinhoito-osasto, Helsinki, 1979. ISSN 0357-2889

Sinisalo, Jarkko & Härö, Mikko, 2003. Rakennussuojelulliset tavoitteet Kakolanmäen asemakaavakilpailua varten. Museoviraston rakennushistorian osasto. <http://www05.turku.fi/ah/ykltk/2003/1125038x/881233.htm> (viitattu 20.5.2011)

Sjukhus för sinnesvaga fångar. Suomen vankeinhoitomiesten yhdistyksen muistoonpanoja XXII, 1905.

(SVYM) Suomen vankeinhoitomiesten yhdistyksen muistoonpanoja / [1908 alk.] muistiinpanoja. Fångvårdsmanföreningens i Finland meddelanden. Suomen vankeinhoitomiesten yhdistys, Helsinki, 1893-1926.

Vankeinhoitolehti . Suomen vanginvartijayhdistys, 1899-1918. Vuosikerrat 1899-1912 digitoitu, digi.lib.helsinki.fi

Vankimielisairaalan peruskorjauksen esisuunnittelutyöryhmän mietintö. Oikeusministeriön vankeinhoito-osaston julkaisuja. Sarja B: 6. Helsinki, 1974.

Vankimielisairaaloimikunnan mietintö. Komiteamietintö 1968:B 22. Helsinki, 1968. ISSN 1455-044X

(KA) KANSALLISARKISTON KOKOELMISSA OLEVAT PIIRUSTUKSET JA KARTAT

KA Rakennushallitus

Arkisto: Rakennushallituksen piirustukset II (kokoelma)

Sarja: Ied Kasvatuslaitokset, tyttö- ja poikakodit, työkeskukset, -kodit ja -laitokset sekä vankilat

Ajantasapiirustukset: neljä pohjapiirrosta, leikkaukset, julkisivut v. 1913, piirt. S. Michailow, hyv. Jac. Ahrenberg

Kellarin ilmakanaavat, ullakon lämpöjohdot, päiväämättömät pohjapiirrokset

Sellinoven luonnos, E. A. Kranck

KA Oikeusministeriö / Vankeinhoito-osasto

Arkisto: Oikeusministeriön vankeinhoito-osaston kartat ja piirustukset I (kokoelma)

Sarja: Ia. Rakennuspiirustukset

Asemapiirros v. 1904, E. A. Kranck / Seb. Gripenberg (alkuperäinen)

Kolme pohjapiirrosta (valokuvakopiot) v. 1904, E. A. Kranck / Seb. Gripenberg

Ajantasapiirustukset: pohjapiirrokset, leikkaukset, julkisivut v. 1913, piirt. S. Michailow, hyv. Jac. Ahrenberg (alkuperäiset)

Arkisto: Oikeusministeriön vankeinhoito-osaston kartat ja piirustukset II (kokoelma)

Sarja: Ia. Vankilarakennusten arkkitehtipiirustukset ja kartat.

Pohjapiirrossarja 1956

Ovidetalji 1960

Asemapiirroksia eri ajoilta

Kaivauksen laskentapiirustus (sokkelin kunnostus)

Arkkitehti- ja LVI-piirustukset 1975-1977

(KA) KANSALLISARKISTOSSA OLEVAT KIRJALLISET ASIAKIRJAT JA VALOKUVAT

KA Oikeusministeriö / Vankeinhoito-osasto

Arkisto: Oikeusministeriön vankeinhoito-osaston arkisto

Sarja: Ei Toimintakertomukset

Eih Muut toimintakertomukset 1925 – 1998

Sarja: Hvb Lausunnot ja mietinnöt 1955–2001

Sarja: Hy Kiinteistöjä, rakentamista ja maankäyttöä koskevat asiakirjat 1922 - 1997

Hye Muut kiinteistöihin liittyvät asiakirjat

Sarja: Uac Tutkimuselosteet ja pöytäkirjat 1969–1977

Sarja: Ud Valokuvat

KA Rakennushallitus

Arkisto: Rakennushallituksen I arkisto

Sarja: Ai Vankilarakennusten arkkitehdin diaarit

Ai:1 Vankilarakennusten arkkitehdin diaari 1908–1911

Sarja: De Sairaala-arkkitehdin vuosikertomukset

De:1 Sairaala-arkkitehdin ja koneinsinöörin vuosikertomukset 1896–1905

Sarja: Hf Vankilarakennusten rakennus- ja korjausasiakirjat

Hf:2 Jakso: Turun ja Porin lääni 1859–1912, Ahvenanmaa 1896–1909

kustannusarvio 1904, saapuneet kirjeet, katselmuskertomuksen konsepti 1908

Arkisto: Rakennushallituksen III arkisto

Sarja: Dd Rakennushallinnon toimintaa kuvaavat kertomukset 1888 – 1995

Arkisto: Rakennushallitus: valtion ja kirkon rakennusten kuvat (kokoelma)

Sarja: Uc. Valokuvat valtion rakennuksista

Uc 26 Turun keskusvankila ja vankimielisairaala

(SKA) SENAATTI-KIINTEISTÖT, ARKISTO, PIIRUSTUKSET

2. kerroksen pohjapiirros 1913, S. Michailow
 Päiväämätön asemapiirros, arviolta 1900-luvun alusta.
 Vankimielisairaalan muutospiirustukset 1950-1980-luku. Alkuperäiset, valokopiot, digitoitu aineisto

(TMA) TURUN MAAKUNTA-ARKISTOSSA OLEVAT KIRJALLISET ASIAKIRJAT

TMA Turun keskusvankila

Arkisto: Turun keskusvankilan arkisto

Aa Kirjediaarit
 Aaa Kanslian kirjediaarit
 Aab Taloustoimiston kirjediaarit
 Bf Kalustoluettelot
 Da Kirjekonseptit
 Daa Kanslian kirjekonseptit ja johtokunnan pöytäkirjat
 Dab Taloustoimiston kirjekonseptit
 Db Vuosikertomukset 1883 – 1930, muutama puuttuu
 Dc Muut konseptit
 Ea Saapuneet kirjeet
 Eaa Kanslian saapuneet kirjeet
 Eab Taloustoimiston saapuneet kirjeet
 Eb Vankien henkilöaktit
 Ec Muut saapuneet asiakirjat
 IG Menoarvioon liittyvät tiliasiakirjat
 Hb Muut sisällön mukaan järjestetyt asiakirjat
 Mm. vuosikorjausten kustannusarvioita 1890 – 1924

TMA Turun vankimielisairaala

Arkisto: Turun vankimielisairaalan arkisto

Osa aineistosta palautettu sairaalalle v. 1982, nykyinen sijainti selvitettävänä

Aa Saapuneiden kirjeiden diaarit
 Ba Kalustoluettelot
 Da Kirjekonseptit
 Db Tulo- ja menoarvioehdotukset
 Dc Korjaustöiden kustannusarviot 1925 – 1930, ei enää TMA:ssa?
 Ea Kirjeet
 H Sisällön mukaan järjestetyt asiakirjat

TURUN KURITUSHUONEEN VUOSIKERTOMUKSET VANKIMIELISAIRAALA 1904–1924

1904

"IX. Rakennukset

Hänen Majesteettinsa on heinäkuun 7 pñä käsenyt että kuritushuoneen alueelle on rakennettava sairaala mielenvikaistille vangeille, johon tarkoitukseen vuosina 1905-1907 on käytettävä 300000. markkaa.

--- maaliskuun 28 pñä 1905 Vihtori Nybergh"

1905

"IX. Vankilarakennukset

--- Keisarillinen Senaatti on helmikuun 22. pñä 1905 antanut tuon viime vuosikertomuksessa mainitun sairaalarakennuksen toteuttamisen toimikunnalle, jonka puheenjohtajaksi on määrätty allekirjoittanut ja jäseniksi kuritushuoneen lääkäri K. G. Kyrklund ja arkkitehti S. Michailow. Rakennustöihin ryhdyttiin huhtikuussa ja ehdittiin vuoden kuluessa pystyttää tulevaa sairaalaa ympäröivä kiviaita."

Kuritushuoneen sairaalaosaston vuosikertomus, laatinut lääkäri Karl Kyrklund

Vankilassa kaikkiaan 31 mielipuolta, joista 12 oli muille vaarallisina säilytetty selleissään. Muutkin "surkuteltavat henkilöt" mm. "ns. imbecillit" aiheuttivat kurinpito-ongelmia ja olivat huonon esimerkinsä vuoksi "esteenä eräälle vankilan päätarkoitukselle, nimittäin sille, että sen pitäisi vaikuttaa parannuslaitoksena." Mielisairaiden tuleva siirtyminen pois vankiloista parantaisi tilanteen.

VI Ruoanpito (= vankityö)

Kakolan sairaala 9430,79 mk (vankityö, kaikki työt ja tuotteet)

1906

VI Ruoanpito

Kakolan sairaalan rakennustoimikunta 13670,16 mk

1907

"IX. Vankilarakennukset

- - -1905 vuoden kertomuksessa mainittu sairaalarakennus on vuoden kuluessa joutunut vesikaton alle ja valmistuneen tämän vuoden heinäkuussa käytettäväksi.

--- maaliskuun 28. pñä 1908 Vihtori Nybergh"

VI Ruoanpito

Kakolan sairaalan rakennustoimikunta 12488,28 mk

1908

"IX. Vankilarakennukset

--- 1905. vuoden kertomuksessa mainittu sairaala-rakennus tarkastettiin ja hyväksyttiin 17. pñä lokakuuta ja on siitä saakka kuten varemmin on kerrottu käytetty kuritushuoneen eri osastona."

VI. Ruoanpito

--- valtion laitoksille kertomusvuonna valmistettujen teosten arvo ---

Kakolan sairaalarakennus 10645,35 mk vankityön kokonaissummasta 121 912,-

Kertomus sairaala-osastosta 1908

"--- Loppupuolella vuotta valmistui mielenvikaisten vankien 'annexi', mutta ...ävien ja pakoittavien syiden takia on tämä kauaa kaivattu laitos vastaiseksi muodostettu vankilaksi, minkävuoksi suuri osa laitelmista [esim: vesi- ja valaistusjohdot] sikäli kun ne nyt ovat asetetut, eivät missään suhteessa vastaa niitä vaatimuksia, joita pidetään välttämättöminä laitokselle mielenvikaisia varten.

Lämpöjohto ei vastaiseksi ole kaikissa suhteissa toiminut tyydyttävästi, mikä kuitenkin todenmukaisesti on johtunut siitä, että kiviseinät eivät vielä ole ennättäneet täydellisesti kuivata. Vasta ensi talvena on mahdollista antaa lopullinen lausunto tässä asiassa.

27.2.1909 K. Kyrklund"

1909

Uusi sellisiipi rakenteilla.

1910

K. Kyrklund esitti kertomuksessa toivomuksen saada sairaala pian käyttöönsä ja potilaat pois vankilasta.

IX. Vankilarakennukset

Uutta sellirakennusta oli voitu käyttää osittain 17.1.1911 alkaen.

1911 puuttuu. Tämän vuoden aikana vankimielisairaalan rakennus otettiin varsinaiseen käyttöönsä.

1912

"VIII. Virka- ja palvelusmiehet

...Maaliskuun 12. päivänä 1912 vahvistettiin täkäläisen kuritushuoneen yhteyteen perustetun vankien mielisairaalan ohje- ja vuosirahasääntö. Mielisairaalan lääkärinä on toiminut koko vuoden ajan Lääkintöhallituksen määräyksestä Tohtori Karl Gustaf Winqvist ja ylihoitajana syyskuun 1 päivään Karl Forsberg ja hänen jälkeensä johokunnan mainittuun virkaan nimittämä hoitaja Axel Friberg. Hoitajia on pidetty toimessa tarpeellinen määrä."

Vankimielisairaalan kertomus 1912: vuoden aikana oli otettu sisään 40 potilasta koko maan vankiloista.

"Sjukhuset har med år 1912 tilländalagt sitt andra verksamhetsår. ... Antalet intagna och vårdade patienter ... framgår af närslutna tabeller. ... Förutom fångar ha fyra kriminalpatienter under året intagits och har af dem en öfverflyttats till Kexholms asylinrättning medan tre qvarligga å anstalten. Några särskilda förändringar i afseende å vården och sjukhusets lokaler äro ej att anteckna ...

31 mars 1913 Gustaf Winqvist"

1913

Vankimielisairaalan toimintakertomus

"... Då möjligheten att sysselsätta såväl konvalescenter som sådana kroniskt sjuka, hvilka kunna vistas uppe, med arbete är en så viktig del af behandlingen af sinnessjuka har sträfvandet fortfarande gått ut på att utvidga tillfällena därtill och ha numera de därtill lämpliga patienterna kunnat sysselsättas med nätknytning, stickning, lappning af kläderr, drefspritning, målningsarbete och bokbinderi samt har äfven i en cell tillfälle till snickeriarbete beredts.

Under våren minskade patientantalet betydligt då flere patienter, hvilkas strafftid på grund af senaste nådiga pardonsplakat förkortats kunde utskrifvas. Af dessa har dock en del redan återkommit till sjukhuset såsom kriminalpatienter, enär respektive kommuner, såsom alltför vanligt är fallet, icke lemnat dem tillräcklig vård och eftersyn fastän härifrån, för patientens utskrifvning, sänts utlåtande om hans sinnes-tillstånd och behof af vård till vederbörande.

Under året har å sjukhuset vårdats ej mindre än 17 kriminalpatienter d.v.s. sådana, som af domstol förordnats böra såsom samhällsvådliga intagas å allmän anstalt för sinnessjuka."

1914

IX Vankilarakennukset

"... Kun Turun kaupunki ... irtisanoi eräitä vesijohdon suu-rempiä käyttäjiä ja niiden muassa myös kuritushuoneen ... sopiva vedenottopaikka Iso-Heikkilän majuurinpuustellin maalla Maarian pitäjässä, noin 700 metrin päässä kuritushuoneen vesijohtoverkosta ... Loppupuolella vuotta valmistui kuritushuoneen vesijohtolaitos ... "[vedensaanti katsottiin riittäväksi ja puhdistettuna vesi kelpasi juomavedeksi ja ruoanvalmistukseen]

Vankimielisairaalan kertomus 1914: lisätty mahdollisuuksia työntekoon; pienen alueen takia oli vain vähäiset mahdollisuudet ulkotöihin, vaikka tällaiset olisivat monille potilaille kaikkein luontevimmat; tilanpuute alkoi jo vaania kriminaalipotilaiden suuren määrän takia. Tilastot: 54 entistä + 40 uutta potilasta, vuoden lopussa 62 jäljellä]

Sairaalaosaston kertomus 1914: vesijohto valmistui 15.8.

1915 G. W.: potilaista 30 olisi kuulunut yleisen mielisairaanhoidon piiriin, eivät vankimielisairaalaan, jolloin varsinaisille vangeille oli vaikea saada tilaa. Paikkoja sairaalassa oli 70, potilaita ajoittain yli 80.

1916

Vankimielisairaalan lääkäri G. Winqvist kuoli 4. marraskuuta 4. erään potilaan käytyä hänen kimppuunsa kaksi kuukautta aikaisemmin. V.t. lääkäri J. E. Gröhn joutui aloittamaan alusta ilman kokemusta.

1917

Vankimielisairaalan uusi lääkäri 25. toukokuuta alkaen: Pitkäniemen keskuslaitoksen apulaisylilääkäri Aatos Lehtonen. ... "Laitoksen esijohto on kesästä lähtien ollut epäkunnossa. Niinpä ei 25/VIII-1/X 1917 välisenä aikan potilaita ensinkään

ole voitu pitää kylvyssä; ... ja lopulla vuotta ei miltei joka toinen päivä ajoittain ja vallankin ei öisin saatu vettä ollenkaan, niin että potilaita ei säännöllisesti saatu puhdistetuiksi, astioita pestyksi, lattioita siivotuksi, jotapaitsi osastoilla olevat vesiklosetit siksi ajaksi jäävät huuhtelematta.

Mitään korjauksia ei tšekäläisessä laitoksessa ole pantu toimeen koko kuluneena vuotena eikä sellaisten uudistustöiden ehdotuksiakaan ole tehty syksyllä 1916 eikä edes syksyllä 1917 ... näinkin suuressa 4 kerroksisessa rakennuksessa monet kohdat jo alkavat mennä rappiolle ... maalaillemalla y.m. pienemmillä korjauksilla voitaisiin estää paikkoja menemästä auttamattomasti rappiolle.

... Ulkotöikseen ovat he pitäneet pihamaan puhtaana sekä hakanneet sepeliä."

1918 Vesijohto vieläkin epäkunnossa, ei korjaustöitä muutenkaan; viimeksi oli suoritettu korjaustöitä 1915.

1919 Edelleen epätydyttävä vesijohto, vettä vain klo 7-17, ei korjaustöitä

1920

jonkun verran uudistustöitä kylpyhuoneissa, mutta vesijohto vielä yhtä huono; lääkäri oli tehnyt huomautuksen vankilaviranomaisille Lääkintöhallituksen kehoituksen mukaisesti

1921 "horribile dictu" potilaat jopa kolme viikkoa peseytymättä; makuusaleissa paha haju, wc huuhtelematta 15 tuntia vesipulan takia.

1922 V.t. lääkärinä A.L. ?

1923 [Aatos Lehtonen edelleen lääkärinä; lyhyt toimintakertomus + tilastot]

1924

Kertomus Turussa olevan vankimielisairaalan toiminnasta vuodelta 1924

"Sisätöinään potilaat ovat suorittaneet osastojen puhdistamista, vaatteiden ja jalkineiden paikkausta ja puusepäntöitä. Ulkotöikseen ovat he pitäneet pihamaan puhtaana ja kesällä hoitaneet omaa pientä keittökasvimaataan. Jokaiselle sitä haluavalle ja työhön kykenevälle potilaalle annetaan pieni kappale maata sairaalan aitauksen sisäلتä; mikä kylvää peltoonsa porkkanaa, mikä punajuurta, lanttua, sipulia, kukkia y.m."

1925 alkaen mielisairaala oli itsenäinen yksikkö, jonka vuosikertomuksia ei ole TKV:n arkistokokoelmassa.

**KAKOLAN VANKIMIELISAIRAALA
LOPPUKATSELMUSKERTOMUS 1908, KONSEPTI**

År 1908 den 17 Oktober förrättades af undertecknad förste arkitekt, jämlikt Öfverstyrelsens för Allmänna Byggnaderna förordnande af den 13 i samma månad, slutbesiktning å den vid tukthuset i Åbo uppförda sjukhusbyggnaden för sinnessvaga fångar.

Närvarande vid denna förrättning var: Fångvårdsstyrelsens ombud v. Häradshöfdingen Axel af Forselles och företrädare för Åbo länsbyggnadskontor, andre arkitekten John Lybeck samt medlemmar uti byggnadsbestyrelsen: ordföranden, fängelsedirektör Viktor Nybergh äfvensom ledamöterna, med.doktorn Karl Kyrklund och extra arkitekten S. Michailow, hvilken sistnämnde i egenskap af arbetsledande arkitekt öfvervakat husets uppförande.

Innan synegången vidtog, öfverlämnade byggnadsbestyrelsens ofvannämnde ordförande den skrifvelse jämte tillhörande förteckning, hvilken såsom bilaga medföljer detta synebevis. Med anledning af nämnda bilaga samt på grund af utaf byggnadsbestyrelsen afgifna muntliga upplysningar antecknades:

1:o att byggnadsbestyrelsen i sinom tid skulle till Fångvårdsstyrelsen, som omhänderhaft byggnadsarbetets anslagsmedel, inlämna motiverad framställning rörande den brist på Fmk 20.060, som – enligt ofvannämnda bilaga – komme att infogas uti det beviljade byggnadsanslaget.

2:o att värmelednings- och ventilationsanläggningen jämte vatten- och aflöppsledningarna samt vattenklosetterna äfvensom den elektriska belysnings-----, hvilka samtliga t-de utförts enligt förslag och efter anvisning af Maskingenjören Rupert von Nandelstadh skulle skildt för sig afsynas, sedan Ingeniör v. Nandelstadh uti sin tjänst återin-trädd efter honom till medlet af instundande månad beviljad tjänstledighet.

3:o att utöfver tilläggsarbeten, hvilka uti ofvannämnda bilaga finns upptagna ytterligare ett källarrum i tvänne afdelningar å gården genom sprängning åstadkommits, samt

4:o att i stället för oljemålningen af väggarna desamma - -i färgats på g...

Under själfva synegången som omfattar hela byggnaden antecknades, att något skäl till anmärkning ej förekom, samt att arbetena voro, så vidt sådant kunde fastslås, på ett omsorgsfullt och fullt tillfredsställande sätt utförda i öfverensstämmelse med fastställda ritningar, med undantag af de tidigare åberopade afvikelserna. Sålunda afsynadt ort och tid som ofvan

Hugo Lindberg

(KA, RakHall I, Hf. 2:8)

**YLEISTEN RAKENNUSTEN YLIHALLITUS
VUOSIKERTOMUS 1908**

Turun vankimielisairaalan valmistuminen

Inredningsarbetena å byggnaden för sinnessjuka förbrytare vid Åbo tukthus, hvilka arbeten redan hösten 1907 vidtagit, fortgingo under år 1908 oafbrutet. Medan torkningen af byggnaden under vintern pågick, inbars golffyllningen, hvarrefter golfven belades med asfalt. På vårsommaren påbörjades inpassningen af fönster och dörrar samt installationen af de elektriska ledningarna, hvarjämte vatten och värmeledningsarbetena samtidigt utfördes. Innan målningsarbetena vidtogo, meddelade Fångvårdsstyrelsen sjukhusets byggnadsbestyrelse att ifrågavarande byggnad till en början icke komme att användas för sitt ursprungligen afsedda ändamål, utan till fängelse, hvarför byggnadsbestyrelsen uppmanades att vidtaga sådana detaljförändringar i byggnadens inredning, att fångar därstädes kunde förvaras. Med anledning häraf beslöts att den ursprungligen i förslaget upptagna oljemålningen af väggarna skulle utbytas mot vanlig limfärgmålning. Vidare ansågs nödvändigt att i ett af källarrummen inrätta en badstuga, hvarjämte en del af källaren, som enligt förslaget icke skulle utgrävas, skulle utgrävas och inrättas till verkstad. Utom dessa förändringar utfördes särskilda rörledning för erhållande af vatten i en del salar. Sedan samtliga arbeten slutförts, afsynades dessa af förste arkitekten Hugo Lindberg den 17 oktober 1908. Den slutliga kostnaden för byggnaden, däri inberäknade de arbeten, som erfordrats för byggnadens försättande i det skick, att denna egnade sig till förvaringsställe för fångar, steg till 331,000 mark.

(s. 71)

Kuopion sairaalan lisärakennusten maalaustyöt

För länesjukhusets i Kuopio om- och tillbyggnad ... Under år 1909 utfördes de egentliga inredningsarbetena i dessa paviljonger ... slutförandet af inre rappning samt målnings- och golflägningsarbeten. Med afseende å de inre målningsarbetena må framhållas, att desamma utfördes omedelbart i oljefärg, sedan byggnadernas murar möjligast fullständigt upptorkats genom eldning i provisoriska eldstäder. Vid detta förfarande kan icke undvikas, att oljefärgen på en del ställen förstöres genom vattenblåsor, förorsakade af fukt från sådana murpartier, hvilka genom sin konstruktion icke fullt kunnat genomtorkas, men denna olägenhet af förfaringssättet har icke varit oförutsedd, utan tvärtom framhållits såsom sådan vid liknande målningsarbetens projekterande. Samtidigt har påvisats, att afhjälpan det af detta fel i oljemålningen drager endast obetydliga kostnader, då endast mindre partier af murytorna beröras af blåsbildningar, hvar emot en genomgående remont blefve af nöden, om sjukrummens väggar och tak först målades i limfärg samt sedan efter några år i oljefärg. Vid det sistnämnda förfaringssättet, som tidigare allmänt tillämpades, har det visat sig att den först anbragta limfärgen måste med största omsorg bortskrapas, murytan vattenrifvas och upptorkas förrän oljemålningen kan utföras. Detta arbete medför naturligt nog långt drygare omkostnader än afhjälpan det af fuktfläckarna i en direkt oljemålade väggyta. Remonteringen af den direkt oljemålade väggen erfordrar dessutom långt kortare tid än det komplicerade och osnygga arbetet med limfärgens aflägsnande, hvarför den direkta oljemålningens tillämpning vid sjukhusen måste anses vara att föredraga såsom både prisbillig och hygienisk.

(s. 92)

Sairaaloiden rakennusaineista ja talotekniikasta

... hufvudsakliga ... koncentrerats på slutförandet af de större nybyggnadsföretag, hvartill medel beviljats under de två föregående åren, ... egentligen endast vid Länesjukhuset i Viborg, som uppmurning af nya sjukhuspaviljonger företagits. Vid de andra läne- och allmänna sjukhusen hafva 1910 års byggnadsarbeten hufvudsakligen utgjorts af värme- och vattenledningars installation, inre rappnings- och målningsarbeten m. m.

En betydande utgift draga fortsättningsvis de årligen återkommande remontarbetena vid sjukhusen och trots att betydande reduktioner af de beräknade kostnaderna gjorts vid anslagsmedlens beviljande, har slutsumman för remontkostnaderna år efter år stigit, dels till följd af det ökade antalet byggnader för allmänna sjukhusens behof och dels genom de större fordringar den moderna hygienin ställer på inredningen på sjukhus. Denna hygieni är ju liktydig med möjligheten af den största renlighet, och för att genomföra en sådan är det klart, att materialen för all inre beklädnad af såväl golf, väggar som tak böra väljas af durablaste slag och själfallet då äfven till dyrare pris än hvad för en 20 à 25 år sedan var fallet. På enahanda sätt hafva äfven fordringarna på sjukhusens uppvärmning och ventilation stigit, och om än den moderna maskintekniken förenklat en god del konstruktioner för nybyggnaderna, så draga de gamla värmelednings- och ventilationsinrättningarna likväl dryga reparationskostnader, särskildt då fråga blir om desammas ombyggnad enligt modernare principer. Likaledes hafva anspråken med afseende å sjukhusens förseende med vatten under de två sista årtiondena betydligt stigit, sedan att börja med hufvudstaden och därefter alla mera betydande städer i landet anlagt högtrycksvattenledningar och ett ordnad kloaksystem. Tidigare fans hos oss knappt nog ett enda sjukhus med varmvattenledning. Numera förses alla nybyggda och efterhand äfven de äldre sjukhusen med sådana. ...

(s. 96-97)

Kostnadsförslag till byggnad för sinnessjuka förbrytare att uppföras å Kakola fängelseområde i Åbo

		Enhets- pris	Partipris	Summa
<u>Jordschaktning och bergssprängning</u>				
1200	m ³ grundgrävning att verkställa jämte den uppgrävda jordens transport till anvisad plats	90,-	1080,-	
	Utsprängning av pallar samt bergets avjämning, för beredande av god liggyta åt grundmurarna samt kanalsprängning för avlopp från ångpannerummet		1000,-	2080,-
<u>Gråstensmaterial och grundläggningsarbeten</u>				
600	m ³ gråsten att lösbryta från Kakolaberget samt anskaffa till byggnadsplatsen	7,-	4200,-	
600	m ³ gråsten att insätta till grundmurar och reveteringsmurar för samtliga väggar luftkanaler trappor mm. i byggnaden	3,60	2160,-	6360,-
<u>Gråstensmaterial och stenhuggarearbeten</u>				
270	m ² sockelsten att lösbryta från Kakolaberget, tukta stöt- och byggytorna samt transportera till byggnadsplatsen	8,-	2160,-	
1260	" gråsten att lösbryta från Kakolaberget, tukta fogytorna samt transportera till byggnadsplatsen för användning till fasadbeklädnad	13,-	16380,-	
465	" gråsten lösbrytes, grovhugges i rektangulära block samt transporteras till byggnadsplatsen, för fasadbeklädnad	16,-	7905,-	
112	m gråsten lösbrytes, grovhugges till kordonlist ovan sockeln samt transporteras till byggnadsplatsen	25,-	2800,-	
22	m ² gråsten lösbrytes, grovhugges och transporteras till byggnadsplatsen för användning till portal	17,-	374,-	
50	" gråsten lösbrytes, grovhugges och transporteras till byggnadsplatsen för användning till fönsterbänkar i fasaden	17,-	850,-	
25	" gråsten lösbrytes, grovhugges och transporteras till byggnadsplatsen för användning till yttre trappor	17,-	425,-	
10	" gråsten finhugges till pelare i matsalen som stöd för mellanvägg i våningarna	30,-	300,-	
270	" sockel att utföra av kilad och fogtuktad gråsten; inberäknat kramlors fästande och fogstrykning	4,-	1080,-	
1625	" fasad beklädes med gråsten; inberäknat inmurning, uppbärning av stenar samt fogstrykning	8,-	13000,-	
177	m ² grovhuggen gråsten anbringas till portal, kordonlist, fönsterbänkar och yttre trappor; inberäknat hantlangning och fogstrykning	12,-	2124,-	
10	" finhuggen gråsten anbringas till pelare i matsalen inberäknat ställningars uppförande och transport	10,-	100,-	
90	" golv i källaren lägges med fältsten; inberäknat material och arbete	2,50	225,-	
270	" kilning och bruksbeslagning av grundmur	1,15	310,50	48033,50
<u>Murningsmaterial och arbeten</u>				
635000st	murtegel till reveteringar, friskluftkanaler, omfattnings- och inre murar, valv i källaren under cellflygeln, skorstenar m.m. levererade på byggnadsplatsen	65,-	41275,-	
5400	hl kalk levererad på byggnadsplatsen	1,50	8100,-	
16200	hl mursand levererad på byggnadsplatsen	0,45	7290,-	
200	fat cement för blandning i kalkbruket vid behov	13,-	2600,-	
635000st	tegel att inmura, inberäknat hantlangning, brukberedning och ställningars uppförande pr 1000 st	30,-	19050,-	

6470	m ²	inre väggyta i värmekamrar, dammavlagringsrum och samtliga rum i våningarna samt skorstenar å vinden rappas och putsas i kalkbruk, inberäknat avrundning	75,-	4852,50	
2020	m ²	inre tak i värmekamrar, dammavlagringsrum, i samtliga rum i våningarna och trappvalv rappas och putsas i kalkbruk; inberäknat avrundad taklist	1,-	2020,-	85187,50
<u>Cementarbeten</u>					
275	m ²	golv i värmekamrar, dammavlagringsrum, latrinrum och ångpannerum utföres av beton; med material och arbete	3,50	962,50	
2325	"	valv mellan järnbalkarna stampas av beton; inberäknat material och arbete	4,50	10462,50	
74	"	botten i friskluftskanaler utföres av sämre beton; inberäknat material och arbete	3,50	259,-	
74	"	tak å friskluftskanaler stampas av beton; inberäknat material och arbete	4,50	333,-	
68	st	cementmosaiksteg, 1.75 meter långa, till trappan mellan våningarna; inberäknat steg och deras anbringande på platsen	16,-	1088,-	
37	st	cementsteg, 1.75 meter långa, till källar- och vindstrappor, inberäknat steg och deras anbringande på platsen	10,-	370,-	
2135	m ²	yttre vägg fogstrykes med cementbruk	0,75	1601,25	
<u>Asfaltarbeten</u>					
250	"	asfaltstrykning över grundmurar och under tegelreveteringar; med material och arbete	1,50	375,-	
2107	"	asfaltstrykning av gråstensbeklädnadens inre yta, med material och arbete	1,50	3160,50	
33	"	väggar och tak i latrinrummet strykes med asfalttjära; med material och arbete	1,50	49,50	
1762	"	golv i samtliga rum, korridorer och podester asfalteras på betonunderlag; inberäknat material och arbete	5,-	8810,-	
1560	lm	golvlistor av asfalt att anbringa i samtliga rum med asfaltgolv; med material och arbete	0,50	780,-	13175,-
<u>Järn- och plåtarbeten</u>					
71500	kg	valsade I-järnbalkar till bärare för betonvalven i samtliga rum levererade på byggnadsplatsen	250,-	17875,-	
5000	"	platt- och rundjärn till ankare på balkarna, i korridorer, i hörn för valv, till sockelkramlor m.m.	0,30	1500,-	
1130	st	svart plåt till vattentak, skorstensbeklädnad m.m. För nödig spik upptages	2,-	2260,-	500,-
428	st	järnbärare renskrapas från rost samt strykes med cementblandning, uppställas och inmurats; inberäknat fast nitning av nödiga ankarjärn; per styck	4,-	1712,-	
1017	m ²	takyta att täcka med plåt jämte falsarnas oljemålning	1,50	1525,50	
4	st	skorstenar beklädas med plåt	12,-	48,-	
170	lm	stuprännor av galvaniserad plåt, med trattar, knän, krokar, material och uppsättning	5,50	935,-	
5000	kg	järn att förfärdiga till ankarjärn, kramlor m.m.	0,25	1250,-	
11680	kg	25 mm rundjärn att förfärdiga till galler för samtliga fönster med material och arbete	0,60	7008,-	34613,50
<u>Träarbeten</u>					
3000	lm	150x130 mm fyrkantspiror till takstolar	0,35	1050,-	
8500	"	100x30 mm utskottsbräder till läkt under plåten	0,10	850,-	

3000	"	fyrkantspiror riktas och hophuggas till takstolar samt anbringas på platsen	0,40	1200,-	
1017	m ²	takyta att lägga med läkt och delvis tät panel	0,50	508,50	3608,50
		<u>Målningsarbeten</u>			
1762	m ²	golvyta och fotlister i samtliga rum och korridorer samt podester att fixera; spatla och oljemåla tre gånger	1,10	1938,20	
6350	m ²	väggyta i samtliga rum och värmekamrar att oljedränka spatla och oljemåla tvenne gånger	1,10	6985,-	
1975	m ²	inre takyta jämte taklister i våningarna och värmekamrarna att behandla som väggarna	1,10	2172,50	
500	"	väggar och tak i samtliga källarerum att stryka med kalkfärg	0,20	100,-	
1017	"	plåttak att stryka med röd oljefärg	0,90	915,30	12111,00
		<u>Sumköp och diverse</u>			
		<u>Fönster</u>			
14	st	källarfönster med karm, enkla bågar, glas, beslag, inpassning och oljemålning, 0,6 m x 0,6 m	8,-	112,-	
6	"	d:o med dubbla bågar, komplett som föregående; 0,6 m x 0,6 m	12,-	72,-	
5	"	d:o med karm och luckor, för övrigt som föregående, 0,6 m x 0,3 m	6,-	30,-	
70	"	fönster i våningarna 2,1 m x 1 m, med dubbla bågar, glas, beslag, inpassning och oljemålning	100,-	7200,-	
3	"	till vaktrummen			
24	st	d:o i de enskilda rummen 1,5 m x 1 m kompletta som föregående	75,-	1800,-	
6	"	d:o med järnbeslagna bågar, 20 mm glasm samt försedda med lösa brädluckor vilka inifrån vid behov kunna förskruvas, komplett enligt detaljritning	220,-	1320,-	
1	"	fönster 2,4 x 1 m, komplett	125,-	125,-	
2	"	d:o 2,1 x 0,75 m, d:o	75,-	150,-	
9	"	d:o 2,1 x 0,6 m, d:o	60,-	540,-	
9	"	d:o 1,9 x 0,55 m, d:o	30,-	270,-	
6	"	d:o 2,45 x 1,8 m, d:o	200,-	1200,-	
3	"	d:o 2,1 x 0,9 till trapphuset med enkla karmar, enkla bågar, glas, beslag, inpassning och oljemålning	50,-	150,-	
6	"	d:o till vaktrummet 0,6 x 2,1 komplett som föregående	30,-	180,-	
6	"	d:o 0,5 x 0,5, som föregående	15,-	90,-	
4	"	d:o 0,5 x 0,2 – d:o till sovsalarna	15,-	60,-	
4	st	vindsfönster 0,8 m x 0,25 m med enkla karmar, enkla bågar, glas, beslag, inpassning och oljemålning	20,-	80,-	
10	"	vindsluggar i taket, komplett som föregående	15,-	150,-	13529,00
		<u>Dörrar</u>			
2	"	källardörrar 1,5 x 0,8 med karm, fodrad dörr, lås, gångjärn, inpassning och oljemålning	30,-	60,-	
7	"	dörrar till värmekamrarna 1,8 c 0,6, komplett som föregående, men plåtbeklädda	40,-	280,-	
2	"	dörrar i trapphuset 2,1 x 0,9, kompletta som föregående	30,-	60,-	
1	"	paraddörr 2,3 x 1,6 med karm, dörr enligt ritning och dekorativa järnbeslag, lås, gångjärn, stänginrättning, pump, inpassning och oljemålning		150,-	
1	"	yttre dörr till promenadgården 2,1 x 0,9 med dubbelfalsad karm, två dörrar, lås, gångjärn, inpassning och oljemålning		80,-	
3	"	dörrar mellan trapphus och korridor 2,4 x 1,4, med fönster ovan, komplett med karm, dörr, fönster, lås, inpassning och oljemålning samt foder	80,-	240,-	

33	"	enkla dörrar 2,1 x 0,9 till rummen kompletta som föregående	50,-	1650,-	
8	"	extra starka dörrar 2,1 x 0,75 till isolerrum och badrum, kompletta med dubbla karmar, dörrar, varav den inre invändigt plåtbeslagen med järndörrfoder, observationsfönster, lås, reglar, tappgångjärn, inpassning och oljemålning enligt skild detaljritning	150,-	1200,-	
24	"	dörrar till enskilda rummen 2,1 x 0,75 med karm, dörr, observationsfönster, lås, reglar, gångjärn, foder, inpassning och oljemålning	100,-	2400,-	
3	st	dörrar till vaktrummet 2,1 x 0,9 med fönster ovan komplett som föregående	75,-	225,-	
2	"	dörrar mellan dagrummen 2,1 x 0,9 med fönster i övre fyllningen, komplett som föregående	60,-	120,-	
3	"	luckor till serveringsrummet 0,5 x 0,5 kompletta som föregående	10,-	30,-	
1	"	järndörr till vinden enligt anvisning		100,-	6595,00
700	m ³	trossbottenfyllning bestående av ljusbrända utskottstegel samt soltorkade hackelsetegel, murade i kanaler med lerbruk	7,-	4900,-	
1	st	häll med plit, spjäll, luckor, mantel och väggfoder av sekunda kakel		400,-	
25	m	trappräck av betsad björk med krokar och uppsättning	3,-	75,-	
1	st	trätrappa till ångpannerummet, med material och arbete		30,-	
3	st	emaljerade tackjärnsklosetter med 220 mm fallrör till källaren samt två plåtkärl för varje försedda med hermetiska lock, komplett med material, arbete och uppsättning	300,-	900,-	
		Klosetter till sov- och dagrum		331,-	
1	st	brandstege av järn med träbeklädda steg		350,-	
		För vojlock till fasadbeklädnaden, drev, tjära, ställningar m.fl. mindre materialier		3850,-	10836,00
		Summa			251205,25
<u>Sammandrag</u>					
		Byggnadskostnad		251205,25	
		Ringmur av gråsten i bruk jämte portar		5500,-	
		Värme och ventilationsanläggning		27900,-	
		Elektrisk belysning		13085,-	
		Varmvattenberedning, kallvatten. och avloppsledning, cistern och pump		10450,-	
		Brunn		400,-	
		Planering av sjukhusområdet		1000,-	
		Arbetsledning		9000,-	
		Oförutsedda arbeten		4959,75	
		Summa	Fmk	327100,-	
För den händelse en del arbeten utföras av fångar avgår en summa av					
				35000,-	
		då kostnaden bliver Summa	Fmk	292100,-	

Helsingfors 4 mars 1904

E.A. Kranck

(KA, RakH I, Hf.2:6)

Senaatti-kiinteistöjen arkisto

piirustusluettelo perustuu Helin & Co:n laatimaan luetteloon

Vankimielisairaala / C1 Rak 1

Senaattikiinteistön numero: 306969

Piir. nro	Piir. tyyppi	Alkup. piir. nro	Pvm	Otsikko	Suunnittelija
ARK002_890	Pohja		26_6_1913	Tukthuset i Åbo byggnad för sinnessjuka fångar	S.Michailow
ARK002_891	Asema		ei tiedossa	ei tiedossa	ei tiedossa
ARK002_892	Pohja		13_06_1956	Vankimielisairaala kellarikerros	ei tiedossa, epäselvä
ARK002_893	Pohja		19_12_1956	Vankimielisairaala kellarikerros	WS
ARK002_894	Pohja		19_12_1956	Vankimielisairaala kellarikerros	WS
ARK002_895	Pohja		19_12_1956	Vankimielisairaala I kerros	WS
ARK002_896	Pohja		19_12_1956	Vankimielisairaala I kerros	WS
ARK002_897	Pohja		19_12_1956	Vankimielisairaala I kerros	WS
ARK002_898	Pohja		19_12_1956	Vankimielisairaala II kerros	WS
ARK002_899	Pohja		19_12_1956	Vankimielisairaala II kerros	WS
ARK002_900	Pohja		19_12_1956	Vankimielisairaala III kerros	WS
ARK002_901	Asema, pohjia, leikkaus		29_08_1972	Vankimielisairaala, alustava luonnos	H.Kamppuri
ARK002_902	Pohja		29_10_1974	Vankimielisairaala, peruskorjaus, kellarikerros	Eero Ponkala
ARK002_903	Pohja		29_10_1974	Vankimielisairaala, peruskorjaus, kellarikerros	Eero Ponkala
ARK002_904	Pohja		29_10_1974	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 1 kerros	Eero Ponkala
ARK002_905	Pohja		03_12_1974	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 1 kerros, luonnos vaihtoehto C	Eero Ponkala

ARK002_906	Pohja	03_12_1974	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 1 kerros, luonnos vaihtoehto D	Eero Ponkala
ARK002_907	Asema	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus	Eero Ponkala
ARK002_908	Julkisivu	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, julkisivu koilliseen	Eero Ponkala
ARK002_909	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, kellarikerros	Eero Ponkala
ARK002_910	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, kellarikerros	Eero Ponkala
ARK002_911	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, kellarikerros	Eero Ponkala
ARK002_912	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, kellarikerros	Eero Ponkala
ARK002_913	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, kellarikerros	Eero Ponkala
ARK002_914	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 1 kerros	Eero Ponkala
ARK002_915	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 1 kerros	Eero Ponkala
ARK002_916	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 1 kerros	Eero Ponkala
ARK002_917	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 1 kerros	Eero Ponkala
ARK002_918	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 1 kerros	Eero Ponkala
ARK002_919	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 1 kerros	Eero Ponkala
ARK002_920	Pohja	29_01_1974	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 2, 3. kerros	Eero Ponkala
ARK002_921	Pohja	29_01_1974	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 3. kerros	Eero Ponkala
ARK002_922	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 2 kerros	Eero Ponkala
ARK002_923	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 2 kerros	Eero Ponkala
ARK002_924	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 2 kerros	Eero Ponkala
ARK002_925	Pohja	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 2 kerros	Eero Ponkala
ARK002_926	Pohja	8 27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 3 kerros	Eero Ponkala

ARK002_927	Pohja	9	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 3 kerros	Eero Ponkala
ARK002_928	Pohja	10	27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 3 kerros	Eero Ponkala
ARK002_929	Pohja		27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 3 kerros	Eero Ponkala
ARK002_930	Pohja		27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, ullakkokerros	Eero Ponkala
ARK002_931	Leikkaus		27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus	Eero Ponkala
ARK002_932	Leikkaus		27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus leikkaukset A ja B	Eero Ponkala
ARK002_933	Julkisivu		27_01_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, julkisivu lounaaseen	Eero Ponkala
ARK002_934	Pohja		02_07_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 3 kerros	Eero Ponkala
ARK002_935	Pohja		02_07_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 3 kerros	Eero Ponkala
ARK002_936	Pohja	12	08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, kellarikerros	Eero Ponkala
ARK002_937	Pohja	12	08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, kellarikerros	Eero Ponkala
ARK002_938	Pohja	13	08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 1 kerros	Eero Ponkala
ARK002_939	Pohja	13	08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 1 kerros	Eero Ponkala
ARK002_940	Pohja	15	08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, 3 kerros	Eero Ponkala
ARK002_941	Pohja	63	07_05_1976	Vankimielisairaala, peruskorjaus ovien numerointi ja nimikilvet kellarikerros	Eero Ponkala
ARK002_942	Pohja	64	07_05_1976	Vankimielisairaala, peruskorjaus ovien numerointi ja nimikilvet 1 kerros	Eero Ponkala
ARK002_943	Pohja	65	07_05_1976	Vankimielisairaala, peruskorjaus ovien numerointi ja nimikilvet 2 kerros	Eero Ponkala
ARK002_944	Pohja	66	07_05_1976	Vankimielisairaala, peruskorjaus ovien numerointi ja nimikilvet 3 kerros	Eero Ponkala
ARK002_945	Pohja, (pihakuva)	42	13_09_1977	Vankimielisairaala, peruskorjaus piha asf. laajennus	Eero Ponkala
ARK002_946	Pohja		ei tiedossa	vankimielisairaala kakola, erityissellien pohjat	JK
ARK002_947	Pohja		ei tiedossa	vankimielisairaala kakola, erityissellien pohjat	JK

ARK002_948	Pohja		ei tiedossa	vankimielisairaala kakola, erityissellien pohjat	JK
ARK002_949	Pihasuunnitelma		11_05_1988	Vankimielisairaala , Turku Pihasuunnitelma	Riitta-L Herrala
ARK002_950	Pohja		ei tiedossa	I Kerros	ei tiedossa
ARK002_951	Pohja		ei tiedossa	I Kerros	ei tiedossa
ARK002_952	Pohja		ei tiedossa	I Kerros	ei tiedossa
ARK002_953	Pohja		ei tiedossa	I Kerros	ei tiedossa
ARK002_954	Pohja		ei tiedossa	I Kerros	ei tiedossa
ARK002_955	Pohja		ei tiedossa	II ja III Kerros	ei tiedossa
ARK002_956	Pohja		ei tiedossa	II ja III Kerros	ei tiedossa
ARK002_957	Pohja		ei tiedossa	II ja III Kerros	ei tiedossa
ARK002_958	Pohja		ei tiedossa	II ja III Kerros	ei tiedossa
ARK002_959	Pohja		ei tiedossa	II ja III Kerros	ei tiedossa
ARK002_960	Pohja		ei tiedossa	ei tiedossa	ei tiedossa
ARK002_961	Pohja		ei tiedossa	ei tiedossa	ei tiedossa
ARK002_962	Pohja		ei tiedossa	ei tiedossa	ei tiedossa
ARK002_963	Pohja		ei tiedossa	ei tiedossa	ei tiedossa
ARK002_964	Pohja		ei tiedossa	ei tiedossa	ei tiedossa
ARK002_965	Detalji	33	08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, henkilökunnan keittokomero	Eero Ponkala
ARK002_966	Detalji	34	08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, myymälän kalusteet	Eero Ponkala
ARK002_967	Detalji	35	08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, laborat. ja apt. kalusteet	Eero Ponkala
ARK002_968	Detalji	36	08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, toim.tarv.var.kalusteet	Eero Ponkala

ARK002_969	Detalji	36	08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, toim.tarv.var.kalusteet	Eero Ponkala
ARK002_970	Detalji	37	08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, kiintokalusteita	Eero Ponkala
ARK002_971	Detalji	38	08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, varastohyllyköt	Eero Ponkala
ARK002_972	Detalji	39	08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, kalustemerkintöjen selitykset	Eero Ponkala
ARK002_973	Detalji	46	04_12_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, porras B tasot	Eero Ponkala
ARK002_974	Detalji	47	04_12_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, porras B leikkaus	Eero Ponkala
ARK002_975	Detalji	53	22_03_1976	Vankimielisairaala, peruskorjaus, sosiaalitilojen kaapit	Eero Ponkala
ARK002_976	Detalji	68	22_09_1976	Vankimielisairaala, peruskorjaus, hylly ja vaatenaulakko	Eero Ponkala
ARK002_977	Detalji	68	22_09_1976	Vankimielisairaala, peruskorjaus, hylly ja vaatenaulakko	Eero Ponkala
ARK002_978	Detalji	41	20_04_1977	Vankimielisairaala, peruskorjaus, neljän hengen potilashuoneen kaappi	Eero Ponkala
ARK002_979	Asema	1	02_07_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus	Eero Ponkala asemapiirros
ARK002_980	Pohja	2	02_07_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus	Eero Ponkala kellarikerros

ARK002_981	Pohja	3	02_07_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus	Eero Ponkala	1 kerros
ARK002_982	Pohja	4	02_07_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus	Eero Ponkala	2 kerros
ARK002_983	Pohja	5	02_07_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus	Eero Ponkala	3 kerros
ARK002_984	Detalji		08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, teräsrakenteiset ovet	Eero Ponkala	
ARK002_985	Detalji		08_08_1975	Vankimielisairaala, peruskorjaus, teräsrakenteiset ovet	Eero Ponkala	

RAKENNEPIIRUSTUKSET

RAK002_986	rakenne-piirustus	27_01_1975	Vankimielisairaala Turku, Luonnospiirustuksiin liittyvät rakenneleikkaukset	Insinööritoimisto Plantest oy
RAK002_987	rakenne-piirustus _7-337	27_05_1975	Vankimielisairaala T2 peruskorjaus 3-kerroksen katto	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_988	rakenne-piirustus _8-337	27_05_1975	Vankimielisairaala T2 peruskorjaus 2-kerroksen katto	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_989	rakenne-piirustus _10-337	23_05_1975	Vankimielisairaala T2 peruskorjaus kellarin katto	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_990	rakenne-piirustus _11-337	29_07_1975	Vankimielisairaala T2 peruskorjaus kellarin lattia	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_991	rakenne-piirustus _13-337	26_05_1975	Vankimielisairaala T2 tapaajien huone	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_992	rakenne-piirustus _13-337	15_01_1975	Vankimielisairaala T2 tapaajien huone	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_993	rakenne-piirustus _14-337	20_05_1975	Vankimielisairaala T2 ovipalkki ja rakenne- ehdotus työjärjestys	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_994	rakenne-piirustus _15-337	27_05_1975	Vankimielisairaala T2 ovipalkki ja rakenne- ehdotus työjärjestys	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_995	rakenne-piirustus _17-337	27_05_1975	Vankimielisairaala T2 hissikuilun ja porrashuoneen liittymis det.	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_996	rakenne-piirustus _18-337	13_06_1975	Vankimielisairaala T2 kellarin katto p001, p002	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_997	rakenne-piirustus _19-337	12_06_1975	Vankimielisairaala T2 kellarin katto p003, p004	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_998	rakenne-piirustus _20-337	21_07_1975	Vankimielisairaala T2 kellarin katto p005	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_999	rakenne-piirustus _21-337	12_06_1975	Vankimielisairaala T2 kellarin katto p006, p007	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1000	rakenne-piirustus _22-337	13_06_1956	Vankimielisairaala T2 kellarin katto p008, p009, p010	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1001	rakenne-piirustus _23-337	23_06_1975	Vankimielisairaala T2 kellarin katto p012, p013	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1002	rakenne-piirustus _24-337	27_05_1975	Vankimielisairaala T2 kellarin katto p014, p015, p016	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1003	rakenne-piirustus _25-337	23_06_1975	Vankimielisairaala T2 kellarin katto p016, p018	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1004	rakenne-piirustus _26-337	16_06_1975	Vankimielisairaala T2 kellarin katto p017, p029	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1005	rakenne-piirustus _27-337	23_06_1975	Vankimielisairaala T2 kellarin katto p019, p020	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander

RAK002_1006	rakenne-piirustus	_28-337	21_07_1975	Vankimielisairaala T2 kellarin katto p021, p022	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1007	rakenne-piirustus	_28-337	21_07_1975	Vankimielisairaala T2 kellarin katto p021, p022	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1008	rakenne-piirustus	_29-337	21_07_1975	Vankimielisairaala T2 kellarin katto p011, 3-kerroksen katto p312	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1009	rakenne-piirustus	_30-337	23_06_1975	Vankimielisairaala T2 1.kerroksen katto P101, P102 2.kerroksen katto p201, 3.kerroksen katto p301	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1010	rakenne-piirustus	_31-337	24_06_1975	Vankimielisairaala T2 1.kerroksen katto P103, P104	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1011	rakenne-piirustus	_32-337	23_06_1975	Vankimielisairaala T2 1.kerroksen katto P105, P106 2.kerroksen katto p210, 3.kerroksen katto p310	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1012	rakenne-piirustus	_32-337	23_06_1975	Vankimielisairaala T2 1.kerroksen katto P105, P106 2.kerroksen katto p210, 3.kerroksen katto p310	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1013	rakenne-piirustus	_33-337	27_06_1975	Vankimielisairaala T2 1.kerroksen katto P107, P108	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1014	rakenne-piirustus	_34-337	18_07_1975	Vankimielisairaala T2 1.kerroksen ja 2.kerroksen katto p109, p110 ja p211	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1015	rakenne-piirustus	_35-337	27_05_1975	Vankimielisairaala T2 2.kerroksen katto p202, p203 3.kerroksen katto p302, p303	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1016	rakenne-piirustus	_36-337	09_07_1975	Vankimielisairaala T2 2.kerroksen katto p204, p205	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1017	rakenne-piirustus	_37-337	07_07_1975	Vankimielisairaala T2 2.kerroksen katto p205, p207, p209 3.kerroksen katto p305, p307, p309	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1018	rakenne-piirustus	_38-337	07_07_1975	Vankimielisairaala T2 2.kerroksen katto p208, p212 3.kerroksen katto p308, p311	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1019	rakenne-piirustus	_39-337	09_07_1975	Vankimielisairaala T2 3.kerroksen katto p304, p306	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1020	rakenne-piirustus	_40-337	29_07_1975	Vankimielisairaala T2 porras b palkki p026	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1021	rakenne-piirustus	_41-337	22_07_1975	Vankimielisairaala T2 porras b palkit 027 ja 028	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1022	rakenne-piirustus	_42-337	22_07_1975	Vankimielisairaala T2 porras b palkit 111, 112, 213 ja 214	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1023	rakenne-piirustus	_43-337	24_07_1975	Vankimielisairaala T2 porras b palkit 113 ja 215	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1024	rakenne-piirustus	_44-337	28_07_1975	Vankimielisairaala T2 leikkaukset A-A ja B-B	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander

RAK002_1025	rakenne-piirustus	_45-337	24_07_1975	Vankimielisairaala T2 Porras b leikkaukset C-C ja D-D	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1026	rakenne-piirustus	_46-337	30_07_1975	Vankimielisairaala T2 Leikkaukset E-E ja F-F	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1027	rakenne-piirustus	_47-337	27_05_1975	Vankimielisairaala T2 hissikuilun pohja	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1028	rakenne-piirustus	_48-337	23_12_1975	Vankimielisairaala T2 hätäportaan poistumistasot ja perustus	Insinööritoimisto Plantest oy, P.M
RAK002_1029	rakenne-piirustus	_57-337	11_12_1975	Vankimielisairaala T2 peruskorjaus kunto- ja fysioterapiahuoneen katto	Insinööritoimisto Plantest oy, P.M
RAK002_1030	rakenne-piirustus	_57-337	27_05_1975	Vankimielisairaala T2 peruskorjaus kunto- ja fysioterapiahuoneen katto	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1031	rakenne-piirustus	59-337	08_01_1976	Vaihtoehto 1 Vankimielisairaala T2 Tapaajien huone väliaikainen tuenta	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1032	rakenne-piirustus	60-337	13_02_1976	Vankimielisairaala T2 Hätäportaan poistumistasot	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1033	rakenne-piirustus	61-337	13_01_1976	Vankimielisairaala T2 Lämmönjakuhuoneen Lattiaritilä	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1034	rakenne-piirustus	62-337	18_03_1976	Vankimielisairaala T2 Peruskorjaus 2. kerroksen katto keittiö	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1035	rakenne-piirustus	62-337	18_03_1976	Vankimielisairaala T2 Peruskorjaus 2. kerroksen katto keittiö	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1036	rakenne-piirustus	63-337	01_04_1976	Vankimielisairaala T2 Vesikaton tuenta hissien konehuoneen kohdalla	Insinööritoimisto Plantest oy, Rauno Majander
RAK002_1037	Seloste	37579	13_01_1975	Vankimielisairaala hissit	Suomen Hissiosasto
RAK002_1038	Seloste		02_09_1975	Vankimielisairaala hissi no 97579	Sähkötarkastuslaitos
RAK002_1039	Seloste		ei tiedossa	Vastaavalle rakennusmestarille	
RAK002_1040	rakenne-piirustus	H37579	08_01_1976	Potilashissin sijoituspiirustus. Vankimielisairaala Malminkatu Turku	Kone osakeyhtiö, M.J
RAK002_1041	rakenne-piirustus	H37579	08_01_1976	Potilashissin sijoituspiirustus. Vankimielisairaala Malminkatu Turku	Kone osakeyhtiö, M.J
RAK002_1042	rakenne-piirustus	H37579	08_01_1976	Potilashissin sijoituspiirustus. Vankimielisairaala Malminkatu Turku	Kone osakeyhtiö, M.J
RAK002_1043	rakenne-piirustus		06_06_1984	Erityissellien ovet	Oikeusministeriö JK

LVI-PIIRUSTUKSET

LVI002_1044	Pohja	80173-L- 27_02_1981 29	Turun vankiloiden kaukolämpö, vesijohdot	R. Niemi Insinööritoimisto Åke Jokela
LVI002_1045	Pohja	80173-L- 27_02_1981 28	Turun vankiloiden kaukolämpö, Lämpöjohdot alajakokeskus AK-3 pohjapiirustus	R. Niemi Insinööritoimisto Åke Jokela
LVI002_1046	Pohja	113-L-4 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku 3-kerros	T.Neva LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1047	Pohja	113-A-1 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku kellarikerros	M. Koski LVI- Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1048	Pohja	113-A-3 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku 2kerros	M. Koski LVI- Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1049	Pohja	113-A-5 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku ullakkokerros	M. Koski LVI- Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1050	Pohja	113-A-2 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku 1kerros	M. Koski LVI- Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1051	Pohja	113-A-5 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku ullakkokerros	M. Koski LVI- Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1052	Pohja	113-A-1 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku kellarikerros	M. Koski LVI- Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1053	Pohja	113-A-12 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku leikkaukset A-A ja B-B	M. Koski LVI- Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1054	Pohja	113-A-2 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku 1kerros	M. Koski LVI- Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1055	Pohja	113-A-4 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku 3kerros	M. Koski LVI- Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1056	Pohja	113-A-4 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku 2kerros	M. Koski LVI- Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1057	Pohja	113-V-2 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku kellarikerros, vesi ja viemärijohdot	J. Uski LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1058	Pohja	113-V-8 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku kytkinkaavio	T. Neva LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1059	Pohja	113-V-7 29_10_1974	Vankimielisairaala, Turku kellarikerros	J. Uski LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1060	Pohja	113-V-4 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku 2 kerros	J. Uski LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1061	Pohja	113-V-3 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku 1 kerros	J. Uski LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1062	Pohja	113-V-5 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku 3 kerros	J. Uski LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1063	Pohja	113-V-6 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku ullakko kerros	J. Uski LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman

LVI002_1064	Asema	113-V-1	04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku asema	J. Uski LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1065	Detalji	113-V-9	04_07_1975	Vankimielisairaala, Pumppukaivo	J. Uski LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1066	Detalji	113-V-12	04_07_1975	Vankimielisairaala, Eristyshuoneen wc-kulho	J. Uski LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1067	Detalji	113-V-13	04_07_1975	Vankimielisairaala, potilastilojen pesualtaiden kiinnitys	J. Uski LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1068	Detalji	113-V-15	04_07_1975	Vankimielisairaala, leikkaus putkitunneleista vesi- viemäri- ja lämpöjohdot	J. Uski LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1069	Pohja	113-L-2	04_07_1975	Vankimielisairaala, lämpöjohdot 1kerros	J. Uski LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1070	Pohja	113-L-5	04_07_1975	Vankimielisairaala, lämpöjohdot ullakkokerros	J. Uski LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1071	Detalji	113-L-6	04_07_1975	Vankimielisairaala, venttiililuukku kellari -3kerr. lattialämmitys	J. Uski LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1072	Detalji	113-L-8	04_07_1975	Vankimielisairaala, potilastilojen pattereiden kiinnitys ja putkitus	J. Uski LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1073	Pohja	113-L-3	04_07_1975	Vankimielisairaala, 2 kerros lämpöjohdot	T.Neva LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1074	Detalji	113-L-10	04_07_1975	Vankimielisairaala, arkiston putkisto vesi- viemäri- ja lämpöjohdot	T.Neva LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1075	Kuvasto			Elektroniset Valmet- lämpömääränlaskurit	Valmet
LVI002_1076	Pohja	113-V-7	02_09_1975	Vankimielisairaala, Salaojat kellari	J. Uski LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1077	Pohja	113-V-10	04_07_1975	Vankimielisairaala, Perusvesikaivo	T.Neva LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1078	Asema	113-V-1	04_07_1975	Vankimielisairaala, asemapiirros	J. Uski LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1079	Asema	113-V-1	04_07_1975	Vankimielisairaala, asemapiirros	J. Uski LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1080	Pohja	113-V-2	04_07_1975	Vankimielisairaala, kellarikerros	J. Uski LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1081	Detalji	113-V-9	04_07_1975	Vankimielisairaala, Pumppukaivo	T. Neva LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1082	Detalji	113-V-11	04_07_1975	Vankimielisairaala, tarkastuskaivo	T. Neva LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1083	Detalji	113-V-14	04_07_1975	Vankimielisairaala, Salaojan tarkastuskaivo	T. Neva LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1084	Pohja		14_06_1984	Vankimielisairaala kakola, erityssellien vesi ja viemärijohtot	ei tiedossa
LVI002_1085	Detalji	113-V-12	04_07_1975	Vankimielisairaala, Eristyshuoneen wc-kulho	T. Neva LVI-Insinööri-toimisto Nihtilä & Pahlman

LVI002_1086	Pohja	14_06_1984	Vankimielisairaala kakola, erityissellien vesi ja viemärijohdot	ei tiedossa
LVI002_1087	Pohja	14_06_1984	Vankimielisairaala kakola, erityissellien vesi ja viemärijohdot	ei tiedossa
LVI002_1088	Pohja	14_06_1984	Vankimielisairaala kakola, erityissellien vesi ja viemärijohdot	ei tiedossa
LVI002_1089	Detalji	113-V-12 04_07_1975	Vankimielisairaala, Eristyshuoneen wc-kulho	T. Neva LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1090	Detalji	14_06_1984	Vankimielisairaala kakola, erityissellien vesi ja viemärijohdot	T. Neva LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1091	Detalji	14_06_1984	Vankimielisairaala kakola, erityissellien vesi ja viemärijohdot	T. Neva LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1092	Detalji	14_06_1984	Vankimielisairaala kakola, erityissellien vesi ja viemärijohdot	T. Neva LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1093	Detalji	14_06_1984	Vankimielisairaala kakola, erityissellien vesi ja viemärijohdot	T. Neva LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1094	Detalji	14_06_1984	Vankimielisairaala kakola, erityissellien vesi ja viemärijohdot	T. Neva LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1095	Detalji	113-V-12 04_07_1975	Vankimielisairaala, Eristyshuoneen wc-kulho	T. Neva LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1096	Detalji	113-V-12 04_07_1975	Vankimielisairaala, Eristyshuoneen wc-kulho	T. Neva LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1097	Pohja	113-A-4 04_07_1975	Vankimielisairaala, Turku 3kerros	M. Koski LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1098	Muu	80173-L- 27_02_1981 30	Turun vankiloiden kaukolämpö, Lämpöjohdot alajakokeskus AK-3 kytkinkaavio	R. Niemi Insinööritoimisto Åke Jokela
LVI002_1099	Detalji	113-V-16 20_08_1976	Turun vankiloiden suihku	T. Neva LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1100	Detalji	14_06_1984	Vankimielisairaala kakola, erityissellien vesi ja viemärijohdot	T. Neva LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman
LVI002_1101	Pohja	113-L-7 29_01_1974	Vankimielisairaala peruskorjaus Kellarikerros salaoja	J. Uski LVI-Insinööritoimisto Nihtilä & Pahlman

SÄHKÖPIIRUSTUKSET

S002_1102	Asema	no. 207- 1	00_00_1975	Vankimielisairaala peruskorjaus Asemapiirros	Eero Ponkala
S002_1103	Detalji	no. 207- 21	15_06_1975	Vankimielisairaala erikoisvalaisin no 31	H.J. Sähköinsinööri P. Renberg Turku
S002_1104	Detalji	no. 207- 22	15_06_1975	Vankimielisairaala erikoisvalaisin no 32, 33	H.J. Sähköinsinööri P. Renberg Turku
S002_1105	Seloste	no. 207- 20	15_06_1975	Vankimielisairaala valaisinluettelo	I.N. Sähköinsinööri P. Renberg Turku
S002_1106	Asema	no. 207- 1	15_06_1975	Vankimielisairaala peruskorjaus Asemapiirros	I.N. Sähköinsinööri P. Renberg Turku
S002_1107	Muu	no. 207- 2	15_06_1975	Vankimielisairaala peruskorjaus Nousukaavio	I.N. Sähköinsinööri P. Renberg Turku
S002_1108	Muu	no. 207- 3	15_06_1975	Vankimielisairaala peruskorjaus Nousujohtojen kulkureittikaavio	I.N. Sähköinsinööri P. Renberg Turku
S002_1109	Pohja	no. 207- 1	15_06_1975	Vankimielisairaala peruskorjaus Kellarikerros, sähköpisteet	V.K. Sähköinsinööri P. Renberg Turku
S002_1110	Pohja	no. 207- 5	15_06_1975	Vankimielisairaala peruskorjaus 1 Kerros	V.K. Sähköinsinööri P. Renberg Turku
S002_1111	Pohja	no. 207- 6	15_06_1975	Vankimielisairaala peruskorjaus 2 Kerros	V.K. Sähköinsinööri P. Renberg Turku

S002_1112	Pohja	no. 207- 7	15_06_1975	Vankimielisairaala peruskorjaus 3 Kerros	V.K, Sähköinsinööritoimisto P. Renberg Turku
S002_1113	Pohja	no. 207- 8	15_06_1975	Vankimielisairaala peruskorjaus Ullakko Kerros	V.K, Sähköinsinööritoimisto P. Renberg Turku
S002_1114	Pohja	no. 207- 13	15_06_1975	Vankimielisairaala peruskorjaus Pääkeskuksen pääkaavio	V.K, Sähköinsinööritoimisto P. Renberg Turku
S002_1115	sähkö	176-15	15_06_1975	Turun Vankimielisairaala pääkeskus Ilmastoinnin ohjaus	Lehmus&Lindström Oy
S002_1116	sähkö	176-16	03_04_1976	Turun Vankimielisairaala pääkeskus Valaistuksen ohjaus	Lehmus&Lindström Oy
S002_1117	sähkö	176-17	03_04_1976	Turun Vankimielisairaala pääkeskus mittauksen kytkentä	Lehmus&Lindström Oy
S002_1118	sähkö	176-18	03_05_1976	Turun Vankimielisairaala pääkeskus keskus K1 pääkaavio	Lehmus&Lindström Oy
S002_1119	sähkö	176-19	03_05_1976	Turun Vankimielisairaala pääkeskus Valaistuksen ohjaus	Lehmus&Lindström Oy
S002_1120	sähkö	207-15	15_06_1975	Turun Vankimielisairaala pääkeskus keskus K2 pääkaavio	Lehmus&Lindström Oy
S002_1121	sähkö	176-21	03_05_1976	Turun Vankimielisairaala keskus K-11 pääkaavio	Lehmus&Lindström Oy
S002_1122	sähkö	176-22	03_05_1976	Turun Vankimielisairaala keskus K-11 valaistuksen ohjaus	Lehmus&Lindström Oy
S002_1123	sähkö	176-23	03_05_1976	Turun Vankimielisairaala keskus K-21 pääkaavio	Lehmus&Lindström Oy
S002_1124	sähkö	176-24	03_05_1976	Turun Vankimielisairaala keskus K-21 pääkaavio	Lehmus&Lindström Oy
S002_1125	sähkö	176-25	03_05_1976	Turun Vankimielisairaala keskus K-31 pääkaavio	Lehmus&Lindström Oy
S002_1126	sähkö	176-26	03_05_1976	Turun Vankimielisairaala keskus K-31 ohjauskytkennät	Lehmus&Lindström Oy
S002_1127	sähkö	176-27	03_05_1976	Turun Vankimielisairaala keskus K-41 pääkaavio	Lehmus&Lindström Oy
S002_1128	sähkö	176-28	03_05_1976	Turun Vankimielisairaala keskus K-41tuloilmakoneen tu1 kytkennät	Lehmus&Lindström Oy
S002_1129	sähkö	176-29	03_05_1976	Turun Vankimielisairaala keskus K-41tuloilmakoneen tu2 kytkennät	Lehmus&Lindström Oy
S002_1130	sähkö	176-30	03_05_1976	Turun Vankimielisairaala keskus K-41 tuloilmakoneen tu3 kytkennät	Lehmus&Lindström Oy

S002_1131	sähkö	176-31	03_05_1976	Turun Vankimielisairaala keskus K-41 kojeiden p06, p07 ja p05 lytkennät	Lehmus&Lindström Oy
S002_1132	sähkö	176-32	03_05_1976	Turun Vankimielisairaala poiston p04 kytkentä	Lehmus&Lindström Oy
S002_1133	sähkö	113-A-9	05_06_1976	Vankimielisairaala Turku LVI koneluettelo	LVI – Insonööri-toimisto Nihtilä & Pahlman
S002_1134	sähkö	207-27	15_06_1975	Turun Vankimielisairaala ilmastoinnin ohjauskeskus	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1135	sähkö	176-34	28_03_1976	Turun Vankimielisairaala ohjauskeskus piirikaavio	Lehmus&Lindström Oy
S002_1136	sähkö	207-9	15_06_1975	Vankimielisairaala Turku puhelinkaavio	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1137	sähkö	207-11	15_06_1975	Vankimielisairaala Turku porttipuhelin ja karkauspainikekaavio	Lehmus&Lindström Oy
S002_1138	sähkö	207-32	03_05_1976	Vankimielisairaala Turku varavalaistus- ja koputuskojekaavio	Lehmus&Lindström Oy
S002_1139	sähkö	207-12	15_06_1975	Turun Vankimielisairaala yhteisantennikaavio	Lehmus&Lindström Oy
S002_1140	sähkö	176-40	24_04_1975	Turun Vankimielisairaala karkauspainikejärjestelmä piirikaavio	Lehmus&Lindström Oy
S002_1141	sähkö	176-50	05_06_1990	Turun Vankimielisairaala Tv-valvontakaavio	tirito Oy
S002_1142	sähkö	207-1	31_01_1975	Vankimielisairaala asemappir. ja kaapelikartta	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1143	sähkö	207-2	31_01_1975	Vankimielisairaala kellarik. taso	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1144	sähkö	207-2	15_06_1975	Vankimielisairaala nousukaavio	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1145	sähkö	207-3	15_06_1975	Vankimielisairaala nousuj. kulkureittikaav	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1146	sähkö	207-4	31_01_1975	Vankimielisairaala 2. kerroksen taso	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1147	sähkö			Vankimielisairaala kellarikerros sähköpisteet	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1148	sähkö			Vankimielisairaala 3. kerroksen taso	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1149	sähkö			Vankimielisairaala 1-kerros sähköpisteet	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku

S002_1150	sähkö	Vankimielisairaala 2. kerros sähköpisteet	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1151	sähkö	Vankimielisairaala 1. kerroksen taso	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1152	sähkö	Vankimielisairaala ullakko	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1153	sähkö	Vankimielisairaala 3-kerros sähköpisteet	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1154	sähkö	Vankimielisairaala ullakkokerros sähköpisteet	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1155	sähkö	Vankimielisairaala puhelinkaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1156	sähkö	Vankimielisairaala keskusradio- ja valvontalaitekaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1157	sähkö	Vankimielisairaala keskusradiokaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1158	sähkö	Vankimielisairaala porttipuhelin- ja karkauspainikekaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1159	sähkö	Vankimielisairaala yhteisantennikaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1160	sähkö	Vankimielisairaala pääkeskuksen pääkaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1161	sähkö	Vankimielisairaala keskuksen K01 pääkaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1162	sähkö	Vankimielisairaala keskuksen K02 pääkaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1163	sähkö	Vankimielisairaala keskuksen K11 pääkaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1163	sähkö	Vankimielisairaala keskuksen K21 pääkaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1165	sähkö	Vankimielisairaala keskuksen K31 pääkaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku

S002_1166	sähkö	Vankimielisairaala keskuksen K41 pääkaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1167	sähkö, luettelo	Vankimielisairaala valaisinluettelo	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1168	sähkö	Vankimielisairaala erikoisvalaisin	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1169	sähkö	Vankimielisairaala erikoisvalaisimet n:o 32 ja 33	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1170	sähkö	Vankimielisairaala julkisivu lounaaseen	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1171	sähkö	Vankimielisairaala julkisivu koilliseen	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1172	sähkö	Vankimielisairaala leikkaukset	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1173	sähkö, luettelo	Vankimielisairaala LVI-kojeluettelo	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1174	sähkö	Vankimielisairaala ilmastoinnin ohjauskeskus	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1175	sähkö	Vankimielisairaala tuloilmakojeiden TU-1, TU-2 ja TU-4 säätökaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1176	sähkö	Vankimielisairaala tuloilmakojeen TU-3 säätökaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1177	sähkö	Vankimielisairaala patteriverkostojen säätökaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1178	sähkö	Vankimielisairaala lämpimän käyttöveden säätökaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1179	sähkö	Vankimielisairaala varavalaistus- ja koputuskokekaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1180	sähkö (asemakuva)	ei tiedossa	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1181	sähkö	Vankimielisairaala , Turku Pääkeskuksen kaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku

S002_1182	sähkö	Vankimielisairaala , Turku Pääkaavio ja kokoonpanopiirustus	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1183	sähkö	Vankimielisairaala , Turku tv- valontakaavio	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1184	sähkö	Vankimielisairaala , Turku 3 - kerroksen sähköpisteet	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1185	sähkö	Vankimielisairaala , Turku 2 - kerroksen sähköpisteet	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1186	sähkö	Vankimielisairaala , Turku kellarikerroksen sähköpisteet	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1187	sähkö	Vankimielisairaala , Turku Asemapiirros	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1188	sähkö	Vankimielisairaala , Turku Asemapiirros	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1189	sähkö	Vankimielisairaala , Turku 2 - kerroksen sähköpisteet	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1190	sähkö	Vankimielisairaala , Turku porttipuhelin	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1191	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1192	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1193	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1194	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1195	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku
S002_1196	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri toimisto P.Renberg Turku

S002_1197	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1198	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1199	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1200	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1201	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1202	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1203	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1204	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1205	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1206	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1207	sähkö	Vankimielisairaala , Turku sähköpiirustus	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku
S002_1208	Seloste	Vankimielisairaala , Turku luettelo sähköpiirustuksista	Sähköinsinööri-toimisto P.Renberg Turku

SELOSTEET YM.

ARK002_1209	Seloste	ei tiedossa	Kasvillisuusluettelo	ei tiedossa
ARK002_1210	Seloste	ei tiedossa	Piirustusluettelo	ei tiedossa
ARK002_1211	Seloste	23_08_1976	Turun maistraatin pöytäkirjasta	Eero Soikkanen
ARK002_1212	Seloste	17_11_1976	Turun maistraatin pöytäkirjasta	Eero Soikkanen
ARK002_1213	Seloste	30_11_1976	Turun maistraatin rakennuskatselmusmiesten tarkastuspäiväkirjasta marraskuun 30 päivänä 1976	Eero Soikkanen
ARK002_1214	asiakirja	03_08_1976	Turun maistraatin rakennustarkastustoimisto	ei tiedossa
ARK002_1215	asiakirja	03_08_1976	Piirustusluettelo	ei tiedossa
ARK002_1216	asiakirja	01_10_1975	Turun maistraatin pöytäkirjasta	Harri Hirvonen

ARK002_1217	asiakirja	ei tiedossa	Automaattiset uppopumput	Oy. E.Sarlin AB
ARK002_1218	Seloste	29_06_1984	Vankimielisairaalan ylilääkäri	ei tiedossa
ARK002_1219	Seloste		Muistilappu	ei tiedossa
ARK002_1220	Seloste	11_02_1975	Vankimielisairaalan peruskorjaus, rakennushallitus	ei tiedossa
ARK002_1221	Seloste	01_06_1983	Tuoteluettelo LVI	ei tiedossa
ARK002_1222	Seloste	06_06_1975	Vankimielisairaalan peruskorjaus, rakennushallitus	ei tiedossa
ARK002_1223	Seloste	02_07_1975	Vankimielisairaalan peruskorjaus, rakennushallitus	ei tiedossa
ARK002_1224	Seloste	ei tiedossa	Vankimielisairaalan peruskorjaus ABLOY Sarjalukosta	ei tiedossa
ARK002_1225	Seloste	ei tiedossa	Piirustusluettelo	ei tiedossa
ARK002_1226	Seloste	ei tiedossa	Sähkötyöselitys	ei tiedossa